

57561

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**GALATA ST.PIERRE HANI
VE
YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Mimar Yonca KÖSEBAY

F.B.E. Anabilim Dalı Rölöve-Restorasyon Programında
hazırlanan
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı : Doç.Dr.Füsun ALİOĞLU

İSTANBUL, 1996

İÇİNDEKİLER	i
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vi
 1. GİRİŞ	1
1.1. Amaç	2
1.2. Kapsam	3
1.3. Yöntem	3
 2. GALATA BÖLGESİ	5
 3. DOMİNİKEN TARİKATI'NIN İSTANBUL'DAKİ TARİHSEL GELİŞİMİ	72
3.1.Dominiken Tarikatı Nedir?.....	72
3.2.Dominikenlerin İstanbul'a Geliş	72
3.2.1.San Paulo-Arap Cami.....	73
3.2.2.Dominikenlerin St.Pierre Manastırına Gelişleri.....	76
3.2.3.Dominikenlerin St.Pierre'deki Durumları.....	78
3.2.4.Dominikenlerin İstanbul'daki Diğer Kiliseleri	79
3.2.5.Son Dönemde Dominikenler.....	79
 4. ST. PIERRE YAPILAR GRUBUNUN OLUŞUM SÜRECİ	81
4.1.St.Pierre Kilisesi.....	81
4.1.1.St.Pierre Kilisesi Tarihsel Gelişimi	81
4.1.2.St.Pierre Kilisesi Mimari Özellikleri	84
4.2.Diğer Yapılar.....	88
 5. ST.PIERRE HAN	101
5.1.Tarihsel Gelişimi.....	101
5.2.Yapı-Kent Dokusu İlişkisi	107
5.3. Mimari Özellikler.....	117
5.3.1.Plan Özellikleri	117
5.3.2.Cephe Özellikleri	191
5.4.Restitusyon	210
5.4.1.I.Evre Restitusyon	212
5.4.1.1.Plan Restitusyonu	214
5.4.1.2.Cephe Restitusyonu.....	216
5.4.2. II.Evre Restitusyon.....	217
5.4.2.1.Plan Restitusyonu	218
5.4.2.2.Cephe Restitusyonu	218

5.4.3.III.Evre Restitüsyon.....	219
5.4.3.1.Plan Restitüsyonu.....	220
5.4.3.2.Cephe Restitüsyonu	224
5.4.4. IV.Evre Restitüsyon	226
5.4.4.1. Plan Restitüsyonu	226
5.4.4.2. Cephe Restitüsyonu.....	230
5.4.5. V.Evre Restitüsyon	232
5.4.5.1.Plan Restitüsyonu	233
5.4.5.2. Cephe Restitüsyonu.....	234
5.4.6.VI.Evre Restitüsyon	234
5.4.6.1.Plan Restitüsyonu	234
5.4.6.2.Cephe Restitüsyonu	236
5.5.Yapıdaki Bozulmalar ve Nedenleri	236
5.5.1.Bünyesel Etkenler	237
5.5.1.1.Yapının Konumu	238
5.5.1.2.Zemin Özellikleri	238
5.5.1.3. Strüktür Tasarımı.....	239
5.5.1.4.Hatalı Malzeme Kullanımı.....	239
5.5.1.5.Kötü İşçilik ve Detay.....	239
5.5.2.Çevresel Etkenler	239
5.5.2.1.Doğal Etkenler	239
5.5.2.2.Doğal Afetler	240
5.5.3.İnsan Tarhabatları	240
5.5.3.1.Terk	240
5.5.3.2. Kötü Kullanım ve Onarım	240
5.5.3.3. Yangınlar	245
5.5.3.4. Savaşlar	245
5.5.3.5.Vandalizm	245
5.5.3.6.Bayındırılık Hareketleri	245
5.5.3.7.Turizm	246
5.5.3.8.Hava Kirliliği.....	246
5.5.3.9.Trafik	246
5.6.Restorasyon	247
5.6.1.Ayıklama	247
5.6.1.1 Planda Yapılan Ayıklamalar	248
5.6.1.2. Cephedeki Ayıklamalar	251
5.6.2.Bütünleme.....	252
5.6.2.1.Planda Yapılan Bütünleme.....	252
5.6.2.2.Cephede yapılan Bütünleme.....	253
5.6.3.Sağlamlaştırma.....	254
5.6.3.1.Malzeme Sağlamlaştırma.....	254
5.6.3.2. Strüktürel Sağlamlaştırma	255
5.6.4.Temizleme	255
5.6.4.1.Taş Temizliği.....	255
5.6.4.2. Metal Temizliği.....	256

5.6.5. Yeniden İşlevlendirme	257
6. SONUÇ	263
KAYNAKLAR	265
EKLER	268
ÖZGEÇMİŞ	

TEŞEKKÜR

Her zaman çok yakın desteğini gördüğüm tez danışmanım sayın Doç.Dr. Füsün Alioğlu'na ve Restorasyon Anabilim Dalı'nın diğer tüm öğretim üye ve yardımcılarına katkılarından ötürü;

Belegeleme sırasında bana yardımcı olan tüm arkadaşlarımı, özellikle Aynur Çiftçi ve Tan K. Gürer'e gösterdikleri fedakarlıklardan ötürü ;

Aileme, beni, kendimi şanslı bir insan olarak hissetmemeye neden olacak şekilde yetiştirdikleri ve hiçbir zaman eksik etmedikleri maddi ve manevi desteklerinden ötürü teşekkür ediyorum.

YONCA KÖSEBAY
İSTANBUL, 1996.

ÖZET

Galata bölgesi İstanbul tarihsel gelişim sürecinde her zaman Suriçi İstanbul ile aynı ağırlıkta yer alabilmiş bir yerleşim alanıdır. Bununla birlikte sosyal ve fiziksel yapı bakımından Galata ve Suriçi İstanbul farklı kimlikler taşımıştır.

Araştırma alanı, Galata bölgesinin ikinci sur gelişim bölgesi olarak tanımlayabileceğimiz bugünkü Bereketzade mahallesidir. Bu alan Galata'nın diğer bölgelerine kıyasla en fazla kamu yapısı içeren bölümündür. Bugünkü adları ile Okçu Musa İlkokulu, St. George Lisesi, St. George Kilisesi, Beyoğlu Hastanesi ve St. Pierre Kilisesi yapı grupları bunlardan bazlıdır.

Bu alanın tarihsel gelişim sürecinin yanısıra St. Pierre yapı grupları daha detaylı olarak incelenmiştir. Bir Latin kilisesi olan St. Pierre, 14. yüzyıldan beri Dominiken mezhebine hizmet etmektedir.

Bu alanda kilise haricinde Dominikenlere ait eski ve yeni manastır, bir apartman ve bir han binası bulunmaktadır.

St. Pierre Han asıl çatılaşma konusudur. 18. yüzyıl yapısı olan Han Galata'nın bu bölümünde alan olarak önemli bir yer tutmaktadır. Hanın tarihi de ilgi çekicidir. Bu günde yapı Fransız Ticaret Temsilciliği ve lojman olarak yapılmıştır. 1863'te Osmanlı Bankası ilk burada kurulmuştur. Üzerinde Comte St.Priest'in asalet arması ile Fransız Krallık arması bulunmaktadır. Ayrıca 20.yüzyıl başında mimar A. Vallauri tarafından monte edilen üzerinde Fransız şair Andre Chenier'in orada doğduğuna işaret eden bir plaket vardır. 2250 m² kullanım alanı olan yapının bu günde işlevi küçük sanayidir.

Bu özellikler yapının seçimi neden olmuş ve daha sonra yeni işlevin belirlenmesinde etken olmuştur.

Çalışma, yapının belgelenmesi-rölövesinin çıkarılması, tarihi süreç içindeki eklerin belirlenmesi ve restitusyon çalışması, restorasyon projesinin hazırlanması ve master plan kararları doğrultusunda yeniden işlevlendirilmesini içermektedir.

SUMMARY

Although Galata and Historic Peninsula of Istanbul had different characteristics in social and physical terms, Galata district, all through its historic development, has always been a settlement as important as Historic Peninsula.

Research area is determined with the second fortification area that we call Bereketzade Mahallesi today.

This area, compared to the other parts of Galata has more public buildings. Some of them, with their present names are Okçu Musa Primary School, St. George High School, St. George Church, Beyoğlu Hospital, St. Pierre Church and building group.

Besides the historic development of this area, St. Pierre building complex has been further researched. St. Pierre complex, with some additions through history, is a Latin Catholic Church and serving to Dominican sect since 14th century.

In this region rather than the church, old and new convents, a school, an apartment building and a han building belongs to Dominicans.

St. Pierre Han is the main study subject. This building dating back to 18.century, allocates an important magnitude of area in this region. Its historic development is also interesting. The present building was built as a Commercial Representative of France and lodging. In 1863 the Ottoman Bank has been established in this building.

On the facade of the building we see a plaque of St. Priest and a plaque for the memory of French poet Andre Chenier that he was born in this building, attached to the building by architect A. Vallaurie in 20th century.

The present function of the building with total utilized area of 2250 m², is small industry.

These items were the reason for the building to be chosen for to study and later they played an important role in determining the new function.

This study includes the survey drawing of St. Pierre Han, determination of the additions chronologically, a restitution, restoration project and due to the master plan principals adaptive reuse of the building.

1. GİRİŞ

“Eski İstanbul bir terkipti. Bu terkip büyük küçük, manalı-manasız, eski-yeni, yerli-yabancı, güzel-çirkin hatta bugün için bayağı bir yiğin unsurun birbirleriyle kaynaşmasından doğmuştur”.

Ahmet Hamdi Tanpınar, *Beş Şehir*, 1960, Ankara

Zengin tarihsel ve kültürel mirasa sahip olan İstanbul, yalnız bizlere kazandırdığı mimari eserlerle değil, her ögesiyle bir bütün olarak korunmaya değer bir kenttir. Bu bütünlük içinde Galata, kente kazandırdığı çeşitlilik ve çok seslilik açısından İstanbul'un kuruluşundan bugüne kadar önemli bir rol oynamıştır. Önceleri “ötedeki” olan yerleşme bugün kentin merkezi durumundadır.

Galata, tarihi sürecinde bir ticaret bölgesi olarak ortaya çıkışmış ve bugüne kadar bu özelliğini korumuştur. Bizans döneminde deniz ticareti ve buna bağlı hizmet sektörleri, burada ağırlıklı olarak yer almıştır.

Osmanlı döneminde yabancılara verilen haklarla, ticaret yabancıların eline geçmiştir, Osmanlılar bu bölgede ticarette fazlaca etkinlik gösterememişlerdir. 19.yüzyılda da bu tablo fazla değişmemiştir, zira Osmanlılardan yabancı tüccralara kıyasla daha fazla vergi alındığı bilinmektedir. Ancak bu düzen Lozan antlaşması ile bozulur. Yabancıların kapitülasyonlarının kaldırılması sonucu bu bölgeyi terk ederek, ticareti Türklerle bıraktıkları görülür. Değişen koşullar sonucunda bölge, hızlı bir çöküşün içine girer.

Yabancıların yarattığı bu ticaret ortamında Galata Lozan Antlaşmasına kadar kendi içinde bir devlet görünümündedir. Bizans döneminde Cenevizlilerin, daha sonra ise, Levantenlerin yoğun olduğunu bölgede Türk nüfusunun, fetih sonrası artmaya başladığı görülmektedir. Galata, çoğu kaynakta kafir yerleşmesi olarak belirtilmişse de, bu tarihten sonra müslüman Türklerin sayısı yadsınamayacak boyutlara ulaşmıştır.

Ancak 20.yüzyıla gelindiğinde bu bölge, ticaretin ve nüfus çeşitliliğinin yarattığı cazibe, yerleşik nüfusun yerini göç ile gelen düşük gelir grubuna terk etmesi, ticaretin el değiştirmesi, sosyal yaşıntının arzu edilmeyecek biçimlere dönüşmesi sonucu yerini sahipsiz, hızla bozulan bir Galata'ya bırakmıştır.

Yüzyıllar boyunca üzerinde yaşayan her etnik topluluk tarafından imar edilerek, güzelleştirilen bu yerleşme, bugün karşımıza, değerlendirilmeyi bekleyen bir yapı stoğu olarak çıkmaktadır.

Bu yapı stoğunun büyük bir kısmı mimarlık tarihimize önemli rolleri olan mimarların eserleridir. Plan tipolojileri, Avrupa mimarisinin ülkemiz topraklarındaki yansımalarıdır.

Bugün Galata'da yoğun olarak görülen 19.yüzyıl eserlerinin yanısıra, 18.yüzyıl örneklerini de görmek mümkündür. İstanbul'daki diğer tarihi bölge ve yapılara kıyasla çok yakın bir geçmişi temsil eder. Ancak kullanılan teknoloji, plan özellikleri, cephe düzenlemeleri gibi mimari değerlerinin yanısıra, yansittığı yaşam tarzı da gelecek kuşaklara aktarılması gereken unsurlardandır. Aynı zamanda, bu bölgenin iktisadi ve ekonomik tarihimizeki önemi de büyütür.

Merkezi konumu, dikkate değer sayıdaki kullanılabilir yapı sayısı ve tarihi, bu bölgeyi daha da önemli kılmaktadır. Çok yakın bir gelecekte yeni fonksiyonların etkisiyle bu bölgede, yeni bir değişim yaşanacağı tahmin edilmektedir.

1.1 AMAÇ

Çalışmanın amacı, Bereketzade Mahallesinde yer alan, St.Pierre Han'ının tarihsel ve mimari özellikleri yanısıra konumundan ileri gelen öneminden dolayı bu değişime hazırlayabilmektir. Bugün St.Pierre Kilisesi tarafından küçük imalathanelere verilmiş olan yapı, kültürel, ekonomik anlamda bir getiri sağlamamaktadır. Ancak bölgeye kültürel anlamda büyük kazanç sağlayabilecek potansiyele sahip olduğu bir gerçektir.

Restorasyon ilkeleri çerçevesinde değerlendirilerek, St.Pierre Hanı'nın Galata'nın sosyal ve kültürel yaştısına kazandırılması, çalışmanın temel hedefidir.

1.2 KAPSAM

Çalışmada St.Pierre Hanı'nın içinde bulunduğu yerleşimin tarihi öneminden dolayı Galata ve İstanbul, kuruluşundan bugüne geçirdiği, fiziksel, sosyal ve siyasal gelişmeler çerçevesinde incelenmiştir. Ancak bu konuda yayınlanmış eserlerin nitelik ve nicelik bakımından tatmin edici oluşu, tekrarlardan kaçınmak için, gerekli bilgileri kronolojik olarak, küçük hatırlatmalar şeklinde sunmanın daha yaralı olacağı sonucunu doğurmuştur.

St.Pierre Han, Dominiken Tarikatı'na bağlı bir katolik kilisesi olan, St.Pierre Kilisesine ait bir yapıdır. Bu yüzden Latinlerin özellikle de Dominikenlerin bölgedeki yerleşim tarihçeleri çalışma kapsamında ele alınmıştır.

St.Pierre Han dışında bugün kiliseye ait Eski Manastır, Yeni Manastır ve bir apartman bulunmaktadır. Bu yapıların İtalyan Dominiken Rahipleri Cemiyeti'ne ait olmasının getirdiği zorluk dolayısıyla, çalışma, bu noktalarda derinleşmemiştir.

Yapı, farklı dönemlerde yapılan eklemelerle bugünkü halini almıştır. Bu eklerin dönemlere göre tarihendirilmesi ve yapının özgün halini araştırmaya yönelik bir restitüsyon çalışması binanın daha kolay anlaşılmasına ve değerlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

1.3 YÖNTEM

Galata bölgesi İstanbul'un iyi bilinen bir semtidir. Bu yüzden bölgenin konumu, fiziksel ve coğrafi özelliklerinin açıklanmasına gerek duyulmamıştır. İstanbul genelindeki diğer bölgelerden farklı bir özelliği olmadığı düşünülmektedir.

Çalışma aşağıdaki yöntem çerçevesinde ele alınmıştır. İkinci bölümde, tarihsel bilgiler bir tablo üzerinde yer alır. Çok fazla tekrar edilmiş olan bu bilgilerin daha rahat kullanılabilmesi için bir arada karşılaştırmalı olarak sunulması istendiğinden bu yöntem izlenmiştir. Bu tabloda fiziksel gelişme, harita ve gravürlerle desteklenmiştir.

Üçüncü bölümde, Dominiken Tarikatı tanıtılmaya çalışılmış, İstanbul'daki durumları ortaya konmuştur. Anacak özellikle St.Pierre Kilisesi ile olan ilişkileri belirlenmeye çalışılmıştır.

Dördüncü bölümde, kiliseye ait, han dışındaki yapılar incelenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda, bu noktada derinleşilmemiştir. Kilise, diğer yapılara kıyasla daha detaylı incelenebilmiştir. Kilisenin mimarının ünlü mimar G. Fossati olması, bu konuda yapılan yayın sayısını artırmıştır. Zira Dominiken Cemiyetine ait diğer yapılar hakkında çok kısıtlı bilgi mevcuttur.

Çalışma konusu olan han yapısı mimari ve tarihsel olarak detaylı bir şekilde incelenmiştir. Yapının mevcut durumu, rölöve ile tespit edildikten sonra mekanların özgünlük durumunu ortaya çıkarmak üzere, bu bilgiler tablo haline dönüştürülmüştür.

Bu bilgiler işında yapının özgün durumunu belirlemeye yönelik restitusyon çalışması yapılmıştır. Çalışmanın en detaylı ele alındığı bölüm burasıdır. Bu bölümde izlenen yol, mimari delillerin analitik rölöve ile tespit edilmesidir. Burada ortaya çıkan kaygılar oldukları gibi nakledilmişler, çok kesin bulgular elde edilmeden kesin bir yargıya varılmamıştır. Zira rölövesi yapılamayan bir çok mekan bulunmaktadır. Bu mekanların belgelenmesi ile mevcut kaygıların büyük oranda azalacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca hanın fiziksel koşulları çalışmayı büyük oranda yavaşlatmış ve bazı noktalarda belgelemeye imkan vermemiştir.

Restorasyon bölümünde, yapının sorunları tespit edildikten sonra, yeni işlev doğrultusunda kazanacağı durum belirlenmeye çalışılmıştır. Geçireceği onarımlar sırasıyla belirtilmiştir.

2. GALATA BÖLGESİ

Tarihsel, Fiziksel ve Sosyal Gelişme

Galata Bölgesi İstanbul'un Avrupa yakasında, Tarihi Yarımada'nın kuzeyinde, Kasımpaşa - Haliç, Tophane- Boğaziçi, ve Taksim üçgeni içinde kalan alanda yer alır. Galata üç yöne eğimli bir arazi üzerine yerleşmiştir. Doğu kısmı batı kısmına nazaran daha fazla eğimlidir.

Galata bölgesinin, ilk çağda önemli bir yerleşim olduğu bilinmektedir. Sykai adı ile bilinen bu alan I. Constantin zamanında (324-337) bir sur duvarı ile kuşatılmış olduğu, Roma şehrinin sahip olduğu temel yapı tiplerinden bazılarını içерdiği bilinmektedir (Eyice, 1994, s.348). Kilise, forum, hamam, liman bunlardan bazalarıdır. Sahil boyunca uzanan revaklı bir caddesi olduğu, daha sonra buranın Ceneviz yerleşmesinin ana arteri olduğu görülmüştür (Çelik, 1996,s.16).

Constantin Surları Galata'yı karadan ve denizden gelecek tehlikelere karşı koruyordu. Bu surların kalınlıkları yaklaşık 2 m dir. Bu ilk sur alanı yaklaşık 37 ha bir alanı sınırlamaktaydı. VIII.yüzyılda Arap tehlikesi ile karşı karşıya gelen Galata'da bu dönemde, Galata Kalesi denilen 18.yüzyıldan itibaren Yeraltı Camii ya da Kurşunlu Mahzen olarak adlandırıldığı bilinen yapı mevcuttu. Haliç'in girişini tutan bu kaleye Bizans büyük önem vermiştir.

I.Komnenos zamanında (1143-1180) Galata'ya Cenevizliler yerleşmiştir. 1261'de Bizanslılardan elde edilen imtiyazlar, Cenevizlilerin Bizans'ta ticaret yapmalarına ve mülk sahibi olmalarına imkan tanıyordu. Ancak bu imtiyaz 1267'de ellerinden alınıp, yalnızca Galata'da yerleşmelerine imkan tanındı. Daha önce mevcut olan surlar yıkılmış ve Galata Kalesi içinde Bizans askerleri bulunmaktaydı. Savunmasız kalan Ceneviz kolonisi Venedik'in saldırısına uğrayınca sur yapma izni istediler ancak, kendilerine

verilen hendek kazma izni oldu. Cenevizliler de bu hendeğin etrafına yüksek ve bitişik evler inşa ettiler. 1304'te bu alan içinde pazar, ticaret londası ve kilise gibi yapılar yapmak için izin aldılar. Bu alan, Bankalar Caddesi, Karaköy Meydanı, Kalafatyeri, kıyı ile sınırlandırılmış ilk imtiyaz alanı idi. Bizans'ın zayıflamasıyla Osmanlılarla iyi ilişkiler içine giren Cenevizliler, daha sonra Osmanlı tehdidine maruz kalmışlardır (Eyice, 1994, s.348).

Bu dönemdeki surun çevrelediği alan dikdörtgen bir alandır. Eğime paraler sokaklar yokuşlarla birbirine bağlanmaktadır. Duvar kalınlıkları yaklaşık 2 m dir (Sauvaget, 1934, s.225). Sur duvarı kaba yonu taştan yapılmıştır. Dış duvar 40-60 m aralıklarla tekrar eden dikdörtgen kulelerle kuvetlendirilmiştir. Kuzeyde ve doğuda sonradan Yanık Kapı olarak bilinen yerin yanındaki Kale ve Pazzao del Commune en belirgin noktalardır (Müller-Wiener, 1977, s.320). Cenevizliler yerleşimlerini yeniden genişletmeye giderek 1348-1349 yıllarında şehrin kuzeyinde tepede Galata Kulesi'ni yapmışlardır. Eski kaleye yan duvarlarla ilave edilen dikdörtgen ve yarımdaire kulelerle kuvetlendirmiştir (Sauvaget, 1934, s.267).

14.yüzyılda bir ileri bölgeye geçilerek eski şehrin kuzeyinde kuleli bir duvar uzantısı daha yapılmıştır. Yarım ay şeklinde Galata Kulesinin yanındaki ön duvarla, eski duvara bağlanmıştır (1387). Aynı zamanda eski duvarın bazı kısımları tamir edilmiştir (1390-91). I.Beyazıt'ın tehditlerine karşılık hendek genişletilmiş ve korunma sağlanmıştır. 1397'de ilave olarak şehrin batısında sonradan Azapkapı denilen mahalle I.Beyazıt'ın 1399'da başlayan saldırısının verdiği korkuya yapımı 1435'lere kadar süren başka bir duvar yapılmıştır. Bu değişik yapılmadan sonra duvarlar 37 ha bir bölgeyi kaplamıştır (Müller,Wiener, 1977, s.320).

1430-1452 arasında Podesta'nın girişimiyle, eski dış duvarlar da onarılmıştır. Bununla birlikte 1446'da Galata Kulesi de yükseltilmiştir. Şehrin düşmesinden sonra II. Mehmet ile Pera yönetimi arasında bir anlaşma imzalanmıştır. Ceneviz'e ait kiliseler ve kaleler bu şekilde garantiye alınmıştır. Buna rağmen, Galata Kulesi'nin duvarları ve Galata

Kalesi'ne zarar verildiği bilinir (Müller-Wiener, 1977, s.320). Fatih bu dönemde kiliselerin çan çalmalarını yasaklamıştır. Galata'da bu tarihte, 94 mahalle olduğu belirtilmiş, bunun 18'ini yeni yerleşen müslümanların oluşturduğu ileri sürülmüştür (Sauvaget, 1934, s.266). Bu bilgi Galata'nın hızla müslümanlaştığını göstermektedir. 1478 tarihli nüfus sayımına göre, Galata nüfusunun %35'inin müslüman olduğu anlaşılmıştır (Eldem, 1992, s.59).

1509'daki büyük depremde Galata Kulesi'nin yanındaki kalelerin büyük bir kısmı yıkılmış, ancak ileriki senelerde onarılmıştır (Müller-Wiener, 1977, s.320).

17. ve 18. yüzyıllarda eski surlar önemini yitirdiğinden bir çok yerde, özellikle deniz kenarında olan sur duvarları tahrip olmuş, bir çoğu işyeri ve eve dönüşmüştür. Ancak sur kapıları 19.yüzyıla kadar hala geceleri kapatılmaktaydı. 1794'teki yangında Galata Kulesi tahrip olmuş ancak hemen ardından yanın gözetleme kulesi olarak tekrar yapılmıştır.

19. ve 20.yüzyıllarda bir çok yanın geçirmiş olan kule 1831'de az bir değişiklikle yeniden yapılmıştır. 1864'te surların önemli bir bölümү yıkılmış, caddeler genişletilmiştir (Müller-Wiener, 1977, s.322). Ancak ağır bir fırtınada zarar gören Galata Kulesi 1875'te değiştirilen bir planla yeniden yapılmıştır (Müller-Wiener, 1977, s.322).

1964-67'de yapılan restorasyon çalışmalarıyla eski resimlerde görülen şekline tekrar dönüştürülmüştür (Müller-Wiener, 1977, s.322).

Fiziksel gelişimi kısaca özetlenen Galata'nın tarihsel, sosyal ve idari biçimlenişi kronolojik bir tablo üzerinde karşılaştırmalı olarak sunulmuştur. Galata ve İstanbul hakkında bilinen gerçekleri tekrarlamadan, kullanılabilir bir bilgi haline dönüştürmek amaçlanmıştır.

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
306-337	Konstantinus I		Galata bugün görülen iki köprü arasında yer alır, etrafı surulara çevrilidir.		
330	Konstans		Hipodrom yapılmıştır (Çelik, 1996, s.14).		
337-361					
361-363	Julien l'Apostat				
363-364	Jovien				
364-378	Valens				
378-395	Theodosius I				
395-408	Arcadius		Galata 13. bölge ilan edilmiş, şehrinin sınırları içine alınmıştır (bkz. Harita 1.1)		
408-450	Theodosius II				
450-453	Pulheria				
450-457	Marcianus				
457	Leo I		Galata'da 431 adet ev bulunmaktadır.		
469				Haliç Marmara'ya kadar yamnır.	
474-491	Leo II				
474-491	Zeno				
475-477	Basiliscus				
491-518	Anastasius I				
518-527	Justinus I				
527-565	Justinianus	İstanbul Nüfus: 2000 (Kara, 1992, s.31)	Regio Sycaena geniş ölçüde imar ettirilmiştir. (Eşice, 1969, s.9)		
565-578	Justinus II				
578-582	Tiberius I		Galata Kalesi yapıldı. Galata Roma kentinin özelliklerini taşıyordu. Sahile paralel revaklı bir		
	Konstantinus				

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	Imparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
			caddesi vardı. Bu caddé daha sonra Ceneviz yerleşiminin ana arteri olmuştur (Çelik, 1996, s.16)		
582-602	Mauricius				
602-610	Phocas				
610	Heraclius I				
616			İstanbul İran Kralı Hüseyin tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
626			İstanbul göçebe Avar kavimleri tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
641-641	Herakleonas				
641-668	Konstantinos II				
654			İstanbul Muaviyî komutasındaki Araplar tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
			İstanbul Arap Yezid tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
668-685	Konstantinos IV Pogonatos				
668-669			İstanbul ikinci kez Arap Yezid tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
685-695	Iustinianos II				
695-698	Leontios				
698-705	Tiberios III				
705-711	Iustinianos II				
711-713	Philippikos				
713-715	Anastasios				
715-717	Theodosios III				
			İstanbul Halife Süleyman'ın kardeşi Maslama		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
717	Leon III Isauros		tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77) Galata 7 yıl kuşatma altında kaldı (Eyice, 1969, s.10)		
741-775	Konstantinos V Kopronymos		İstanbul Halife Abdülmelik'in oğlu Süleyman tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
764			İstanbul Bulgar Kralı Paganos tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
775-780	Leon IV		İstanbul Harun Reşit tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
780-797	Konstantinos VI				
797	Eirene				
798			İstanbul Harun Reşit'in generali Abdülmelik tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
802-811	Nikephoros I				
811-811	Staurakios		İstanbul Slav despotu Kramus tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
811-813	Mikhael I Rhangabe				
813	Leon V				
820			İstanbul Slav Tomas tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
820-829	Mikhael II Traulos				

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
829-842	Theophilos				
842	Mikael III				
866	Theodora		İstanbul Osvald ve Dir komutasındaki Ruslar tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
867-886	Basileios I Makedon		Bizans'ın en güçlü olduğu dönemdir. Tüm Akdeniz'de ticaret yapılmaktadır.		
886-916	Leon VI Sophos				
912-913	Aleksandros, Konstantinos VII				
914			İstanbul Bulgar Krallı Simeon tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
912-959	Konstantinos VII		İstanbul adı 10. Yüzyleden beri Grekçe "kenit" anlamına gelen "eis tin polin" olarak kullanılmaktaydı (Çelik, 1996, s.20)		
920-944	Romanos I Lekapenos				
944-945	Stephanos, Konstantinos				
963-969	Nikephoros II Phokas				
969-976	Ioannes I Tsimiskes				
976-1025	Basileios II Bulgaroktanos		Latinler imtiyaz elde etti.		
1025-1028	Konstantin VII				

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
1028-1028	Romanos III Argyros				
1034-1041	Mikael IV Paphlagon				
1041-1042	Mikael V Kalaphates				
1042-1042	Zoe, Theodora				
1048			İstanbul asi Tornicius tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
1042-1054	Konstantin IX Monomakles				
1054-1056	Theora		Doğu ve Batı kiliseseleri birbirinden ayrılmıştır.		
1056-1057	Mikael VI Stratiotikos				
1057-1059	Isaakios I Komnenos		Bizans'ın çöküşü başlamıştır.		
1059-1067	Konstantinos X Dukas				
1067-1071	Romanos IV Diogenes				
1071-1078	Mikael VII Ducas Parapinakes				
1078-1081	Nikephoros III Botaneiates				
1081			İstanbul Aleksios Komnenos tarafından		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
1081-1118	Aleksios I Komnenos			zaptedildi (Johnson, 1995, s.77).	
1092				Galata Kapı'da bir çok dükkân yanmıştır.	Kursunlu Mahzen yanmıştır.
1094					
1118-1143	Ioannes II Komnenos			Cenevizlilere Bizans'tan imtiyazzalar başlıdı. (Eyiç, 1994, s.349). Cenevizlilere Galata'da oturma imtiyazı tamammıştır (Çelik, 1996, s.19).	
1143-1180	Manuel I Komneneos				
1180-1183	Aleksios II Komneneos				
1183-1185	Andronikos I Komneneos				
1185-1195	Isaakios II Angelos				
1195-1203	Aleksios III Angelos				
1203-1204	Aleksios IV Angelos, Isaakios		Bu surada ele geçen Galata Kalesi'nin etrafına 1302 yılına kadar yapı yapılması yasaklanmıştır. Bugün bodrumu Kursunlu Mahzen olarak bilinen bu yapı, 18.yy'dan sonra cami olarak kullanılmaya başlamıştır (Kahraman, 1986, s.22). İstanbul Latin haçlıları tarafından zaptedilmiştir (Johnson, 1995, s.77). Haçlılar şehri almışlardır. Galata Kulesi 1203'te ele	Rum-Latin çekişmesi sonucu bir çok yer yanmıştır.	

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
			geçmiştir. Trakya ve Marmara'nın bir bölümü ile bazı Ege adaları imparatora, Makedonya - Teselya Frank Şövalyesi ve Haçlı ordusuna Venedik -İstanbul arası deniz yolları ve boğaz girişî Venediklerin eline geçmiştir.		
1204	Aleksios V Dukas Murtzupholos				Kastilyah San Domingo tarafından Toulouse'da yapılan toplantıla, vaiz papazlar tariktarı olarak onaylandı (DBIA, Dominikenler, s.99)
1204-1222	Theodoros I Laskaris				
1222-1254	Ioannes III Dukas Batatzes				
1219			İstanbul Venedik kolonisiidir.		
1228					Seyyah Papazlar Meclisinin başı Paris'te Konstantinopol'deki Latin İmparatorluğuna yerleşmiş olan Dominiken manastırını kurmak için toplanmıştır (Dalleggio, 1935, b, s.333)
1233					Galata'da San Paulo Kilisesi'nin yanında bir manastır kurdukları belirtilir. Kilise Dominikenlerin yönetimine geçince San Domeniko adıyla da anılır (Eyice, 1993, s.294).
1254-	Theodoros II				

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
1258	Dukas Bataizes Laskari				
1258- 1261	Ioannes IV Dukas Bataizes Laskaris		İstanbul Mihail Palaeologos tarafından zaptedilmiştir (Johnson, 1995, s.77). Bizans'la Ceneviz arasında Nif Antlaşması yapılmıştır. Ceneviziler, ticaret merkezi, saray, kilise, hamam, firm, konut, dükkan, konsolosluk, kendi yasalarını uygulama hakkı elde etmişlardır (Eyice, 1994, s.349)		Bizanslılar Konstantinopolis geri alana kadar, Venedik ve Fransız himayesindeki diğer hepsi gibi, Dominikan Manastırı da lağvedildi. (Dalleggio, 1935, b, s.333)
1261- 1282	Mihail VIII Palaiologos				
1264			Ceneviz Kolonisi Bizans tarafından İstanbul'dan çirkartılıp Marmara Eregi'sine gönderilmiştir. Üç yıl sonra dönmelerine izin verilmiştir (Turan, 1990, s.38).		
1267			Galata'da henüz yerleşim yoktur. Geniş bahçeler içinde şapeller var. Ceneviziller gelmeden limanın ağzını tutan zincirin bağlı olduğu yapı yıktırılmıştır. Ceneviziller arsenal ile zincirin bağlı olduğu kale arasında kalan az eğimli üzüm bağlarının olduğu yere yerleşmişlerdir. Tek sorun su olmaysındır (Savaget, 1934, s.224). Venediklileri korkutmak için İmparator Galata surlarını yıktırmış ve hisar içine Bizans garnizonunu bırakmıştır. Galata'nın tümünü serbest ticaret bügesi olarak Cenevizlere bırakmıştır. Bizans Venediklere ve Cenevizlere ayrıcalık tanımsızdır. İstanbul Latinlerden geri alınmıştır Haçlı		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
			ordusunun dönmesinden sonra yerlesik İtalyan tüccarlar atılmayıp yararlanmıştır (Eyice, 1994, s.349). Galata her sene Cenevizden gelen Podesta ve iki konsey tarafından yönetiliyor (Sauvaget,1934,s. 224)		
1282-1328	Andronikos II Palaiologos				Franceskenlerin evi kapatılmıştır (Dalleggio,1935, b, s.333)
1293-1320	Mikhail IX Palaiologos				
1294			Venedik Ceneviz arasındaki tartışmaya Bizans da katılır. İmparator Galata'da saldırına uğrayan Ceneviz sur ardından sağımasına izin vermiştir. Venedikliler kızıp dış mahallelerde saldırılmışlardır. Bizans Venedik ile çatışmıştır. Ceneviz hakimiyetini başlangıcı.		
1296			Venedik Ceneviz'e saldırmış, Suriya çevirmek için Bizans'tan izin istemiş ancak verilmemiştir (Kahraman, 1986, s.25).	Saldırı sonucu Ceneviz yerleşimi yammıştır (Kahraman, 1986, 1986, s.25).	
1299			Venedik-Ceneviz ebedî barış anlaşması Venetik Donanması olmayan Bizans'ı tehdit etmiş, ticari ayrıcalıklar artmış, Cenovallar kendilerini güvence altına almak için kentin etrafını surulara çevirmiştirlerdir.		Dominikan evi kurulur (Dalleggio, 1935, b, s.337).
1301		I. Sur Dönemi (bkz. Harita 1. 2)	Cenova'ya tanınan imtiyazların sınırları belirlenmiştir. Ceneviz mahallesi etrafi 60 arşınlik boş bir arazi sendi ile çevrilidir. Deniz ile hisar		
1303					

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yargınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
			<p>arası boş kalacaktır. Bölgeyi korumak için sadece hendek kazılacaktır. Ancak Ceneviziler hendek boyunca yüksek evler yapmışlar ve bunları birleştirmek suretiyle güçlendirmişler (Eyice, 1994, s.349). Alan 12 ha fazla değildir. Şehir uzunlamasına bir dikdörtgene benzemektedir. Sokaklar eğime paralele ancak bağlantılar yokustur. Uzunlaşmasına paralel sok. hemen hemen eşit aralıklar ile bölütürmüştür. Sur duvarları çok sıstili olan komşu alanın tasarı ile yapılmış. Duvar kalınlıkları 2 m fazla değildi. Kari kuleler içinde 1 ya da 2 kubbeli mekan var. Surun dışına taşıyorlar. Bunlar ilk önceleri bir ok atımı mesafede 30 m de bir yapılmaktaydı. Çatıları konik kurşun kaplı idi (Sauvaget, 1934, s.225). Bizans ile Ceneviziller arasında bir anlaşma imzalanmıştır. Buna göre et, buğday pazarları, ticaret londası, hamam, kiliseler, kattar yeri kurulabilecek 3 Ortodoks kilisesi Konstantinopolis patriğine bağlı kalacaktı (Eyice, 1994, s.349)</p>	<p>İkinci imtiyaz alanın sınırları, kıyı, bankalar cad., Karaköy meydanı Kalafat yeridir (Eyice, 1994, s.349)</p>	<p>Latin Frerler Agorada bir ev ve bir kilise açmuştur. Fransisken ve Dominiken din adamları Andronik II tarafından Konstantinopolis'ten uzaklaştırılmışlardır. 1307'den sonra</p>
1304					
1307					

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	Imparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
					iki Dominiken Evi kurulana kadar (St. Marie de Constantinople, St. Nichola) bir manastır sahibi olamamışlardır. Pera'nın Fransisken ve Dominiken din adamları, başkala Latin Kiliselerine vekilliğ etmişlerdir (Dalleggio, 1935 b, s.335)
1315					Palazzo del Commune yarınmıştır (Eyice, 1994, s.349)
1316			Palazzo Del Commune yeniden inşa edildi. (Eyice, 1994, s.349)(bkz. Garyur 1.1)		
1328-1341	Andronikos III Palaiologos		“Statutū di Pera” adlı yasa sayesinde Galata kolonisi idari ve ekonomik ayrıcalıkları artarak aynı bir devlet görünümünü almıştır (Kahraman, 1986, s.27)		Sörler Manastırı kurulmuştur. Bu bahsedilen hep St. Catherine diye geçer (Palazzo, Raineri, 1943, s.5).
1330					
1335			Voyvoda karakolu yakınında şimdı varolmayan bir kule üzerinde surlara ait ilk yazılı görülmüşür (Kahraman, 1986,s.28)		
1341-1355	Ioannes V Palaiologos		II. sur dönemi (bkz. Hanita 1. 3)		
1347-1354	Ioannes VI Kantakuzenos				

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1348			Eğimin değiştiği noktaya Galata Kulesi inşa edilmeye başlanıyor. Çatısı külahlı, üzerinde haç vardır. İmparatorluk buna çok kızıyor. Ceneviziler de Haliç'in güneyini yakıyorlar. Bunun karşılığı para cezası ödeniyor, ancak kule yıkılmıyor. Tepenin bu kısmı çok eğimlidir. Bu elverişsiz alanda yeni mahalleler kuracağna ilk önce duvar yapılmıştır. Bunda sur dışındaki St. Pierre ve St. George Manastırının koruma isteği vardır. Bunları içine alan üzerinde yarı silindirik kulelerle güçlendirilmiş sur duvarı yapıldı. Arazi yerlesime uygun olmasa da sokaklar arası bağlantı merdivenlerle yapılmış evler sra ev ve girişleri düz ayaktır (Sauvaget, 1934. s.263)		
1352			Ceneviziler Osmanlılara yeniliyorlar, bu Osmanlılar ile aralarında dostluk kurulmasına sebep oluyor (Sauvaget, 1934. 267)		
1348			Ceneviziler II. kısımlı surları yaptırlar. Önce Galata Kulesi'ni sonra bandan St.Pierre'e uzanan surları yapmışlardır. Bunların bir bölümü I. kısımlı surlara kadar uzanır.Diger tarafta ise yüksek kaldırım ile son bulur (Schneider, Nomidis, 1944. s.5).		
1349			İlk imtiyaz alanına Galata Kulesi eklenmiştir.		
1341- 1391	Jean VI				
1376- 1379	Andronikos IV Palaologos				Roma Dominikenlerinin arşivcisi R.P
1387		(bkz. Harita 1.4)	İstanbul'da 4 tane cami bulunmaktadır (Johnson,		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
			1995, s.52). Osmanlı ile antlaşma I. Beyazid kuşaması sırasında 6000 Osmanlı askeri barınmıştır.	Liger, 5 Mart 1387 ve 11 Nisan 1390'da Pera'da St. Pierre'deki St. Catherineli Dominikenlere ve St. Paul'deki dincilere yapılan yapılar dan sözeder.	
1390	Ioannes VII Palaiologos				
1391-1425	Manuel III Palaiologos				
1393			Galata Osmanlı tehdikesi altındadır.		
1397			İstanbul Yıldırım Beyazid tarafından kuşatılmıştır (Johnson, 1995, s.77)		
1398					
1399			Ceneviz yerlesimi Fransız tabiyetindedir.		
1400			1435'e kadar Kuzeydeki mahalleleri çevrelemiştir. Batı tarafını bir hendek ve surla çevirip üzerine kuleler yerleştiriyorlar (Sauvaget, 1934, s. 267).		
1416			Floransa Bizans imparatoruna elçi göndererek İstanbul Pisalılarına verilen hakların ve onlara ait mahalle ve kiliselerin de kendilerine geçmesi için talepte bulunmuştur (Turan, 1990, s.66).		
1425-1448	Ioannes VIII Palaiologos				
1422			İstanbul II. Murat tarafından kuşatılmıştır. Bunun sonucunda Bizanslılar Osmanlılara 10.000 duka harç ödemeye ve bazı önemli askeri bölgeleri terk etmeye razi olmuşlardır (Johnson, 1995, s.53) (bkz. Gravür 1.2)		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1439			Floransa ile Bizans arasında bir antlaşma yapılmıştır. Pisa mahallesi ve St.Pierre Kilisesi onlara verilmiştir. Floransallardan alınacak vergi Pisahlardan alınan yarısı olarak belirlenmiştir (Turan, 1990, s.66).		
1441			Türk tehlikesine karşı 1448'e kadar sur duvarları kuvvetlendirip kuleler onarılmıştır (Sauvaget, 1934, s.26 ; bkz. Gravür 1. 3). Yapılan onarımrlara tarih konmuştur. Bizansı temsil eden 4 B armayı ve Podesta'nın arması sura konmuştur (Eyice, 1994, s.349). Dört B Paleologlar Hanedanı'nın bas harfleri (Basileus, Baasileon, Basileouon, Basileuousi; Kralın üzerinde hakimiyet kuran kralların kralı)(Sauvaget, 1934, s.268).		
1448-1453	Konstantin XII Palaiologos				
1452			Galata kulesinin emniyetini sağlamak için kulenin arkasına yan dairesel bir duvar örülmüştür. (Sauvaget, 1934, s.266 ; bkz. Harita 1.4)		
1453-1481	II.Mehmet	Kentin terk etmiş olan Mora ve Edirne'deki mültecilerin geri dönmesi istendi. Daha sonra bir çok kentten İstanbul'a zorunlu gerçekleştii (Johnson, 1995.s.14). Yaklaşık 94 mahalle var.	İstanbul II.Mehmet tarafından zaptedildi (Johnson, 1995, s.77). Kuşatma sırasında, Bizans'a yardım etikleri Cenevizlililere özerlik tanınmamıştır. 1453'te mal, can ticaret güvencesi verilmiştir. Kuşatmadan sonra güvenlik için kara tarafındaki surlar ve Galata Kulesi'nin üstü yıkılmıştır. Subaşı ve Kadı atanmıştır (DBIA, Galata, s.352) (bkz. Tablo 1.1). Galata kadılığının yeri Yeni cami yakınılarındadır (Eyice, 1969, s.14).	70	

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL Gelişimi

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
	Rum, 3 Frenk, Ermeni, 1 Yahudi, 18 yeni yerleşen müslüman (Sauvaget, 1934, s.266)	Pisalların Konsül, Venetiklilerin de Balyos denilen yöneticileri vardı. Bunların yerini almış olan Podesta'nın yerini Türk Voyvodası almıştır (Sauvaget, 1934, s.266). Fatih Rum Patriğine kendinden önceki sahibi olduğu tüm hakları bağışlamıştır. (Johnson, 1995, s.14). Katoliklerin halkları 1682'e kadar Magnifica Communita di Pera tarafından korunmuştur (Eyice, 1969, s.14). Ceneviziller dinsel yöneden Cenova Piskoposluğuna bağınyıdlar (Turan, 1990, s.39). İstanbul'da 400 Bizans kilisesi mevcuttur (bkz. Harita 1.5)			
1455	Nüfus, 100.000 den azdır (Mantran, 1991, s.46)	İlk Kasımpaşa tersanesi Fatih döneminde yapılmıştır. Kapitan Paşa karargah salonu, cami vardır (Mantran, 1990 a, s.95). Fatih döneminde 17 kilise camiiye çevrilmiş, 190 yeni cami, 24 mektep ve medrese, 32 hamam, 12 han ve bedesten yapılmıştır (Çelik, 1996, s.22).			
1457		Fatih İstanbul'a taşımıştır (Mantran, 1991, s.7).			
1462		Pera'nın adı Türkler tarafından Beyoğlu olmuştur (Mantran, 1991, s.19).	9 şiddetinde deprem (Fenomen 1996, s.29).		
1463		1479'a kadar Venedikle savaş olmuştur. Fatih, Floransa ile ticareti teşvik etmiştir. 1520'e kadar çok faal olarak gelişmiştir (Eyice, 1994, s.352)			
1475					San Domeniko Galata Camii haline getirildi. Dominikelerin St. Pierre e gelisi 1476'ya kadar indiren belgelerde vardır. Bisticcia'dan Cenevizili

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
1477	Kadi Muhittin tarafından tahrirle	Muhittin tarafından yapılan tahrirle İstanbul'da Müslüman, Rum ve Ermeni, Kefeli Hristiyan, Çingene evi varken Galata'da Müslüman, 592 Rum, 332 Frenk / Avrupalı Evi var (Eyice, 1994, s.352)	tannmış aile Zaccaria'ya geçmiş olan Pietro Antonio Zaccaria'dan kilisede bulunmayı ve her zaman dini hizmetleri yerine getirmek şartıyla izin istemişler. Bu istek bazı şartlara bağlı olarak gerçekleşmiştir (Palazzo, Rainieri, 1943, s.6).		
1489				8 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1492		Galata camii Endülüs'ten göçe zorlanan Arapların İstanbul'a gelmesiyle Arap Camiine çevrilmiştir (Belin, 1894, s.216).		Raipler St. Pierre Manastırına geçtiler (DBIA, 1994,s.99)	
1496		20 Türk-Müslüman,			

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
		13 İtalyan, 8 Rum, 6 Ermeni mahallesi vardır. Türkler kurkcu, bakiçi, abacı, ekmekçi, denizcidir. (Eyice, 1994, s.352)			
1481-1512	II.Bayazit				
1507		Ticaretle uğraşan yaklaşık 70 Floransalı var. (Eyice, 1994, s.352)		7 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1509				9 şiddetinde deprem (Fenomen 1996,s.29). Galata Kulesi'nin yanında yer alan kuleler yıkılmış, daha sonra onarılmıştır (Müller, Wiener, 1977, s.320)	
1512-1520	I.Selim			İlk kez Osmanlı Sultanı halifelik ünvanı aldı (Johnson, 1995, s.79).	
1520-1566	I.Suleyman	Bu dönemde Kasımpaşa'ya Kanuni tarafından Rum, Ermeni ve Gürcüler yerleştirilmiştir.		Kasımpaşa'ya bakan yamaçlarda yeni mahalleler oluşmuştur (Kahraman, 1986, s.46).	

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1532		(Mantran, 1990a s.95)	İstanbul'da 46.635 Müslüman hanesi, 25.252 Hristiyan hanesi, 8.570, Müsevi hanesi vardır. Niğde yaklaşık 400.000 (%58 Müslüman, %42 diğer) (Mantran, 1991, s.46)	San Pierro adı Fransızlaşarak St. Pierre olur 7 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	Galata'daki rahiplerin çağrısyla Fransa'dan rahibeler gelir. Uzun süre burada kalırlar.(DBIA, 1994, s.99)
1533		Araplar giderek artmaya başlar. (DBIA., Galata, s.352)			Zaccaria ailesi ile Dominikenler arasındaki anlaşma bu tarihe kadar devam etmiştir (Palazzo, Rainieri, 1943, s.7).
1535			St. Paul camii çevrilmiştir. Şehrin merkezi St.Pierre'in etrafıdır. Burada tüccarlar, bankacilar, kuyumcular ve satıcılar var. Communal Saray haftada üç kez borsa ve tutas pazarı, üst katlar değerli taş işleyiciler yer alır. Rıhtıman üstünde kafafatçilar, biraz ötede tavernalar vardır. (Sauvaget, 1943, s.269) (bkz. Gravür 1.4). Fransızlara kapitülasyon veriliyor. İspanyadan attılan Müslümanlar Sultan tarafından Ceneviz kolonisinin batısına yerleştiriliyorlar. Fransız nüfusu kapitülasyonlar ile artmıştır. Levantenler, dükkançı, simsar, hancı, otelci, ya da lokantacı Rum ve Ermeniler, sanatkardır. Yahudiler, Ticareti Galata'da yapıp İstanbul'da oturmaktak ve 3000'den fazla dükkânları vardır. (Sauvaget, 1943, s.269)		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
1550		60.000 Müslüman, 40.000 Hristiyan, 4.000 Musevi hane vardır. Toplam nüfus, 410.000-520.000 (%58 müsl. %42...) (Mantran, 1991, s.46)			
1556				8 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1557				8 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1561			Galata'yı çevreleyen sur boyunca 10 kapı yer almış (Mantran, 1990 a.s. 79). (bkz. Gravür 1.5)		Pietro Maruffo tarafından sözleşme yenilmiştir. St.Pierre arşivlerine göre St.Pierre Manastırının üzerine yapıldığı Zaccaria'ya ait olan arsa miri araziye dönüştürülmüştür. Ancak her zaman bu mısyaona tahsis edilmiş olarak kalmıştır (Belin, 1894, s.219).
1566- 1574	II.Sultan Selim				
1571				7 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1574-	III.Murat				

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELEŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1595					
1586					
1592				7 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1595-1603	Mehmet III		Arap Camii tamir görüyor (Ejice, 1993, s.294)		
1603 - 1617	Ahmet I				
1606		Communita'nın yaprığı sayma göre Ceneviz döneminden kalan Katolikler 300-400, elçiliklere mensup olanlar ve yabancı tüccarlar 3000 kişidir.			
1608			St.Pierre Manastırı Fransız resmen olmasına rağmen korumasındadır.		
1617-1618	I.Mustafa				
1618-1622	IV.Osman				30 Mart Communia dokümanlarında St.Dominik pederlerinin St.Pierre'de

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1622-1648	IV.Murat				misafir olarak ikamet ettiklerini yazar (Belin, 1894, s.218)
1636					22 Aralık Communite dokumentlarında St.Paul'un Türklerle geçmişinden sonra orada kalan papazlara acıp, St.Pierre'deki dindarları gönderip yerlerine Dominiken pederleri yerlestirdiğini yazar (Belin, 1894, s.219).
1642					Halic'in öbür yakasındaki iki kilisede, St. Marie, St. Nichola'daki olaylar sonucunda bunlar Dominikenlerin elinden alımmıştır. Bu kiliselerin işsiz kalan papazları da St. Pierre'e gelmişsir (Palazzo, Rainieri 1943, s. 5).
1648-Sultan Ibrahim				8 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1648-IV.Mehmet				7 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1657					İki yönetici papazın bir tanesinin

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1659				9 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	Draparis ailesinden, Magnifita Communita seçilmesine karar verilmiştir. (Palazzo, Raineri, 1943. s.5).
1660				St.Pierre Manastırı olduğu gibi yanmış ve üzerine yapıldığı arazi mitsi araziye dönüştürülmüştür. Bu yangında 20 tane ev yanmıştır. Bundaların 7 tanesinde din adamları oturuyormuş (Belir, 1894, s.217).	
1662				St.Pierre Kilisesi 13 Mart 1662'de yeniden	Hristiyanların sahip olduğu 8 kiliseden 4 tanesi yanmış (Mantran, 1990 a, s. 79)bkz. Harita 1.12)

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
1669		17 Müslüman, 70 Rum, 1 Yahudi, 3 Frenk, 2 Ermeni mahallesi vardır.	Galata-Suriçi-Üsküdar arasında mal nakli için kayıklar kullanılıyor. Halic'in Eminönü, Galata sahilinde derin olması Kasımpaşa'da tersane kurulmasına sebep oluyor (Mantran, 1990 a, 90). (bkz. Gravür 1.6; Harita 1.6)	Yapılmıştır (Belin, 1894, s.229).	Venedikiler ticaret hakkı kazanıyor. Kule etrafında Yahudi simalar yerleşmiştir (Mantran, 1990a, s.80)
1680		200.000 Gayrimüslim, 60.000 müslüman (bkz. Harita 1.7, 8,9 ,10, 11)	Kamı taşınmalığında kullanılan 1.400 kayık vardır (Celiik, 1996, s.68)		
1682			Dört tane Fransız Evi vardır.		
1687	II. Süleyman				
1690				7 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1691	II. Ahmet				
1695	II. Mustafa				
1703	III. Ahmet				
1705					Kilise tamamen korumasındadır (Palazzo, Raineri, s.25) Bu tarihten sonra St. Pierre kilisesi Galata'daki Fransız hakimiyetinin önemini bir yeri haline getirmiştir. Yapının yeniden yapılması için alınan borçlar 1763'te bazı mülklerin satılmasıyla ödenmiştir. (Belin, 1894, s.219)

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1715				Azapkapi'da yangın (Kara, 1992, s.142)	
1717		İstanbul'da Ermeni nüfusu 70.000 (Johnson, 1995, s.43)			
1718				8 şiddetinde deprem (Feromen, 1996, s.29)	
1719				9 şiddetinde deprem (Feromen, 1996, s.29)	
1731					Fransız Elçisi Marquie de Villeneuve kilisesi yeniden açma izni almıştır (Palazzo, Rainieri, s.25)
1730	I.Mahmut	I. Mahmud'un annesi Salihha Sultan tarafından Arap Camii restore edilmiş, bir de şadirvan yapılmıştır (Eşdice, 1993, s.294)			
1734					
1737				8 şiddetinde deprem (Feromen, 1996, s.29)	
1754	III.Osman				
1757	III.Mustafa	İstanbul'da Ermeni Nüfusu 100.000			
1750					

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1754		(Johnson, 1995, s.43)		9 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1762			Andre Chenier'in İstanbul'da dünyaya gelmiştir.	Pera'da yanın (Kara, s.142)	
1765		261 Latin Katolik aile vardır. (73 Pera'lı, 17 Alman, 33 Fransız, 13 İtalyan, 4 Kuduslu, 50 Ege adasından) (DBIA..Galata, s.352)			
1766				9 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1771				Galata'da, 5000 konut yanmıştır (Kara, s.142)	
1773	Abdulhamit		St.Pierre Kilisesi arşivlerine göre bugünkü St.Pierre Han Fransız Ticaret Temsilciligi ve lojman olarak inşa edilmeye başlanmıştır (bkz. Harita 1.13)		
1774			Ruslarla Kaynarca Antlaşması imzalandı		
1789	III. Selim		Beyoğlu'na doğru gelişme başlamıştır		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
1791			(bkz.Harita 1.14, Gravür 1. 7,8)	Galata Kulesi yanmıştır (Kara, 1992, s. 142)	
1794				Yangında Manastır yıkıldı, 1500 ev yanmıştır.	
1802			Kamu taşımacılığında kullanılan 3.996 kayık var (Çelik, 1996, s.38).		
1807			Arap Camii tamir edilmiştir. Bu tamir ile birlikte Divan ¹ Hımayun Katiplerinden Hacı Emin Efendi tarafından binanın manzum bir tariħesi yazılarak taşa işlenmiş ve mihrabın sağındaki duvara konulmuştur. (Eyic, 1993, s.294)	Arap Camii yanmıştır (Eyice, 1993, s.294).	
1807	IV. Mustafa				
1808-	II. Mahmut				
1817				P.Barbieri ansında "Dominikenler St.Paul'den atıldıktan sonra Magnifica Communia dan kendilerine kilisesi olan başka bir yer tahsis edildi. Burada o sırada başka din mensupları bulunuyordu ki bu yer St.Pierre ismiyle biliniyordu (Belin, 1894, s.218)	
1826			Yeniçeri ocağı kapatıldı.	7 şiddetinde deprem	
1829					

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1834			Pera'da Ermeniler için bir Protestan okulu açıldı (Johnson, 1995, s.45).	(Fenomen, 1996, s.29)	Lağvedilmiş olan Dominikenlik önce Roma'da başlamıştır (DBIA, Dominikenler, s.99)
1836			Haliç üzerine bir köprü yapıldı. Moltke Haritası'nda Azapkapı - Tepebaşı arasındaki tersane dışında yerleşim görülmemekte. Kazancı Yokuşu'nun batısı dolmuş durumdadır. Kabataş ve Dolmabahçe'de yerleşim gözükmemektedir (bkz harita 1.15)		
1839-1867	Abdulmecit		Tanzimatın ilamı.		
1841			19 yüzyılda konutlar 5 tipte görülür:oda, mahalle evleri, bahçeli evler, konaklar, yahalar (Çelik, 1996, s.5)	7 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	St.Pierre Kilisesi tamamlanmıştır.
1844			Kamu taşımacılığında kullanılan 19.000 kayık var (Çelik, 1996, s.38)		
1845			Sultan II. Mahmut'un annesi Bezmi Alem Vâlide Sultan İlk Galata Köprüsünü yaptırdı (Çelik, 1996, s.73)		
1848			Ebniye Nizamnamesi kabul edildi.Eyüp, Galata ve Üsküdar'da geçerli. Uygulama Ebniye-i Hassa müdürüluğu tarafından yapılacaktır. Yetkiler: Kamulaştırma, ruhsat zorunluluğu, cadde ve sokakların genişliklerinin belirlenmesi, azzamı yüksəkdikler, balkon yapımları esasları gibi.		G.Fossati'nın yaptığı bugün mevcut olan St.Pierre kilisesi kullanılmıştır

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
			Yangından yapıları korumak için baca ve ocağıların kargır olma zorunluluğu.(Kuyumcu, 1993, s.37). Karaköy rıhtımı tamir edildi (Çelik, 1996, s.62)		
1850			İstanbul'da 30 Ermeni kilisesi vardır (İstanbul 1920, s.46). Boğaz buharlı vapur işlemeye başladı (Çelik, 1996, s.68)		Assumptionistler Cemiyeti Fransa'nın Nîmes kentinde Collège de Assumption adıyla kurulan kurumun üyelerinden oluşuyordu. Üyelerini takdir ederek onları vaazlar vermek üzere yabancı ülkelere gitmeleri için yetiştiren cemiyet birara güçlenmiş ve La Croix (Haç) adlı etkili bir de gazete de çıkarmış (DBIA, Dominikenler s.99)
1851				Düzenli vapur seferleri başladı, daha önce mavnalar kullanılıyordu (Çelik, 1996, s.62)	
1856				Osmanlı Bankası bugünkü St.Pierre Han'a yerleşmiştir. Galata sokaklarına ad kommunstur. Bünlardan birçoğu hala bu isimleri korumaktadır (Kahraman, 1986,s.57). Ebniye Nizamnamesinde kamulaştırma yetkilisi arttı (Kuyumcu, 1993,s.37). Saray Topkapı'dan Dolmabahçe'ye taşındı (Çelik, 1996, s.34).	
1857				Dersaadet Belediye Kanu'nu ile 20 belediye dairesi kuruldu. Pera, Altıncı daire ilan edildi (Çelik, 1996, s.38)	
1858				Karaköy meydanı açılmıştır (Çelik, 1996, s.38)	
1859				Medeni kanunun ilan edilmiştir.	
1863				Galata Surarı yüküm kararı alındı , yıkım 1865'te	

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanerlerin Durumu
			tamamlandı (BBA, İrade, Dahiîye, no:36789, Medisi Vaka no:22392) Yeni Galata köprüsü ahsaptan yapılmıştır (Çelik, 1996, s.73) Bank-i Osmanî Şahane Fransız ortaklı devlet bankası olmuştur (Toprak, 1993, a, s.166)		
1864			Ebniye Nizamnamesi'nde bina ve sokak yükseklik ve genişlikleri belirlenmiştir. Sokaklar üç sınıfa ayrılmıştır. Yollar için bedelsiz terk edilmesi, sokak cephe yönleri belediye tarafından belirlenmesi, kamulaştırmarlacak yerlerde, tamir ve inşaat yasağı, okul, cami, türbe, inşaatlarında sokağın durumuna uyuma zorunluluğu, yağmur oluk ve saçıkları için yeni esaslar getirilmiştir (Kuyumcu, 1993, s.37 ; b.kz. Harita 1.16)		
1867-1876	Abdüllaziz		Ebniye Kanunu tüm Osmanlı topraklarında uygulanmaya başlanmıştır. Yetkiler, Şehremanetine devredilmiştir (Kuyumcu, 1993, s.37).		
1870			Altıncı Daire lağvedilmiştir (Çelik, 1996, s.60)		
1872			Karaköy- Galata arasında tünel projesi yapılmıştır (b.kz. Harita 1.17). Azapkapı, Beşiktaş tramvay hattı kurulmuştur (Çelik, 1996, s.77)		
1875			Galata Köprüsü metal malzeme ile yeniden yapılmıştır (Çelik, 1996, s.38).		
1876	V. Murat		Ebniye kanunu çıkarılmıştır.		
1876	Abdülhâmid		İstanbul nüfusunun %26'sı kendi evinde		
1882					

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1883			oturmamaktadır. Bu, konut sorunu olduğunu gösterir (Çelik, 1996, s.109). Fransa'nın yurt dışındaki ilk Ticaret Odası İstanbul'da açılmıştır. İtalyan Ticaret Odası kurulmuştur. (Toprak, 1993, b, s.270).		Dominiken Kókentli Assumptionistler kentin İstanbul yakasına yerleşmişlerdir. Kumkapı'da küçük bir kilise kurmuşlardır. Etrafına bir ilkokul, Yedikule'de bir başka ilkokul açmışlardır. Fenerbahçe'de de küçük bir kilise ayine başladıkları bilinir (DBIA, 1993, s.99).
1885	Biladi Selase	nüfus sayımı yapıldı (bkz. Tablo1. 2.3.4.)			
1888			İngiliz Ticaret Odası kurulmuştur (Toprak, 1993, b, s.270)		
1891			Galata'daki yerleşim için (bkz. Harita 1.18) Yunan Ticaret Odası kurulmuştur (Toprak, 1993,b, s.270)		
1892			Osmanlı Barkası'nnn Vovvoda Caddesi'ndeki binası kullanma acılmıştır		
1894				10 şiddetinde deprem (Fenomen, 1996, s.29)	
1897					Assumptionistler, Moda'da bir kilise ve yanında Institut de Hautes Etudes Orientales (Yüksek Şarkiyat Enstitüsü) kurmuşlardır, (1897) Ste. Irene, Haydarpaşa'da Ste. Euphémie

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

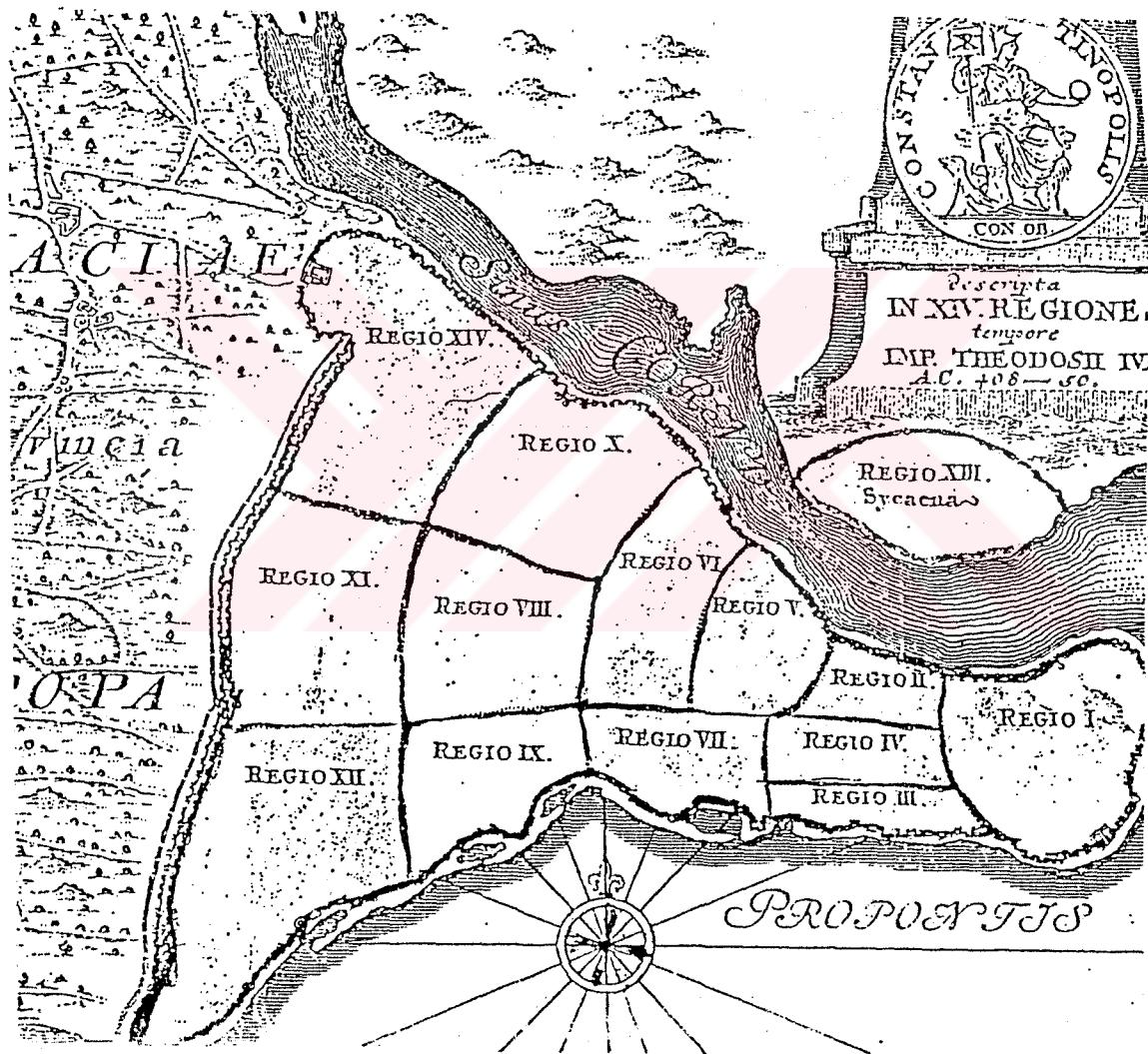
Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikenlerin Durumu
1889					adlı okullar, Kartal'da bir kız okulu, bir sağlık yurdu oluşturmuşlardır. Assumptionistelerin 20.yy başlarında çalışmaları azalarak sürdürken sonra zamanla sona ermiştir. (DBIA, 1993, s.99)
1900					Assumptionist rahipler St.Pierre Kilisesi'ne geldiler (DBIA, 1993, s.99)
1909	V. Mehmet		Beyazıt-Taksim arasında bir metro projesi düşünülmüştür (bkz. Harital 1.19).		Assumption Cemiyeti Fransa'da lağvedildi. Faaliyetlerine Roma'da devam etmiştir (DBIA, 1993, s.99)
1911		İstanbul'da 30.000 Yahudi bulunuyor (Johnson, 1995, s.76)	Amerikan Ticaret Odası kurulmuştur (Toprak, 1993,b, s.270)		
1912			Yeni Galata Köprüsü inşa edilmiştir (Çelik, 1996, s.74)		
1913			Rus Ticaret Odası kurulmuştur (Toprak, 1993,b, s.270)		
1917-1922	VI. Mehmet		İstanbul'da 50 Bizans kilisesi mevcuttur (Johnson, 1995, s.38).		
1922	Abdülmecit				
1923	M. Kemal				
1925			Osmancı Bankası bu tarihe kadar devlet bankası olarak kalmıştır (Toprak, 1993,a, s.166)		
1927			(bkz. Harita 1.20)		
1931	İsmet İnönü		Merkez Bankası kurulmuştur. Osmancı Bankası		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHİSEL GELİŞİMİ

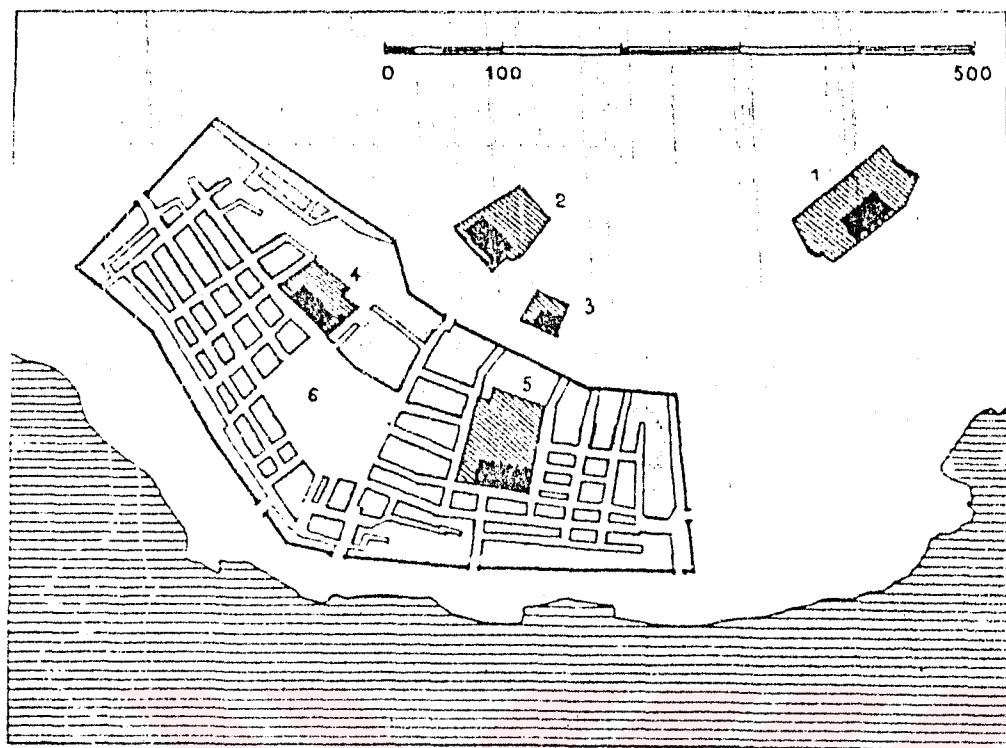
Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
1889					adlı okullar, Kartal'da bir kız okulu, bir sağlık yurdu oluşturmuşlardır. Assumptionistelerin 20.yy. başlarında çalışmalarını azalarak sürdürdükten sonra zamanla sona ermıştır. (DBIA, 1993, s.99)
1900					Assumption Kilisesi'ne geldiler (DBIA, 1993, s.99)
1909	V. Mehmet			Beyazıt-Taksim arasında bir metro projesi düşünülmüştür (bkz. Harita 1.19).	Assumption Ceniyeti Frausa'da lağvedildi. Faaliyetlerine Roma'da devam etmiştir (DBIA, 1993, s.99)
1911		İstanbul'da 30.000 Yahudi bulunuyor (Johnson, 1995, s.76)	Amerikan Ticaret Odası kurulmuştur (Toprak, 1993,b, s.270)		
1912			Yeni Galata Köprüsü inşa edilmiştir (Çelik, 1996, s.74)		
1913			Rus Ticaret Odası kurulmuştur (Toprak, 1993,b, s.270)		
1917-1922	V.I. Mehmet Abdülmecit		İstanbul'da 50 Bizans kilisesi mevcuttur (Johnson, 1995, s.38).		
1923	M. Kemal				
1925			Osmanlı Bankası bu tarihe kadar devlet bankası olarak kalmıştır (Toprak, 1993,a, s.166)		
1927			(bkz. Harita 1.20)		
1931	İsmet İnönü		Merkez Bankası kurulmuştur. Osmanlı Bankası		

IV ve XX. YÜZYILLAR ARASINDA İSTANBUL ve GALATA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih	İmparator	Demografik Durum	Fiziksel, Siyasi ve Sosyal Durum	Yangınlar ve Depremler	Dominikanlerin Durumu
			bu bankanın hissedarıları arasında yer almıştır (Toprak, 1993.a, s.166)		

Harita 1.1 : İstanbul'un 14 Semti (İmparator Thodosios Dönemi, 408-450)
Kaynak : Kara, 1992, s.27.

Harita 1.2 : 1301'de Pera'daki Kiliseler

Kaynak : Sauvaget, 1934, s.256.

1.St.Benoit	4.St.Paul
2.St.Pierre	5.St.François
3.St.Georges	

Harita 1.3. : 1348'de Pera ve Önemli Yapılar
Kaynak : Sauvaget, 1935, s.263.

1.Galata Kulesi	3.St.Pierre
2.St.Nicolas Kulesi	4.St.Georges

PEYRAE - CALATA

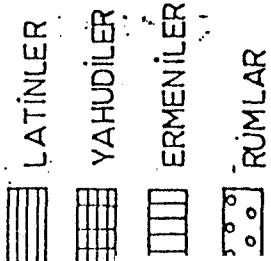
1303-1453

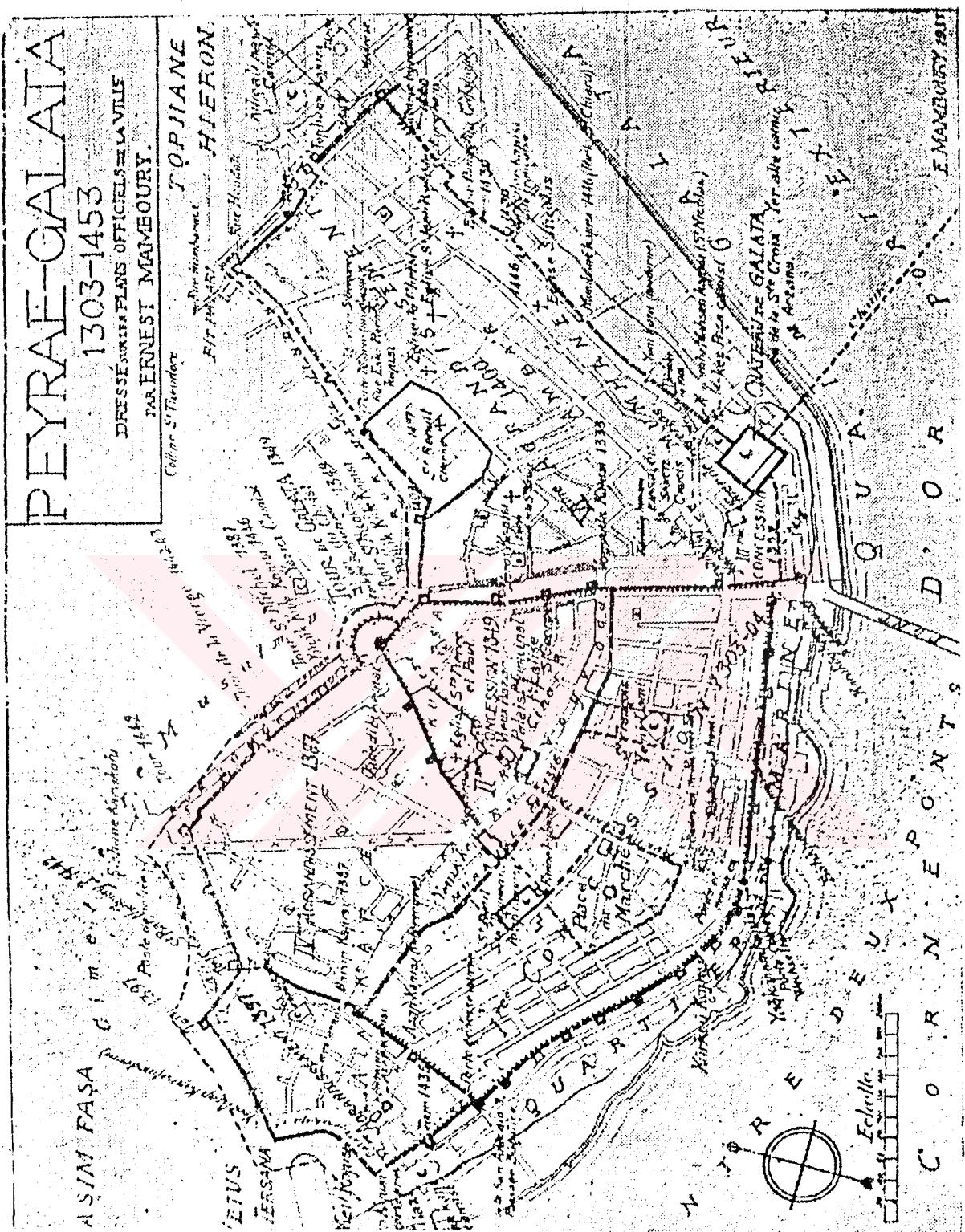
DRAWN FROM OFFICIAL PLANS OF THE TOWN
BY ERNEST MAMBOURY

Hill or St. Theodore

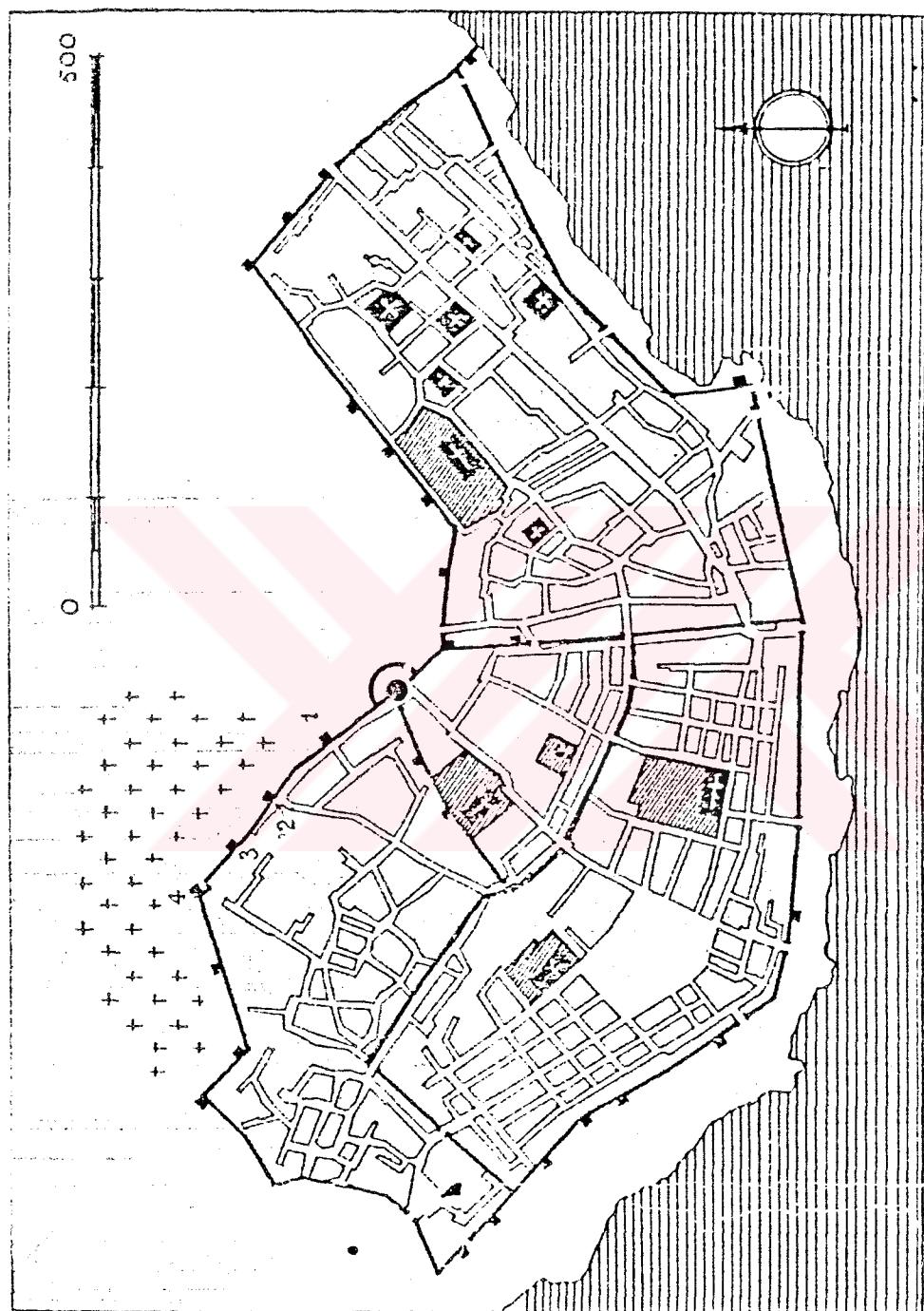
A detailed hand-drawn map of the Chateau Gaillard castle complex in Les Andelys, Normandy, France. The map shows the main castle keep, outer baileys, and surrounding fortifications. It includes labels for "VETUS TERSAVIA" in the bottom left, "TO PHANE" at the top left, and "E. MAMBOURY 1951" at the top right. A scale bar at the bottom right indicates distances from 0 to 200 meters. The map is filled with various symbols, including crosses (+), asterisks (*), and small circles, likely representing specific archaeological features or survey points.

Harita 1.4. : 1304-1453 Nüfus Dağılımı
Kaynak : Mamboury, 1955.

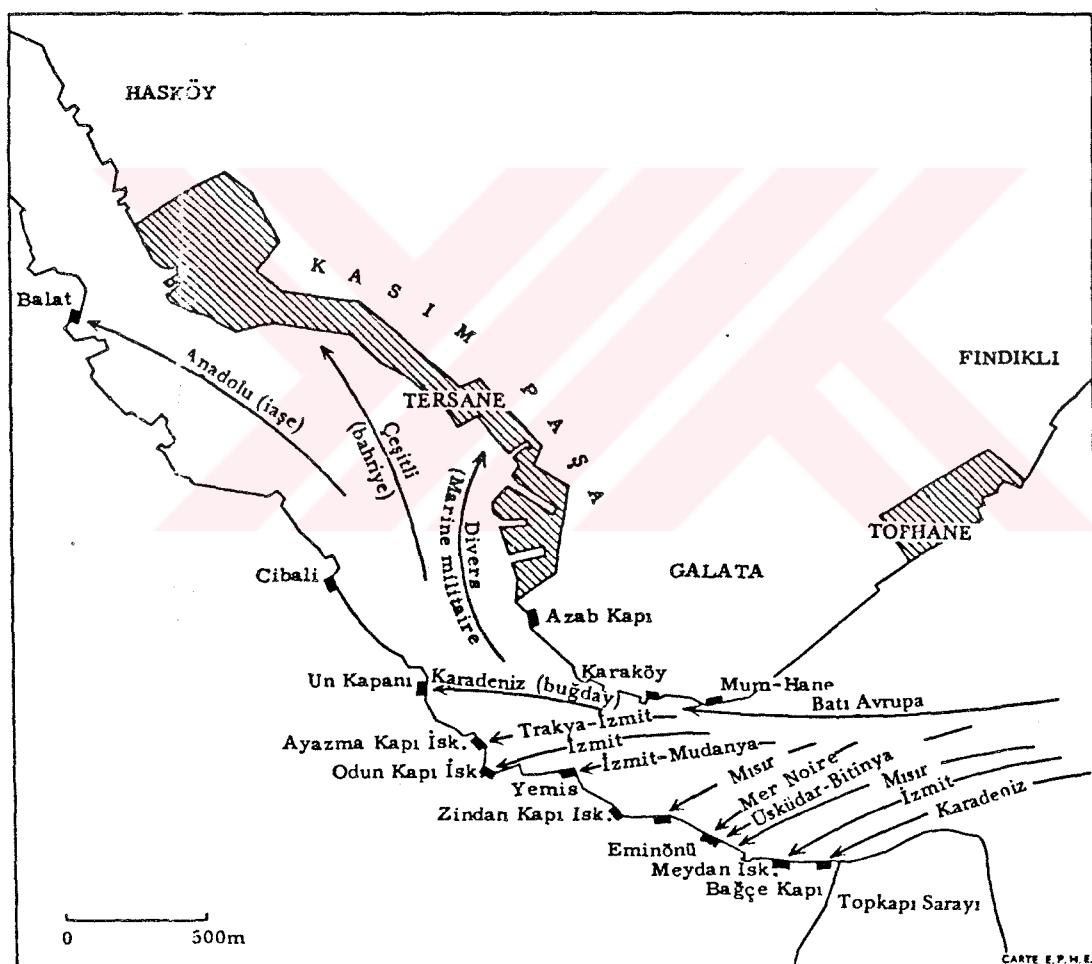

Harita 1.5. : 1304-1453 Surların Gelişimi
Kaynak : Mamboury, 1955.

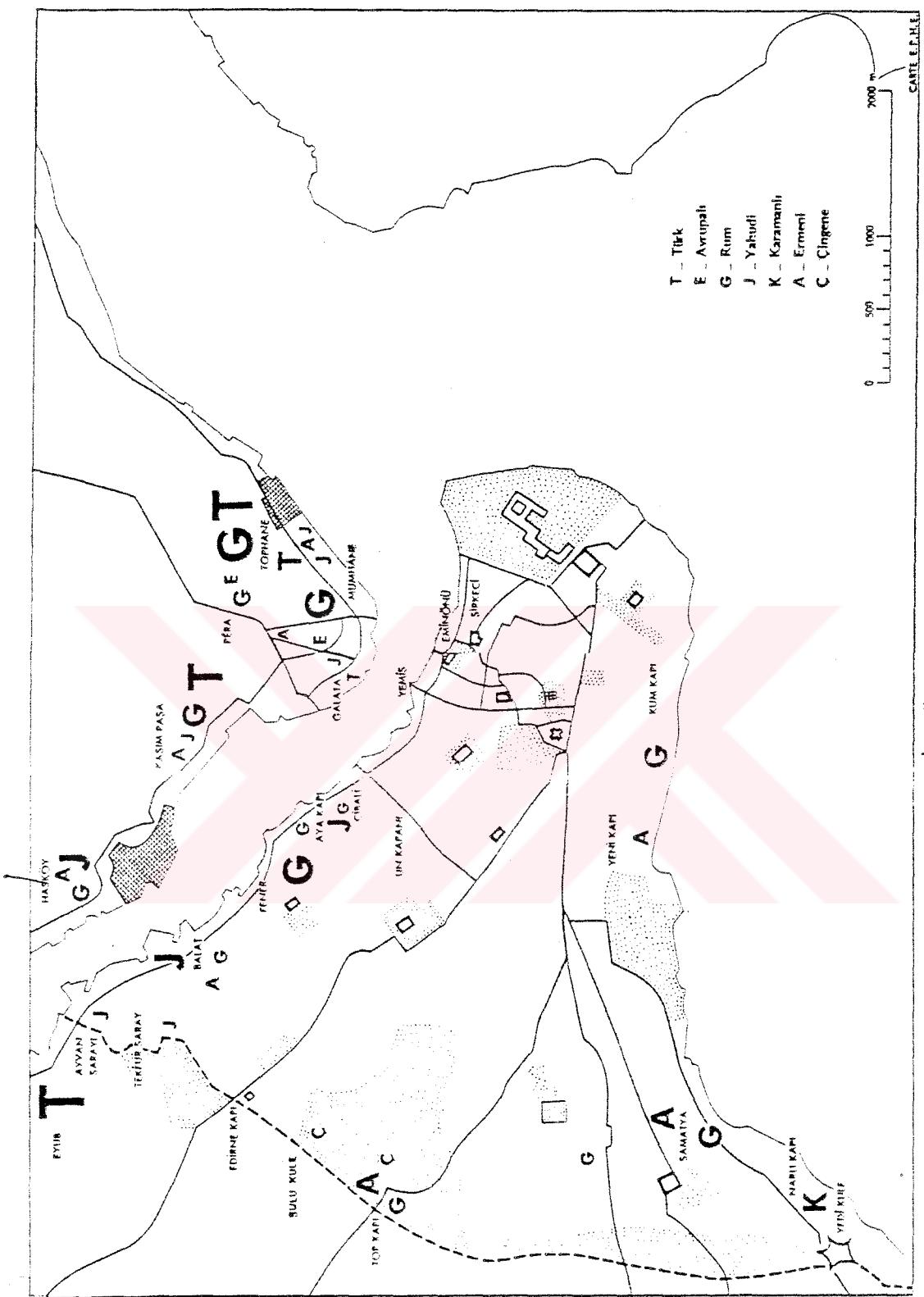
Harita 1.6.: 15.yy'da Pera ve Kiliseler
Kaynak :Sauvaget, 1934, s.267

1.St.Michel Kulesi 3.St.Barthelemy
2.St.Marie Kulesi 4.?

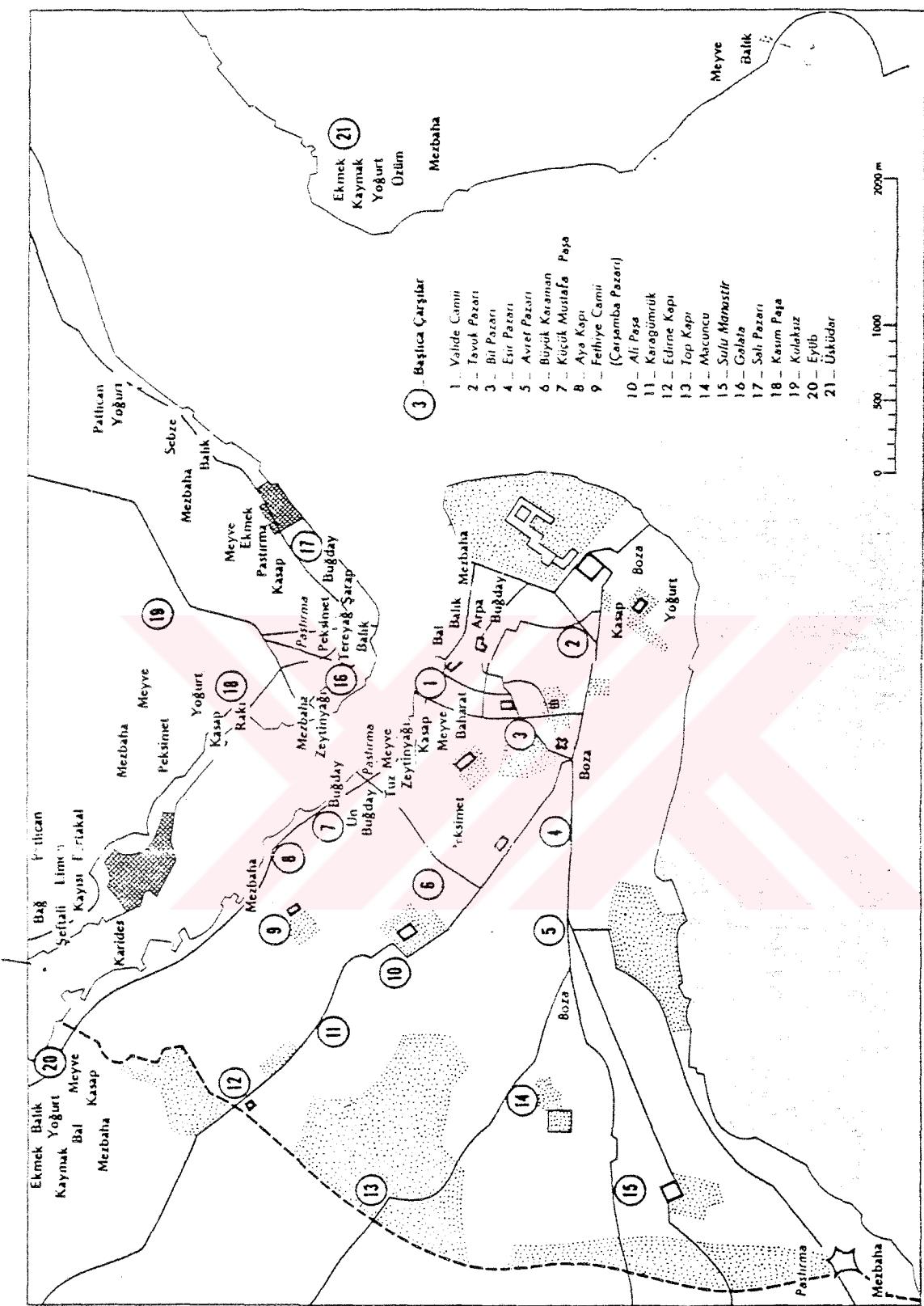

İstanbul İskeleleri (Haliç)

Harita 1.7. : 17.yüzyılda Haliç'te İskeleler
Kaynak : Mantran, 1990, b

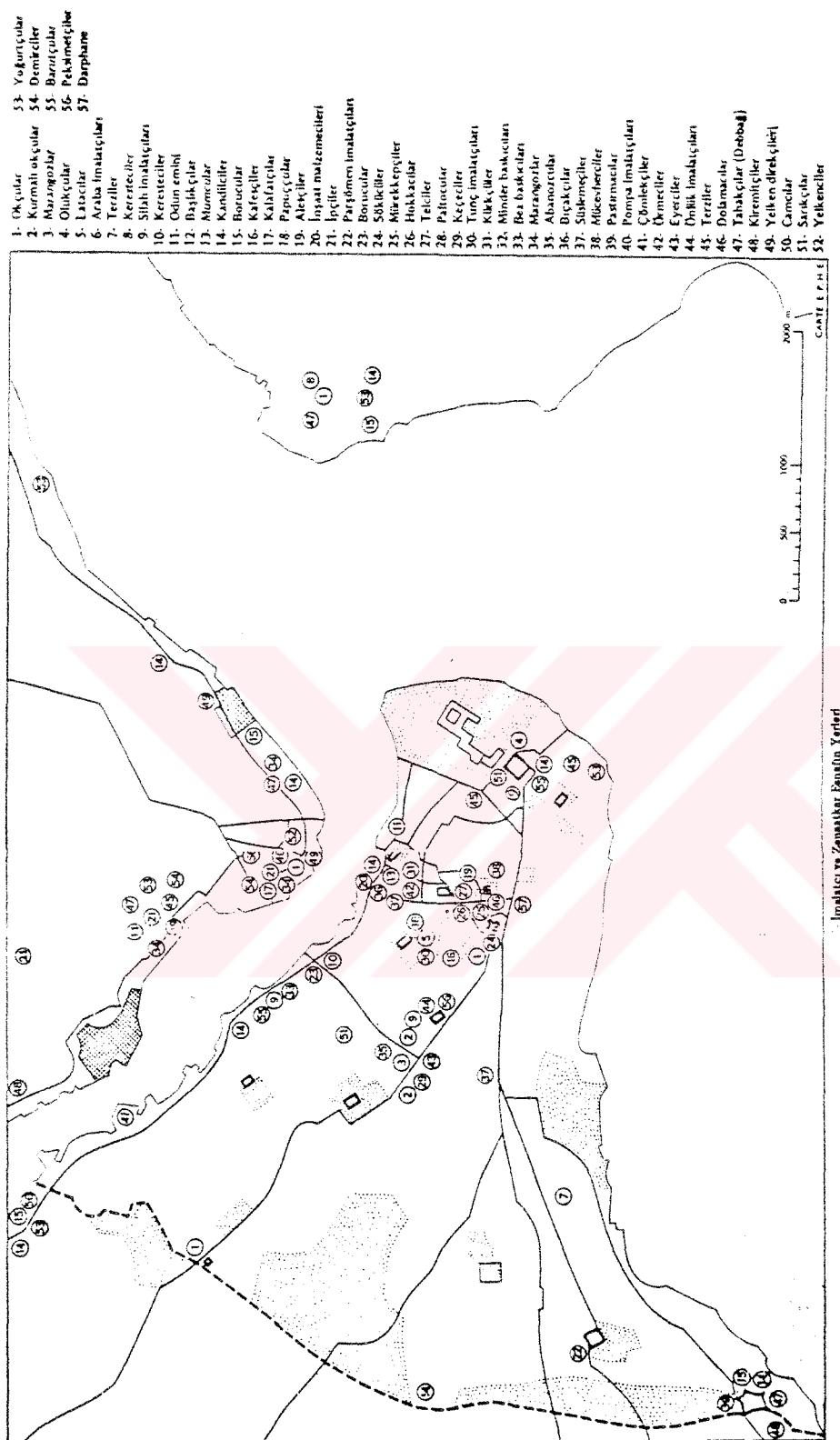

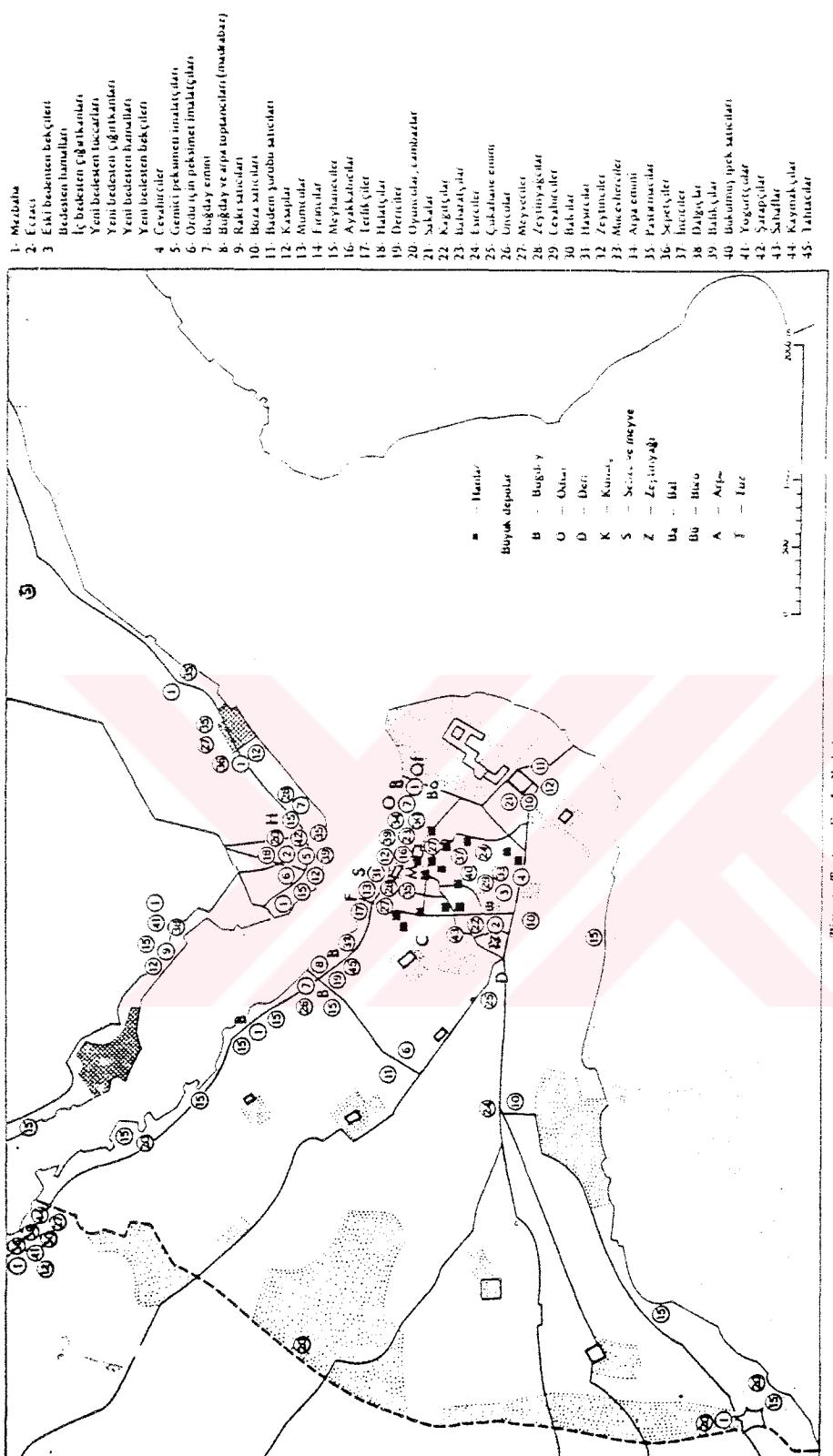
Harita 1.8. : 17.yüzyılda Nüfus Dağılımı
Kaynak : Mantran, 1990, b

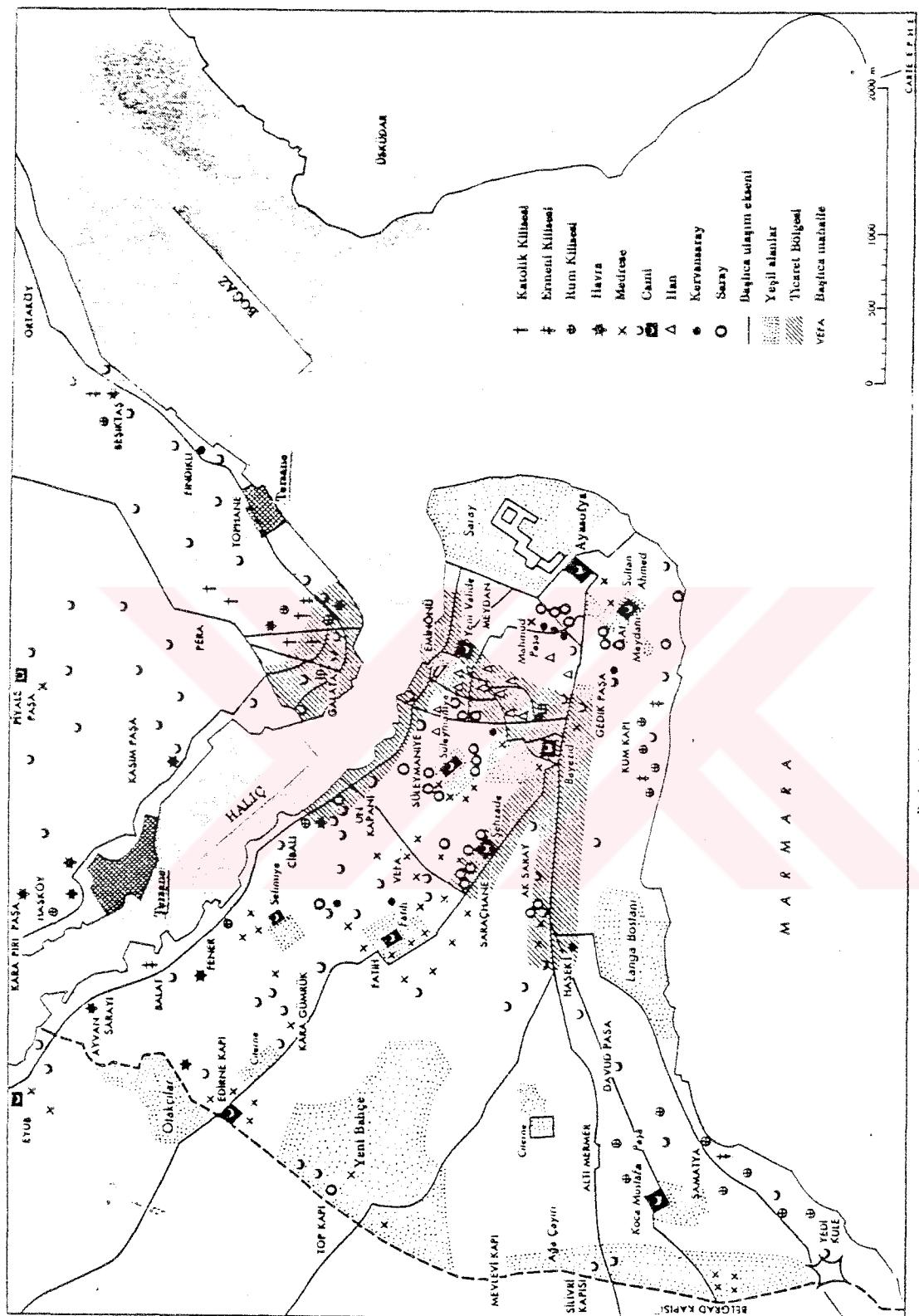
Gida Pazarı ve Ticaret Yerleri

Harita 1.9. : 17.yüzyılda Ticaret Yerleri
Kaynak : Mantran, 1990, b

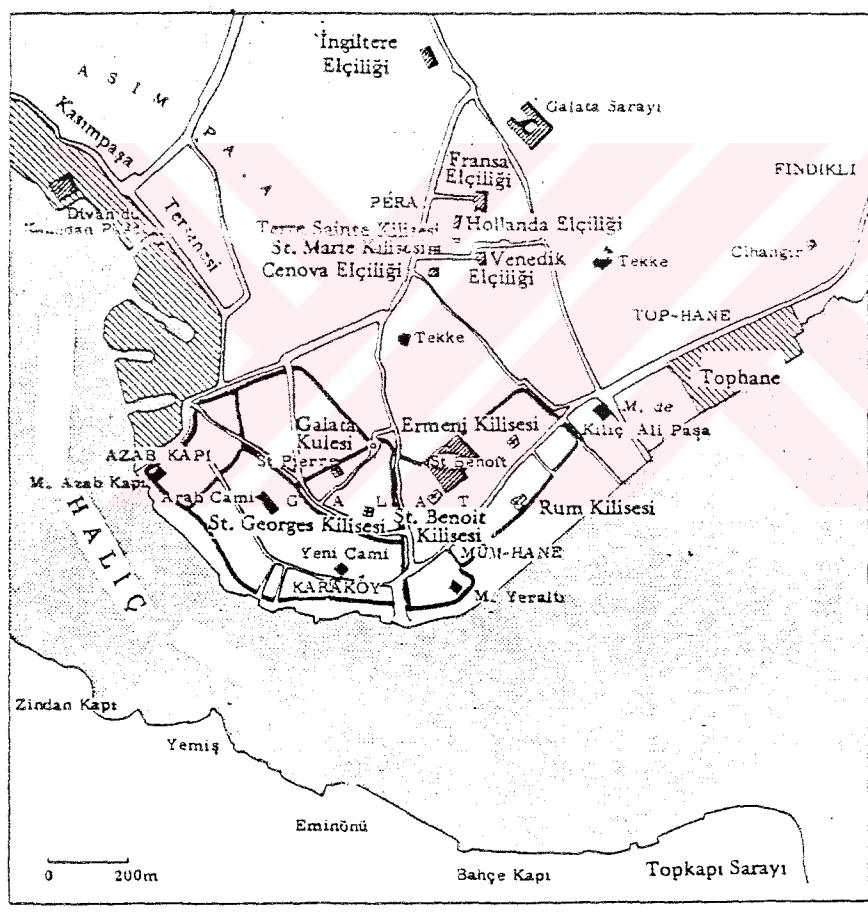

Harita 1.11. : 17.yüzyılda Tüccar ve Esnafın Dağılımı
Kaynak : Mantran, 1990, b

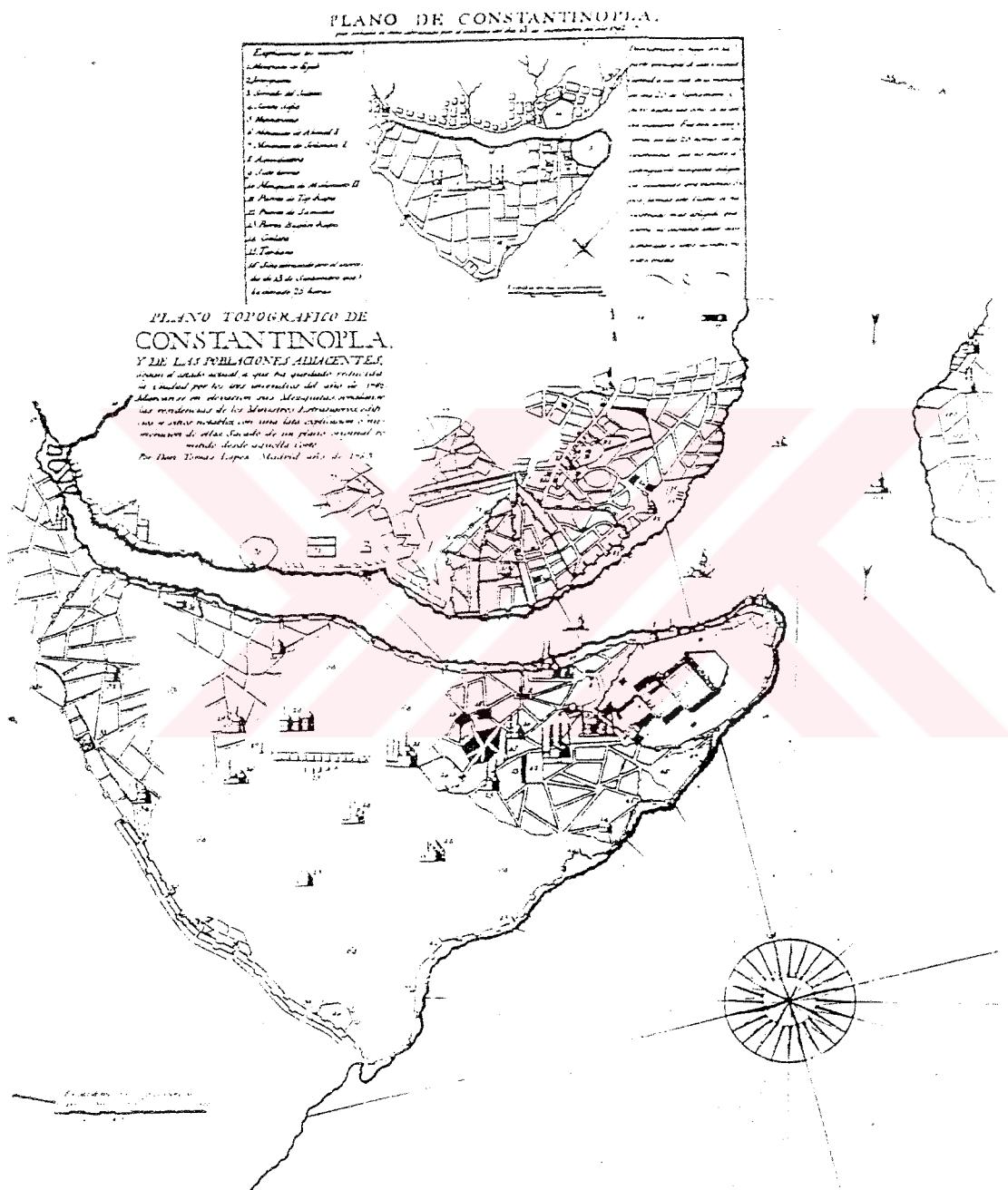

Harita 1.12. : 17.yüzyılda Ticari Alanlar
Kaynak : Mantran, 1990, b

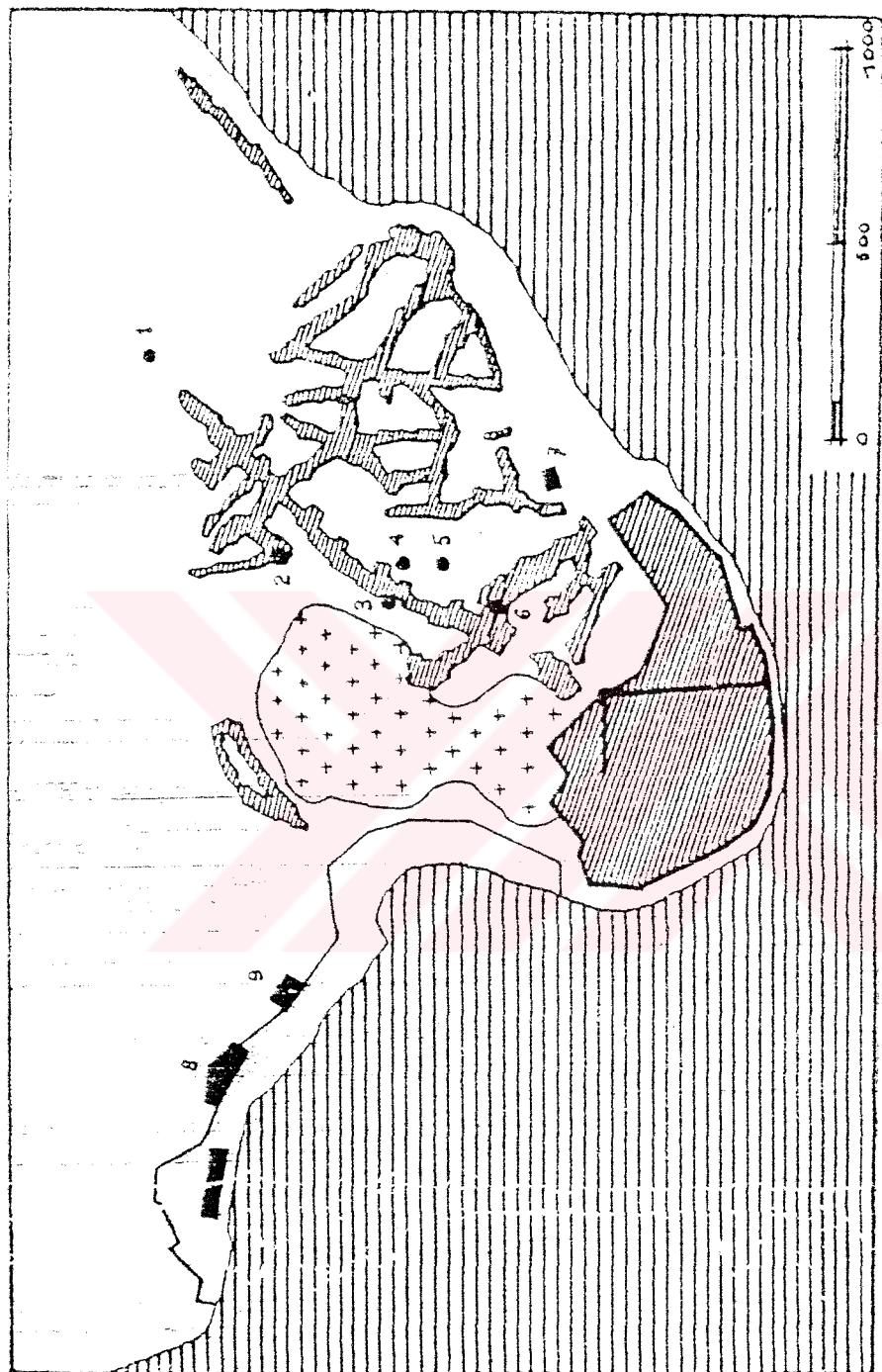

Galata - Pera

Harita 1.13. : 17.yüzyılda Galat-Pera
Kaynak : Mantran, 1990, b

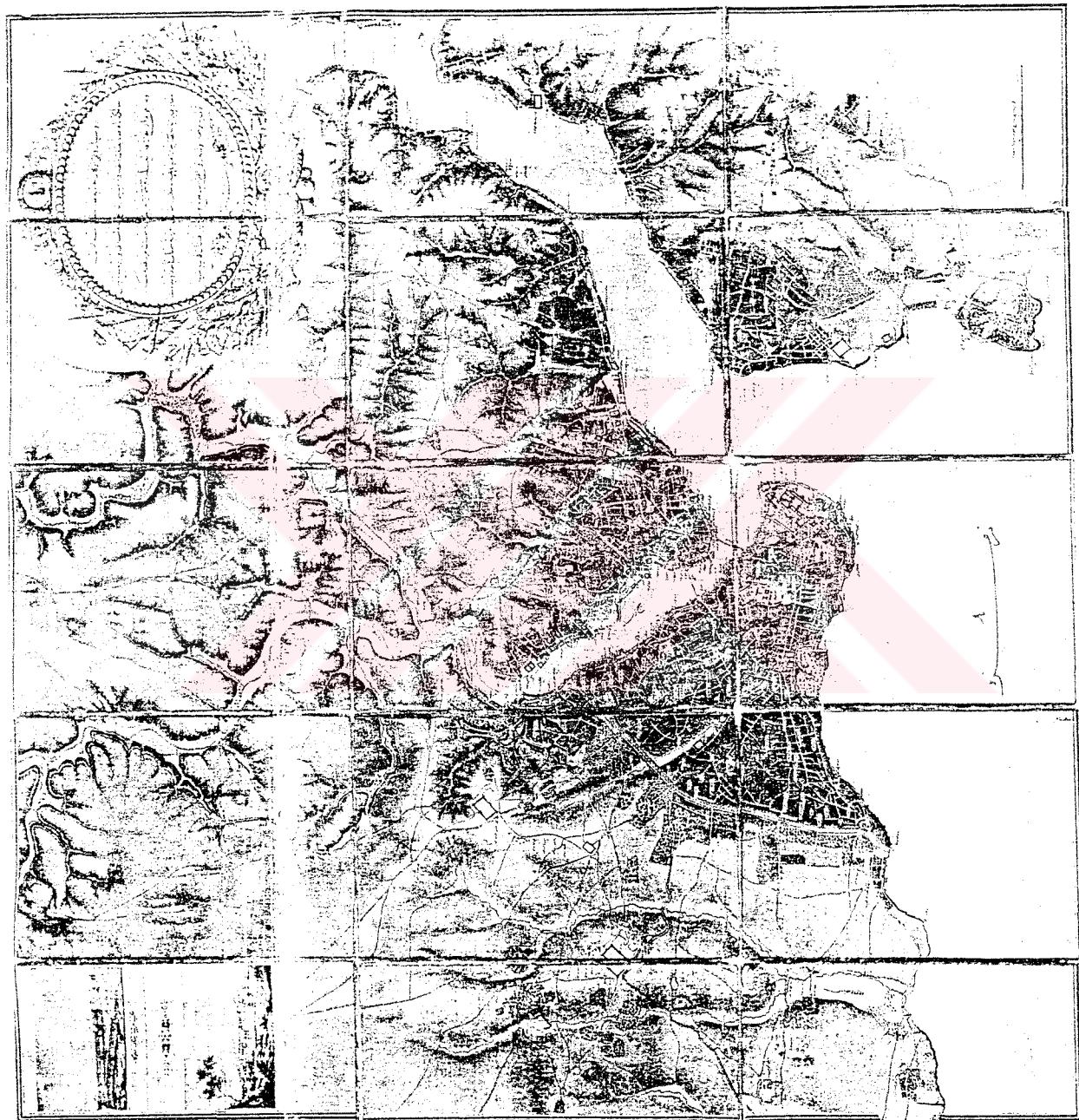

Harita 1.14. : İstanbul ve Galata, T.L.Lopez, 1782, Madrid
Kaynak : Alman Arkeoloji Enstitüsü

Harita 1.15. : 18. Yüzyıl Sonunda Galata
Kaynak : Sauvaget, 1934, s.274

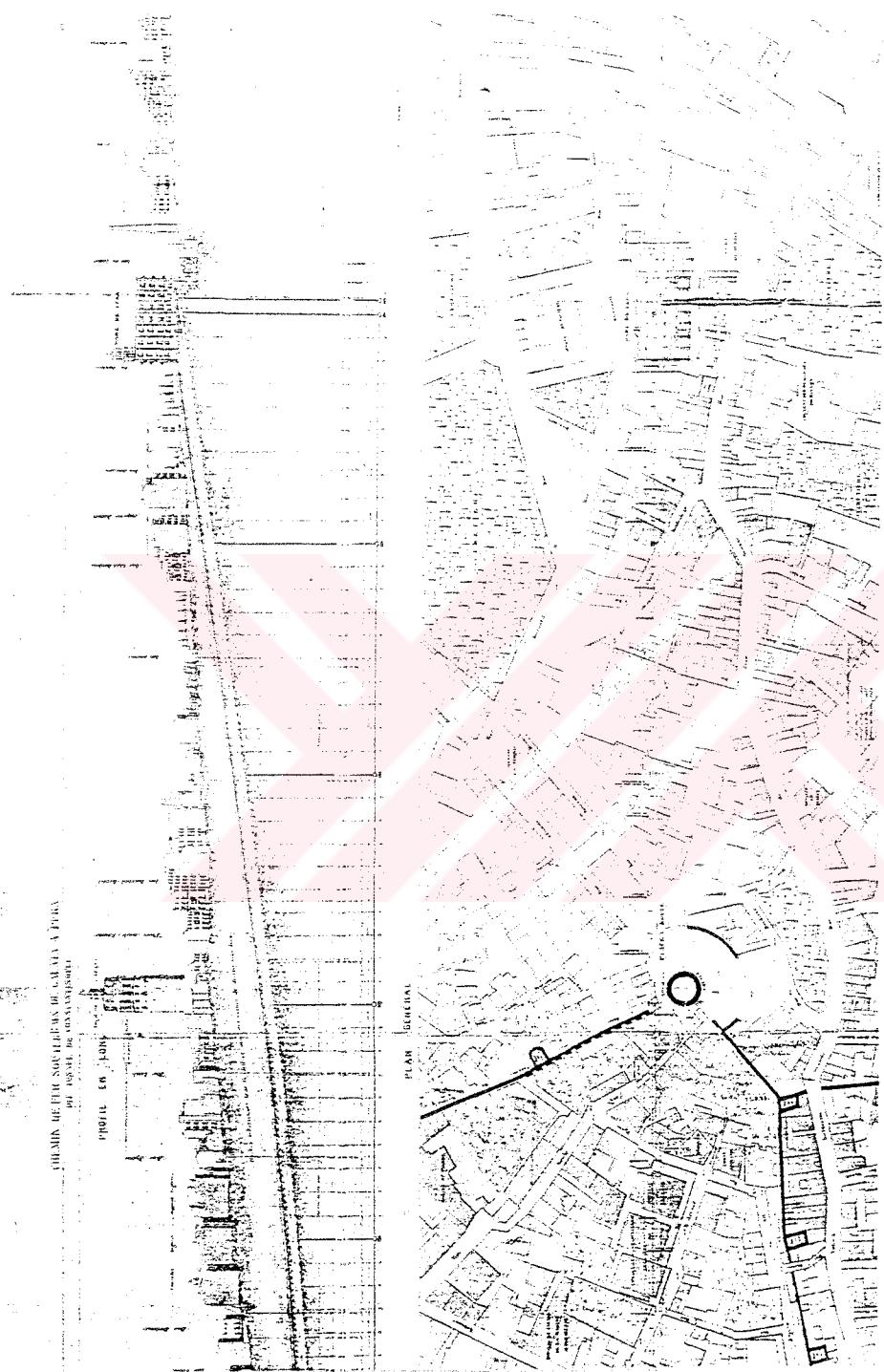
1. Taksim	5. Venedik Elçiliği
2. İngiliz Elçiliği	6.
3. Hollanda Elçiliği	7. Tophane
4. Fransız Elçiliği	8. Tersane

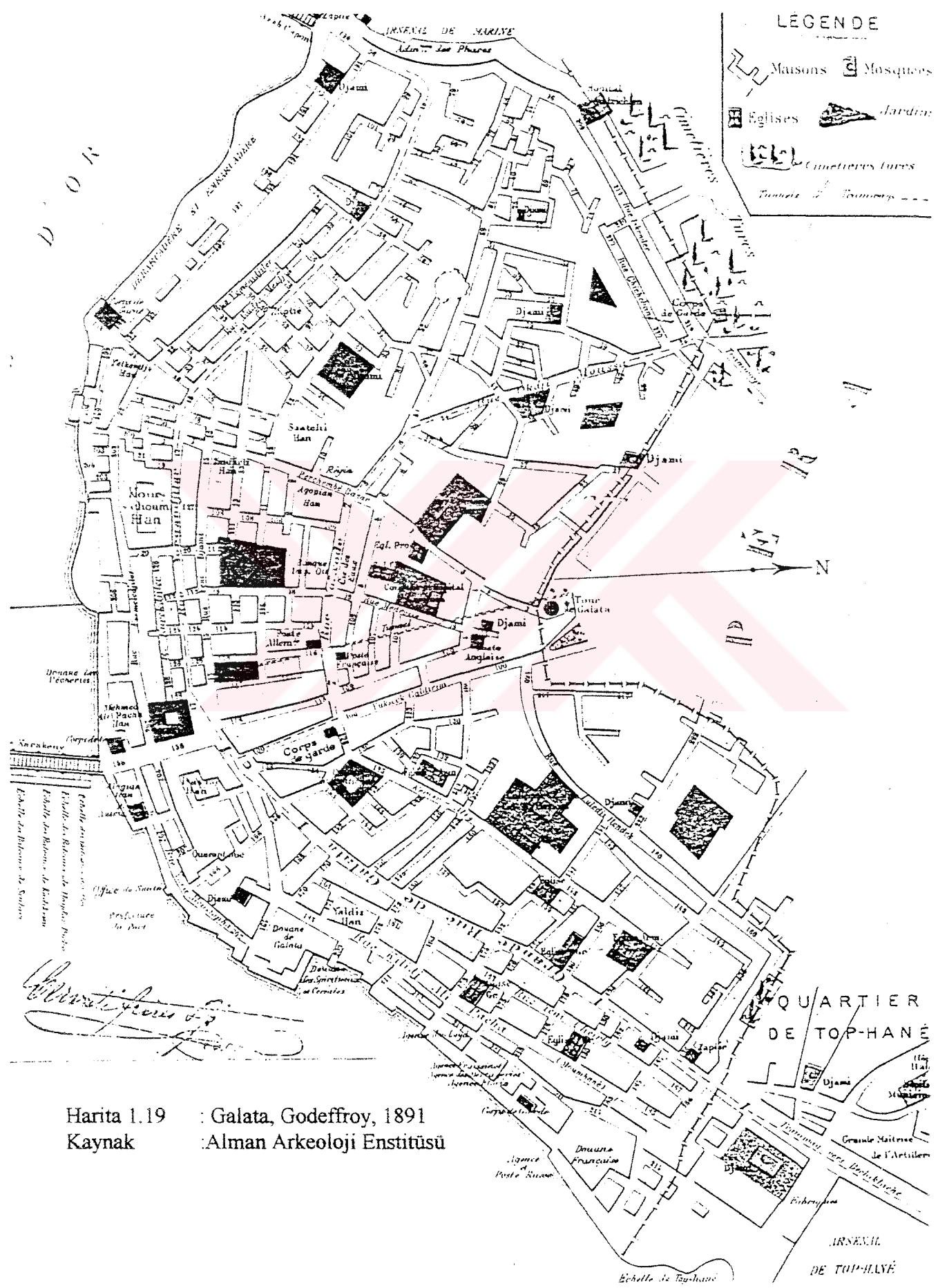
Harita 1.16. İstanbul, Moltke, 1844.
Kaynak : Kayra, 1990, s.14

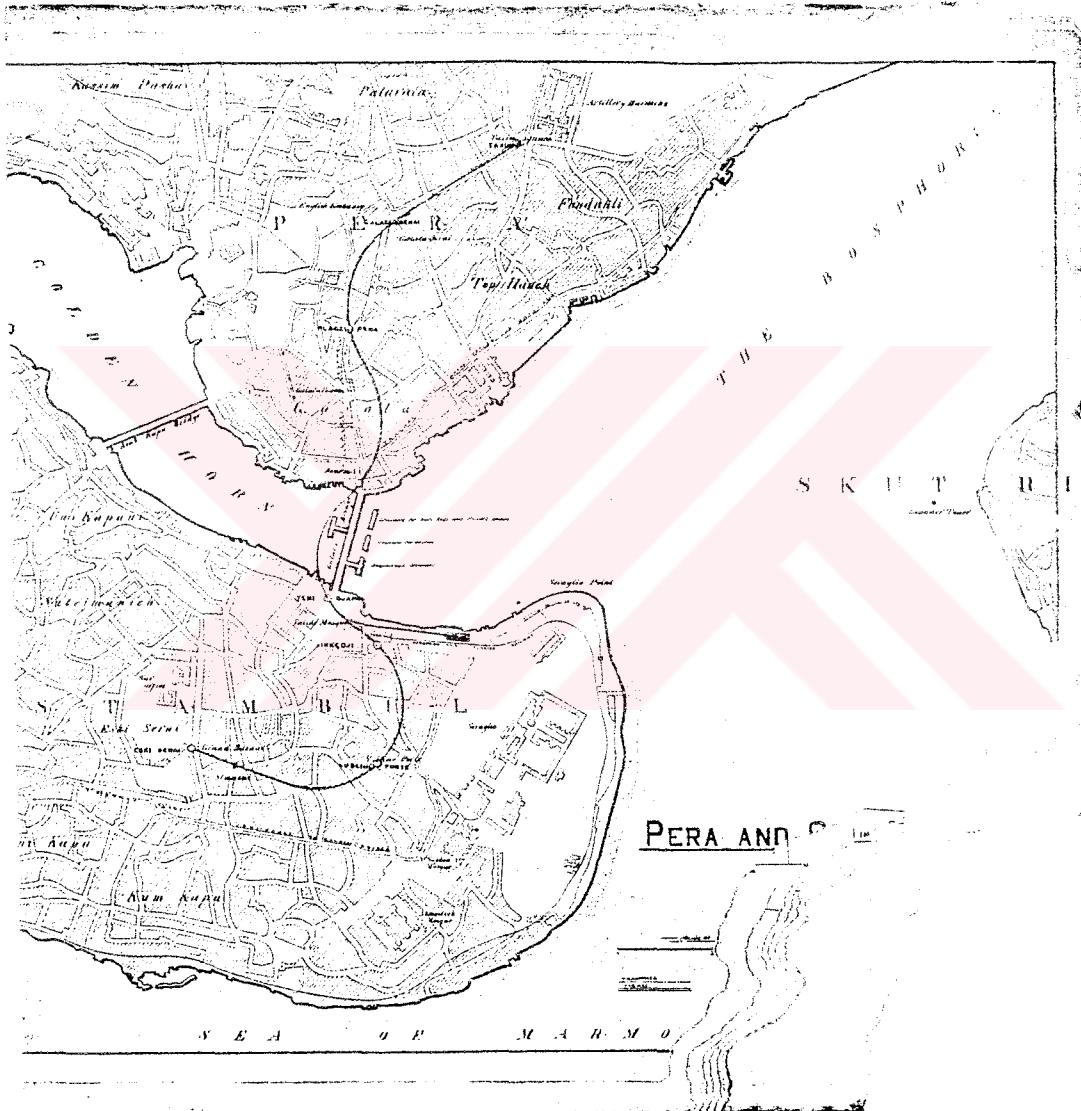

Harita 1.17 : Galata, M.D.Lavnay, 1864
Kaynak : Alman Arkeoloji Enstitüsü

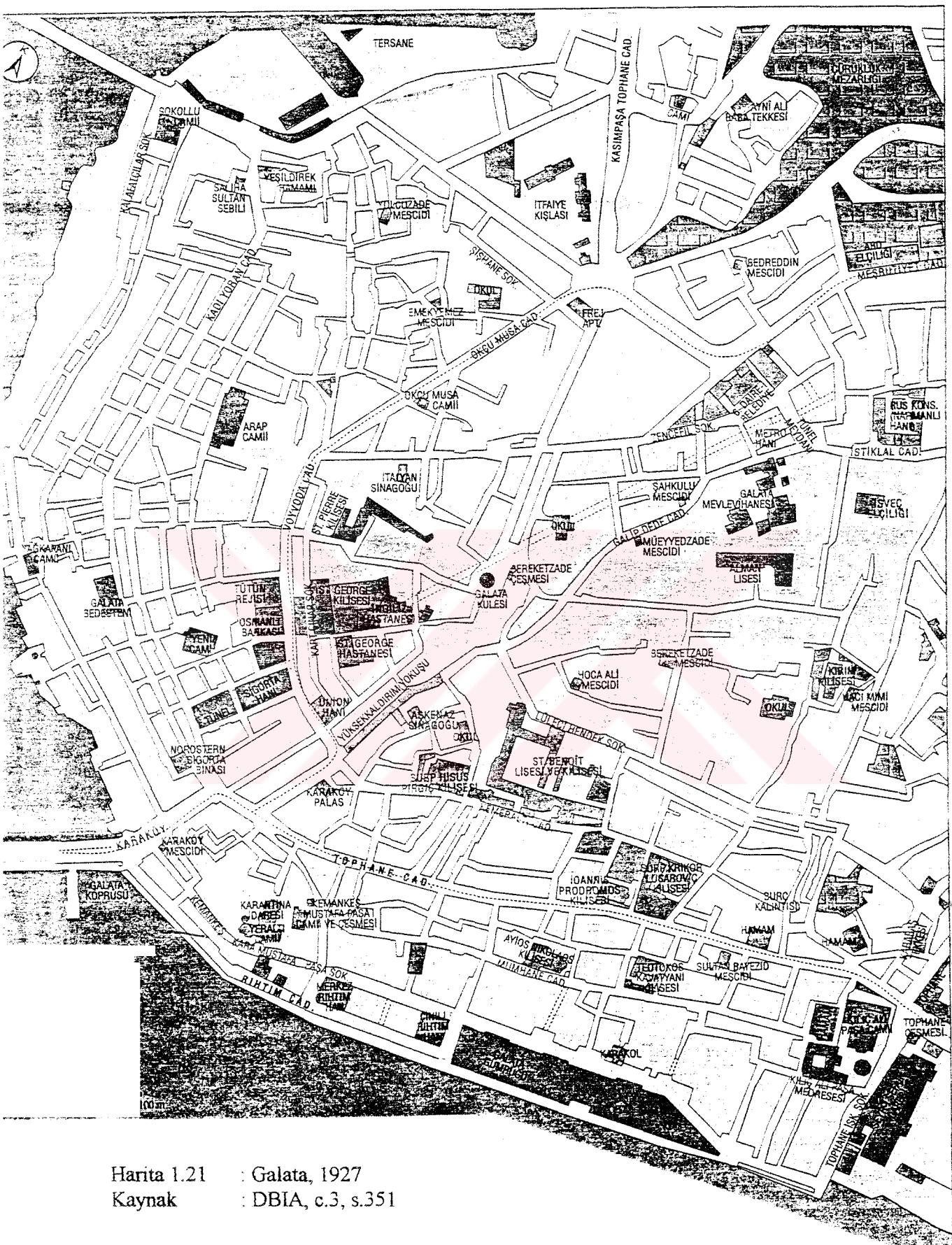

Harita 1.18 : Tünel Projesi, Gavand, 1872-1874
Kaynak : Kayra, 1990, s.60

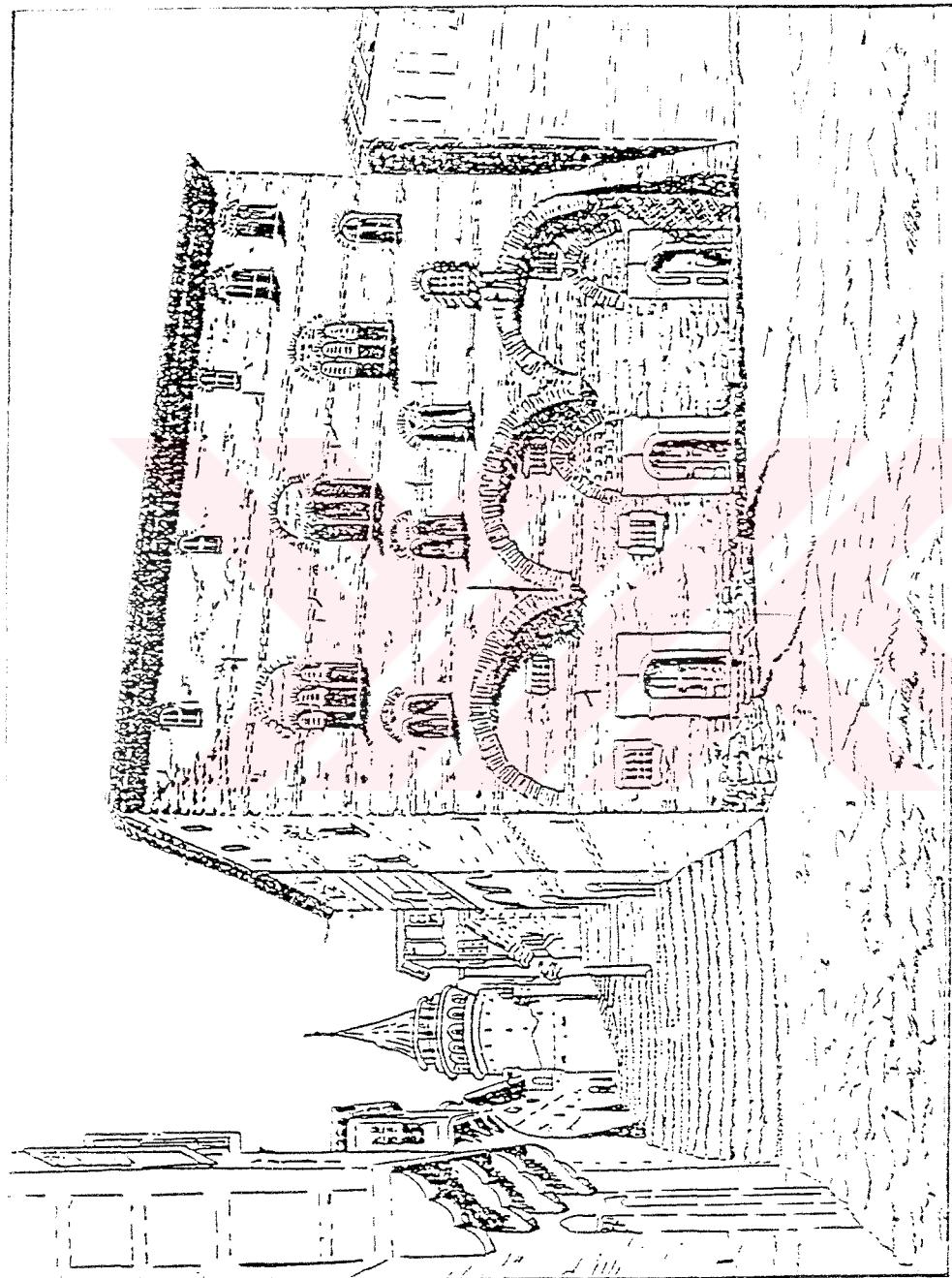

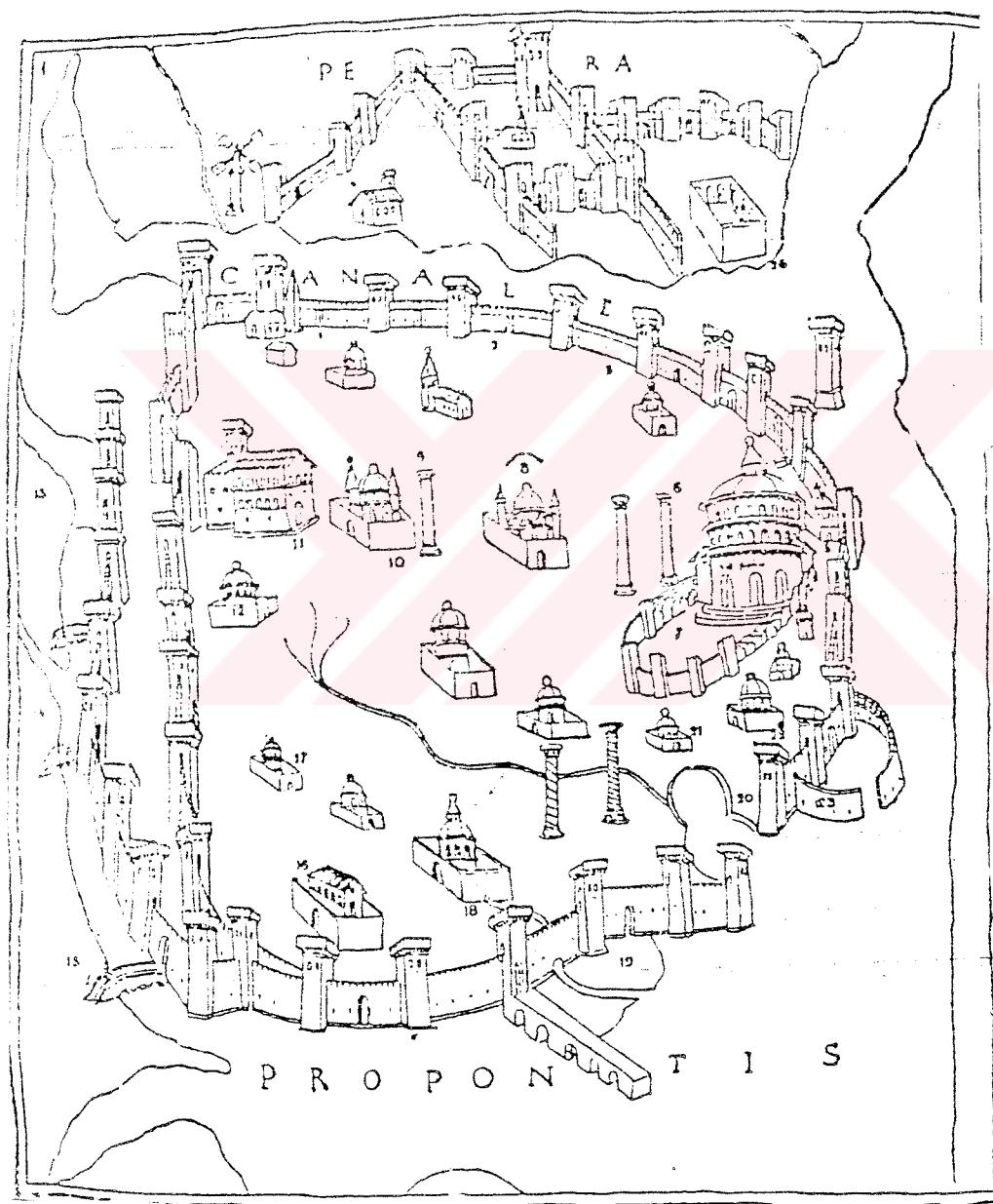
Harita 1.20 : Taksim-Beyazıt Metro Projesi, L.Sillar-L.Westminister, 1909
Kaynak : Alman Arkeoloji Enstitüsü

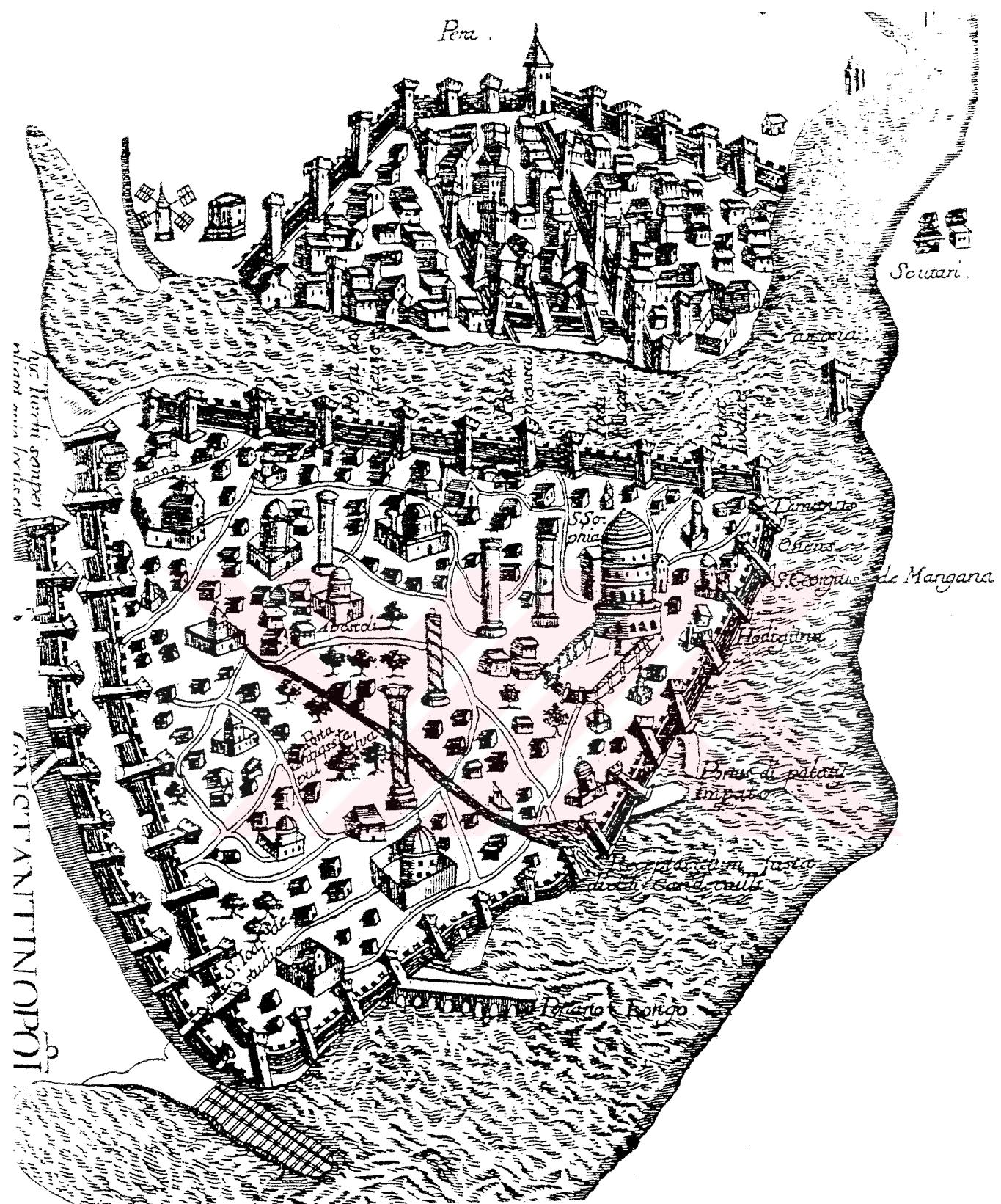
Harita 1.21 : Galata, 1927
Kaynak : DBIA, c.3, s.351

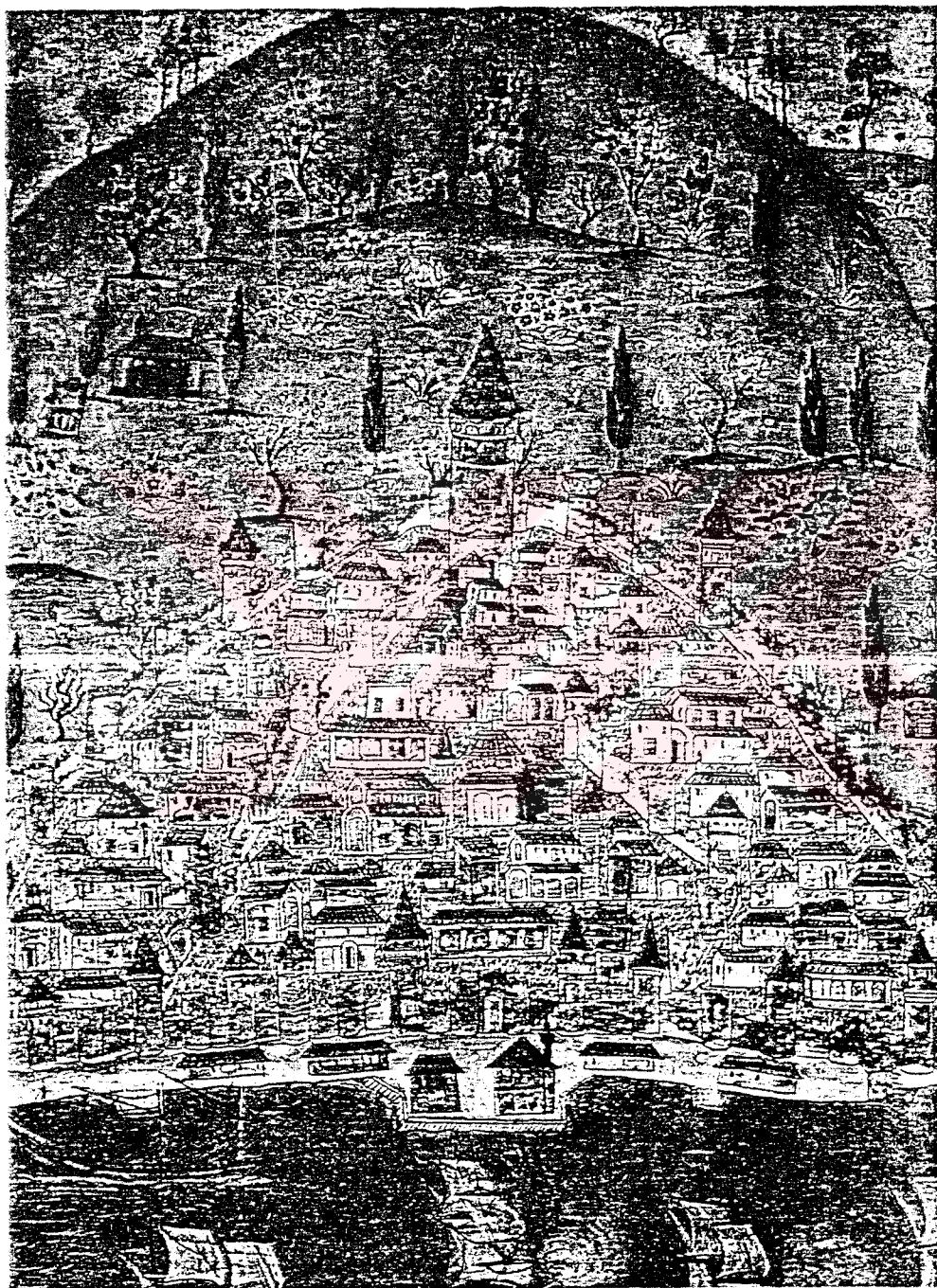
Gravür 1.1 : Ceneviz Sarayı
Kaynak : Özer, s.53

Gravür 1.2 : Boundelmonti haritası, 1422
Kaynak : Özer, s.50

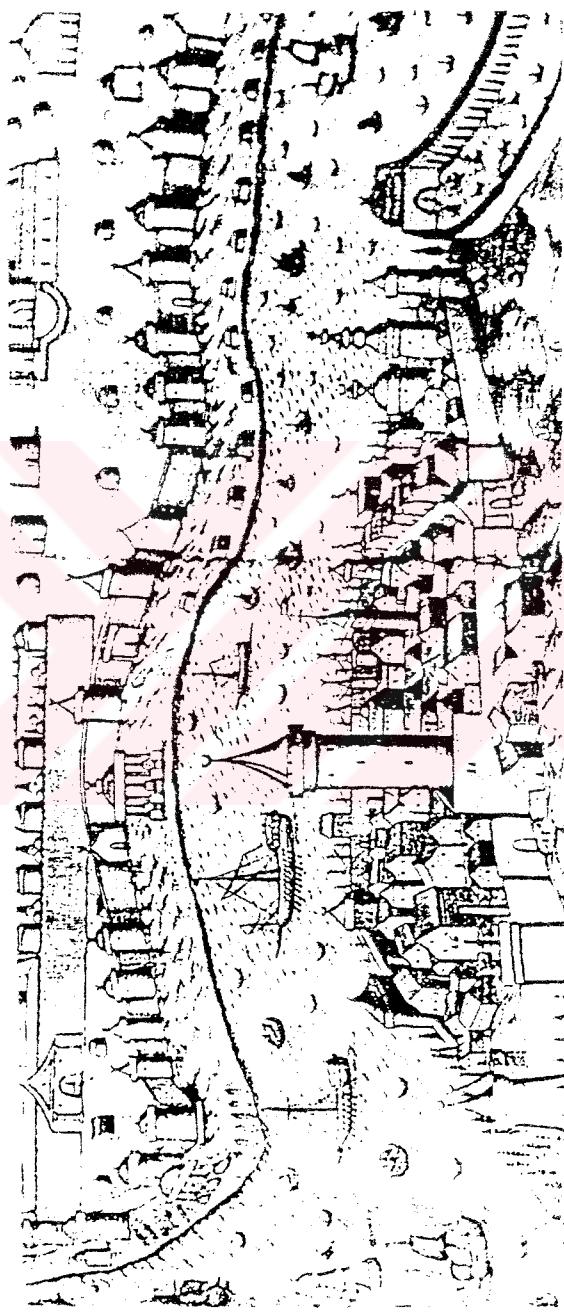
Gravür 1.3 : Boundelmonti Haritası, 15. Yüzyıl
Kaynak : Özer, s.50

Gravür 1.4 : Galata, Matrakçı Nasuh, 1537
Kaynak : DBIA, c.3, s.350

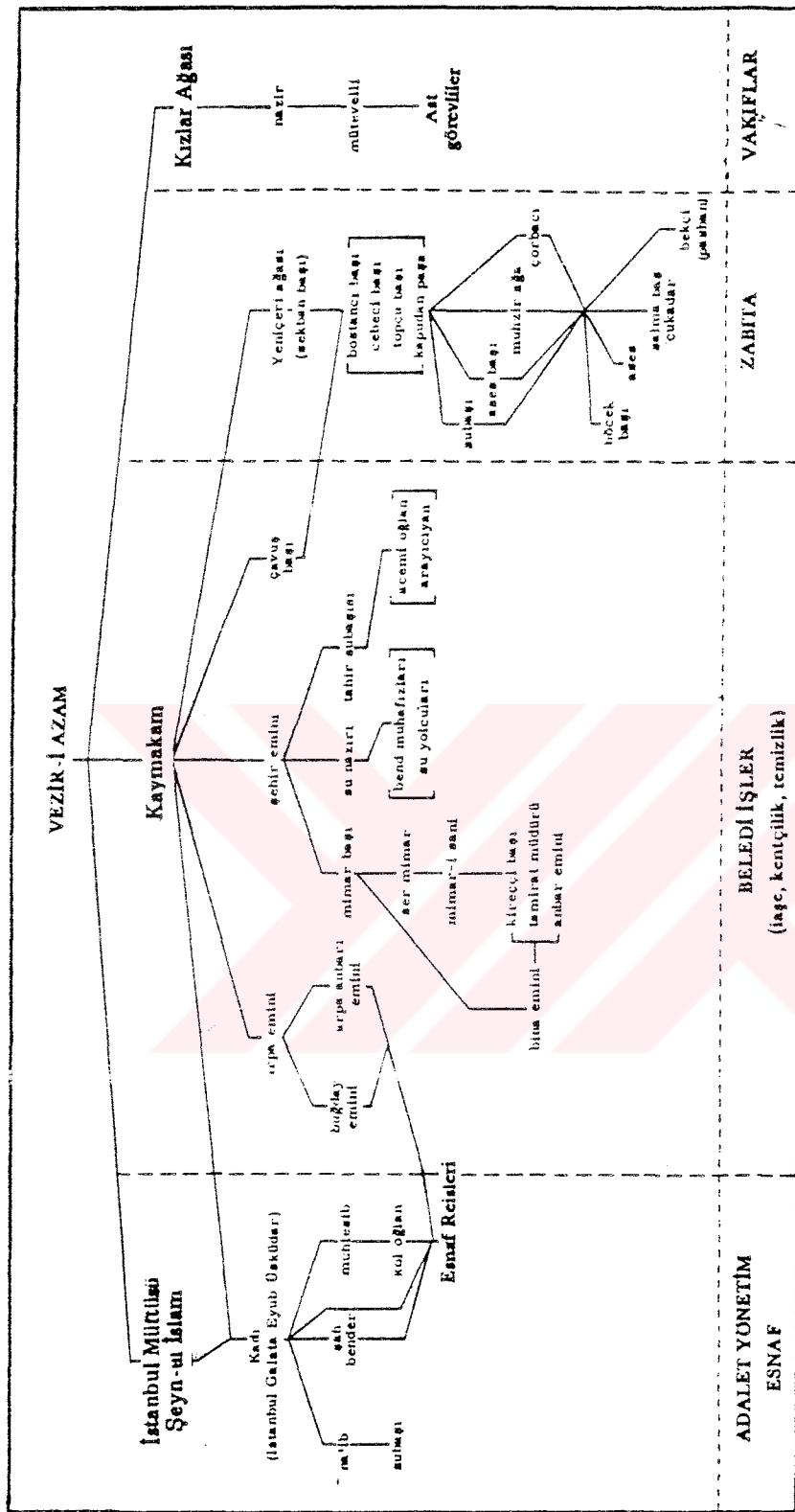
Gravür 1.5 : 16. Yüzyıl'da Galata, G.A. Vavassore
Kaynak : Özer, s.50

Gravür 1.6 : 17.Yüzyıl'da Haliç, F.Mezerayr, 1662
Kaynak : Özer, s.50

Gravür 1.7 : İstanbul, Piri Reis
Kaynak : Alman Arkeoloji Enstitüsü

Tablo 1.1 : Beledi Yönetim Şeması
Kaynak : Mantran 1990, b.

Konut + Okul + Mescitlerin adedi ve çeşitleri								Kayıtlı Nüfus		Bağılı Olduğu Belediye Dairesi	Mahalle Adedi	Semt İsimleri	Mahalle İsimler	
İşyerleri	Bahçe ve Arsa	Hamam	Resmi Okullar	Mescit	Oda	Dükkan	Hane	Kadın	Erkek					
1	3	1	x	1	x	13	20	179	120	5	359	Rumelihisarı	Ali Pettek Mah.	
1	7	1	x	2	x	1	48	133	133	4	360	x	Arpa Emini	
1	1	x	1	0	2	x	54	146	136	4	361	x	Molla Fenari	
11	x	4	4	0	1	2	45	145	169	2	362	x	Ali Horak	
2	2	2	1	1	1	5	52	160	154	3	363	x	Ermeni	
2	x	4	1	1	1	5	13	126	118	2	364	x	Pesnaki Sühaeddin	
32	x	2	1	1	5	4	153	713	643	3	365	Kasimbasa	Catma Mescid	
3	x	2	x	2	x	7	105	363	305	2	366	x	Tuzköparan	
1	x	1	1	x	x	1	116	566	607	4	367	x	Hacı Ferhat	
4	1	1	1	1	x	6	76	539	514	3	368	x	Ephem Ahmed Efendi	
15	x	1	1	2	15	17	37	560	571	4	369	x	Hacı Ahmed	
33	23	1	1	1	5	624	27	557	1569	2	370	Galoia	Yeni Camii	
3	2	1	x	1	1	25	92	705	714	2	371	x	Sahswar	
38	32	1	x	1	2	44	27	930	4997	1	372	x	Sultan Beyazit	
3	x	1	1	x	7	75	178	873	888	2	373	Galata Toophane civarı	Sefer Kethuda	
3	3	x	1	1	5	39	172	890	861	2	374	x	Perizat Hanım	
4	2	x	1	1	1	2	182	781	764	1	375	x	Pürtelas Hasan Efendi	
6	3	x	x	x	x	2	91	569	598	2	376	x	İlyas Çelebi	
12	21	2	1	x	103	270	218	1910	2973	2	377	x	Karabas Mustafa	
4	x	x	1	1	x	1	501	4194	4163	2	378	Hasköy	Gecici	
1	91	x	2	1	5	10	281	2875	2075	2	379	Tophane	Cihangir	
14	20	1	x	1	6	6	227	2622	2655	2	380	x	Fermancıbaşı	
5	13	2	1	1	4	20	164	848	962	2	381	x	Avasoasa	
1	9	1	1	x	3	9	52	828	852	2	382	x	Cesmi Hüseyin Efendi	
1	3	x	1	1	x	9	16	653	3496	3402	2	383	Hasköy	Piri Mehmet Paşa
29	58	x	1	1	6	15	271	913	975	2	384	Beyoğlu	Kaçip Mustafa Çelebi	
18	18	1	1	x	2	11	121	1134	1086	2	385	Tophane	Kutoğlu	
3	22	1	1	x	10	164	90	1061	2055	1	386	Kule kapısı	Sahkulu	
7	2	1	2	1	12	8	199	2400	2418	2	387	Galata Tophane civarı	Molla Çelebi	
4	x			1	5	14	88	856	781	2	388	x	Selime Hatun	

Tablo 1.2 : Bilad-i Selase Nüfus sayımı 1885
Kaynak : Kara, 1990

Digerlerine Arsa	Konut + Okul + Mescitlerin adedi ve . çeşitleri							Kayitli Nufus		Bagli Oldugu Beldiye Dairesi	Mahalle Adedi	Semt Isimleri	Mahalle . Isimler
	Bahce	Hamam	Resmi Okullar	Mescit	Oda	Dükkan	Hane	Kadin	Erkek				
2	11	7	1	1	"	2	50	278	261	6	419	Kasimasa	Kadi Mehmet Efendi
5	17	4	8	1	1	3	96	568	460	"	420	"	Seferikoz
6	13	7	1	"	"	9	79	278	268	"	421	"	Yeldeğirmeni
7	12	7	1	"	"	4	65	216	415	"	422	"	Yeni Cesme
12	32	7	1	1	2	9	166	264	359	"	423	"	Yasin Hasan Efendi
1	4	7	2	1	4	28	130	504	580	"	424	"	Tanta Kad
4	1	3	1	0	1	3	159	548	588	"	425	"	Yahva Kethuda
2	1	7	1	"	1	7	248	348	367	"	426	"	Sururi Mennet Efend
11	7	2	1	"	1	24	275	574	585	"	427	"	Bedrettin
19	24	7	1	1	"	2	106	372	353	"	428	"	Biyik Piyale Pasa
10	30	7	"	1	8	53	132	501	443	"	429	"	Sirkari Mustafa Hidir
7	20	7	"	1	1	11	78	226	490	"	430	"	Sahafî Muhibbin
9	29	7	1	1	3	4	213	246	864	"	431	"	Haci Hüseyin
7	49	1	1	1	"	7	210	626	777	"	432	"	Küçük Piyale Pasa
5	3	1	2	2	3	136	429	1792	3224	"	433	Galata'da Torhaneyevi	Tümtem
2	7	1	1	1	5	6	320	1241	3227	"	434	"	Muhiddin Feneri
9	1	1	"	1	36	80	178	825	825	"	435	"	Kılıç Ali Pasa
4	23	7	1	4	1	48	201	227	533	"	436	"	Haci nimet
1	7	1	1	"	5	174	1561	4439	7607	"	437	Beyoğlu	Tatayla
373	855	2	6	1	75	783	3752	15108	35869	"	438	"	Husayîn Ağâ Uçer aji Ağa Camii
10	178	7	4	1	12	61	403	3461	3517	"	439	Hasköy	Abdüsselem
100	38	7	1	"	34	211	908	6141	5141	"	440	Beyoðlu	Kamer Hatun
24	2	1	"	"	25	90	421	4606	5055	"	441	Hasköy	Kiremitci Ahmet Çelebi
1	4	3	"	2	1	28	90	229	383	"	442	"	Hoca Ali
11	19	7	2	"	2	187	189	3135	5366	"	443	"	Aşmalı Mescit digeradi Kavaklıcesi Yonus aja
9	4	7	1	1	16	102	188	1367	3855	"	444	Galata	Bereketzade
10	7	1	"	1	34	233	117	229	3238	"	445	"	Kemerkeş Mustafa Pasa
18	321	3	8	"	5	148	325	5045	7153	"	446	Fengalı	Büyük Fengalı
12	10	4	2	"	"	14	124	900	2388	"	447	Beyoðlu	Sarı Lütfi
22	1	7	"	"	1	33	601	3464	3696	"	448	Yenisehir	Yenisehir

Tablo 1.3. Bilad-i Selase Nufus sayımı 1885

Kaynak : Kara, 1990

Nömerler	Konut + Okul + Mescitlerin adedi ve çeşitleri							Kayıtlı Nüfus		Bağlı Olduğu Belediye Dairesi	Mahalle Adedi	Semt İsimleri	Mahalle İsimler	
	Bahçe ve Arsa	Hamam	Resmi Okullar	Mescit	Oda	Dükkan	Hane	Kadın	Erkek					
1	3	"	1	1	11	24	140	530	723	6	389	Galata Tochanı civarı	Omer Ayni Efendi ve Muallakati Fatma Hafur	
1	1	1	2	1	1	1	57	210	211	1	390	"	Sirkeci Mescidi	
12	3	"	1	1	"	26	30	155	312	1	391	"	Süheylbey	
2	"	1	1	1	2	19	200	1010	1024	1	392	"	Çavuşbaşı	
"	"	2	1	1	"	"	210	1024	1020	1	393	"	Kenanı Ömer Pasa Daftardar İbrad Ezul	
4	"	1	1	1	"	3	213	1347	1279	1	394	"	Ekmekçibaşı	
5	2	"	1	1	"	14	194	933	990	1	395	"	Hırçızda	
17	2	2	1	1	1	28	445	2050	1911	1	396	"	Tursucu	
30	109	"	3	1	15	55	538	5168	5246	1	397	Hasköy	Arap Camii diğer adı Camii Kehir Sultuce diğer adı Mahmut阿加	
96	38	2	1	1	56	496	203	2442	3421	1	398	Galata	Sultuce diğer adı Mahmut阿加	
27	135	1	2	1	3	59	928	3405	3348	1	399	Hasköy	Nevraz Çeşti	
6	17	"	1	1	1	1	43	356	332	1	400	Kasımpasa	Camii Kebir	
32	66	1	4	1	33	154	168	1907	3979	1	401	"	Cezayirli Gazi Tarsane civarı Hasan Pasa	
9	76	"	"	1	43	177	1	29	962	1	402	"	Nalıcı Hasan	
1	1	"	1	"	"	88	39	355	355	1	403	"	Sinan Pasa	
2	2	"	"	1	"	"	18	161	71	1	404	"	Kulaksız Ahmet Kapudan	
1	"	1	1	1	1	9	251	1247	2242	1	405	"	Seyyid Ali Çelebi	
"	8	"	1	"	3	12	32	198	378	1	406	"	Hacı Şaban	
7	5	1	1	1	6	74	91	732	712	1	408	Galata Beş Tuncaz civarı	Meyer Zade	
13	6	4	"	1	2	14	94	547	550	1	409	"	Yahya Çelebi	
1	1	1	1	1	1	31	56	765	760	1	410	"	Sakabası	
11	4	"	3	2	"	3	82	509	512	1	411	"	Hacı Recep	
"	9	"	1	7	"	3	89	353	458	1	412	Kasımpasa	Sahaf Muşlubiddin	
"	"	1	3	"	13	97	636	3288	5208	1	413	Bevoolu Galarada Casimemertani	Feriköy	
11	16	"	2	1	1	4	37	144	605	1597	1	414	Galata Parsembe pazarı Galata da Casimemertani	Buluzada
3	31	"	"	"	"	25	90	372	545	1	415	Okçu Musa		
5	2	1	1	1	8	24	98	262	536	1	416	Galata Casimemertani	Aba Mescid	
1	"	"	"	1	9	39	43	233	315	1	417	"	Hacı Emri	
4	35	"	1	1	1	26	52	390	894	1	418	Sahir Çeşme	Emeksiz	

Tablo 1.4. : Bilad-i Selase Nüfus sayımı 1885

Kaynak : Kara, 1990

3. DOMİNİKEN TARİKATI'NIN İSTANBUL'DAKİ TARİHSEL GELİŞİMİ

3.1 Dominiken Tarikatı Nedir?

Dominiken Tarikatı Katolik kilisesine bağlı bir tarikat olup, Kastilyalı San Dominigo tarafından 1216'da Toulouse'da kurulmuştur. Bu tarikata bağlı din adamları, mezhebin üst düzey yöneticilerinin belirlediği her yere ve görevde giderek, bir çok manastır ve din okulu açmışlardır. Fransa, İspanya, İtalya, İngiltere başta olmak üzere Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde vaiz, misyoner, dinbilimci olarak faaliyet göstermişlerdir (DBIA, "Dominikenler", s.99).

13. yüzyılda, dilenci tarikatlardan Fransiskenler, Augustinusçular, Servitler gibi Dominikenlerin de yaygınlaşan manastırlarıyla, misyonlarını yerine getirdikleri kentlerde ikinci dereceden merkezler haline geldikleri belirtilmiştir (Benevelo, 1995, s.62).

3.2 Dominikenlerin İstanbul'a Gelişleri

Dominikenlerin İstanbul'daki etkinlikleri üç dönemde incelenecektir.

- I. 1233-1335 (Kuruluş)
- II. 1335-1601 (Seyyah Papazlar Dönemi)
- III. 1601- (Doğu Birliği)

Seyyah Papazlar 1228 yılında Constantinopol'deki Dominiken Manastırını kurmak için toplanmışlardır. Dalleggio bu taitte İmparatorluk başkentinde bir Dominiken Manastırını varlığını düşününebileceğimizi belirtmiştir. Buna kanıt teşkil edecek ilk belge, 1233 yılında Freres Pierre de Sezanne'in *Vitae Fratrum* adlı eserinde yayınlanmıştır (Dalleggio, 1935 b, s.333).

Dominiken rahiplerin İstanbul'a geliş 1233 yılında olmuştur. İlk önce Galata'daki San Paolo Kilisesi'nin yakınına yerleşerek bir manastır kurmuşlardır (DBIA, "Dominikenler", s. 99).

1252-1299 tarihleri arasında manastırın durumu ile ilgili elimizde herhangi bir bilgi yoktur. Yalnızca, 1261 yılına kadar Venedik ve Fransız himayesindeki diğer tüm manastırılar gibi Dominiken Manastırının da lağvedilmiş olduğu bilinmektedir (Dalleggio, 1935b, s.333). Bundan sonra Bizanslılar, Fransiskenler ile Dominikenleri birleştirmiştir. Bu arada Pera'nın Fransisken ve Dominiken din adamları diğer Latin kiliselerine rahiplik etmişlerdir. Bizans'ın kazandığı yeni durum çerçevesinde, Freres Bernard-Guillaume de Gaillac tarafından Suriçi'ne bir Dominiken Evi ve kilisesi kurulmasına ancak 1299'da izin verilmiştir. Bu ev Fransiskenler ile Dominikenlerin ortak kullandıkları bir evdir. Dominikenlerin kullandıkları bu ev 1307'de, Fransiskenlere ait olan ise 1274'ten sonra, 1296'dan önce kapatılmıştır. Bu iki düzenin din adamları Andronik II (1282-1316) tarafından Constantinopol'den uzaklaştırılmışlardır. Bu tarihten sonra, Fransiskenler ve Dominikenler, St. Marie de Constantinopol ve St.Nichola adlı iki dominiken evi kurulana kadar manastır sahibi olamamışlardır (Dalleggio, 1935 b, s. 335).

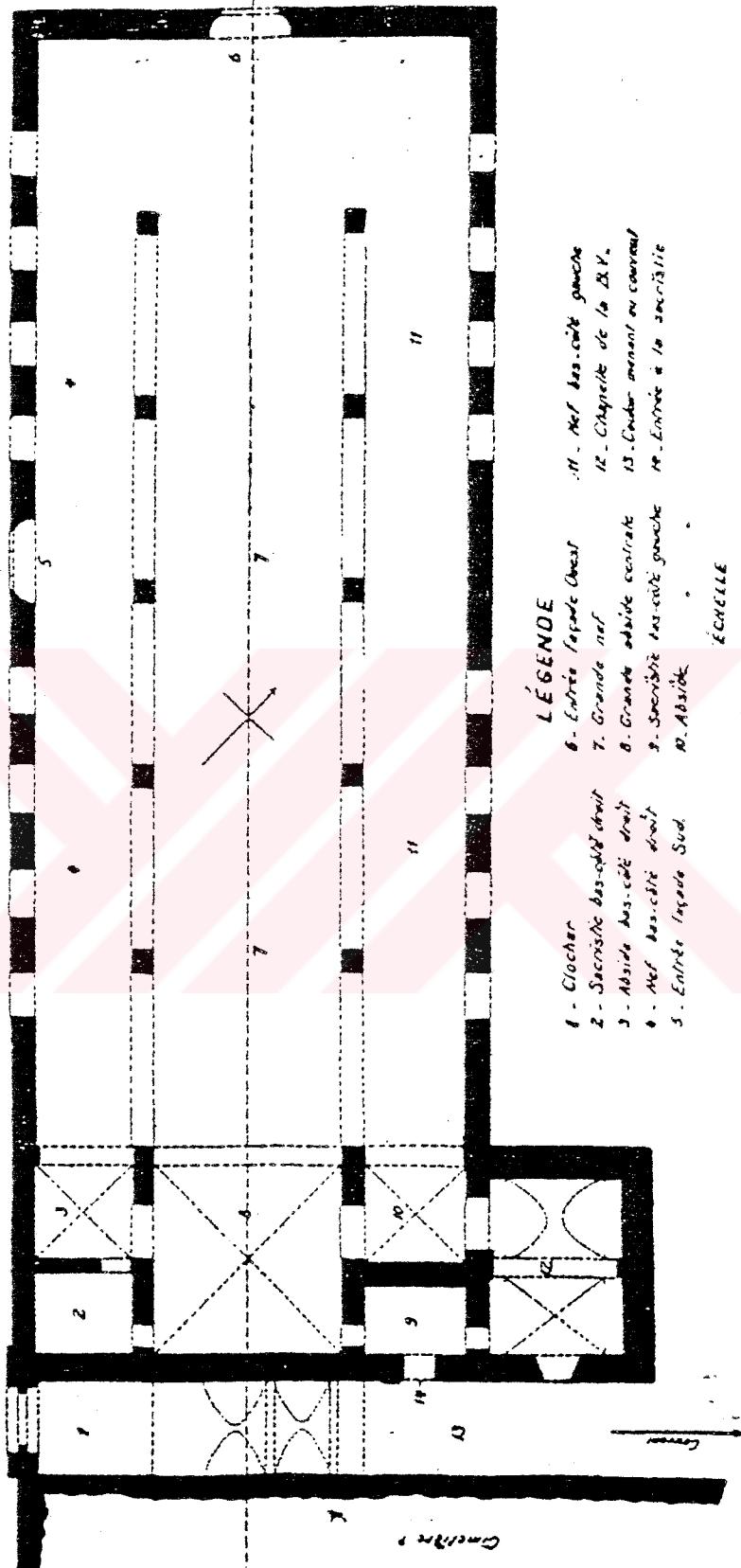
1299'da Freres Guillaume de Gaillac tarafından kurulmuş olan bugünkü Arap Cami, St. Paul Kilisesi olarak anılır. Ortaçağ dokümanlarının hepsi San Paul Kilisesi ve San Dominik Manastırı'ndan söz eder (Dalleggio, 1935 b, s.337).

Latin İmparatorluğu zamanında bu kilisenin St. Hyacinthe ve Dominikenlerin kullanımına verildiği bilinir. Dominikenler, Bizans'ın Latin istilasından sonra burada kalmışlardır (Belin, 1894, s.216).

3.2.1 San Paulo - Arap Camii

Arap Camiinin olduğu yerde eski bir Bizans kilisesi olduğundan bahsedildiği söylenir (Eyice, 1993, s.294). 13.yüzyılda bu kalıntıların üstüne, Latinler tarafından San Paolo adına bir kilise inşa edilmiştir. 1233'te bu kiliseye komşu Dominiken Manastırı kurulur. San Paolo'nun döşeme kotu altında en erkeni 1325'I gösteren mezar taşları, bu tarihten itibaren Cenevizlilerin burada gömülüüklerini gösterir (Eyice, 1993, s.294). 14. yüzyıl içinde burayı kullanan Dominikenlerin başı olan azizin adını alarak San Domenico Kilisesi olmuş ve her iki ad beraberce kullanılmıştır (San Paolo ve San

PLAN DE L'ANCIENNE ÉGLISE SAINT-PAUL

Sekil 3.1 : Arap Cami Planı
Kaynak : Palazzo, 1943

3.1

Arap Cami

Kaynak: St.Pierre Kilisesi broşürü

Domenico). İstanbul'un 1453'te Fethinden sonra alınan yerlerde en büyük kilisenin camiye çevrilmesi geleneği burada da uygulanmıştır. Kilise 1475'e doğru Galata Camii adıyla camiye çevrilmiştir. 1492'de İspanya'dan göçe zorlanan Endülüs Araplarının bu cami çevresine yerleşmesi ile de burası Arap Camii olarak adlandırılmıştır (Belin, 1894, s. 216 ; şekil 3.1, fotoğraf 3.1).

Arap Camii şu tarihlerde tamir görmüştür:

- III. Mehmed döneminde (1595-1603)
- 1731'deki Galata yangının arkasından
- 1734'te I. Mahmud'un (1730-1754) annesi Saliha Sultan tarafından büyük ölçüde restore edilmiş, bir de şadırvan yapılmıştır.

Cami, 12 Temmuz 1807'de bir yangın daha geçirmişse de hemen tamir edilmiştir. Bu tamir ile birlikte Divan-ı Hümayun katiplerinden Hacı Emin Efendi tarafından binanın tarihçesi yazılarak taşa işlenmiş ve mihrabın sağındaki duvara konulmuştur (Eyice, 1993, s.294).

3.3 Dominikenlerin St. Pierre Manastrına Geçişleri

Endülüs Araplarının San Paulo ve San Domeniko Kilisesine yerleşmelerinden sonra barınaksız kalan Dominikenler gözlerini hemen San Paulo'ya çok uzak olmayan Galata Kulesi'ne çıkan yokuş üzerindeki San Pietro'ya çevirdiler.

Dominikenlerin San Pietro'ya gelişini 1476'ya kadar indiren belgeler de vardır. 8 Temmuz 1476'da Venedik Bankası'ndan kredi almışlardır (Palazzo, Raineri, 1943, s. 6).

Dominikenler, Bisticcia ailesinden Cenevizli tanınmış aile Zaccaria'ya geçmiş olan kilisede ikamet etmeyi, her zaman dini hizmetleri yerine getirmek şartıyla Pietro Antonio Zaccaria'dan istediler. Bu istek bazı şartlara bağlı olarak gerçekleşmiştir. Bu şartlar şunlardır:

1. Dominikenler patron olmayacaklar, yanlışca dinle ilgileneceklerdir.
2. Kullanıcının değişmesi hakkını elde etmekle birlikte, patronu tanıယacaklardır. Zaccaria korumasında ve Dominiken yöneticisi ile anlaşma içinde olacaklardır.
3. Onarım ve inşaat masraflarını Dominikenler karşılaşacaktır.
4. Hediyenin bir göstergesi olarak her yıl Patrona Candelora Bayramında tören yapacaklardır (Palazzo, Raineri, 1943, s.6).

Bu bağışi belgeleyen bir çok metin vardır. Bunlar:

- Misyonerlik Tarihi adlı kitaba göre
“16.yy başlarında Zaccaria Seyyah Papazlara Pierre ve Paul kilisesini ve çevresindeki evlerle birlikte tümünü vermiş” (Belin, 1894, s.219).
- Communita Pera dokümanlarında P.General des Dominicains 30 Mart 1618 tarihinde Papa'ya yazdığı mektupta;
“St. Dominik Pederleri St. Pierre'de misafir olarak ikamet etmektedir....Bunlar St. Pierre'in esas rahipleri degiller çünkü seneler önce II. Mehmet şehri aldığında Türkler St. Dominik Manastırını camiye çevirdiler, bundan dolayı zavallı pederler geçici olarak yerlesikleri St. Pierre Kilisesinde ikamet etmektedirler”der (Belin, 1894, s.218).
- 22 Aralık 1621 tarihli Communita dokümanlarında;
“Sultan Mehmet İstanbul'u fethettiğinde Pera sakinlerine evlerini, bahçelerini, değirmenlerini kendi mülkiyetlerinde bıraktığı gibi ayrıca ve özellikle ibadetlerini özgürce ve diledikleri şekilde yapabilemelerini temin açısından sadece çanlarını çıkarttığı kiliseleri de onların özerk yönetimine mülkiyetine bıraktı. Kiliselerin patronajı kendilerinde olan Perahilar eskiden Dominikenlerin ibadet yeri olan San Paul Kilisesinin onlardan Türkler tarafından alınıp camiye dönüştürülmesinden sonra, zavallı pederlere acayıp St.Pierre'deki dindarları gönderip onların yerine geçici olarak Dominiken pederleri yerleştirdiler”denir.

- 1817 P. Barbieri anısında;

“Dominikenlere, San Paul’den atıldıktan sonra Magnifita Communita’dan kilisesi olan başka bir yer tahsis edildi. Burada o sırada başka din mensupları bulunuyordu ki bu yer St. Pierre ismiyle biliniyordu” denilir.

- St. Pierre arşivlerinde(1561) bunu destekleyen bir doküman vardır.

3.4 Dominikenlerin St. Pierre’deki Durumları

Yukarıda bahsedilen sözleşme 12 yılda bir yenilenecekti. 1535’e kadar bu böyle devam etti. 1561’de Pietro Maruffo (Zaccaria’nın torunu) tarafından sözleşme yenilenmiştir. Daha sonra bu sözleşmeden bir daha bahsedildiğini görülmez.

1532’te Fransa’dan gelen Dominiken rahibeleri uzun süre burada kalırlar, kilisenin adı da Fransızlaşarak St. Pierre olur.

Manastırın üzerine yapıldığı arazi kamu arazisine ya da miri araziye (Padişaha ait) dönüştü. Ancak her zaman bu misyonaya tahsis edilmiş olarak kalmıştır.

1601’de Doğu Dominikenleri Seyyah Papaziara geçmişlerdir. Bu geçiş manastır hesap defterinde belirtilmiştir (Belin, 1894, s.219).

1603-1604 St. Pierre Kilisesinin bir kısmı yeniden inşa edilmiştir. Bu kilise 1660 yangınına kadar ayakta durmuştur (Belin, 1894, s.219).

Lazerotti Draperis (Maruffo’nun varisi) ailesinin San Pietro papazlarıyla yaptığı yazışmaları bulup, 1619’dan önceki patronaj rejimini tekrar kurmak istemiş bunda başarılı olamamıştır. Sadece burada ibadet yapmak sorumlulukları kalmıştır (Palazzo, Raineri, 1943, s.7).

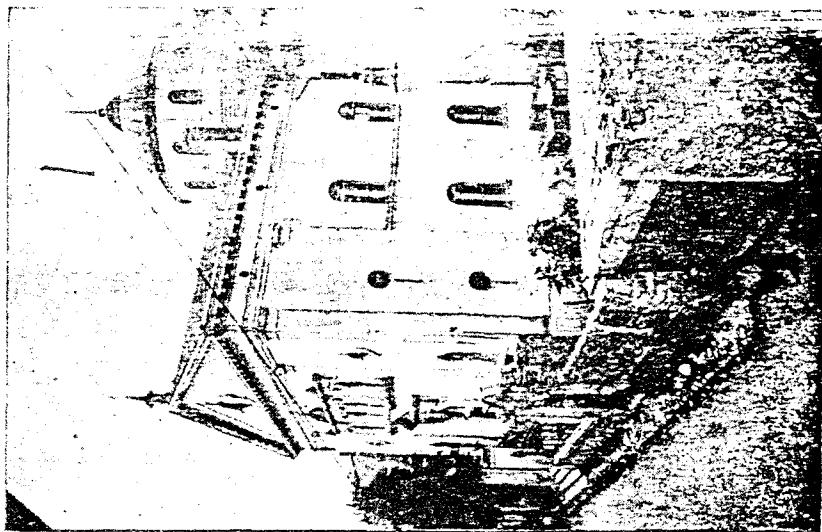
3.5 İstanbul'daki Diğer Dominiken Kiliseleri

Dominikenlerin İstanbul'da St. Marie ve St. Nichola adlı iki ayrı kilisesi daha vardır. St.Pierre Kilisesi'nin I. Ahmet'in fermanı ile 1608'de Fransız korumasına geçmesiyle birlikte, 1636'da, Halic'in öbür yakasındaki bu iki kilisede çıkan olaylar bu kiliselerin Dominikenlerin elinden alınmasına neden olmuştur. Bu kiliselerde görev yapan papazlar St.Pierre gelmişlerdir. Bu kiliselerden biri Bakırköy'de diğer ise Yedikule'dedir (fotoğraf 3.2, 3.3).

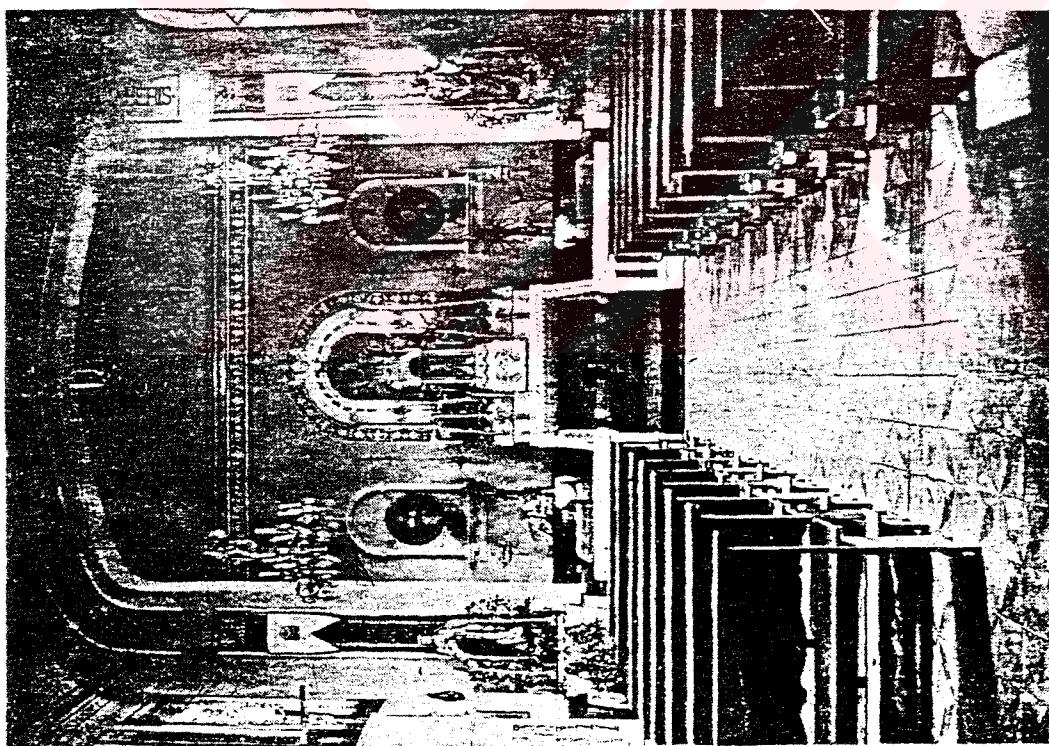
3.6 Son Dönemde Dominikenler

Tarikatın İstanbul'daki faaliyeti zamanla sona erer. Fransa'da lağvedilmiş olan Dominikenlik 1839'da önce Roma'da arkasından Farna'da yeniden canlandıktan yarınlı yüzyl sonra rahipler İstanbul'a gelirler. Kendilerini kısaca Assumptionist diye adlandıran Assumptionist'ler Cemiyeti 1850'de Fransa'nın Nimes kentinde College de l'assumption adıyla kurulan bir kurumun mensuplarından oluşmaktadır. Üyelerini takdis ederek onları vaazlar vermek üzere yabancı ülkelere gitmeleri için yetiştiren cemiyet birara güçlenmiş ve La Croix (Haç) adlı etkili bir de gazete de çıkarmış, ama 1900'lerde Fransa'da lağvedilmiş, faaliyetine Roma merkezli olarak Fransa dışında devam etmiştir (DBIA, "Dominikenler", s.99).

Dominiken kökenli Assumptionist'ler önce kentin İstanbul yakasına yerleşmişlerdir. İlk etkinlikleri Kumkapı'da küçük bir kilise ile (1883) etrafında bir ilkokul (Ste. Jeanne d'Arc) ve Yedikule'de bir başka ilkokul açmak olmuştur. Daha sonra Fenerbahçe'de küçük bir kilisede ayinlere başlamışlar (1886), Moda'da bir kilise ve yanında Yüksek Şarkiyat Etütleri Enstitüsü kurarak (1897) Osmanlı topraklarındaki antik kültürler ve mevcut halk toplulukları üzerinde araştırmalar yapmışlardır. Bu çalışmalar, Les Echos d'Orient (Şarktan Yankılar) adlı dergide yayımlamışlardır. Bu etkinliklerin dışında, Fenerbahçede Ste. Irene, Haydarpaşa'da Ste. Euphémie adlı okul, Kartal'da bir kız okulu ve bir sağlık yurdu tesis etmişlerdir. Assumptionistlerin etkinlikleri 20.yy. başlarında sürdükten sonra zamanla sona ermiştir (DBIA, "Dominikenler", s. 99).

3.2 Bakırköy'deki Dominiken Kilisesi
Kaynak: Palazzo, Raineri, 1943

3.3 Yedikule'deki Dominiken Kilisesi
Kaynak: Palazzo, Raineri, 1943

4. ST.PIERRE YAPILAR GRUBUNUN OLUŞUM SÜRECİ

4.1 St.Pierre Kilisesi

4.1.1 St.Pierre Kilisesi Tarihsel Gelişimi

1475'te San Paulo'dan atıldıktan sonra yerleşilen yapı Dominikenlere, 1603 yılına kadar hizmet etmiştir. Bu tarihte, yapının ihtiyaçlarına cevap verememesinden dolayı yeni bir kilise yapılmış, ancak 1660'taki yangında bu Kilise ve Manastır yanmıştır. Herşeye rağmen Madonna de Constantinople tablosu (fotoğraf 4.1) ile kilisenin demir kapıları, bunun yanısıra etrafta bulunan 20 ev kurtarılabilmiştir. Bu yangın manastırı ekonomik ve fiziksel açıdan zor bir döneme sokmuştur (Belin, 1894, s.229).

Türklerin bu manastır arazisini tekrar kamu arazisine çevirmesinden sonra, 1661 yılında, Dominiken papazları, Türk devlet adamlarına rüşvet vererek burayı tekrar satın almışlardır (Belin, 1894, s.229).

Aynı tarihte kilisenin yapımına başlanmış, Fransız Elçisi, Galata Voyvodası gibi birçok kişi ve bunun yanısıra devletten yardım alınmıştır. Bu sırada alınan borçların tamamının ödenmesi için 1763'te kiliseye ait mülklerden bazıları satılmıştır (Belin, 1894, s.229).

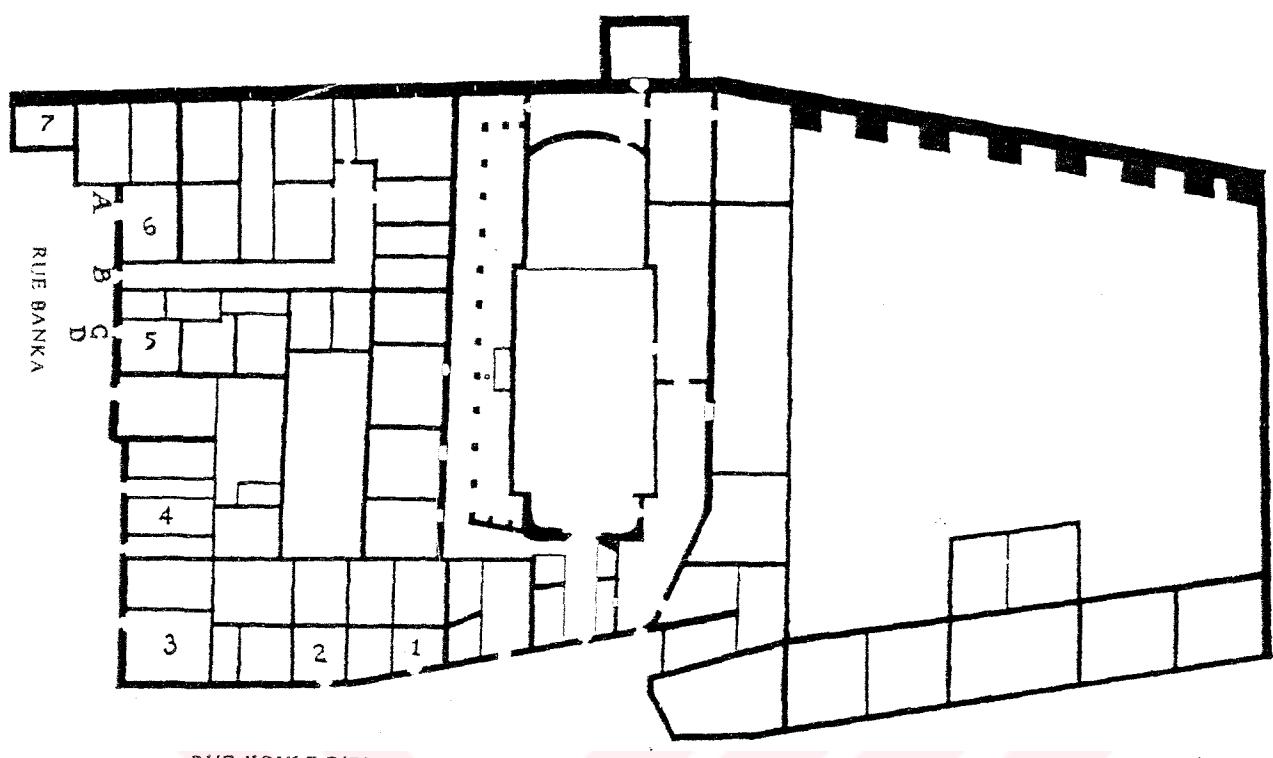
1608'den beri fiilen Fransız koruması altında olan Dominikenler 1705 tarihine kadar hala resman Venedik korumasındaydı, ancak 1705 tarihinde Venediklilerle aralarının bozulması sonucu, dominikenlerin koruması tamamen Fransızların eline geçmiştir. St.Pierre yerleşimi Galata'daki Fransız hakimiyetindeki önemli merkezlerden birine dönüşmüştür. Fransızlar, manastırın etrafına yerleşmişler, ancak bu yerleşim veba ve yangın tarafından 18. yüzyıl boyunca tehdit altında kalmıştır. 21 Temmuz 1731'da meydana gelen önemli bir yangın sonucunda kilise ve manastır harabeye dönüşmüştür. Kilisenin yeniden inşa izni, 7 Ekim 1731'de alındıktan sonra yapımına başlanmış, ve 14 Mart 1732'de tamamlanmıştır (Palazzo, Raineri, 1943, s. 25). Bu kilise eski manastır alanını da kapsayacak şekilde surlara kadar dayanan beş altarı olan kısmen taş kısmen ahşaptan yapılmıştır (Can, 1994, s.417).

Dominikenler bu yangından sonra, yüksek duvarlar ile kiliseyi Perşembe Pazarı'ndan soyutlamak için, St.Pierre Hanı'nı yeniden taş malzeme ile yapma işine girişmişlerdir. Bu inşaat için Elçi Comte Saint Priest Fransa Krallığının desteğini sağlamıştır. Bu iyiliği gelecek nesillere hatırlatmak için, daha sonra elçinin bir arması hanın duvarına tespit edilmiştir (Palazzo, Raineri, 1943, s. 25).

15. yüzyılda St.Pierre Kilisesi'ne gelen Dominikenler, yapılan bağışla, bir çok yapıya sahip olmuşlardır. Ancak daha sonra bunlardan bazılarını satmak zorunda kalmışlardır. 1586, 1593, 1763'te yapılan satışların kaydı olmakla birlikte, ne tür mülkler satıldığı bilinmemektedir. Ancak kilisenin arşivlerinde kaydı olduğu tahmin edilmektedir. Kilise ve Manastır'dan başka kiliseye ait hangi yapıların olduğunu gösteren bir belge, St.Pierre Kilisesi'nde 1782-1798 yılları arasında Başpiskopos Calomoti tarafından tutulmuş olan kayittır. Dalleggio, bu kayittta kilise'ye ait mülklerin bir envanteri olduğunu belirtmiştir (Dalleggio, 1963 b, s, 11).

1770'ten 1785'e kadar olan zaman içinde manastırın gelir devamını sağlamak için beşi taş, dördü ahşap dokuz ev yapılmıştır. Bu evlerin yapımı ve her sene onarım gerektiren harap durumdaki ahşap evlerin idamesi için borç para alınmıştır (Dalleggio, 1963, b, s, 11).

Bu tarihten sonra, 1794'te bu bölgede bir yangın daha olmuştur. Manastırın yıkıldığı felakette, kilise halkın yardımıyla ancak kurtarılabilemiştir. Daha sonra dayanıklılığı olmadığı gereğesiyle yıkılarak 1841'de bugün görülen kilisenin inşaatına başlanmıştır (Can, 1994, s.417).

Şekil 4.1 : St.Pierre Yerleşimi
Kaynak : Dalleggio, 1963(b)

4.1. Madonna Tablosu
Kaynak: Palazzo, Raineri, 1943

4.1.2 St.Pierre Kilisesi Mimari Özellikleri

Kilise neo-klasik tarzda inşa edilmiş, taş bir yapıdır. 35 m uzunluğunda, 14 m yükseklik ve 8-10 m genişliğindedir (Palazzo, Raineri, 1943, s.28).

Kilisenin cephesinin, Fatih İstanbul'u aldıktan sonra uygulanmaya başlayan bir yasaya göre sokağa açılması yasaklanmıştır. Bu yüzden sokaktan ilk önce kilisenin doğusunda kalan bir avluya girilir (fotoğraf 4.2). Bu avlunun doğusunda, üst kotta yeni manastır ve bahçe yer alırken, batısında, kilise yer almaktadır.

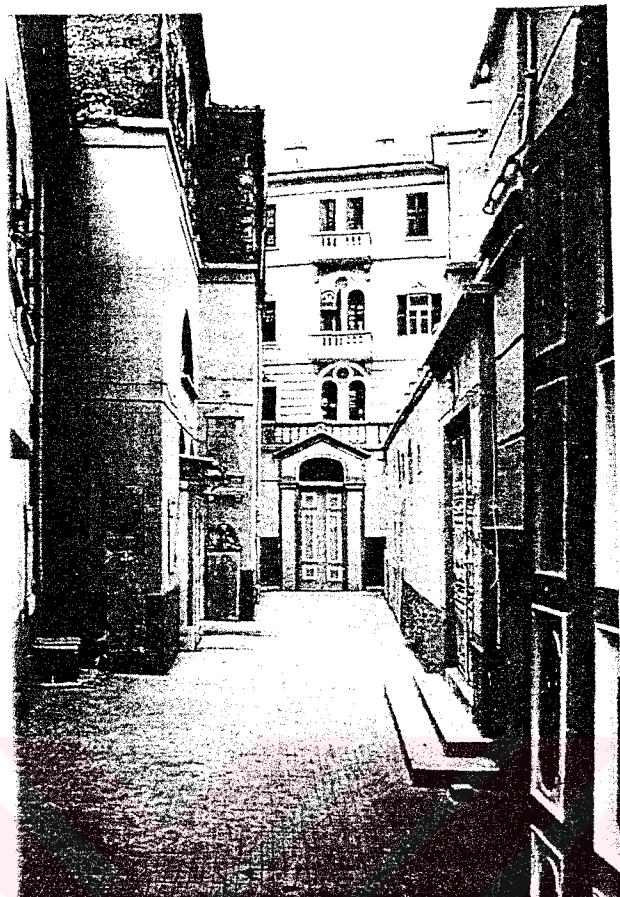
Yapının üç girişi vardır. Sokak cephesinde, 44 no.lu yapı içinden geçilerek geçen giriş (fotoğraf 4.3) doğrudan nartekse açılır. Giriş avlusunun batısında yer alan giriş nartekse açılırken, avlunun kuzey cephesindeki giriş, naosa açılır.

Cenevizli heykeltraş Drago'nun yapımı olan ana kapı, çok renkli mermerdendir. Kapının etrafı Dominikenlerin arması olan küçük melek başları ve çiçeklerle süslenmiştir.

Tek nefli yapının, kuzeyinde yarım daire apsid vardır. Bu mekanın örtüsü naosun beden duvarlarına oturan beşik tonozdur (fotoğraf 4.4.). Beşik tonuzu destekleyen kemerler, zemine birer sütun ile basar. Sütun başlıklarını korint tarzında yapılmıştır. Ancak ne tonozun ne de sütunların taşıyıcı özelliği vardır (Palazzo, Raineri, 1943, s.28; şekil 4.2-3).

Bema bölümünün örtüsü pandantiflerle duvara oturan basık kubbedir (Can, 1994, s.418).

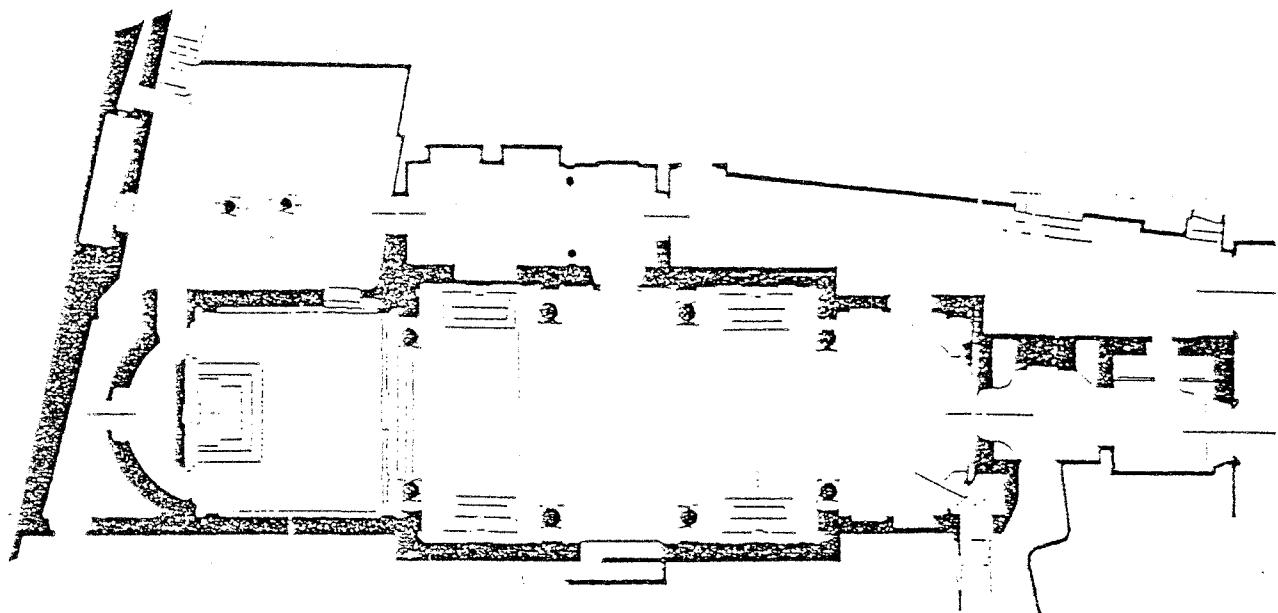
İç kısımdaki giriş kapısının hemen üzerinde iki balkon yer almaktadır. Birinci balkonda Camillo Bianchi'nin eseri olan org yer alır (1875). Eskiden İtalyan Okulu öğrencileri tarafından kutsal ayinleri izlemek üzere kullanılan ikinci balkon ise, bu balkonun üzerindededir (Palazzo, Raineri, 1943, s.35; fotoğraf 4.5).

4.2. St.Pierre Kilisesi Giriş Avlusu
Kaynak: St. Pierre Broşürü

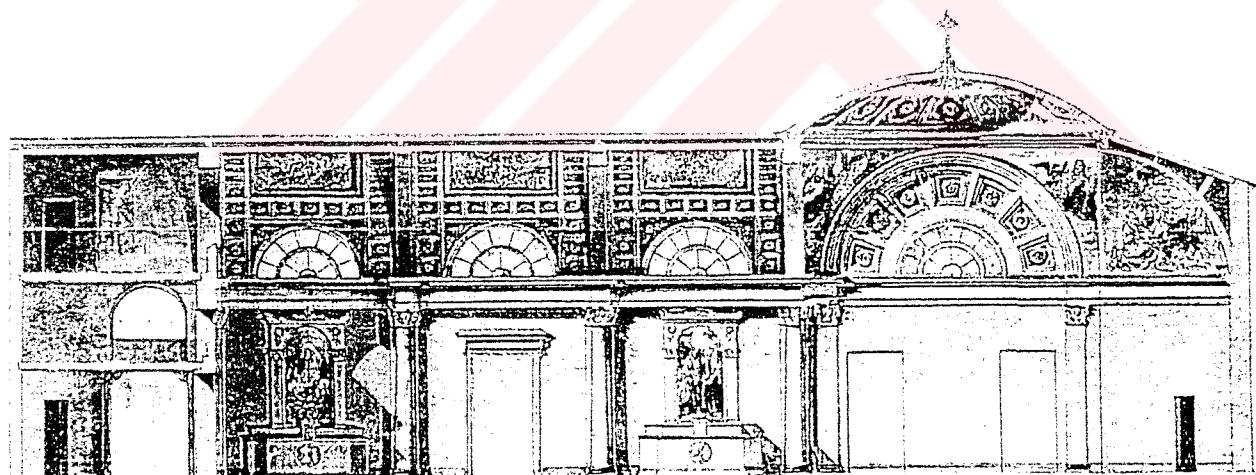

4.3. 44 No.lu yapı

Şekil 4.2 : St.Pierre Kilisesi Planı

Kaynak : Cengiz Can Arşivi

G. Fossati'nın çizimiyle Saint Pierre ve Paul Kilisesi'nin kesiti.

Cengiz Can fotoğraf arşivi

Şekil 4.3 : St.Pierre Kesiti

4.4. St. Pierre Kilisesi Apside Bakış

4.5. St. Pierre Kilisesi Balkonlara Bakış

İçeri girildiğinde dikkatler hemen Büyük Sunak'a çevrilir (St.Pieree Kilisesi borçlarından ; fotoğraf 4.6).

Absid'de Meryem Ana'nın resmi bulunur(1898). Kubbenin dört pandantifi üzerinde dört Dominiken papaz resmedilmiştir.

Büyük Sunak'ın tam arkasında Dominiken Serafino Guidotti tarafından yapılmış, St.Paul ve St.Pierre'in karşılaşmasını anlatan bir tablo yer alır(1847;St.Pieree Kilisesi broşüründen).

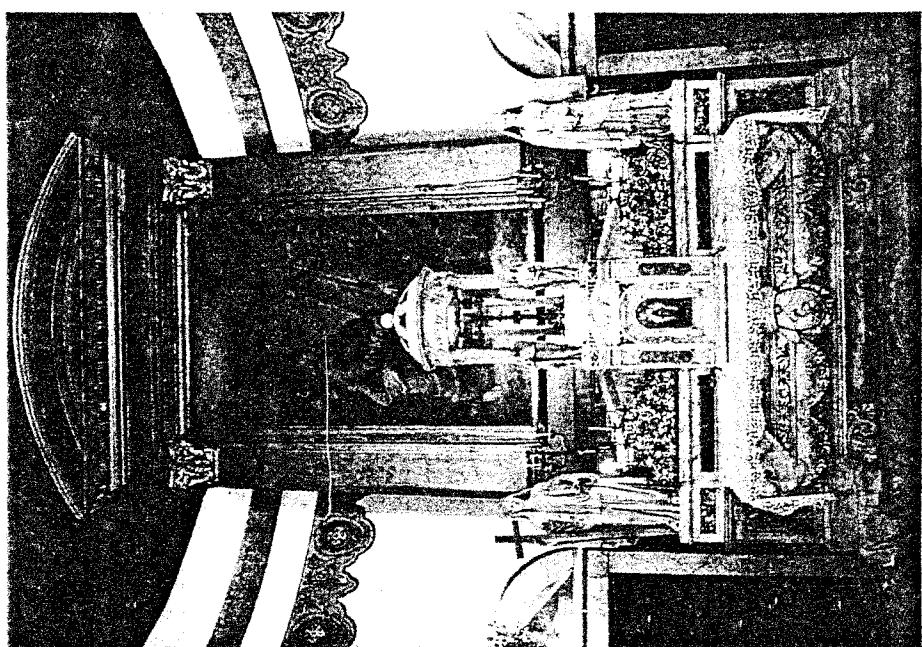
Kilisede büyük sunaktan başka dört küçük sunak daha bulunur. Guidotti'nin tela üzerine St.Dominic'in ölümünü tasvir eden çalışmasının karşısında, Francesco Mauro'nun St.Vincentius Ferer'i gösteren eseri yer alır. Diğer ikisi 1847 yılında kutsanan Giovanni Isola'nın eseridir. Bunlardan birinde ahşap Meryem heykeli bulunur. Bu heykel, 1856 yılında Cenova'dan Galata'ya gönderilmiştir (St.Pieree Kilisesi borçlarından).

Ancak en değerli eser dördüncü sunakta yer alır. "Yol gösteren Meryem -Odighitria " ikonasıdır. Bu eserin Kırım'dan geldiği, 1731 yanğını atlattığı bilinmektedir. Bu orijinal tablo, bir kuyumcu tarafından gümüş bir kabartma ile kaplanmıştır. Boyutları 120x160 cmdir.

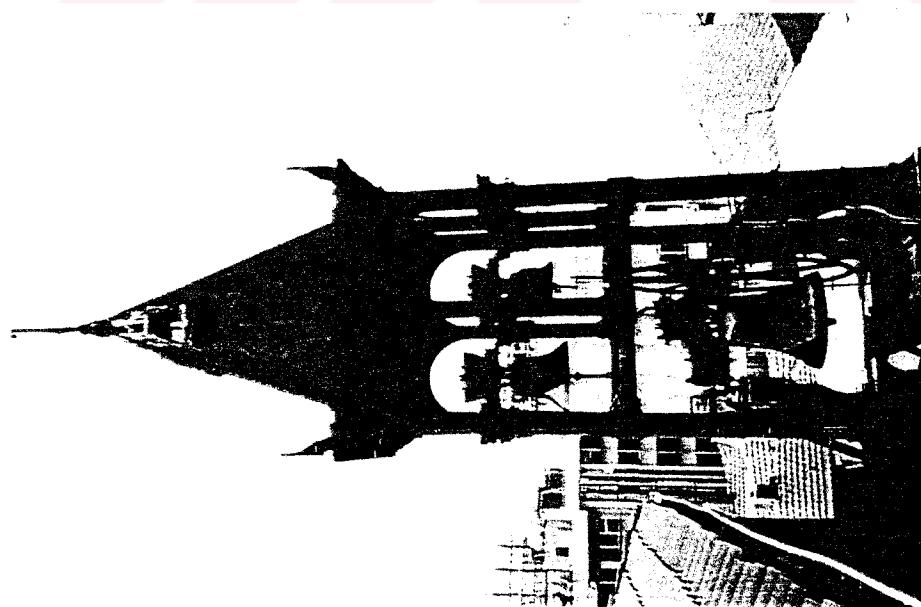
Giriş kapısının yanında geçen asırdan kalma Isa'yı çarımıhta gösteren bir heykel yer alır. Bu heykelin karşısında mermer vaftiz havuzu bulunur.

4.2 Diğer Yapılar

Bugün kilise'nin bulunduğu arazi yaklaşık 15°lik bir eğime sahiptir. St.Pierre yapılar grubunayer aldığı arazi, 20 dönümlük bir alan kaplar. Arazinin bu eğiminden dolayı yapılar, farklı kotlardaki teraslara oturmuşlardır.

4.6. St. Pierre Kilisesi Büyük Sunak
Kaynak: St. Pierre Kilisesi Broşürü

4.7. St. Pierre Kilisesi Çanı
Kaynak: St. Pierre Kilisesi Broşürü

Yeni Manastır

Bugün görülen yapıların yerlesimi şöyledir: Galata Kulesi'ne yakın en üst kotta, sur duvarına paralel konumlandırılmış Yeni Manastır binası (fotoğraf 4.8), bu yapının hemen karşısında St.Pierre Apartmanı (fotoğraf 4.9) yer alır. Yeni Manastır Binası 1928-1930 yılları arasında inşa edilmiştir. 1909 Pervitich ve 1914 Goad Haritalarında görülmeyen bu yapı, 1949 Suat Nirven Haritası'nda görülmektedir (fotoğraf 4.2; harita 4.1, 4.2).

St.Pierre Apartmanı

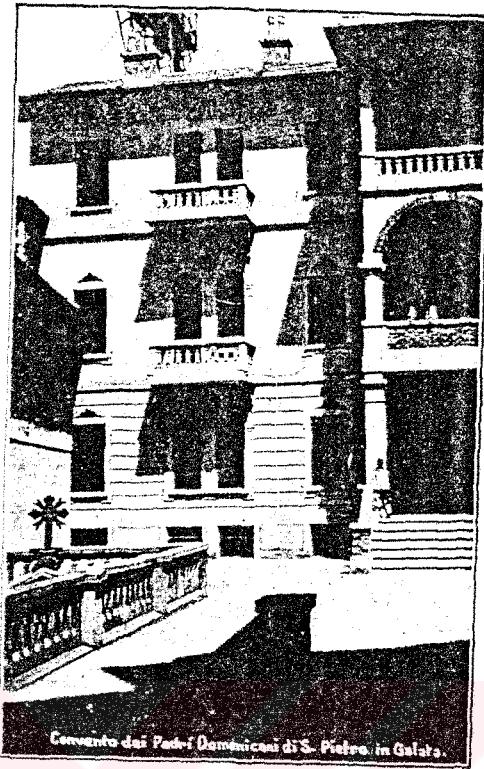
St.Pierre Apartmanı'nın olduğu yerde, 1909 tarihli Pervitich Haritası'nda, şu an olduğundan daha küçük boyutta bir yapı yer alırken, 1914 tarihli Goad Haritası'nda bugünkü boyutlarına kavuşmuş gözükmemektedir. Baron Tecco'nun deseninde eski yapıyı görmek mümkündür (gravür 1.1; fotoğraf 4.2)

Bu kotta, bu iki yapının arasında bakımlı bir bahçe yer alır. Bu bahçe, istinat duvarları ile bir alt kottaki avludan yükseltilmiştir. Bahçeden bu avluya sura dik yönde konumlanmış merdivenler ile inilir.

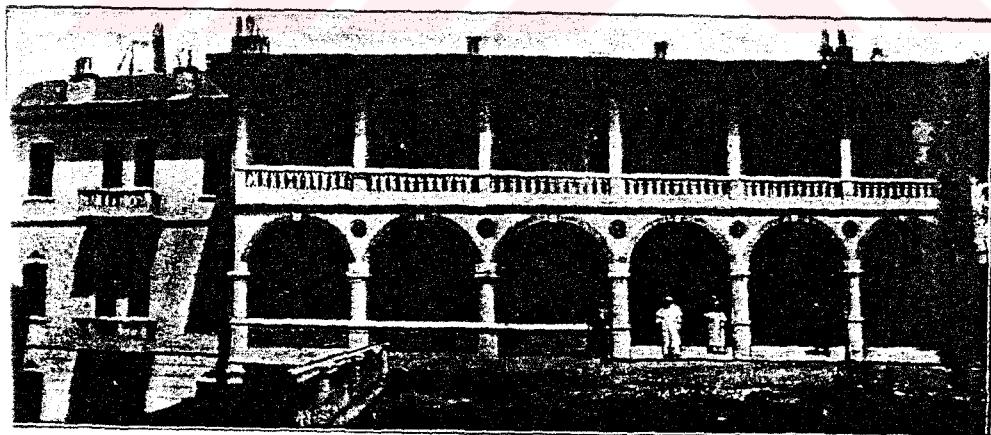
Karşımıza çıkan avluk Kilisenin iki girişinin de açıldığı, Kuledibi Sokaktan ulaşılan ana giriş holüdür (fotoğraf 4.2). Giriş kapısının üstünde bir kitabe yer alır. Kilise bu avlunun batısındadır. Avlunun batı tarafında kalan kapı ile kilisenin naos bölümüne, bir diğer kapı ile de narteks bölümüne ulaşılmaktadır. Bu iki kapıdan başka kiliseye, sokak üzerinde yer alan yapıdan geçilerek ulaşmak mümkündür (fotoğraf 4.3).

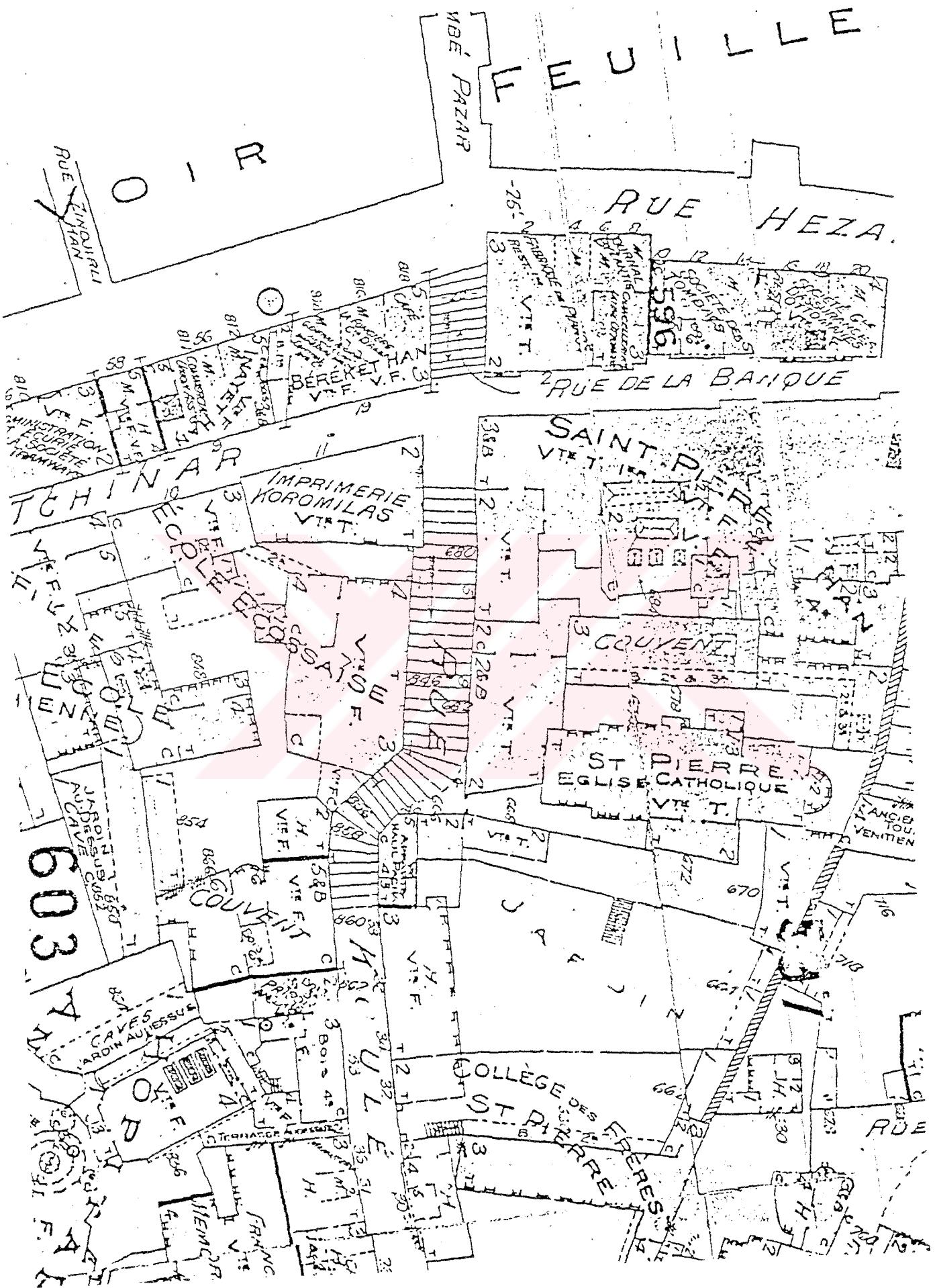
44 No.lu Yapı

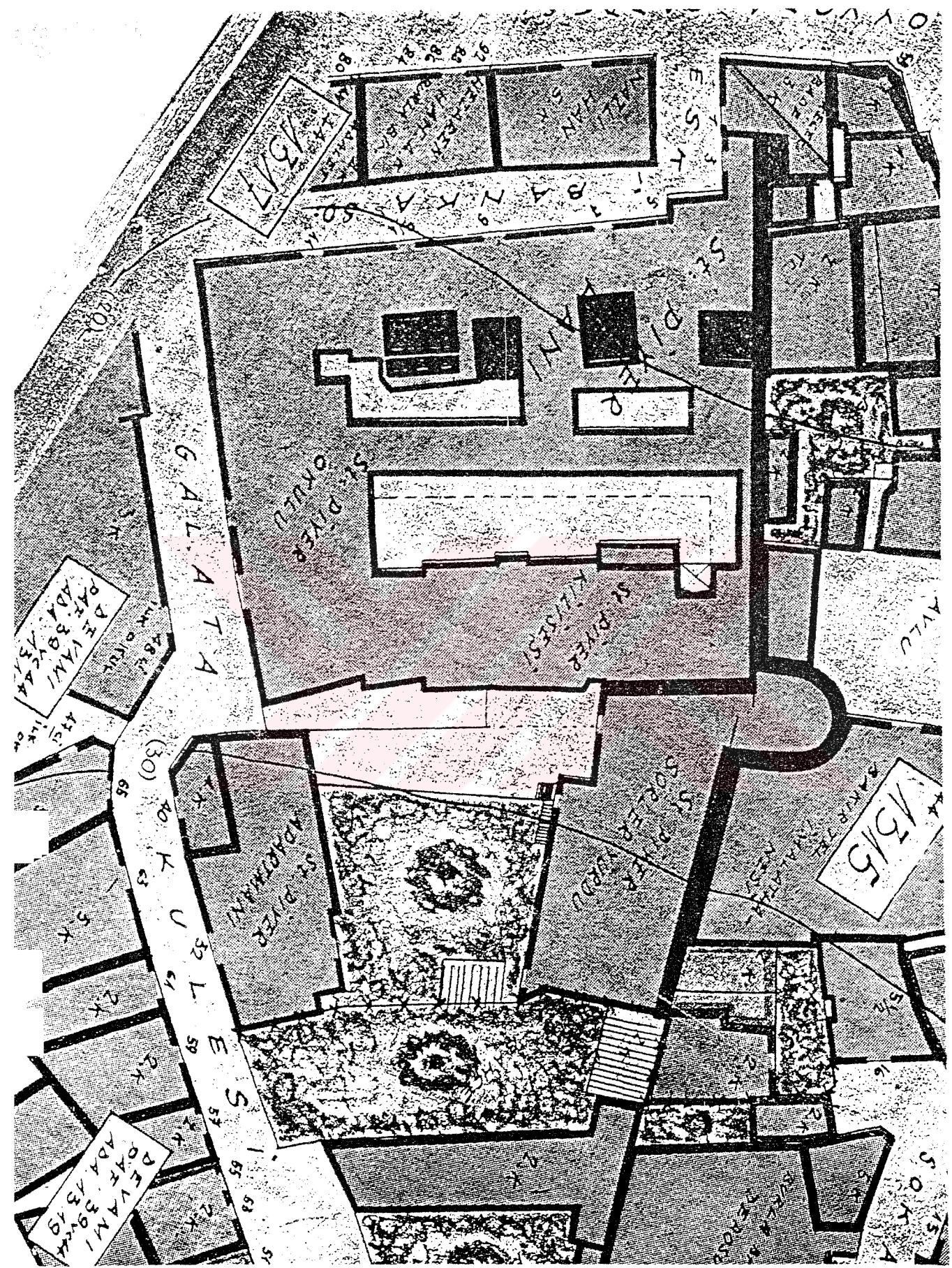
Bahsedilen 44 kapı numaralı bu yapı, sura paralel olarak doğu-batı ekseninde ve Kilisenin güneyinde yer alır. Yaklaşık olarak 22x12 m boyutlarındadır. Cephesinde taş bir konsol ile Kuledibi Sokak'a çıkma yapar. Kuledibi Sokak'a açılan dört penceresi bulunur. Bu pencerelerin taş söveleri vardır. Pencerelerin üstünde sivri

4.8. Yeni Manastır Binası
Kaynak: Palazzo, Raineri, 1943

4.9. St. Pierre Apartmani

kemerli hafifletme kemerleri bulunur. Kiliseye girişi sağlayan kapının üzerinde üçgen bir alınlık vardır. Bu alınlığın üzerinde metal bezemesi olan yuvarlak bir tepe penceresi yer alır (fotoğraf 4.3).

Eski Manastır

Sura dik olarak yerleşmiş olan Eski Manastır'ın kiliseyle arasında bir avlu yer alır. Kiliseden altı yıl önce 1837 yılında yapılmış olan yapı, taştır. Almaşık örgü tekniği ile bir sıra taş, iki sıra tuğla kullanılmıştır. Ancak cephenin bir dönemde sıvandığı görülmektedir. Yapı kiliseye bakan doğu cephesinde I.kat kotunda çıkış yapmaktadır. Bu kısım zemin katta direkler ile taşınmaktadır. 1950'lere kadar İtalyan İlkokulu olarak hizmet vermiştir.

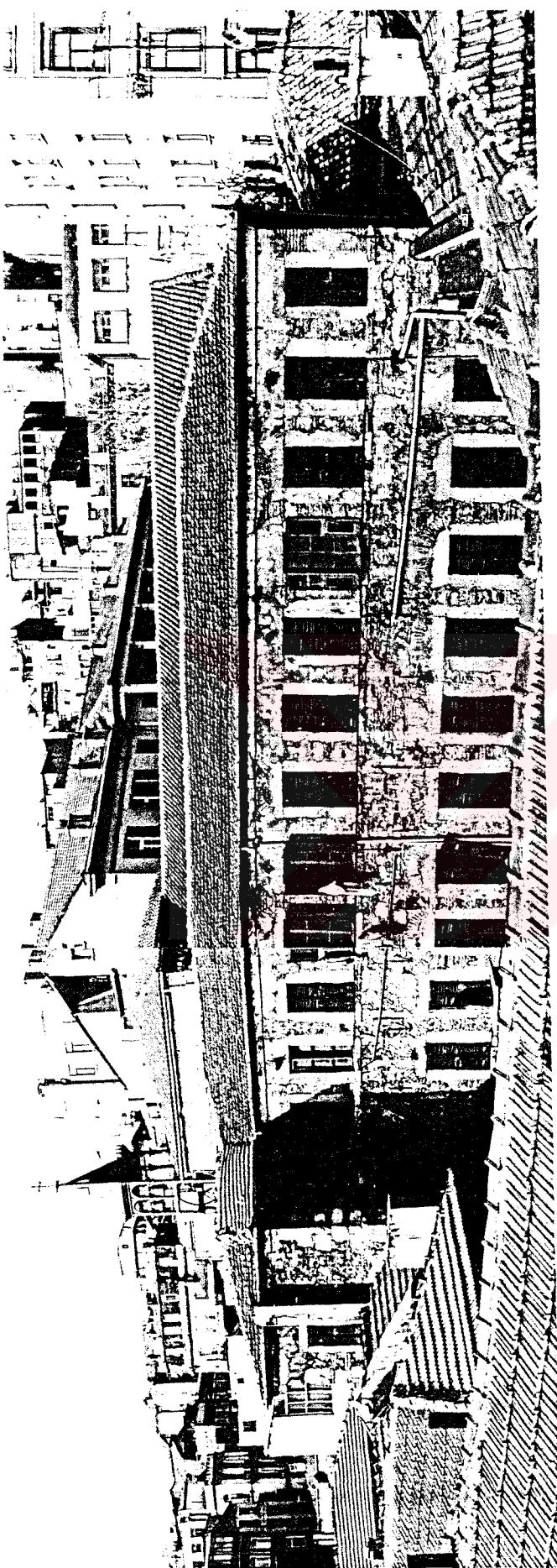
Bu yapıının batı cephesi St.Pierre Han'a bakar (fotoğraf 4.10). Kilise ile arasındaki avlu tarafında iki katlı olan yapı, han tarafında dört katlıdır. Ancak bugün üç katı görülebilmektedir. Bu cephede her katta 12 pencere bulunur. Bu pencerelerin taş söveleri ve ahşap kepenkleri vardır.

Eski Manastır, batı yönünde St.Pierre Han'a doğru kare bir çıkıştı yapar. Burada cepheyi ortalayan bir pencere görülür.

Eski Manastır ile kilise arasında bu yapıları birleştiren bir yapı bulunur. Bu yapı yukarıda bahsedilen 44 kapı numaralı yapıının kuzeyinde kalır. Çatı kotu 44 no.lu yapıdan yüksekte, kilise ile manastırın çatı kotu ile aynı kottadır. Bu yapıının güney cephesinde 44 no.lu yapıının çatısını gören kare bir pencere ve bunun üst kısmında çatıda iki kemerli çan askısı bulunur. Bu yapıının eski kilisenin kalinitisi olduğu düşünülebilir (fotoğraf 4.11).

Evler

Bu yapıların dışında kiliseye ait, Vincezo tarafından 1785 tarihli bir metinde kiliseye ait yedi ev olduğu belirtilmiştir. Bu evlerden beşini bugün St.Pierre Han teşkil

4.10. Eski Manastır

4.11. Eski Manastır ve Çan Askısı

4.13. Voyvoda Caddesinden Kuleye Bakış
Kaynak: Alman Arkeoloji Enstitüsü Fotoğraf Arşivi

etmektedir. Diğer iki yapıdan biri, kilisenin ana girişinin yanında yer alan 46 kapı numaralı yapı, diğeri ise 48 kapı numaralı, bugün yerinde betonarme bir apartman olan, eski Rosario Apartmanıdır (fotoğraf 4.12). Bir başka ev ise, Kilisenin ana giriş kapısı yanında yer alan, 19 yüzyılın ortalarına kadar varlığı izlenebilen, dükkanı olan bir evdir. Bu ev Baron Tecco'un deseninde görülmektedir (gravür 1.1)

St.Pierre Han

Eski Manstırın batısında Eski Banka Sokağı üzerinde yer alır. 58 m cephesi olan yapı beş evin birleşmesinden oluşmuştur. II. Kata kadar taş olan yapıya daha sonra tuğla bir kat ilave edilmiştir. Çalışmanın esasını oluşturdugundan daha detaylı olarak ele alınacaktır.

4.12. Eski Manastır

4.14. St. Pierre Han

5. ST.PIERRE HAN

5.1 Tarihsel Gelişimi

Hanın 1732 yılında yapılmış olan, 1731'de çıkan yangınla harab olan kiliseyi, Perşembe Pazarı'ndan ve ana yoldan uzak tutmak amacıyla yapıldığı bilinmektedir (Dalleggio, 1935, s.26; fotoğraf 5.1). Ahşap olan lojmanların 1771'de yanması sonucu taş malzerneden (Dalleggio, 1963 b, s.11), Elçi Comte St.Priest'in önderliğinde, Fransa Krallığı'nın desteği ile yapılmıştır (Dalleggio, 1935 a, s.26).

Bu tarihte yapının "han" olarak adlandırıldığı bilinir. Ancak bilinen han işlevi ve plan şemasına sahip değildir.

1782-1798 yılları arasında rahip Vincenzo Salvi tarafından tutulmuş olan kayıtların 1785 yılına ait bölümünde kiliseye ait mülklerin tanımı yapılmıştır. Bu belgeye göre, o tarihte bütün yapılar dokuzadettir. Beşi taş, dördü ahşap olan bu yapıların, yedisinin büyük, ikisinin küçük olduğu belirtilmiştir (Dalleggio, 1963, b, s.11).

Bu yapıların tanımları da yapılmıştır (şekil 4.1). Bu belgeye göre:

"1 no.lu ev, Kuledibi Sokak üzerinde, kilisenin girişi ile bitişik olan 1660'ta yanan kilisenin arası üzerine 1770'te yapılmıştır.

2 no.lu ev 1758'te ahşaptan 1 no.lu evin yanına inşa edilmiştir. 1963(b) tarihinde, Dalleggio, bu yapının yerinde o gün Rosario Apartmanı'nın yer aldığı belirtmiştir. Halbuki bugün Rosario Apartmanı yok olmuş yerine, 48 kapı numaralı betonarme apartman yapılmıştır (fotoğraf 5.2).

3 no.lu ev 1772'de taştan inşa edilmiştir. Dükkan olarak yapılmış olan bu yapı, Eski Banka Sokağı ile Kuledibi Sokak'ın kesiştiği köşede yer almaktadır (fotoğraf 5.1).

5.1. St. Pierre Han

5.2. 48 No.lu Apartman

4 no.lu ev 1771'de inşa edilmiştir. Fransız Ulusu Bankası (Bank a la Nation Française) ve lojman olarak yapılmıştır.

5 no.lu ev taştan, 1775'te yapılmış, dükkanıyla birlikte tüccarların kullanımına verilmiştir.

6 no.lu ev 1775'te taştan yapılmıştır.

7 no.lu ev, 6 no.lu eve bitişik ahşap bir yapıdır. Sur duvarının altında kalmaktadır ” (Dalleggio, 1963 b, s.11). Daha sonra bu yapının yeniden taştan yapıldığı belirtilmiştir, ancak, 1870'lerden sonra tuğla olarak yapıldığı tespit edilmiştir (fotoğraf 5.6).

“Manastırın Kuledibi Sokak üzerindeki ana giriş kapısının yanında 1772'de taştan bir başka ev, dükkan ile birlikte inşa edilmiştir” (Dalleggio, 1963 b, s.11). Bu yapı R.Tocco'nun deseninde görülmektedir (gravür 1.1)

St.Pierre Han'ın 1863'te, Osmanlı Bankası'na kiralandığı bilinmektedir. Bu tarihte yapımı devam eden Voyvoda Caddesi üzerindeki bugünkü yapısına geçmeden önce ikamet ettiğleri St.Pierre Han'ın, beş evdenoluğu belirtilmektedir (Dalleggio, 1963 b, s.9). Bu sırada, manastırın iç avlusuna geçiş sağlayan tonozlu pasajın örülüdüğü, oraya hanın girişinin yerleştirildiği belirtilmiştir. Aynı dönemde, bu girişe diğer katlara ulaşımı sağlayacak olan merdiven yerleştirilmiştir (Dalleggio, 1963 b, s.9) (fotoğraf 5.3).

İç duvarlara, mekanlar arasında geçiş sağlamak için kapılar açılmış, yapıya bir yeni kat ilave edilmiştir (Dalleggio, 1963 b, s.9)

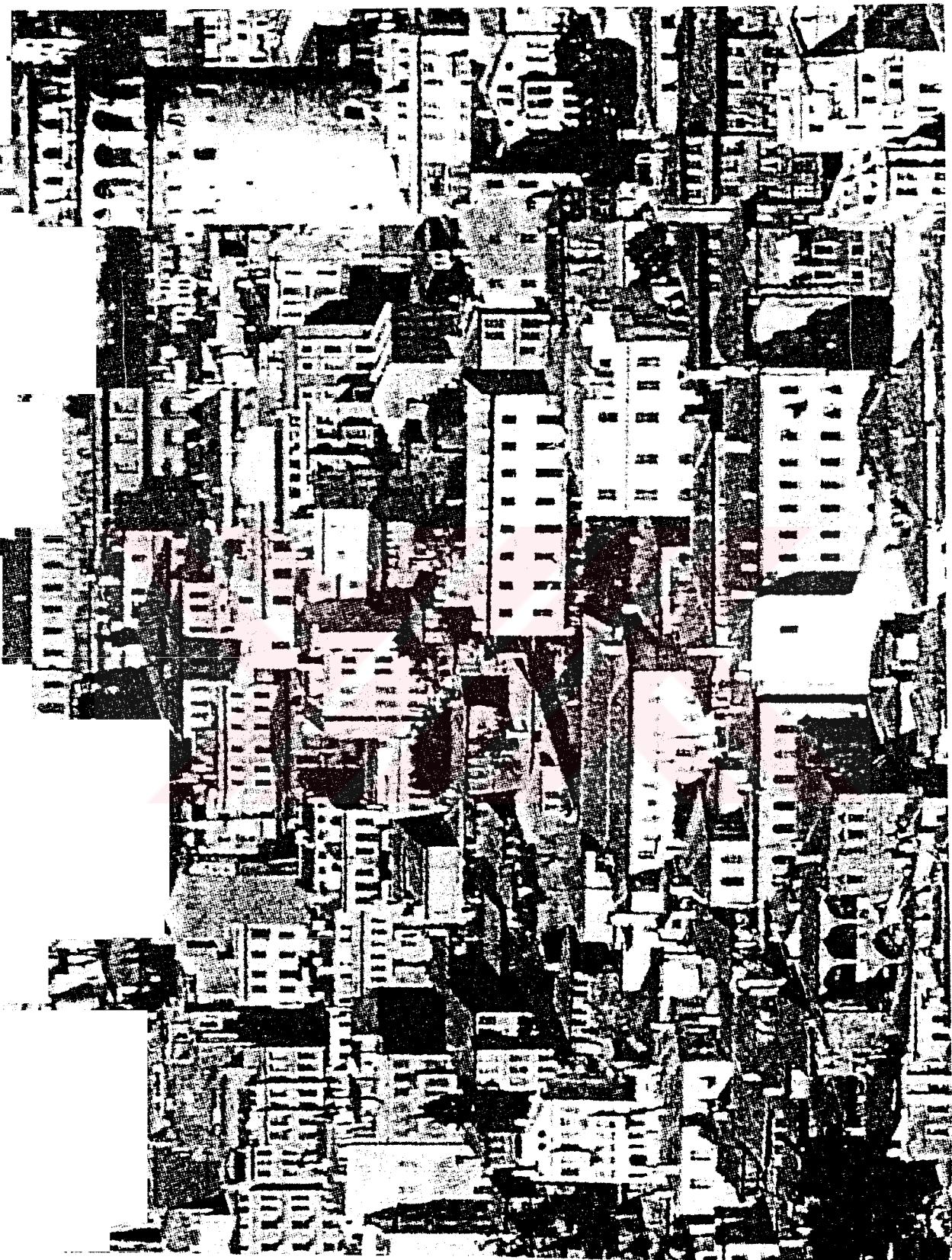
1875'li yıllarda Berggren tarafından çekilmiş olan fotoğrafta, bu yeni kat üzerine kısmi bir kat ilavesi yapılmış olduğu görülür (fotoğraf 5.4)

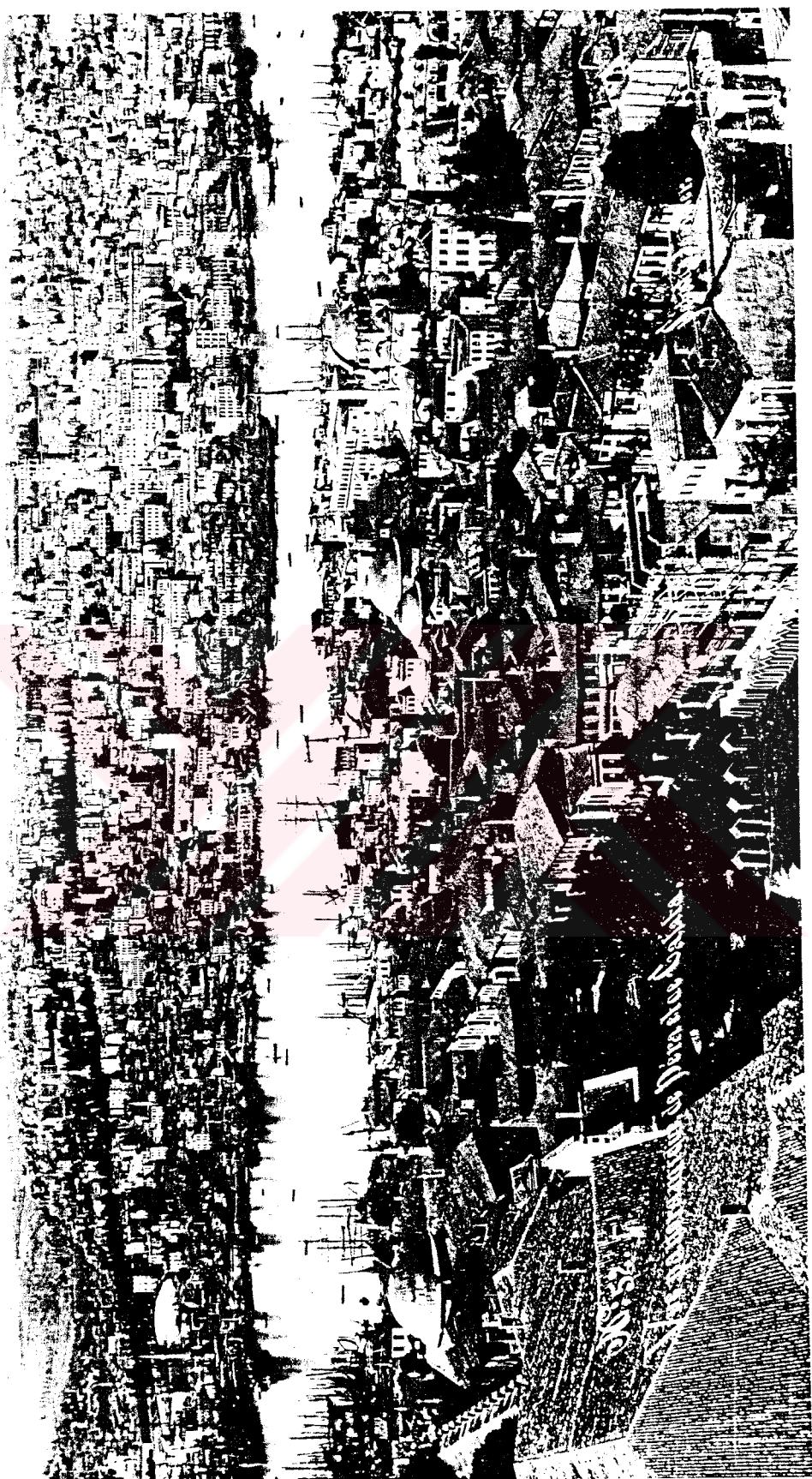

5.3. Han'ın Girişİ

5.5. 3. Kat

5.6. Galata Genel Görünüm
Kaynak: Alman Arkeoloji Enstitüsü Fotoğraf Arşivi

Bu tarihten sonra çekilmiş olan bir başka fotoğrafta, bu kısmi kat, tüm yapının üstüne yayılmıştır (fotoğraf 5.5). Bu kat bugün görülen tuğladan III. kattır. İlk bakışta, bu katın 1863'te Osmanlı Bankası'nın yapıyı kiralaması sırasında ilave edilen kat olduğu düşünülmüşse de yapı üzerinde yapılan araştırmalar ve bahsedilen fotoğraflar III. katın 1863'ten daha sonraki bir tarihte yapılmış olduğunu göstermektedir. Dalleggio, o tarihlerde yapının cephesinde bölgesel değişiklikler yapıldığından bahsetmiştir (Dalleggio, 1963, b, s.11).

Eyice, 1912 yılına doğru İstanbul'a gelen Deschamps'ın Han'ın bir katının Yunan Ticaret Odası tarafından kullanıldığını, Andre Chenier plaketinin bulunduğu cepheye sahip odaların ise avukat bürosu olarak hizmet verdiği yazır (Eyice, 1989, s.55). Bugün bu mekanlar bir tesadüf eseri, yine avukat bürosudur.

Handa bunlardan başka 1935-40'larda tasfiye olunan, Türk Ticaret ve Sanayi Bankası, daha sonraki yıllarda handan ayrılan bir musevi bankasının yer aldığı bilinmektedir.

Bu gün handa bir çok atölye yer almaktadır. Bunlar, genellikle elektrik malzemeleri imalathaneleridir. Bununla birlikte bünyesinde hardal atölyesi, demir mobilya yapan bir atölye, depo, matbaa, heykel atölyesi gibi türlü işlevleri de barındırmaktadır.

5.2 Yapı-Kent Dokusu İlişkisi

St.Pierre Han, Galata'da Bereketzade Mahallesinde, 106 Pafta, 1162 ada, 46 parselde yer almaktadır. 1932 yılında vergiye bağlanan yapının, mülkiyeti İtalyan Dominiken Rahipleri Cemiyeti'ne aittir.

St.Pierre Han'ın kent mekanı ile ilişkisi bugün oldukça sınırlıdır. Gerek fiziksel, gerek sosyal çevre, Galata'da yer alan bir çok yapı da görüldüğü gibi, St.Pierre Han'ı kendi kabuğu içine hapsetmiş, yapının insanla ve kent mekanı ile ilişkisini yok etmiştir. Bu yok edişin, yapının ve çevresinin özgün fonksiyonunu yitirmeye başlamasıyla eş zamanlı olduğu düşünülmektedir.

St.Pierre Han'ın batısında, Eski Banka Sokağı (fotoğraf 5.7), güneyinde Kuledibi Sokak (fotoğraf 5.8), kuzeyinde sur duvarı(fotoğraf 5.9) ve doğusunda St.Pierre yapılar grubu (fotoğraf 5.10) yer alır. Hanın batısında yer alan yapılar, cephelerini Bankalar caddesine vermiş, Eski Banka Sokağı'na batıda sağır bir duvar görevi görmektedir (fotoğraf 5.11). Han'ın güney cephesi, Kuledibi Sokak üzerinde yer alan, eski Koromilas Matbaası'na (fotoğraf 5.12) bakmaktadır. Kuledibi Sokak üzerine Galata Kulesi'ne doğru ilerlendiğinde, Okçu Musa İlkokulu (eski İskoç Okulu;fotoğraf 5.13), St.George Lisesi -erkek bölümü, eski İngiliz Karakolu yer almaktadır. Bu sokağın bitiminde, Galata Kulesi yer alır (çizim E.1, şekil 5.1).

Kuledibi Sokak, Eski Banka Sokakla, Kartçınar Sokak'ın kesiştiği noktada, Hanın güneybatısında 1316'da yapılmış olan Ceneviz Sarayı yer alır (Müller, Wiener, 1977, s.243).

Kuledibi Sokak'ının kuzey cephesinde, St.Pierre Han'ın yanında 48 no.lu Apartman, onun yanında 46 no.lu eski İtalyan Okulu, doğusunda, 44 no.lu kiliseye giriş sağlayan yapı yer almaktadır(fotoğraf 4.3). Sokağın kırıldığı bu noktada St.Pierre Kilisesi avlusuna açılan giriş kapısı, daha yukarıda, St.Pierre Manastır avlusuna açılan St.Pierre Apartmanı yer alır (fotoğraf 4.9). Bu apartmanda Dominken Cemiyeti'ne üye aileler kalmaktadır.

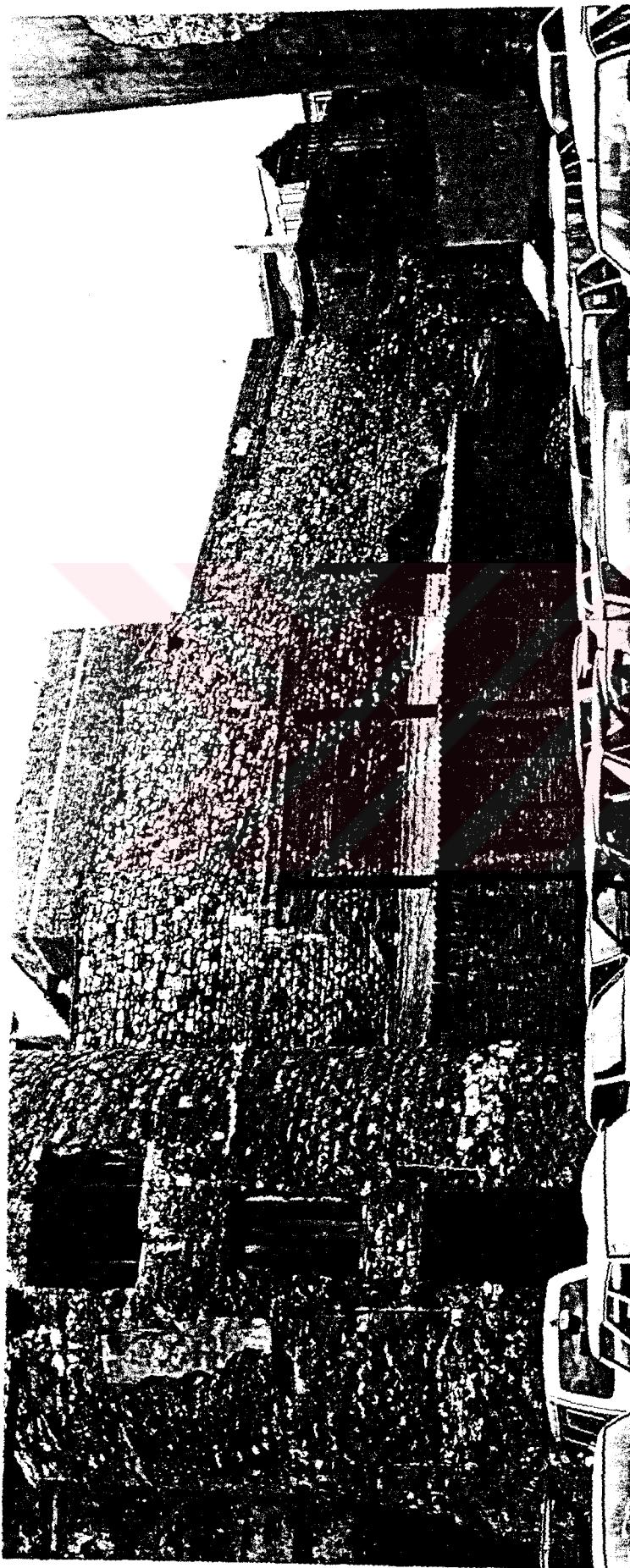
Kuleye doğru devam edildiğinde, St.Pierre Okulu adı ile anılan kuzey-güney yönünde yerleşmiş olan bir yapı vardır (fotoğraf 5.14). Ancak bu yapının St.Pierre Kilisesi ile bir ilişkisi yoktur.

5.7. Eski Banka Sokağı

5.8. Kuledibi Sokağı

5.9. Han' in Kuzeyi- Sur Duvarı

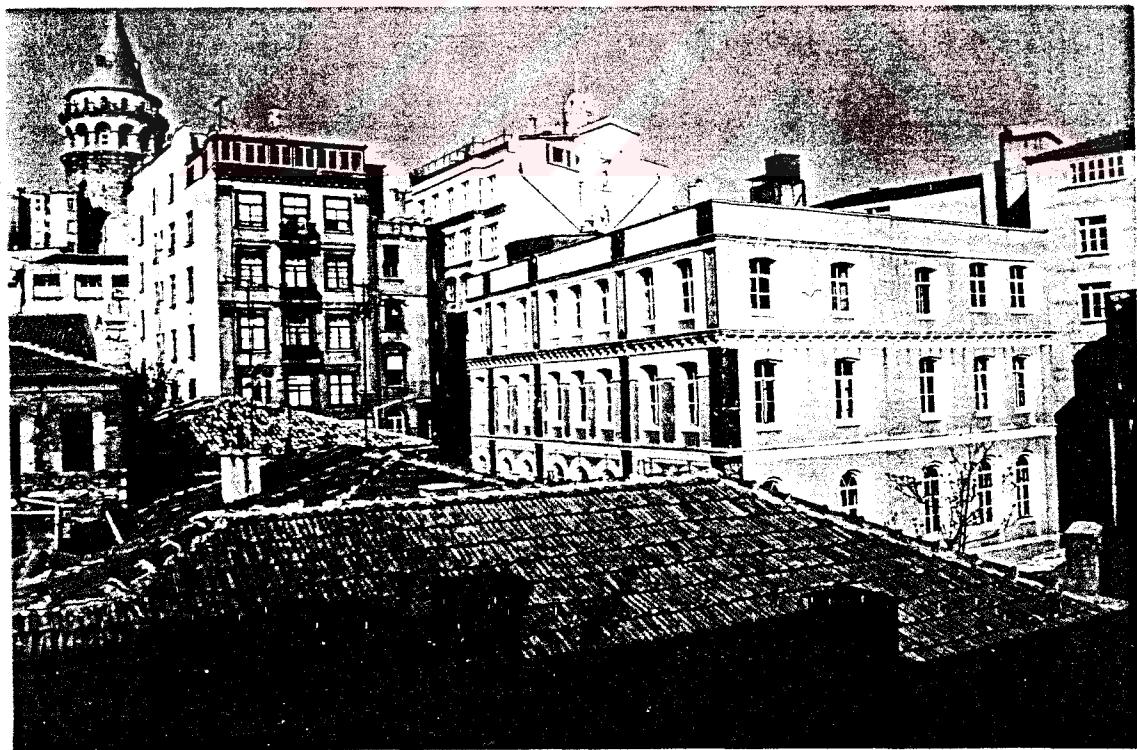
5.10. St. Pierre yapılar Gurubu

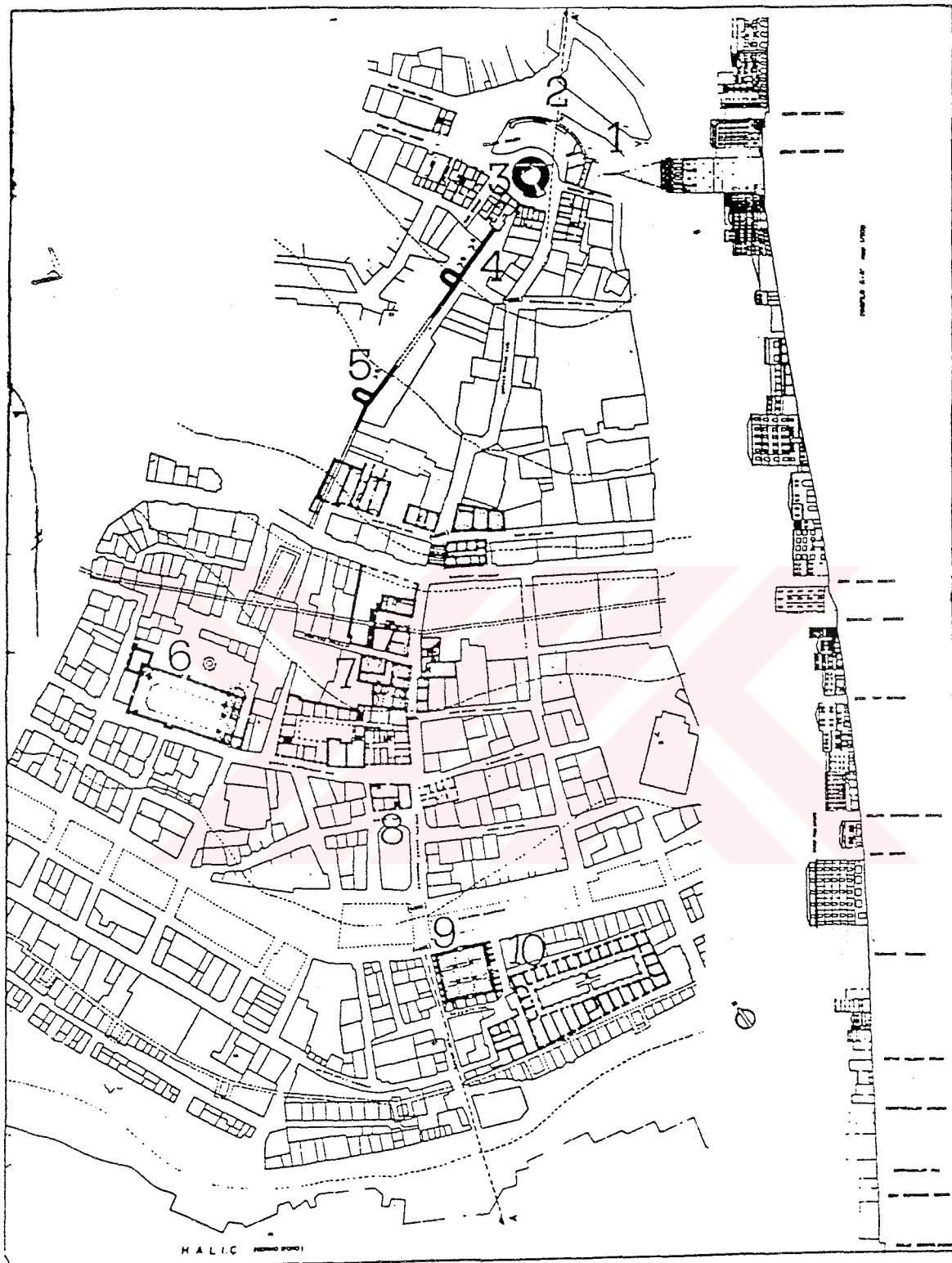
5.11. Eski Banka Sokak Batı Cephesi

5.12. Koromilas Matbaası

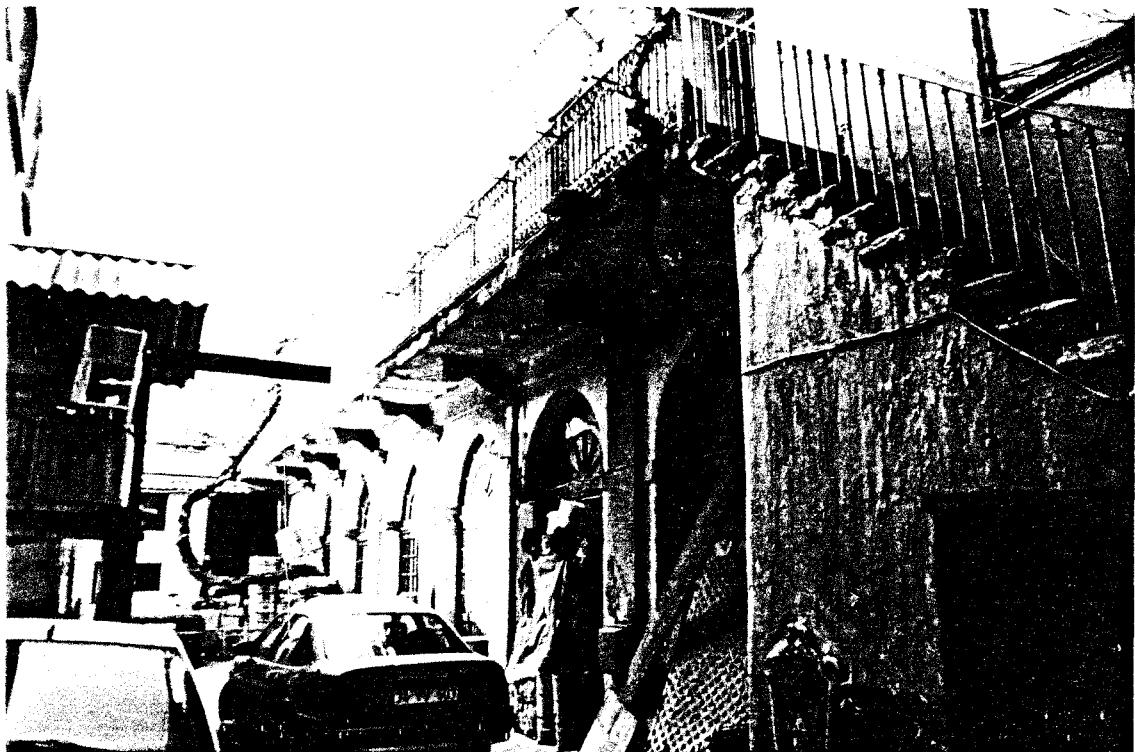

5.13. Okçu Musa İlkokulu

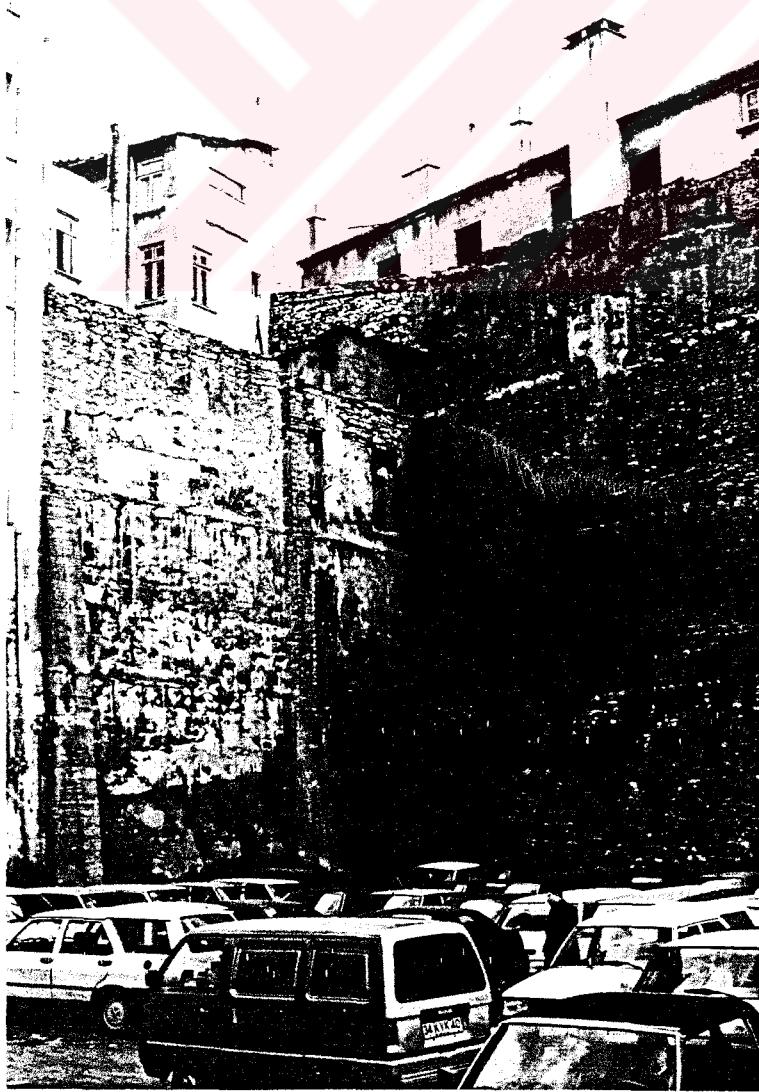

Şekil 5.1 : Kuledibi Sokağı Silueti

Kaynak : Özer et al, 1989, s.54

5.14. İtalyan Okulu Olduğu Varsayılan Yapı

5.15. Sur Duvarına Yapılmış Yapı İzleri

St.Pierre Han kuzeyde belli bir kota kadar sura bitişik inşa edilmiş, III. kat kotunda sur duvarının üzerine taşmıştır. Bu duvar yüzeyinde, bir kenarı yarım daire olan dikdörtgen iki kule yer alır. Bu kulelerden biri St.Pierre Kilisesi'nin kuzeyindedir (fotoğraf 5.15).

Sur duvarının kuzeyine yapılmış olan binaların bir dönemde bu duvara yapışık olduğu görülür. Sur duvarı yüzünde bu ekleri görmek mümkünür. 1949 tarihli Suat Nirven Haritası'nda bu yapılar görülmekte, St.Pierre Kilisesi'nin kuzeyinde bugün yer almayan, bakır tel imalathanesi olduğu görülmektedir (harita 4.1, 4.2)

Sur duvarının kuzey tarafında hanın hizasına gelen yerde, ahşap barakalar vardır. Ancak bu yapılar son derece harap durumdadır (fotoğraf 5.16).

St.Pierre Han'ın içinde bulunduğu, Bereketzade Mahallesi, Galata'da yer alan diğer mahallelere göre, çok sayıda kamu yapısı içermektedir (çizim E.2)

Bu bölgede genellike, kargir yapım sistemi kullanılmıştır. 18.yüzyıl öncesi ahşap olan yapıların, yasalarla kargir yapılmaya mecbur edildikleri bilinir. Yol genişlikleri, bina yükseklikleri, kaldırımlar bu yeni gelişen yasalarla belirlenmiştir (çizim E.2).

Çalışma alanındaki yapıların çoğunun kamu yapı olması, bu alanda şahsa ait az sayıda yapı görmemize neden olmaktadır. Mülkiyet durumu, İstanbul Büyük Şehir Belediyesi tarafından yapılan bir çalışmada incelenmiştir (çizim E.3). Aynı çalışmada eski eserlerin durumu incelenmiş, tescilli olan yapılar ile tescilli olması önerilen yapılar belirtilmiştir (çizim E.3).

Yapılan bu çalışmalar mevcut durumun iyice anlaşılması açısından önemlidir. Ancak bu tespitlerin yapının ya da bölgenin korunmasına doğrudan etkisi yoktur. Fiziksel verilerin, idari ve sosyal gelişmelerle desteklenmesi gereklidir.

5.16. Sura Yapışık Ahşap Barakalar

5.3 Mimari Özellikler

5.3.1 Plan Özellikleri

Zemin Kat

Yapı zemine, kuzey-güney doğrultusunda, güneyde, Kuledibi Sokağı ile Eski Banka Sokağı'nın kesiştiği köşeden +22.40 kotundan başlayıp, kuzeyde, Eski Banka Sokağı'nın Voyvoda Caddesi'ne döndüğü köşede +20.90 kotuna varan bir eğimle oturur. Doğu-batı doğrultusundaki yerleşiminde, bu doğrultuda alınan farklı kesitlerde, yapının farklı eğimlere oturduğu görülmüştür. B-B Kesitinde yapının batı kenarı +21.00 kotundan başlayıp doğu kenarında, +24.78 kotuna, C-C Kesitinde, +21.00'den +33.35'e, D-D Kesitinde, +21.78'den +28.00 kotuna oturduğu tespit edilmiştir.

Eski Banka Sokağı'ndan bugün kullanılan başlıca yedi giriş bulunur. Bu girişlerden zemindeki ve oradan da I. kattaki farklı mekanlara ulaşılır (Şekil 5.2, 5.3, 5.4, 5.5). Bu girişlerin bir kısmı, özgün durumda beş ayrı yapı olarak tasarlanmış olan mekanların girişleri iken, diğerlerinin son dönem tahrifatları ile oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Özgün durumda varolan bu beş farklı yapı, yapıyı tanımlama sırasında kolaylık getirmesi açısından çizimlerde, A, B, C (C1, C2a, C2b), D (D1, D2), E (E1, E2) harfleri ile temsil edilmiştir.

A blok zemin kattan III. kata kadar tuğladır. Diğer yapıların, zemin katta yapı malzemesi taştır. Yapı bütününde tekrar eden bir duvar kalınlığı ölçüsü yoktur. Zemin katta duvar kalınlığı, örneğin A yapısında 54 cm iken, C1 yapısında 78 cm, C2a ve C2b yapılarında 65 cm'dir.

Zemin katın tespit edilebilmiş olan mekanlarının toplam kullanım alanı yaklaşık 450 m²dir. Ancak A, B, C, D, E; ile tanımlanan yapılar, katlara göre farklı kullanım alanlarına sahiptir.

GALATA ST.PIERRE HANI RÖLÖVESİ

1996

PARTA:4

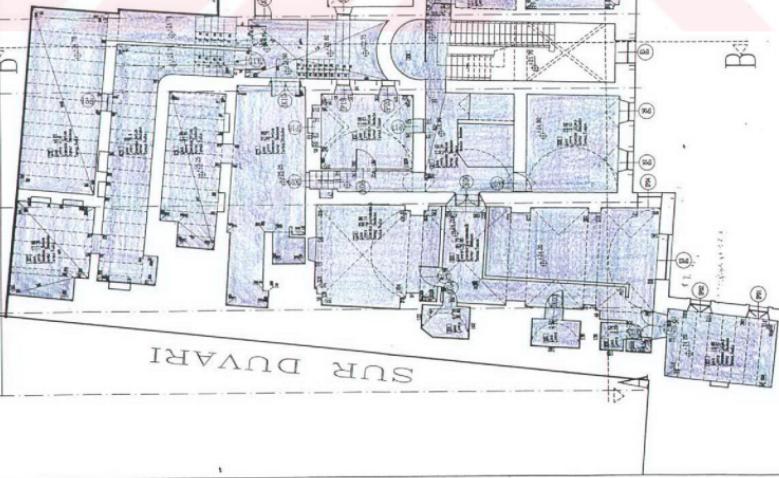
BITİRME PROJESİ

TEZ DANİSMANI: DOç.DR.FUSSUN ALIOĞLU

9375005 YONCA KOSEBAY

GALATA ST.PIERRE HANI RÖLÖVESİ

B BLOK		C BLOK		D BLOK		E BLOK	
A	C1 BIRMI	B1CT	C2A BIRMI	C2B BIRMI	D1 BIRMI	E1 BIRMI	GCTT

ESKİ MANASST D

APARTMAN

SÜRDÜVARI

1.KAT PLANI

1. KAT PLANI

1. KAT PLANI

D

C

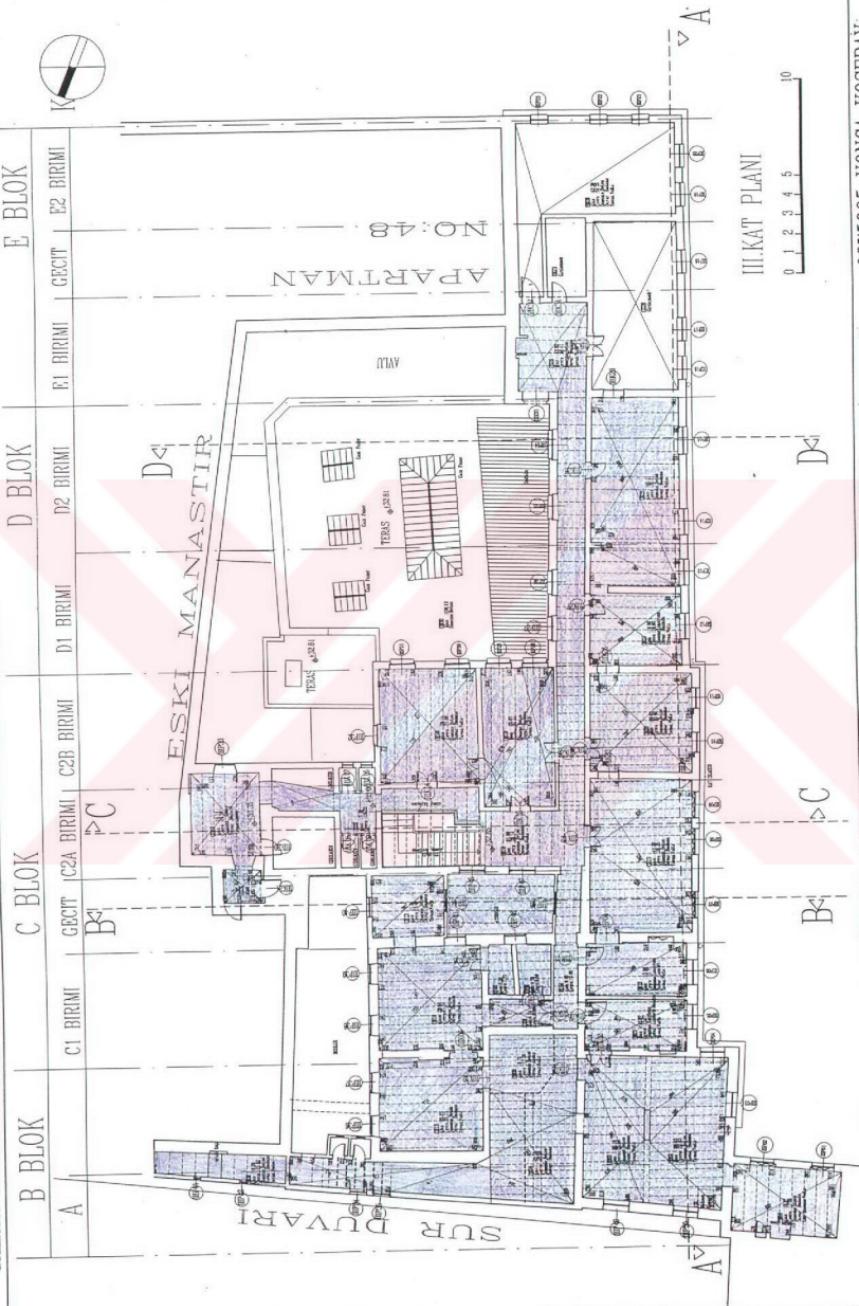
B

BITİRME PROJESİ

TEZ DANISMANI: DOÇ.DR.FUSUN ALIOĞLU

9375005 YONCA KOSEBAY

GALATA ST.PIERRE HANI RÖLÖVESİ

BITİRME PROJESİ

TEZ DANISMANI: DOÇ.DR.FUSUN ALIOĞLU

9375005 YONCA KOSEBAY

Mekanların Özgünlük Analizi

Z01	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Linolyum	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ek bölme duvarları	Ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	
Güney Duvarı	Sıvalı, demir kapı paslı	Metal temizliği
Batı Duvarı	Sıvalı, niş	
Tavan	Sıvalı, volta, siva dökülmesi	Sıva onarımı

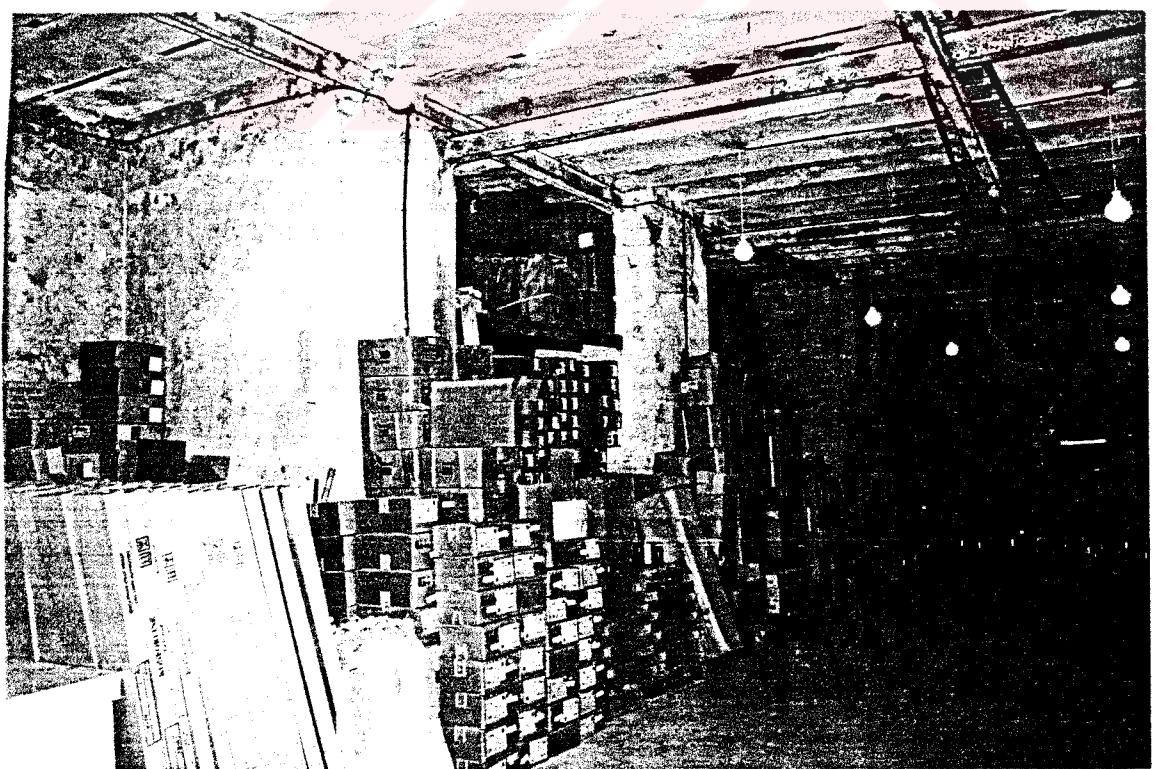
Z02	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklanacak
Kuzey Duvarı	Sur duvarı kesme taş, boyanmış, putrel saplanmış (fotoğraf 5.18)	Boya temizlenecek, ayıklama yapılacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, putrel saplanmış	Ayıklama yapılacak
Güney Duvarı	Sıvalı, pencere kapatılmış	Özgün haline dönüştürülecek
Batı Duvarı	Sıvalı, demir sürgülü muhdes kapı (fotoğraf 5.18)	Ayıklanacak
Tavan	sıvalı volta, siva dökülmesi	Sıva onarımı

Z03	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir.
Kuzey Duvarı	Taş	
Doğu Duvarı	Taş	
Güney Duvarı	Taş	
Batı Duvarı	Taş, geçit açılmış	
Tavan	Putrelli döşeme	

Z04	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir.
Kuzey Duvarı	Taş	
Doğu Duvarı	Taş	
Güney Duvarı	Taş	
Batı Duvarı	Taş	
Tavan	Putrelli döşeme	

5.17. Z02 N0'lu Mekan

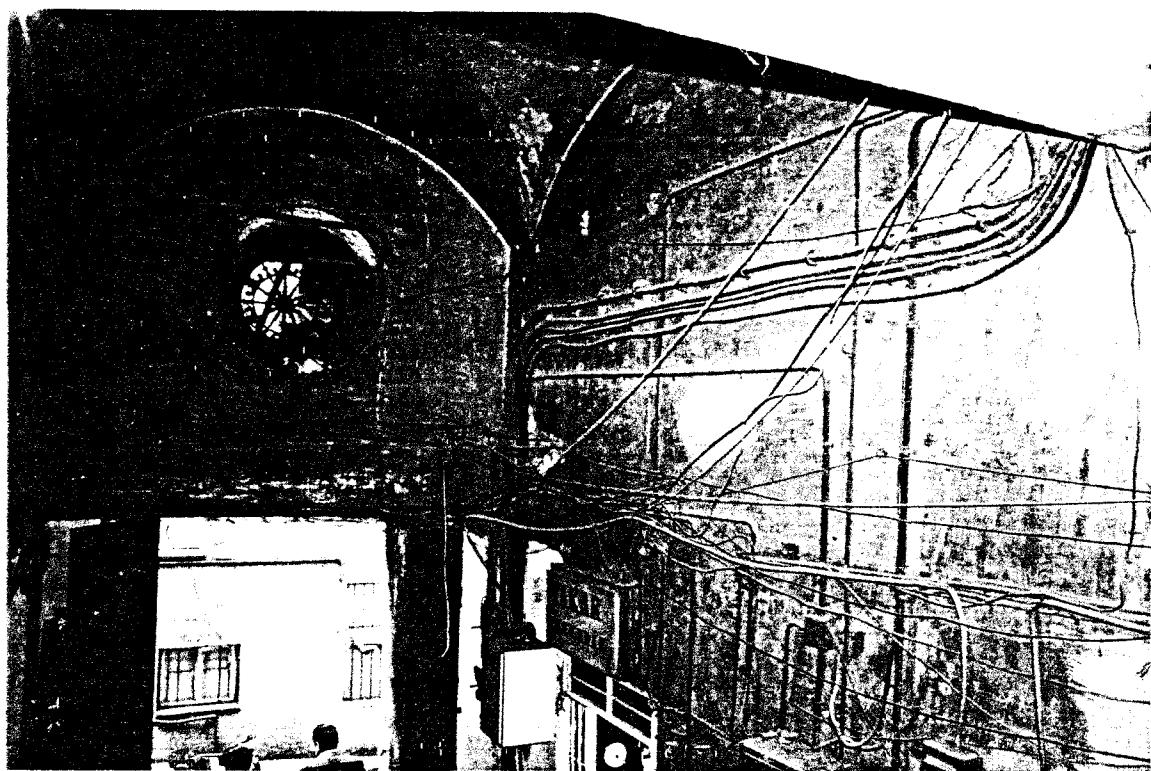

5.18. Z02 N0'lu Mekan

Z05	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Linolyum	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, plastr	
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes kapı	
Batı Duvarı	Sıvalı, niş	
Tavan	Sıvalı volta+beşik tonoz	

Z06	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap, yıpranmış	Ahşap onarımı
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes	Ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, geçit kapatılmış	Özgün haline dönüştürülecek
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes kapı	Yenilenecek
Batı Duvarı	Sıvalı, muhdes ahşap pencere	Ahşap onarımı
Tavan	Sıvalı volta	

Z07	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Karo Mozaik	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes kapı , sökülebilir ekler	Kapı yenilenecek, sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Tuğla muhdes, muhdes geçit	Geçit yenilenecek
Güney Duvarı	Sıvalı, M2 mermer merdiveni aşınmış (fotoğraf 5.20), demir korkuluklar paslı, eksik,muhdes kapı	Gerekli basamaklar değişecek, korkuluk tamamlanacak, metal temizliği, kapı yenilenecek
Batı Duvarı	Sıvalı, demir kapı paslı, gülbezek ahşap pervazı tahrip olmuş, demir parmaklık paslı, sökülebilir ekler	Metal temizliği, ahşap onarımı, sökülebilir ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı çapraz tonoz, siva dökülmesi	Sıva onarımı

5.19. Z07 Batı ve Kuzey Duvarları

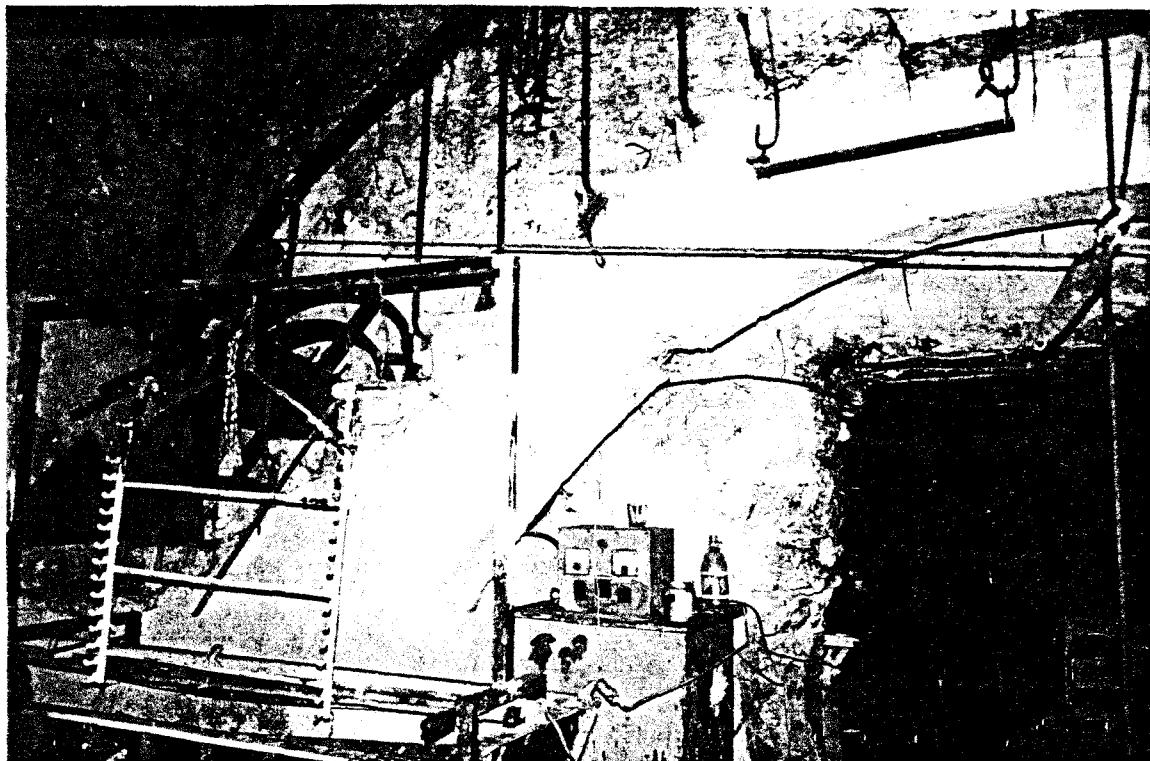

5.20. Z07 Güney ve Batı Duvarları

Z08	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir.
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı Güney Duvarı	Sıvalı, asite maruz, Sıvalı, asite maruz, niş Sıvalı, asite maruz, M3 merdiveni taş, I. sahanlığa kadar yok, korkuluklar eksik, paslanmış (fotoğraf 5.21)	Sıva onarımı Sıva onarımı Sıva onarımı, taş temziliği, basamaklar tamamlanacak korkuluklar tamamlanacak, metal temizliği
Batı Duvarı	Sıvalı, asite maruz, ahşap kapı tahrip olmuş, asite maruz, M4 merdiveni taş, asite maruz (fotoğraf 5.22)	Sıva onarımı, ahşap onarımı, taş temizliği,
Tavan	Sıvalı beşik tonoz, tonoz aylamaları, sıva dökülmesi	Sıva onarımı

Z09	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir.
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı	Sıvalı Sıvalı ek bölme duvarı, ahşap kapı kapatılmış	Ek ayıklanacak, kapı özgün haline dönüştürülecek
Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı Sıvalı muhdes geçit	
Tavan	Beşik tonoz	

Z10	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Seramik	Z09'a bağlı olarak karar verilecek
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı	Sıvalı muhdes kapı Sıvalı, kapatılmış geçit izi, muhdes geçit	Kapı yenilenecek
Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı Sıvalı, pencere kapatılmış, P3 demir, P4 muhdes	P4 özgün durmuna dönüştürülecek
Tavan	Sıvalı, volta	

5.21. Z08 Güney Duvarı

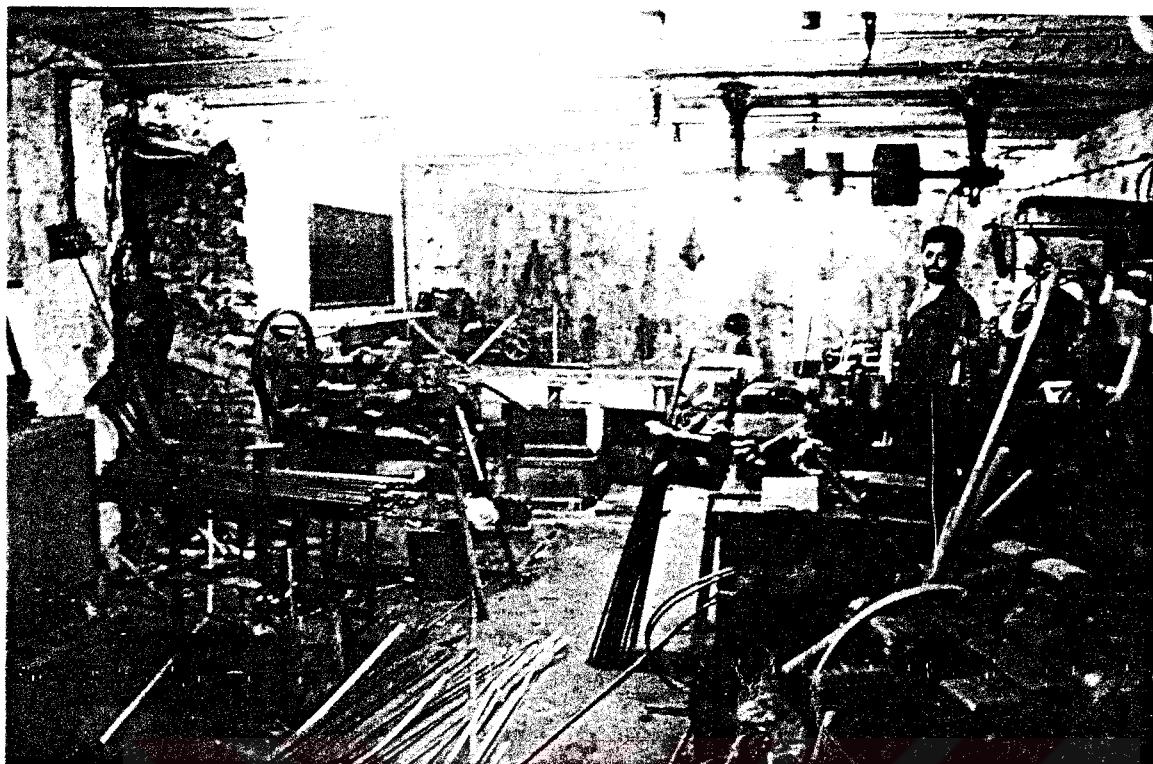

5.22. Z08 Batı Duvarı

Z11	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, dökülme, muhdes geçit, sökülebilir ek	Geçit özgün haline dönüştürülecek, sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, dökülme (fotoğraf 5.23)	Sıva onarımı
Güney Duvarı	Sıvalı, dökülme, sökülebilir ek	Sıva onarımı, sökülebilir ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Muhdes	Ayıklanacak
Tavan	volta	Sıvanacak

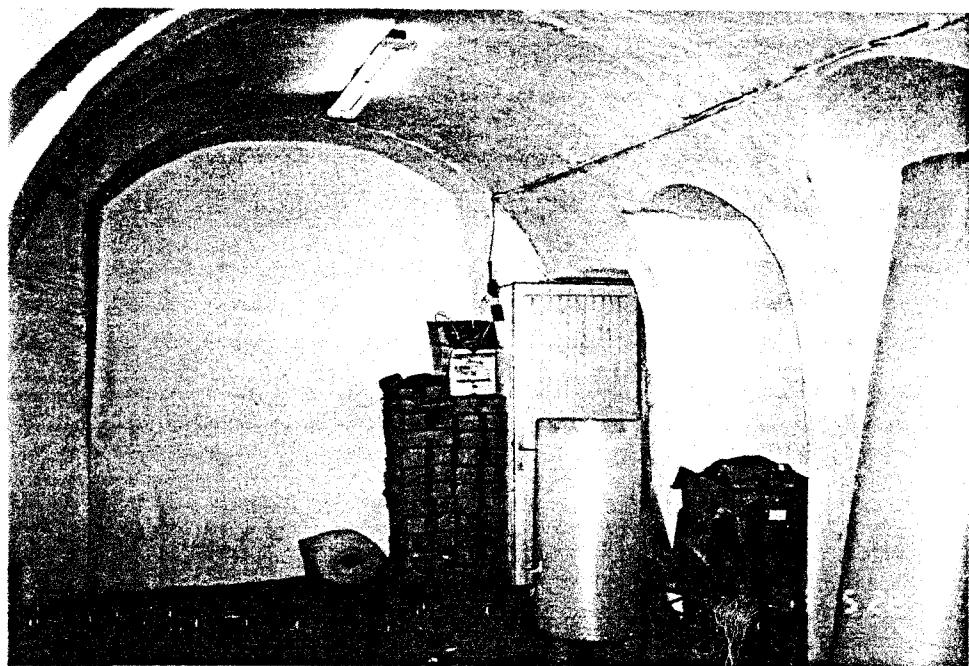
Z12	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, muhdes	Ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	Özgün haline dönüştürülecek
Batı Duvarı	Sıvalı, muhdes pencere, bir kısım duvar muhdes, kapı muhdes	Ayıklanacak
Tavan	Volta	Sıvanacak

Z13	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap, muhdes ahşap platform	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecek, platform ayıklanacak
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	Özgün haline dönüştürülecek
Doğu Duvarı	Sıvalı, demir kapı, paslı	Metal temizliği
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Sıvalı, demir kapı	
Tavan	Sıvalı, beşik tonoz	

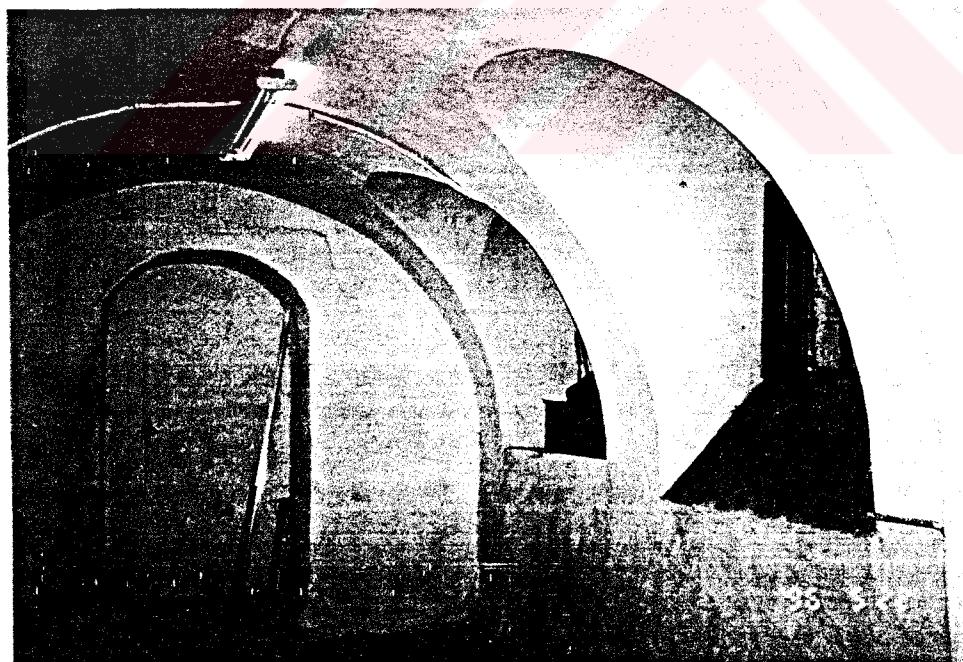

5.23. Z11 Doğu Duvarı

Z14	Malzeme. Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Doğal taş+tuğla petek	Özgün döşeme açığa çıkarılacak
Kuzey Duvari Doğu Duvarı	Sıvalı, niş Sıvalı, ZK16 demir kapı, taş merdiven kesilmiş, (fotoğraf 5.25) P7 demir kapaklı pencere, muhdes merdiven	Merdiven tamamlanacak, diğer merdiven ayıklanacak
Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı, niş (fotoğraf 5.24) Sıvalı, kapatılmış geçitler, muhdes kapı	Geçitler özgün haline dönüştürülecek, kapı ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, beşik tonoz	

5.24. Z14 Doğu Duvarı

5.25. Z14 Güney Cephesi

Z15	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Doğal taş	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, geçit izi, muhdes kapı, taş basamak	Geçitler özgün haline dönüştürülecek, kapı ayıklanacak, basamak kuzey duvarına kadar uzatılacak
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Sıvalı, merdiven izi, demir kapaklı pencere, demir kapı, paslı	Metal temizliği
Tavan	Sıvalı, beşik tonoz	

Z16	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Seramik	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı	
Güney Duvarı	Sıvalı ahşap kapı, muhdes kapı	Ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, demir kapaklı pencere	
Tavan	Sıvalı beşik tonoz	

Z17	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
	GİRİLEMEDİ	

Z18	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, kapı izi, M5 taş merdiven, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap basık kemerli taş söveli kapı	Metal temizliği
Batı Duvarı	Sıvalı, metal kapı, paslı	
Tavan	Muhdes	Ayıklanacak

Z19	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, kirlenme, dökülme var, ahşap kapı	Sıva onarımı
Doğu Duvarı	Sıvalı kirlenme, dökülme var	Sıva onarımı
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Ahşap kapı	
Tavan	Sıvalı beşik tonoz	

Z20	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
	GİRİLEMEDİ	

I.KAT

I.kattaki mekanlar, restitüsyon bölümünde de açıklanacağı gibi, her birimin kendi içinden kullanılacak şekilde tasarlanmışlardır. IV.Evre restitüsyonda görülen fonksiyon değişikliği, bu birimlerin, Han yapısına dönüştürülmesi sırasında bu bağımsız özelliğini yitirmesine neden olduğu görülmektedir. Tüm birimlerin birbirlerine geçişlerine imkan tanınmış, ortak girişler inşa edilmiştir.

Bu kata hanın ana girişinden M1(fotoğraf 5.26), C2a biriminden M2 ve M3(fotoğraf 5.21), E yapısından M5 no.lu merdivenlerle ulaşılmaktadır. Bu merdivenlerin yanısıra, D yapısında, merdiven olarak tanımlayamayacağımız, bir dizi basamakla D yapısının I.katına ulaşmak mümkündür.

Bu katta görülen mekanların birçoğuaslında zemin katta tek katlı olarak tasarlandıkları halde, bu mekanların yüksekliklerinin fazla olması ve daha fazla yere ihtiyaç duyulmasından dolayı ara kat yapılması suretiyle ortaya çıkmışlardır. I03, I15, I10, I14, II18, I19, I21, I22 no.lu mekanlar bu şekilde gelişmiş olan mekanlardır. Halbuki, I06, I01, I13 no.lu mekanlar özgün durumlarında I.katları ile birlikte inşa edilmişlerdir.

Bir diğer farklı mekan gelişimi D yapısında karşımıza çıkar. Burada yapı arazi eğimine oturtularak oluşturulmuş, bugünkü I16 no.lu mekanın döşeme kotu, etrafındaki C ve E yapılarının I.kat döşeme kotu hizasına geldiğinden, I.kat olarak değerlendirilmiştir. Benzer bir durum, I23, I24, I25, I26, I27 no.lu mekanlar için de söz konusudur. Bu mekanlar da, doğu-batı yönünde yükselerek kiliseye ulaşan arazi eğimine oturtulmuşlardır.

Yaklaşık olarak 600 m²lik kullanım alanına sahip olan I.katin yapım malzemesi, zemin katta olduğu gibi taştır. Duvar kalınlıklarında tekrar eden ölçüler, 78cm ve 65 cm'dir.

Bu katta yer alan işlevler, hardal atölyesi, çayhane, ofis, depodur.

5.26. Han Girişи

I01	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı	Sıvalı, kontrplak, muhdes IK06, niş Sıvalı, muhdes P17, sökülebilir ekler	Ekler ve kapı ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	Geçite kapı kasası ve pervaz takılacak
Batı Duvarı	Muhdes bölme duvarı, ahşap kapı	Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı beşik tonoz, tonoz aylamaları, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak

I02	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı Sıvalı, ahşap pencere Sıvalı, lokmalı parmaklıklı pencereler	
Batı Duvarı	Sıvalı, muhdes P17	
Tavan	Sıvalı beşik tonoz	

I03	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Muhdes	Ayıklanacak
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes IK04, IK03, IK02 , plastlar	Ayıklanacak
Doğu Duvarı Güney Duvarı	Sıvalı, bölme duvarı Sıvalı ahşap pencere, plastlar, muhdes IK06	Ayıklanacak Ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, muhdes pencere	
Tavan	Sıvalı beşik tonoz tonoz aylamaları	

I04	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Karo mozaik	
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı Güney Duvarı	Sıva+fayans, tezgah Sıvalı, ahşap pencere Sıvalı	Fayans ve tezgah ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, muhdes bölme duvarı	Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, beşik tonoz, tonoz aylamaları	

I05	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklanacak
Kuzey Duvarı	Sıvalı	Ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı	Ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı	Ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı	Ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, beşik tonoz	Sıva ayıklanacak

I06	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Seramik	Ayıklanacak
Kuzey Duvarı	Fayans	Ayıklanacak
Doğu Duvarı	Fayans	Ayıklanacak
Güney Duvarı	Fayans	Ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı muhdes, ahşap kapı	Ayıklanacak
Tavan	Sıvalı beşik tonoz	Ayıklanacak

I07	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, niş	
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Güney Duvarı	Sıvalı, parapet yıkılmış, ahşap pencereler, demir kanatlar, paslı	Parapet özgün haline getirilecek
Batı Duvarı	Sıvalı	
Tavan	Sıvalı, volta, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak

I08	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, dökülme, sökülebilir ekler	Sıva onarımı, sökülebilir ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Ahşap bölme duvarı(?)	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler	
Tavan	Sıvalı beşik tonoz, tonoz aylamaları	

I09	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklanacak
Doğu Duvarı	Fayans	
Batı Duvarı	Ahşap bölme duvarı	Ayıklanacak
Tavan	Muhdes	Ayıklanacak

I10	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap+ahşap (D2b birimi)	Şap ayıklanacak
Kuzey Duvarı	Sıvalı (fotoğraf 5.27)	
Doğu Duvarı	Sıvalı, kapatılmış ahşap kapı	Özgün haline dönüştürülecek
Güney Duvarı	Sıvalı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, muhdes K14, K15, ahşap bölme duvarı muhdes,	Ekler ayıklanacak
Tavan	sıvalı 3 küçük bir büyük çapraz tonoz, özgünlüğü bozulmuş	Özgün haline dönüştürülecek

I11	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	?	
Tavan	Beşik tonoz	

I12	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, demir kapı	
Doğu Duvarı	Muhdes	
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Sıvalı, geçit	
Tavan		

I13	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, geçit	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	
Tavan	Sıvalı çapraz tonoz, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak

I14	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Linolyum	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Doğu Duvarı	Sıvalı tuğla duvar, ahşap bölme duvarı	
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	
Tavan	Sıvalı çapraz tonoz, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak

5.27. I10 No.lu Mekan

I15	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı	Sıvalı, niş Sıvalı, muhdes duvar, ahşap pencere	Ekler ayıklanacaktır
Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı Muhdes duvar	Ayıklanacak
Tavan	Sıvalı çapraz tonoz, dökülme	Sıva onarımı

I16	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap, P25'in yanında ağızı taş kuyu var	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı	Sıvalı, niş, plastr Sıvalı, dökülme	Sıva onarımı
Güney Duvarı Batı Duvarı	Muhdes duvar, geçit (fotoğraf 5.29) Sıvalı, iki demir kapı, demir kanatlı pencere, paslı (fotoğraf 5.28)	Metal temizliği
Tavan	Putrelli döşeme+volta	

I17	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı	Muhdes Sıvalı, kemerli niş (fotoğraf 5.30)	
Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap iki kapı Sıvalı niş	
Tavan	Volta	

I18	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı	Sıvalı, geçit Sıvalı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı, boyalı lekesi, demir kapı paslı (fotoğraf 5.31) Muhdes duvar	Metal temizliği Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, beşik tonoz	

5.28. I16 No.lu Mekan Batı Duvarı

5.29. I16 No.lu Mekan

5.30. I17 No.lu Doğu Duvarı

5.31. I18 Güney Duvarı

I19	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı Muhdes Sıvalı, boyalı lekesi Sıvalı, boyalı lekesi, demir kanatlı pencere, lentosu putrel ile tahrif olmuş	Ekler ayıklanacak Putrel ayıklanacak, lento yenilenecek
Tavan	Sıvalı, beşik tonoz	

I20	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Taş	
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı, sökülebilir ekler Sıvalı, muhdes merdiven Sıvalı, basık kemerli geçit Muhdes	Sökülebilir ekler ayıklanacak Ekler ayıklanacak Ekler ayıklanacak
Tavan		

I21	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Muhdes	
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı, sökülebilir ekler Muhdes Sıvalı Sıvalı, muhdes pencere doğraması	Sökülebilir ekler ayıklanacak Ekler ayıklanacak Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı beşik tonoz	

I22	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı Doğu Duvarı Güney Duvarı Batı Duvarı	Sıvalı, baca Sıvalı, demir kanatlı pencere Sıvalı, plastr Sıvalı, demir kanatlı pencere	
Tavan	Sıvalı beşik tonoz	

II.Kat:

II.kat restitusyon evrelerinin dördüncüsünde oluşmuş bir kattır. Bu kat, doğuda bir yanda St.Pierre yapılar grubu, diğer yanda Eski Manastır, güneyde, Apartman no:48 ile sınırlanmıştır. Mekan boyutları genellikle kare, mekan örtüleri genellikle, aynalı tonozdur. Ana girişteki M1 merdiveni ile bu katta E yapısı hariç hanın tüm birimlerine ulaşmak mümkündür. Ana bir mekandan dağılım yoktur, bir mekandan diğerine geçilerek istenilen yere ulaşılır.

A ve B yapıları ölçülememiştir. Ölçülebilin alanların toplamı yaklaşık 650 m²dir. Bu alan, C2 birimi ile D ve E yapıları ile bunlara eklenmiş tüm diğer birimleri kapsar. Bu katın yapım mazlemesi taştır. Özgün yapılara ait olan birimlerde tekrar eden duvar kalınlığı 65 ve 78 cm'dir.

Bu katta artık A, B , C, D, ya da E birimleri rahatlıkla ayırtedilemez duruma gelmiştir. C1 biriminin doğusunda bir avlu bırakarak yapı bu katta, St.Pierre yapılar grubunun içine girmiştir (fotoğraf 5.32, 33). Eğimin yarattığı imkanlar doğrultusunda, D yapısının doğusunda yapı Eski Manastır binasına kadar gelmiş, hatta bu yapıya yapışmıştır.

Bu katta yer alan işlevler, bir birinden oldukça farklıdır. Bunlardan bazıları, lamba boyası atölyesi, armatür nikelaj atölyesi, matbaa ve depodur.

5.32. Han ile St. Pierre arasında kalan avlu

5.33. Han ile St. Pierre arasında kalan avlu

II01	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Mermer	
Kuzey Duvarı	Ahşap kapı	
Doğu Duvarı	Ahşap kapı	
Güney Duvarı	Geçit	
Batı Duvarı	Ahşap kapı	
Tavan	Sıvalı beşik tonoz, tonoz aylamaları	

II02	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Mermer	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, çiçeklik nişleri	
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Muhdes duvar	Ekler ayıklanacak
Tavan	Muhdes	Ekler ayıklanacak

II03	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sıvalar bozuılmış	Sıva onarımı
Doğu Duvarı	Sıvalı, kemerli geçiş, muhdes basamak	Basamaklar yenilenecek
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes kapı	Sıva onarımı, ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Ahşap bölme duvarı (fotoğraf 5.34)	
Tavan	Sıvalı ayna tonoz, sıvalar dökülmüş, sökülebilir ekler	Sıva onarımı, sökülebilir ekler ayıklanacak

II04	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Ahşap bölme duvarı	
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Sıvalı, geçiş	
Tavan	Ahşap	

II05	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sıvada dökülme	Sıva onarımı
Doğu Duvarı	Sıvalı	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere, denizlik kırılmış	Denizlik yenilenmesi
Tavan	Sıvalı ayna tonoz, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak

H06	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, geçit	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, ahşap dolap, dolap kapağı yok	Dolap kapağı tamamlanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap penceler, cam baca ile delinmiş	Ekler ayıklanacak, cam yenilenecek
Tavan	Sıvalı ayna tonoz	

H07	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Linolyum	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Güney Duvarı	Sıvalı ahşap kapı	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap penceler	
Tavan	Sıvalı ayna tonoz, çiçeklenme	Sıva onarımı

H08	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes kapı, sökülebilir ekler	Ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, muhdes bölme duvarı (fotoğraf 5.42)	Ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, sıvada dökülmeler, ahşap geçit	Sıva onarımı
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, muhdes bölme duvarı	Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı ayna tonoz, sıvada dökülme	Sıva onarımı

H09	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sökülebilir ekler, niş	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere (fotoğraf 5.35)	
Güney Duvarı	Sıvalı, niş, dolap	
Batı Duvarı	Sıvalı muhdes duvar	
Tavan	Sıvalı ayna tonoz kesilmiş	Özgün haline dönüştürülecek

II10	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Tuğla+karo mozaik	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, asit etkisine maruz, ahşap kapı, siva dökülmesi, sökülebilir ekler (fotoğraf 5.43)	Sıva onarımı, sökülebilir eklerin ayıklanması
Doğu Duvarı	Sıvalı, asit etkisine maruz, siva dökülmesi, sökülebilir ekler, ahşap kapı, muhdes duvar (fotoğraf 5.39,40)	Sıva onarımı,ekler ayıklanacak Sıva onarımı,ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, asit etkisine maruz, siva dökülmesi, sökülebilir ekler(fotoğraf 5.36, 38, 41)	Sıva onarımı, ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Muhdes, sıvalı, sıvalar kalkmış, ahşap pencere kanatları yok, sökülebilir ekler (fotoğraf 5.37)	Sıva onarımı, ekler ayıklanacak
Tavan	Bağdadi sıvalı volta, sıvalar kalmış, dökülme	Sıva onarımı

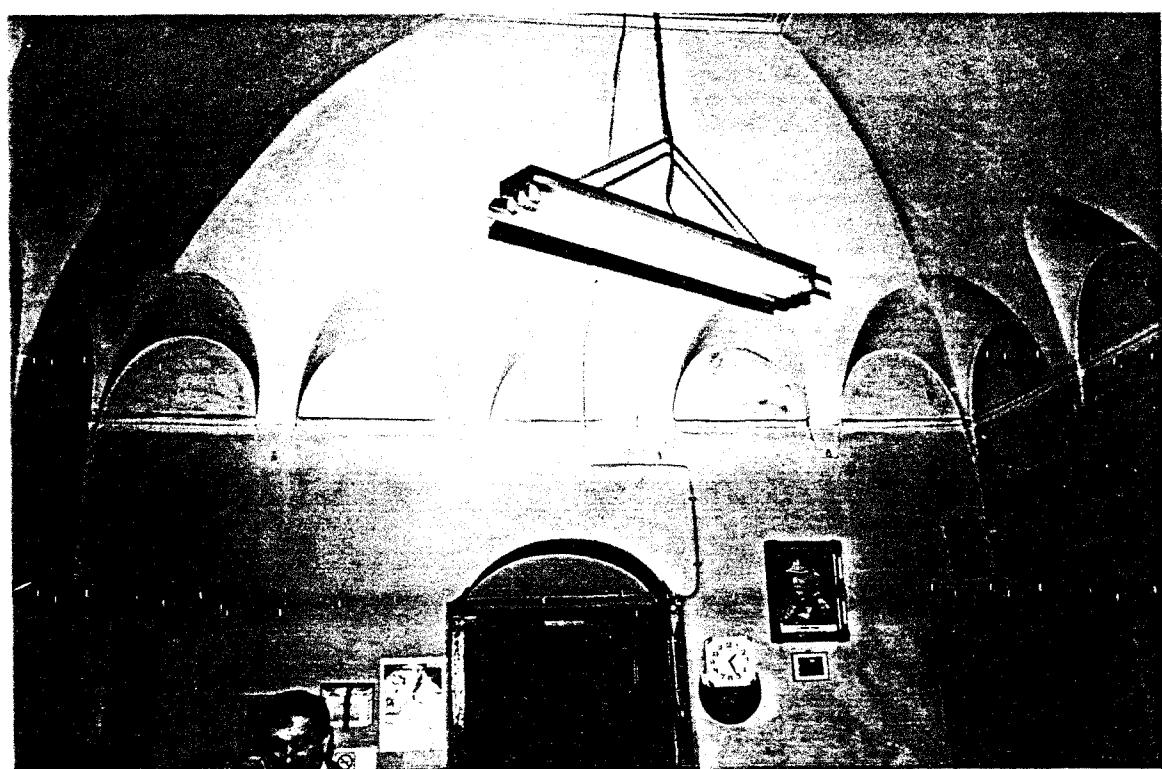
II11	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, siva dökülmesi, ahşap pencereler	
Doğu Duvarı	Sıvalı, siva dökülmesi	Sıva onarımı
Güney Duvarı	Sıvalı, nişler	
Batı Duvarı	Ahşap kapı	
Tavan	Sıvalı volta, metal cam fener, paslı	Metal temziliği

II12	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı	
Güney Duvarı	Muhdes	Ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı	
Tavan	Sıvalı volta	

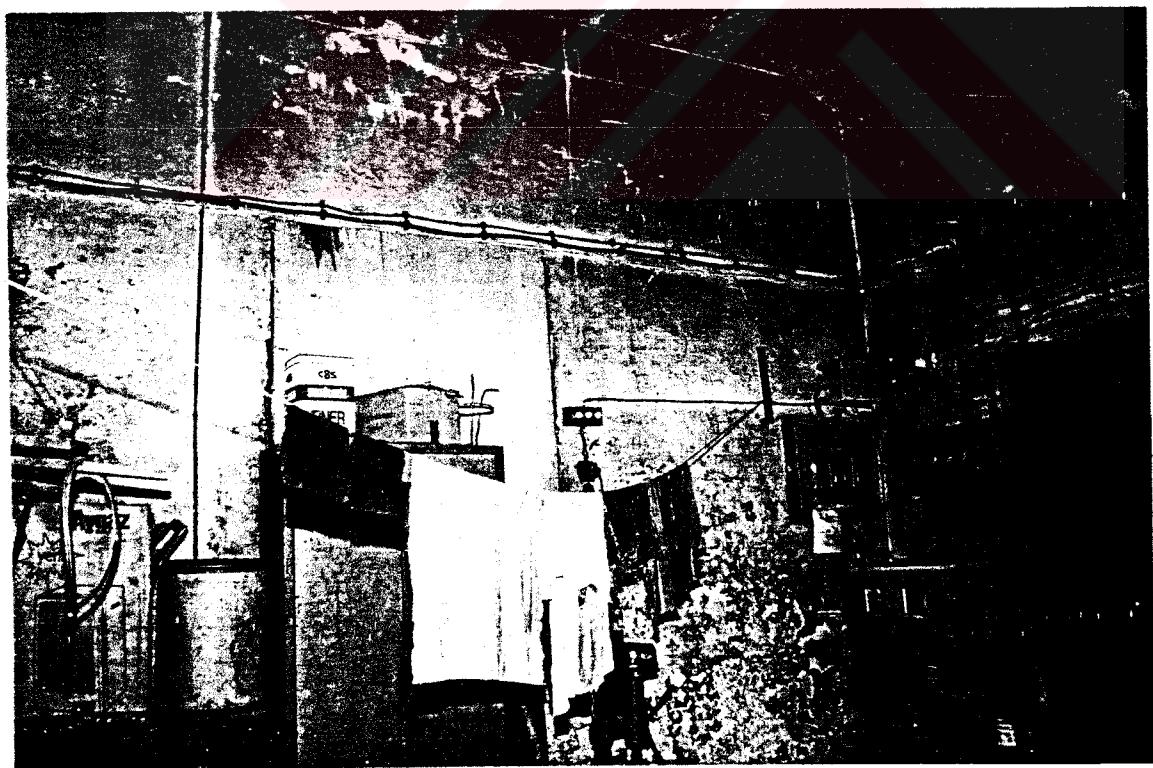
5.34. II03 No.lu Mekan

5.35. II07 No.lu Mekan

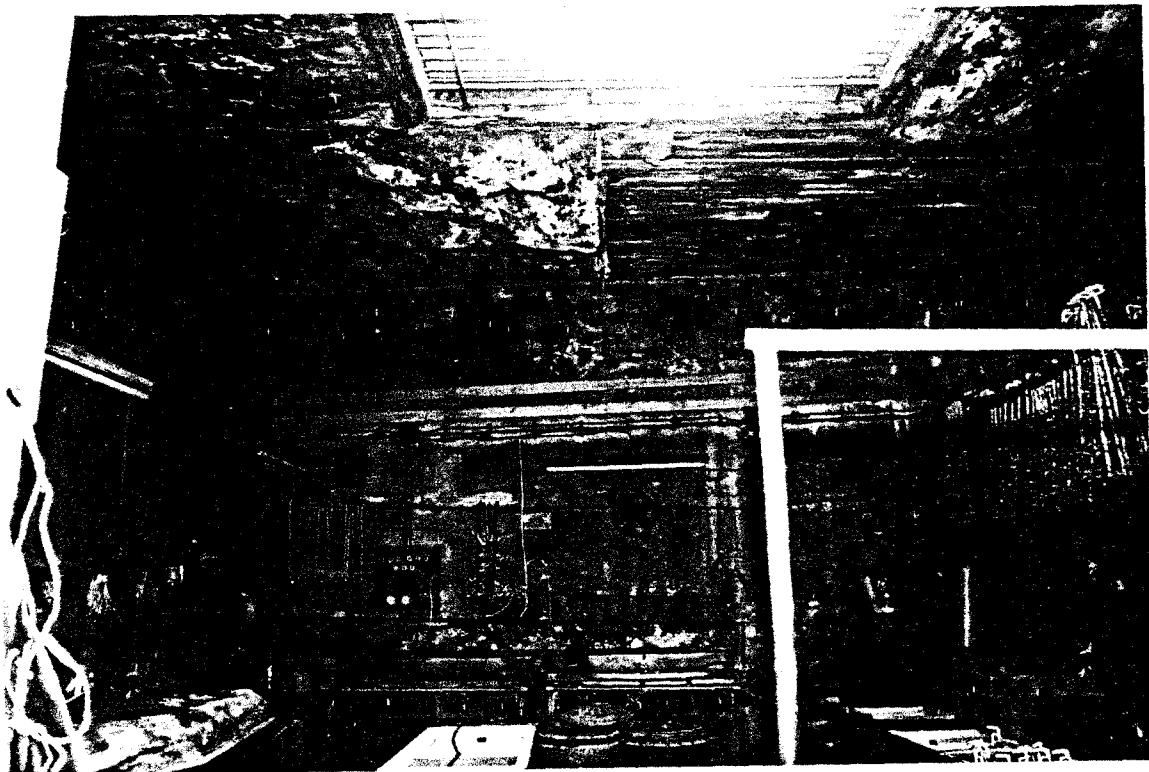

5.36. II10 No.lu Mekan

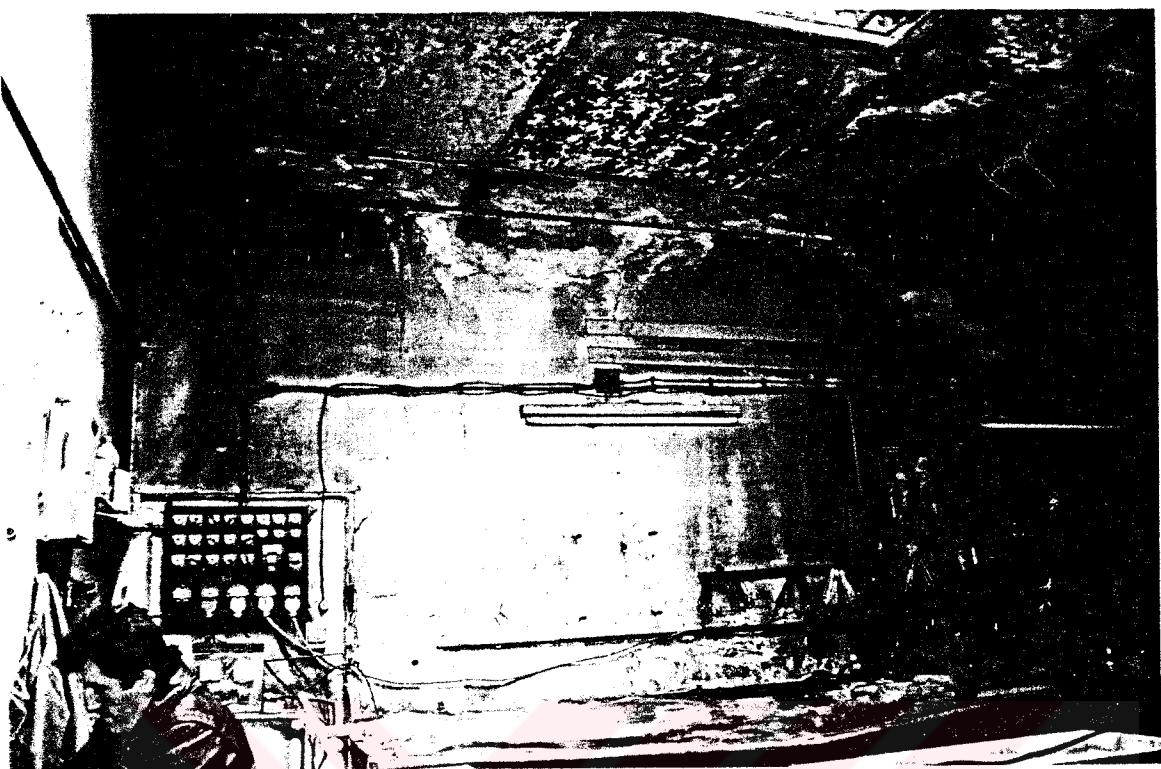
5.37. II10 No.lu Mekan

5.38. II10 No.lu Mekan

5.41. II10 No.lu Mekan

5.39. II10 No.lu Mekan

5.40. II10 No.lu Mekan

5.43. II10 No.lu Mekan

5.42. II08 No.lu Mekan

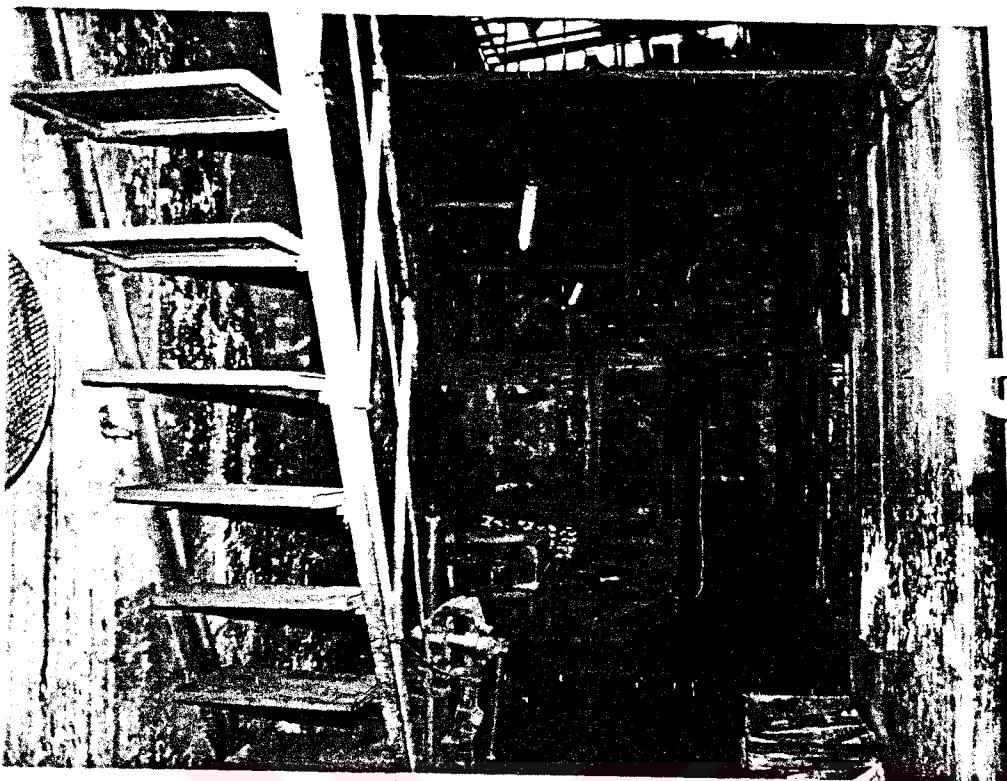
H13	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döseme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı (fotoğraf 5.45)	
Doğu Duvarı	Muhdes, sıvalı, sıvalar ökülümsü, ahşap pencereler	Sıva onarımı
Güney Duvarı	Sıvalı (fotoğraf 5.44)	
Batı Duvarı	Sıvalı, muhdes geçitler	Özgün haline dönüştürülecek
Tavan	Muhdes	Özgün haline dönüştürülecek

H14	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
	GİRİLEMEDİ	

H15	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döseme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, atık gazlardan kirlenme	Sıva onarımı
Doğu Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	Özgün haline dönüştürülecek
Güney Duvarı	Muhdes bölme	
Batı Duvarı	Sıvalı, çiçeklenme, sökülebilir ekler (fotoğraf 5.46)	Sıva onarımı Sökülebilir ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, volta	

H16	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döseme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, atık gaziardan kirlenme	Sıva onarımı
Doğu Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	Özgün haline dönüştürülecek
Güney Duvarı	Sıvalı, atık gazlardan kirlenme, baca	Sıva onarımı
Batı Duvarı	Sıvalı, çiçeklenme, sökülebilir ekler (fotoğraf 5.47)	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, volta	

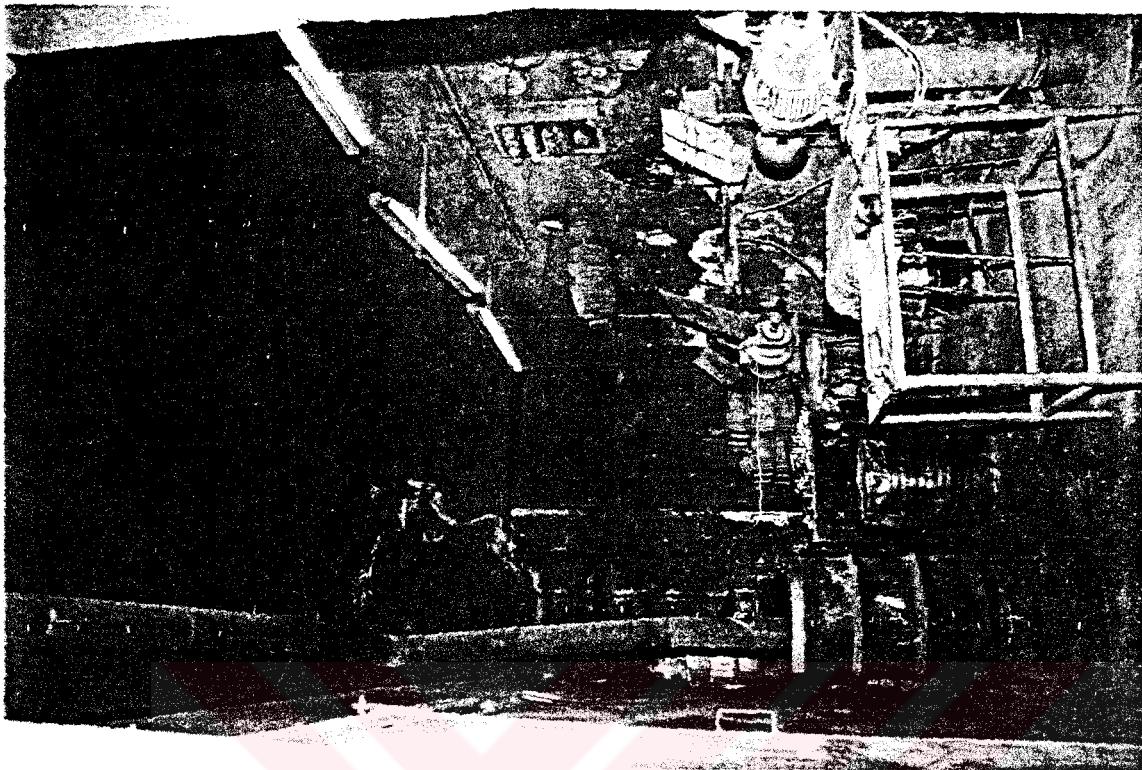
H17	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döseme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes ahşap kapı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, merdiven altı bağdadi sıva, sıvalar dökülmüş (fotoğraf 5.49,48)	Sıva onarımı
Güney Duvarı	Sıvalı, kirlenme, dökülme, ahşap merdiven, basamaklar tahrif olmuş	Sıva onarımı, ahşap basamak yenilenmesi
Batı Duvarı	Sıvalı,sıvadökülmesi,kemerli geçiş, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Tavan		

5.44. II13 Güney Duvarı

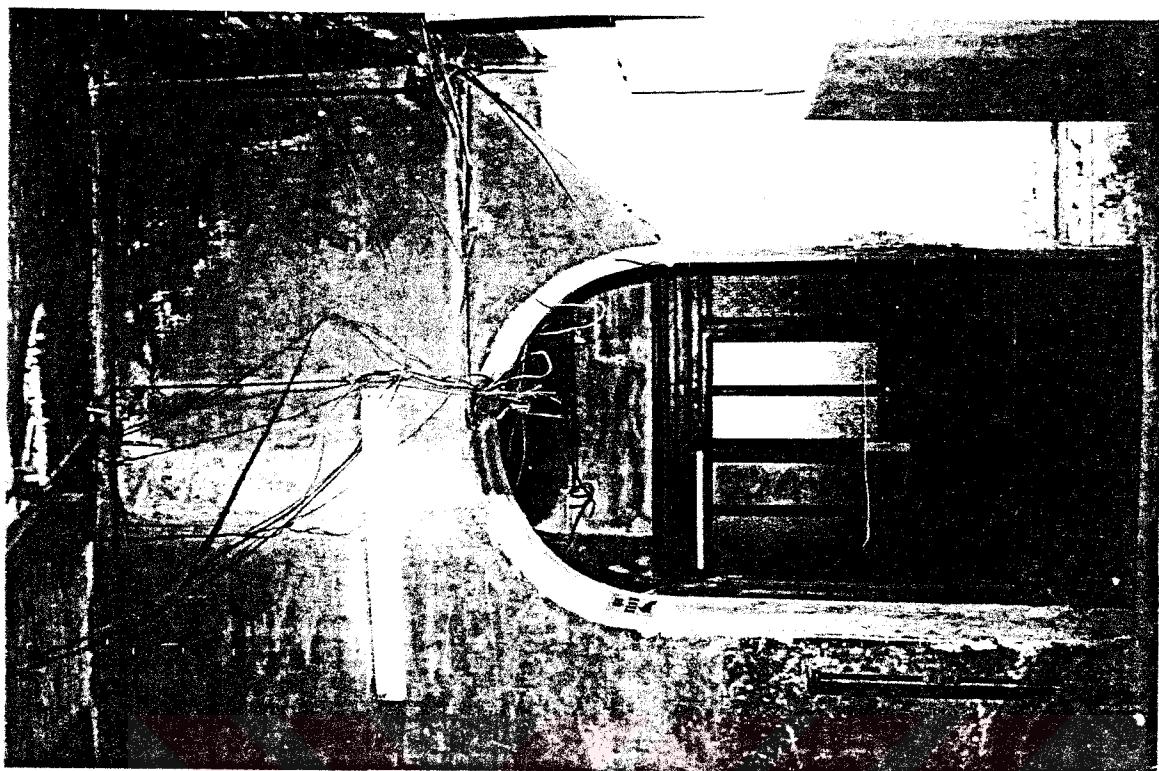
5.45. II13 Kuzey Duvarı

5.46. II15 Bati Duvarı

5.47. II16 Bati Duvarı

5.48. II17 Batı Duvarı

5.49. II17 Doğu Cephesi

II18	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Duvar kağıdı	
Doğu Duvarı	Duvar kağıdı, ahşap pencere	
Güney Duvarı	Duvar kağıdı	
Batı Duvarı	Duvar kağıdı, merdiven	
Tavan		

II19	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Muhdes	Ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Muhdes	Ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	Sıva onarımı
Batı Duvarı	Sıvalı, siva dökülmesi	
Tavan	Sıvalı ayna tonoz, kesilmiş	Özgün haline dönüştürülecek

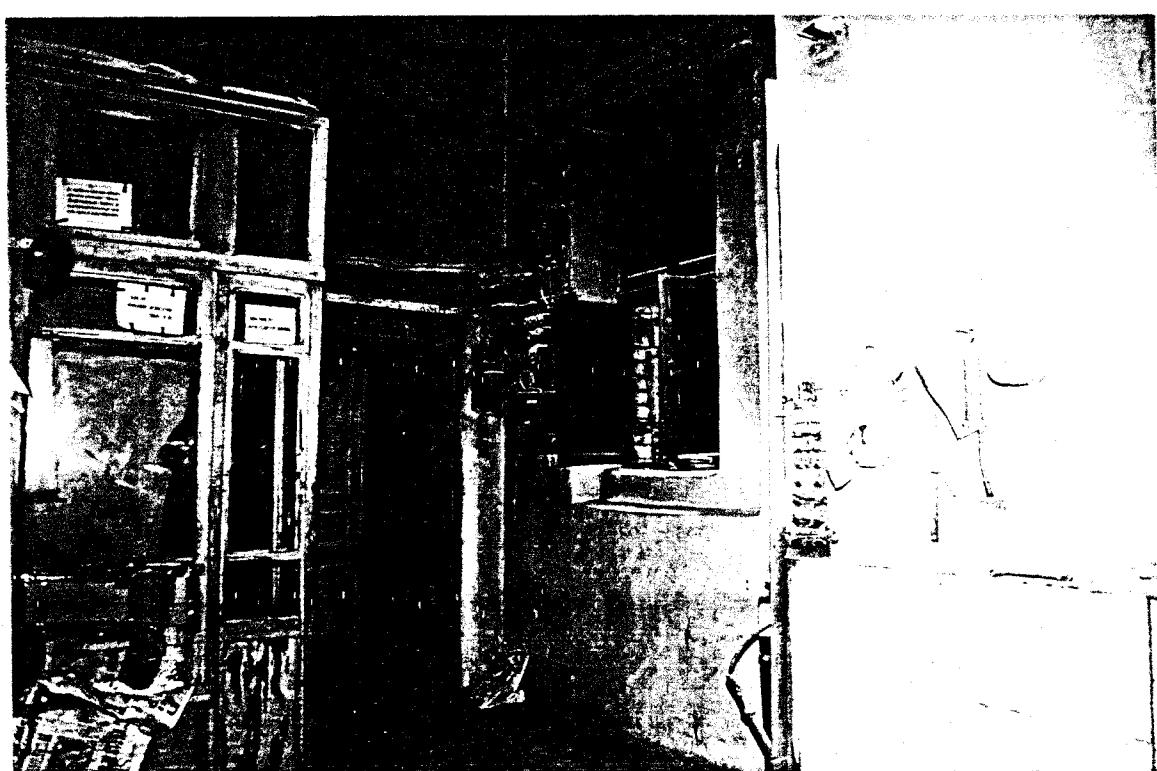
II20	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, kirlenme, niş, ahşap muhdes kapı	Sıva onarımı, ahşap kapı yenilenmesi
Doğu Duvarı	Sıvalı, kirlenme	Sıva onarımı
Güney Duvarı	Sıvalı, sıvalar dökülmüş, muhdes metal kapı (fotoğraf 5.50)	Sıva onarımı, kapı yenilenmesi
Batı Duvarı	Muhdes	Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı ayna tonoz, sıervalar dökülmüş	Sıva onarımı

II21	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Muhdes (fotoğraf 5.52)	Ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler, sökülebilir ekler (fotoğraf 5.55)	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes kulube,sökülebilir ekler (fotoğraf 5.51)	Ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler doğramalar tahrif olmuş (fotoğraf 5.53, 54)	Doğramalar elden geçirilecek
Tavan	Sıvalı volta, sıvalar dökülmüş	Sıva onarımı

5.50. II20 Güney Cephesi

5.51. II21 Güney Duvarı

5.52. II21 Kuzey Duvarı

5.53. II21 Bati Duvarı

II22	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Taş, kirlenmiş (fotoğraf 5.56)	Taş temizliği
Güney Duvarı	Taş, kirlenmiş (fotoğraf 5.57)	Taş temizliği
Batı Duvarı	Sıvalı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Tavan	Ondulin	Ayıklanacak

II23	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sur duvari, taş, kirlenme	Taş temizliği
Doğu Duvarı	Sıvalı, sıvada dökülme var, sökülebilir ekler	Sıva onarımı, sökülebilir ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap penceler	
Batı Duvarı	Sıvalı, akşap kapı, boyalı lekesi	Boya tabakası temizlenecek
Tavan	Volta	

II24	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sur duvari, taş, kirlenme	Taş temziliği
Doğu Duvarı	Muhdes	Ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Tuğla bölme duvar, muhdes	
Batı Duvarı	Sıvalı, kemerli geçiş	
Tavan	Sıvalı beşik tonoz	

II25	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sur duvari, taş, kirlenme	Taş temizliği
Doğu Duvarı	Sıvalı, kemerli geçiş, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Tuğla+sıva, sıva dökülmüş	Sıva dökülmesi, pencere
Batı Duvarı	Sıvalı, kemerli geçiş	kanadı yenilenmesi
Tavan	Beşik tonoz	

II26	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, kemerli geçiş	
Güney Duvarı	Tuğla+sıva, pencere, kanadı yok	Pencere kanadı yenilenecek
Batı Duvarı	Sıvalı	
Tavan		

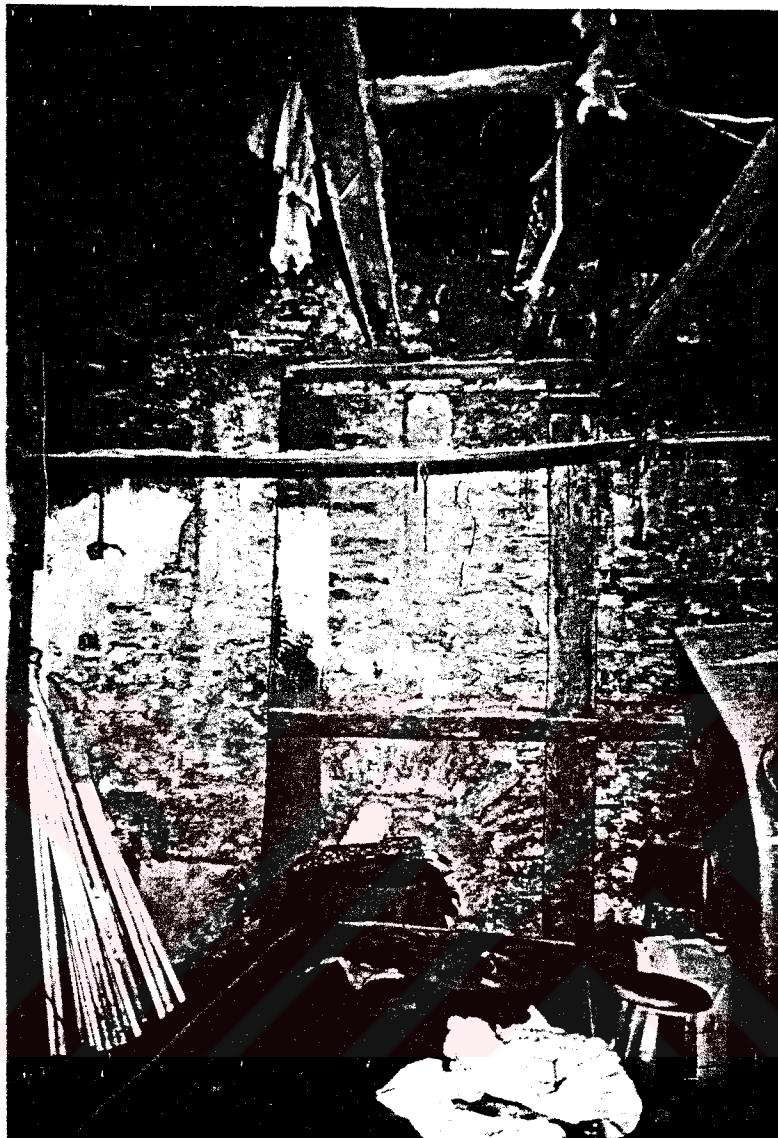
5.54. II21 Battı Duvarı

5.55. II21 Doğu Duvarı

5.56. II22 Doğu Duvarı

5.57. II22 Güney Duvarı

II27	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
	GİRİLEMEDİ	

II28	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
	GİRİLEMEDİ	

II29	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Muhdes	Ayıklanacak
Doğu Duvarı	Eski Manastır duvarı, taş	Ayıklanacak
Güney Duvarı	Muhdes	Ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, kemerli geçiş	
Tavan	Ondülin	Ayıklanacak

II30	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
	GİRİLEMEDİ	

II31	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, geçit, ahşap pencereler, muhdes kapı,	
Güney Duvarı	Sıvalı, pencere	
Batı Duvarı	Sıvalı, nişler	
Tavan	Volta+nişlerin üzerinde cam fener	

II32	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Toprak	
Kuzey Duvarı	Muhdes	
Doğu Duvarı	Eski Manastır duvarı, taş	
Güney Duvarı	Muhdes	
Batı Duvarı	Sıvalı, pencere, muhdes kapı	
Tavan	-	

II33	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Muhdes	
Doğu Duvarı	Eski Manastır, taş	
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Sıvalı	
Tavan	Ondülin	

II34	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap, kırılmış	Yenilenecek
Kuzey Duvarı	Sıvalı,sıvalarda dökülme, kirlenme, niş	Sıva Onarımı
Doğu Duvarı	Sıvalı, kapı kasası, tahrip olmuş	Yenilenecek
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes geçiş, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı geçişler	
Tavan	Sıvalı, ayna tonoz sıvada dökülme	Sıva onarımı

II35	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, geçiş, kapı kanadı yok	Kapı kanadı tamamlanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, niş	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap, pencereler	
Tavan	Sıvalı ayna tonoz, sıvalar dökülmüş, çiçekleneme	Sıva onarımı

II36	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, geçiş, kapı kanadı yok	Kapı kanadı tamamlanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, niş	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap, pencereler	
Tavan	Sıvalı ayna tonoz, sıvalar dökülmüş, çiçekleneme	Sıva onarımı

II37	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı,kopma var, niş, giriş kapısı muhdes	Sıva onarımı
Doğu Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	Duvar özgün haline dönüştürülecek
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler	
Batı Duvarı	Sıvalı ahşap pencereler	
Tavan	Sıvalı ayna tonoz	

II38	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap	
Kuzey Duvarı	Sıva, kapı boşluğu	
Doğu Duvarı	Sıvalı, sıvada dökülmeler, kirlenme	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	
Batı Duvarı	Sıvalı, geçit	Duvar özgün haline dönüştürülecek
Tavan	Sıvalı ayna tonoz	

II39	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap, çökmüş yerler var	Yenilenecek
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	
Güney Duvarı	Sıvalı, niş	
Batı Duvarı	Sıvalı, dolap	
Tavan	Sıvalı, volta	

II40	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap	
Kuzey Duvarı	Konrplak	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir.
Doğu Duvarı	Konrplak	
Güney Duvarı	Konrplak, geçiş	
Batı Duvarı	Konrplak, nişler	
Tavan	Konrplak	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir.

III. Kat

Bu kat VI. restitusyon evresinde oluşmuş olan bir kattır. Son dönem eklerinin en fazla görüldüğü bu katta, tek bir yapım sistemi izlenmektedir. Yapım malzemesi tuğla olan bu katın döşeme ve tavanları volta döşeme sistemi ile oluşturulmuştur. Bazı yerlerde bölme duvarlarında bağıdaki duvar da kullanılmıştır. Duvar kalınlıkları, beşinci evrede görülen, B ve C1 birimlerini kaplayan alanda 54 cm, diğer mekanlarda 39 ya da 42 cm'dir.

Bu kata ulaşan tek bir merdiven bulunur. Bu merdiven ahşaptır (fotoğraf 5.58). Handa görülen tek ahşap merdiven budur. Bir koridor üzerine dizilmiş odaların hakim olduğu plan şeması, bu katın en rahat algılanabilen kat olmasını sağlamıştır. Bahsedilen bu

mekanlar, bir terasın etrafını sarar. Bu terasta II.katı aydınlatan çatı fenerleri, terasın doğusunda, Eski Manastır bulunur. B yapısının ve C1 biriminin doğusunda, II. Katta görülen avlu devam bu katta da devam eder.

Ana girişteki M1 merdiveninin sahaliğinin üstü cam bir fener ile kapatılarak ışık alması sağlanmıştır (fotoğraf, 5.59,60).

Bu katın toplam kapalı kullanım alanı yaklaşık olarak 550 m²dir. Terasla birlikte bu alan 660 m²yi bulmaktadır.

Bu kattaki işlevler, metal atölyesi, plastik malzeme döküm atölyesi, lamba boyası atölyesi, torna atölyesi, elektrik teli imalathanesi v.b.

5.58. Ahşap Merdiven

5.59. Merdiven Üstü Çatı feneri

5.60. Merdiven Üstü Çatı Feneri

III01	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap, kırılmış	Yenilenecek
Kuzey Duvarı	Sıvalı, niş, demir kapaklı gömme kasa, paslı	Metal temizliği
Doğu Duvarı	Sıvalı, sivalarda kopma, geçit	Sıva onarımı
Güney Duvarı		
Batı Duvarı		
Tavan		

III02	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap, döşeme altında 120cm lik boşluk var.	Ayıklamaya bağlı olaark karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, duvar yıkılmış,kırlenmiş, sıvada kopma, sökülebilir ekler	Sıva onarımı, duvarın özgün haline dönüştürülmesi, sökülebilir eklerin ayıklanması
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere, denizliği tahrip olmuş,	Denizlik yenilenecek
Batı Duvarı	Tuğla+sıva, sıvalar dökülmüşgeçit, ocak, ahşap pencere	Sıva onarımı
Tavan	Sıvalı volata, sıvalar dökülmüş	Sıva onarımı

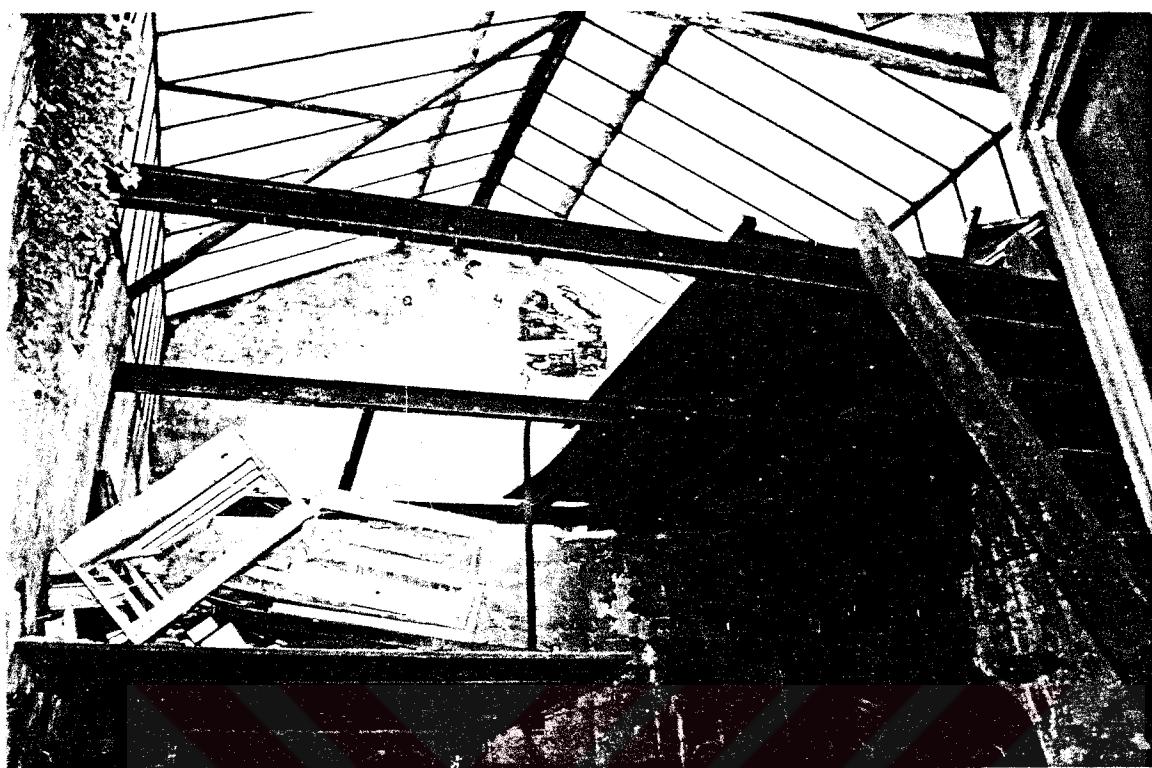
III03	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap, döşeme altında 120cm lik boşluk var.	Ayıklamaya bağlı olaark karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit, ahşap kapı, kapatılmış	Duvar özgün haline dönüştürülecek
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, duvar yıkılmış,kırlenmiş, sıvada kopma, sökülebilir ekler	Duvar özgün haline dönüştürülecek
Tavan	Sıvalı, volta, sıvalar dökülmüş	Sıva onarımı

III04	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap (Cam tuğlaymış)	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sıvada dökülme, putrel saplanmış (fotoğraf 5.61,62)	Sıva onarımı, ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Tuğla+sıva, boyalı lekesi, putrel saplanmış	Sıva onarımı, ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Muhdes bölme duvarı	Ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, bitki oluşumu, muhdes geçit, ahşap kontrplak	Bitki sökülecek, ilaçlanacak, duvar özgün haline dönüştürülecek, ekler ayıklanacak
Tavan	Metal konstrüksiyonlu cam fener	

III05	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Muhdes bölme duvarı	Ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Kontrplak	Ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Muhdes bölme duvarı	Ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Muhdes bölme duvarı	Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, volta	

III06	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sıvada dökülme, çiçeklenme	Sıva onarımı
Doğu Duvarı	Sıvalı	
Güney Duvarı	Sıvalı, manastır açılan kapatılmış kapı	Ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı	
Tavan	Ahşap	

III07	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Hali	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap lambri, nişler	Ahşap lambri ayıklanacak,
Doğu Duvarı	Muhdes kapı	duvarlar özgün haline dönüştürülecek
Güney Duvarı	Muhdes bölme duvarı	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	
Tavan	Sıvalı, volta	

5.61. III04 Çatı feneri

5.62. III04 Kuzey Duvarı

HII08	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sıvalarda dökülme	Sıva onarımı
Doğu Duvarı	Muhdes geçit	Ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Muhdes bölme duvarı	
Batı Duvarı	Muhdes kapı (fotoğraf 5.63)	
Tavan	Sıvalı, volta	

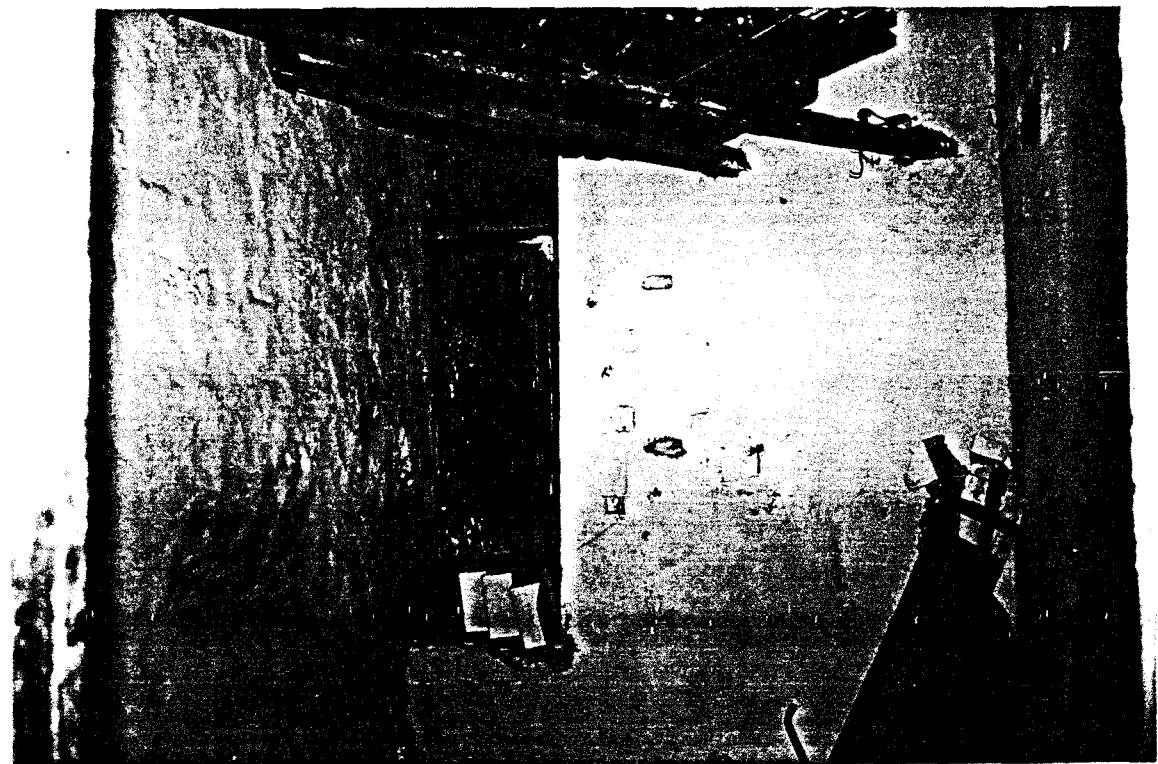
HII09	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes kapı	Ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Muhdes bölme duvarı	Ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, pencerenin yarısı III12no.lu mekanda (fotoğraf 5.64)	
Batı Duvarı	Bağdadi bölme duvarı, muhdes	Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, volta	

HII10	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, sökülebilir ekler (fotoğraf 5.66)	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler	
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit, ahşap pencere (fotoğraf 5.67)	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, muhdes geçit (fotoğraf 5.65)	
Tavan	Sıvalı, volta	

HII11	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, sökülebilir ekler	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Tavan	Sıvalı, volta	

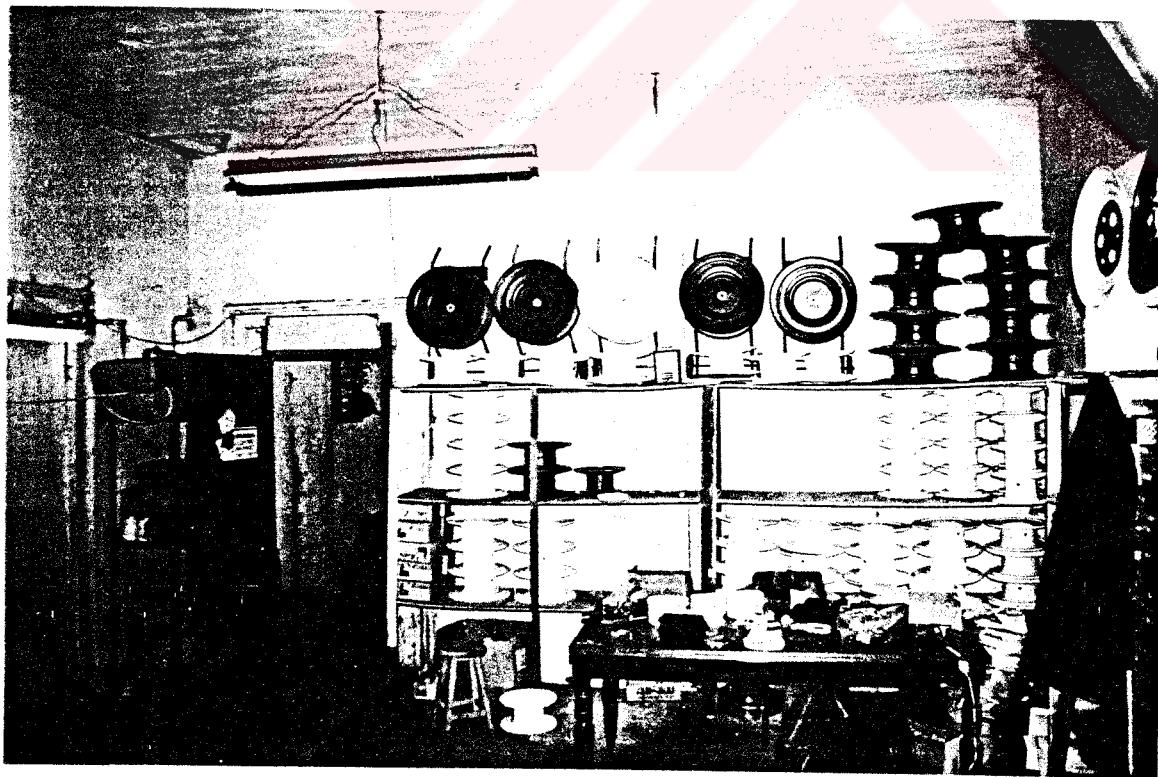
5.63. III08 Batı Duvarı

5.64. III09 Güney Duvarı

5.65. III10 Bati Duvari

5.66. III10 Kuzey Duvari

III12	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Güney Duvarı	Sıvalı, pencerenin bir kısmı	
Batı Duvarı	Muhdes	Ekler ayıklanacak
Tavan	Sıvalı, volta	

III13	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, muhdes geçit	
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	
Güney Duvarı	Sıvalı	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	
Tavan	Sıvalı, volta	

III14	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Muhdes kapı	
Doğu Duvarı	Muhdes kapı, muhdes bağıdadi bölme duvarı, ahşap pencere	
Güney Duvarı		
Batı Duvarı	Sıvalı, Muhdes kapilar, sökülebilir ekler	
Tavan	Sıvalı, volta, sıvalarda dökülme	Sıva onarımı

III15	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Linolyum	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Muhdes bölme duvarı	
Doğu Duvarı	Sıva+lamabri, muhdes kapı	
Güney Duvarı	Sıva+lambri, ahşap kapı, niş (fotoğraf 5.68)	
Batı Duvarı	Sıval+lambri ahşap pencere	
Tavan	Sıvalı, volta	

III16	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap+ahşap merdiven bitimi	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, çiçeklenme, ahşap pencerelerin kanatları yok, ahşap merdiven süpürgeliği, tahrip olmuş	Sıva onarımı, pencere kanadı tamamlanacak, gerekli basamaklar yenilenecek, merdiven plastik esashı bir malzeme ile kaplanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap merdiven, basamaklar ve korkuluklar tahrip olmuş (fotoğraf 5.69)	Sökülebilirekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapılar, sökülebilir ekler (fotoğraf 5.71)	Kapı elden geçirilecek, sökülebilir ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı tahrip olmuş, sökülebilir ekler ayıklanacak (fotoğraf 5.70)	
Tavan	Sıvalı, volta, çiçeklenme	Sıva onarımı

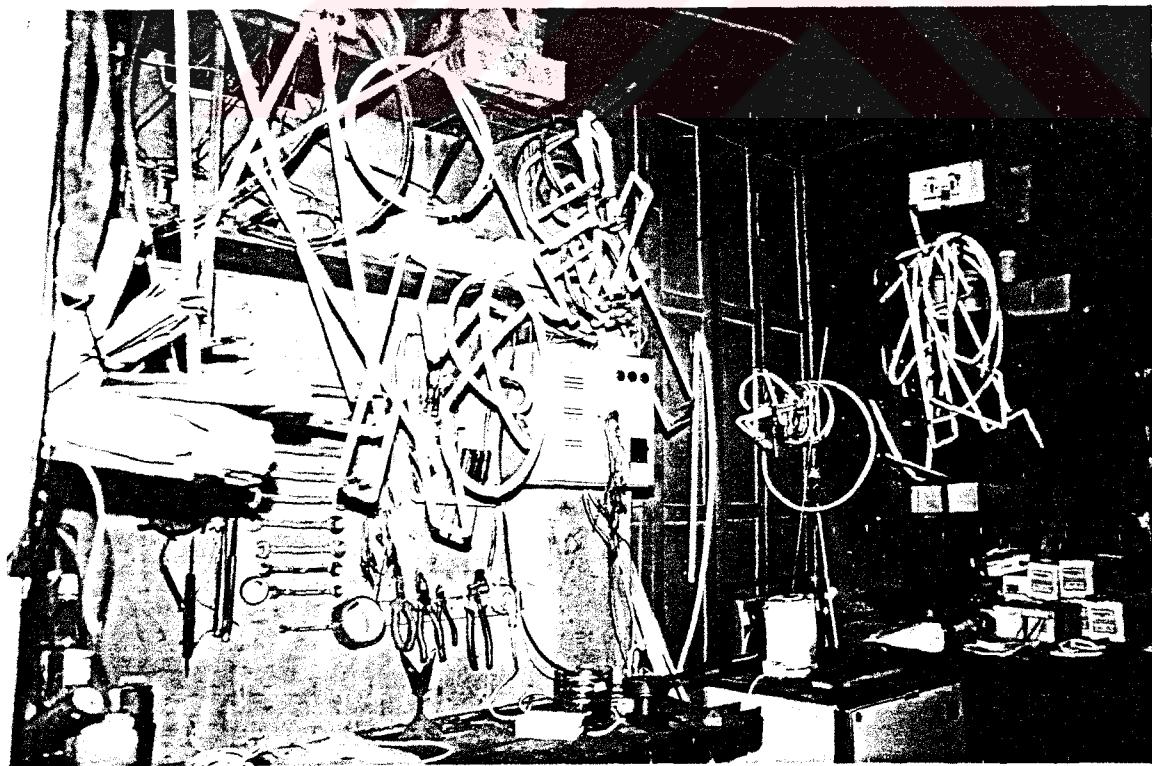
III17	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes kulube	Ekler ayıklanacak
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler, demir kanatlar (fotoğraf 5.72)	
Tavan	Sıvalı, volta	

III18	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler, demir kapaklar dış cephede	
Batı Duvarı		
Tavan	Sıvalı, volta	

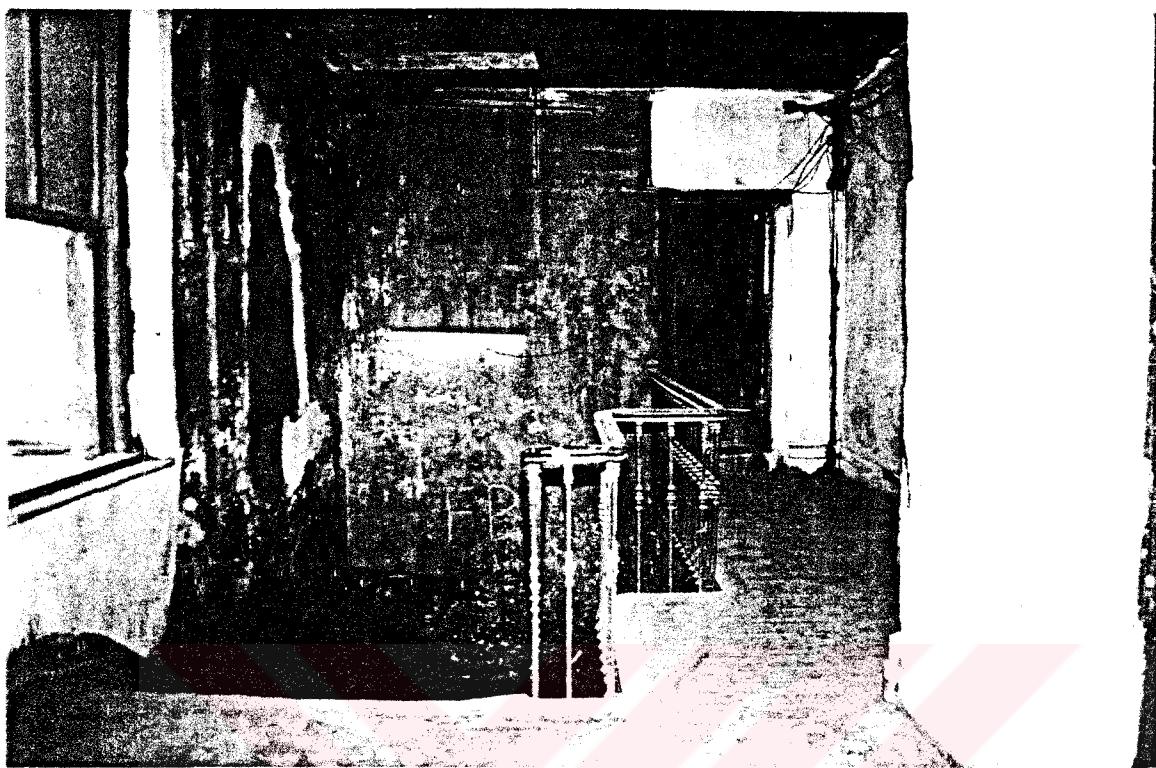
III19	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Doğu Duvarı	Sıvalı, çiçeklenme, ahşap pencere	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere	
Batı Duvarı	Sıvalı ahşap pencere	
Tavan	Sıvalı, volta	

5.67. III10 Güney Duvarı

5.68. III15 Güney Duvarı

5.69. III16 Doğu Duvarı

5.70. III16 Batı duvarı

5.71. III16 Güney Duvarı

5.72. III17 Kuzey ve Batı Duvarları

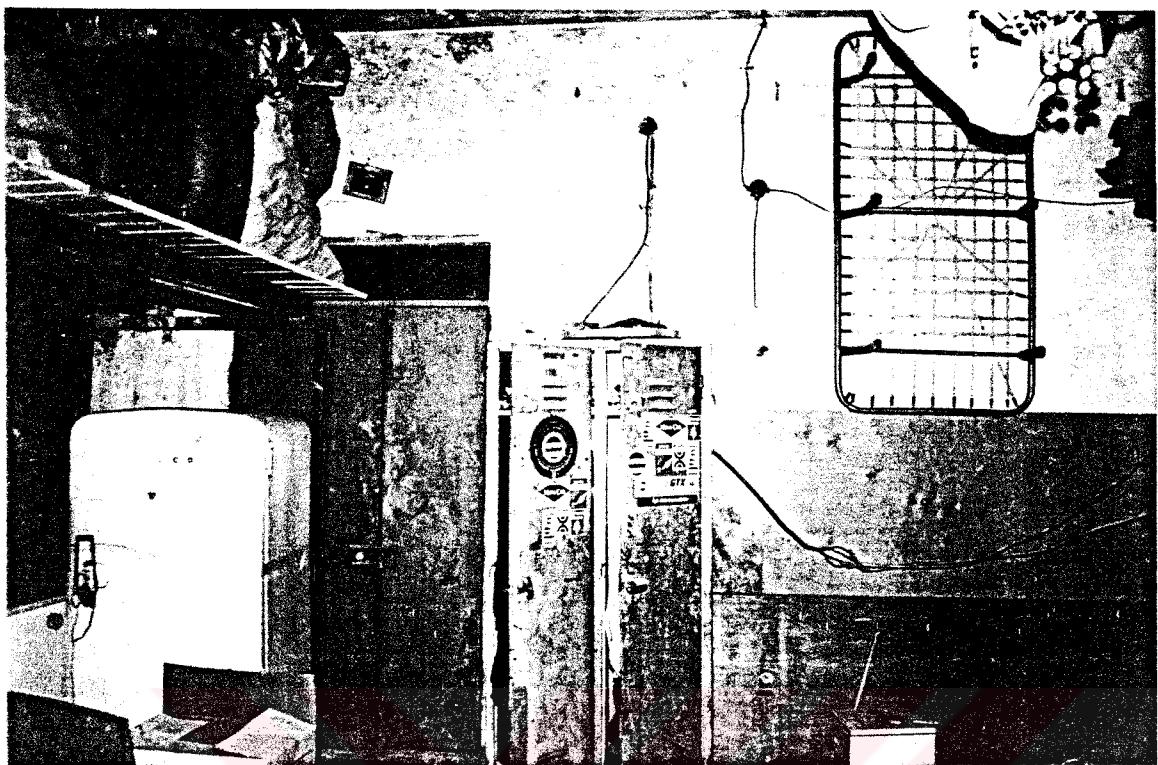
III20	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Ahşap kapılar	
Doğu Duvarı	Sıvalı, geçit	
Güney Duvarı	Ahşap kapılar	
Batı Duvarı	Sıvalı	
Tavan	Sıvalı volta	

III21	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, kemerli geçit	
Doğu Duvarı	Sıvalı, kapatılmış pencere izi(?)	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Tavan	Ahşap çıtaltı,	

III22	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Doğu Duvarı	Sıvalı	
Güney Duvarı	Sıvalı, geçit	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı	
Tavan	Ahşap çıtaltı	

III23	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sökülebilir ekler	Sökülebilir ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, muhdes kapı (fotoğraf 5.73)	Ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, muhdes kapı (fotoğraf 5.74)	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencere(fotoğraf 5.75)	
Tavan	Sıvalı volta	

III24	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Linolyum	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Duvar kağıdı, ahşap kapı	
Doğu Duvarı	Duvar kağıdı, sıvalarda dökülme, muhdes kapı (fotoğraf 5.76)	
Güney Duvarı	Sabit mobilya	
Batı Duvarı	Duvar kağıdı, ahşap pencere	
Tavan	Sıvalı volta	

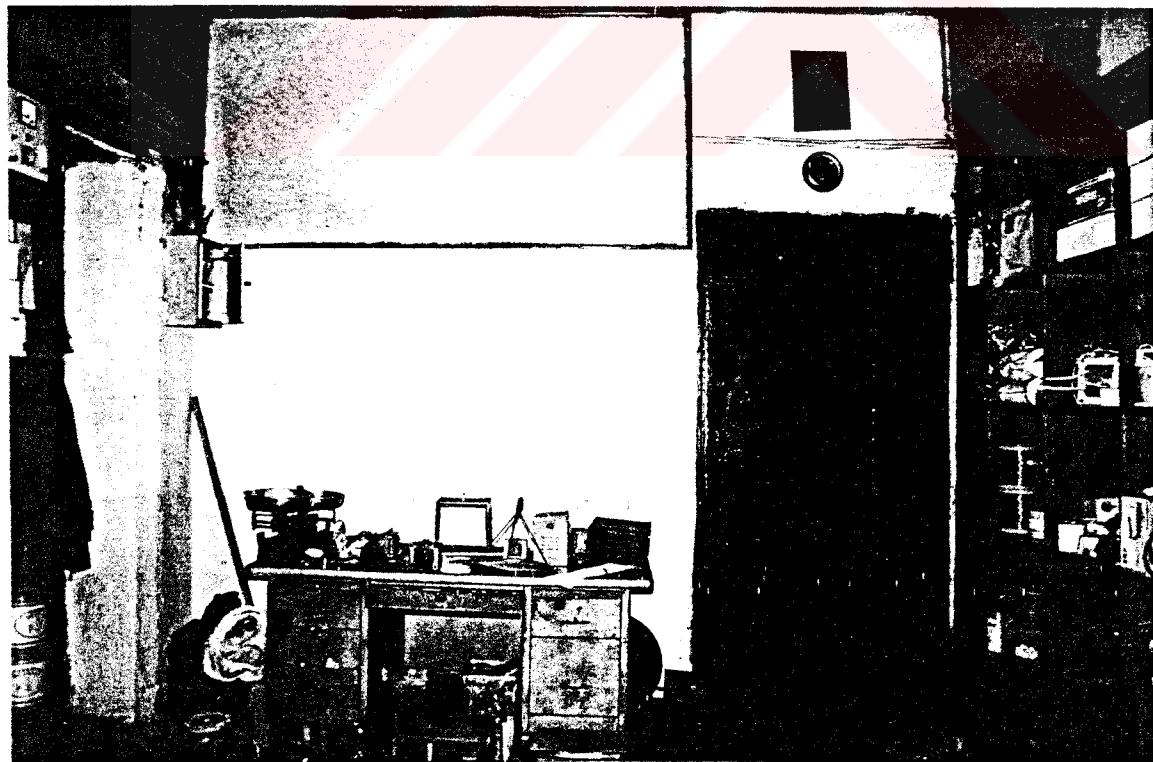
5.73. III23 Duvari

5.74. III23 No.lu Mekan

5.75. III23 No.lu Mekan

5.76. III24 No.lu Mekan

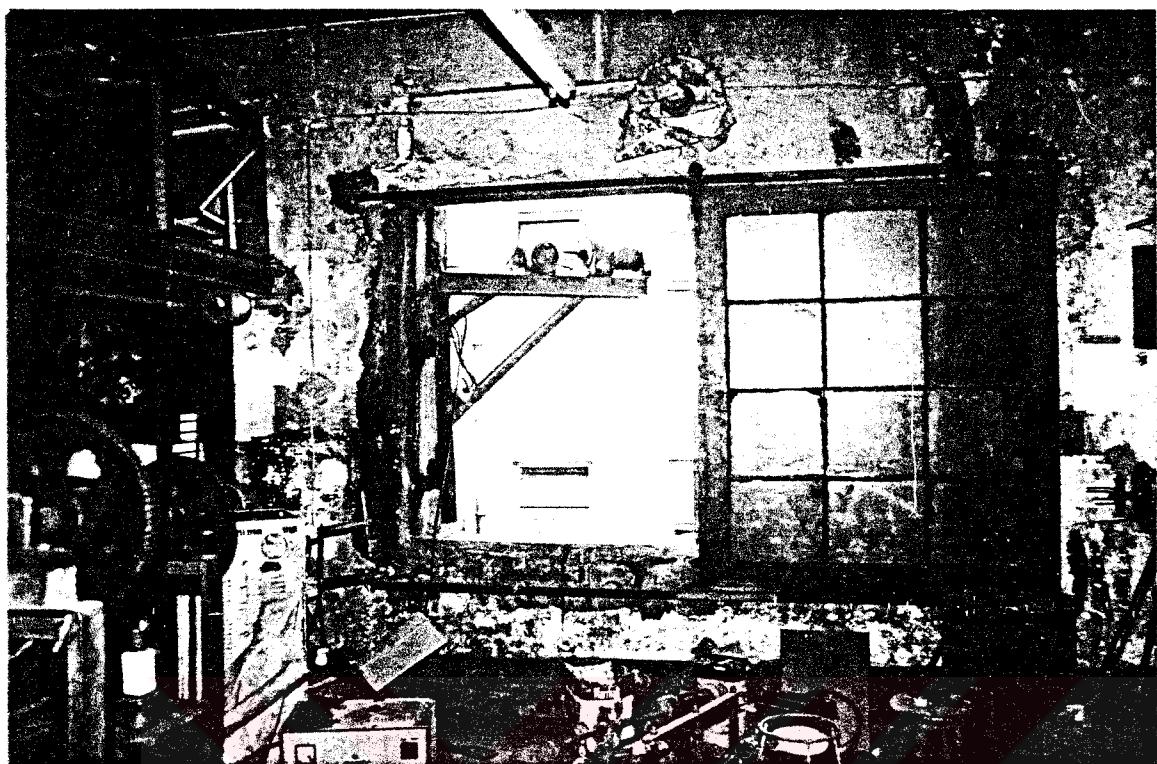
III25	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap, döşemeye gelen yük fazla	
Kuzey Duvarı	Sabit mobilya (fotoğraf 5.79)	Ekler ayıklanacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, duvar kesilmiş, yer yer yeni siva, putrel saplanmış, boyalı izi, sökülebilir ekler (fotoğraf 5.78)	Duvar özgün haline dönüştürülecek, siva onarımı, sökülebilir ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, sıvalarda dökülme, boyalı (fotoğraf 5.80)	Sıva onarımı
Batı Duvarı	Sıvalı, pencere boyutları değiştirilmiş, harç kullanılmış, sıvalarda dökülme, kirlenme (fotoğraf 5.77)	
Tavan	Sıvalı, volta, sıvalarda dökülme	Sıva onarımı

III26	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
	GİRİLEMEDİ	

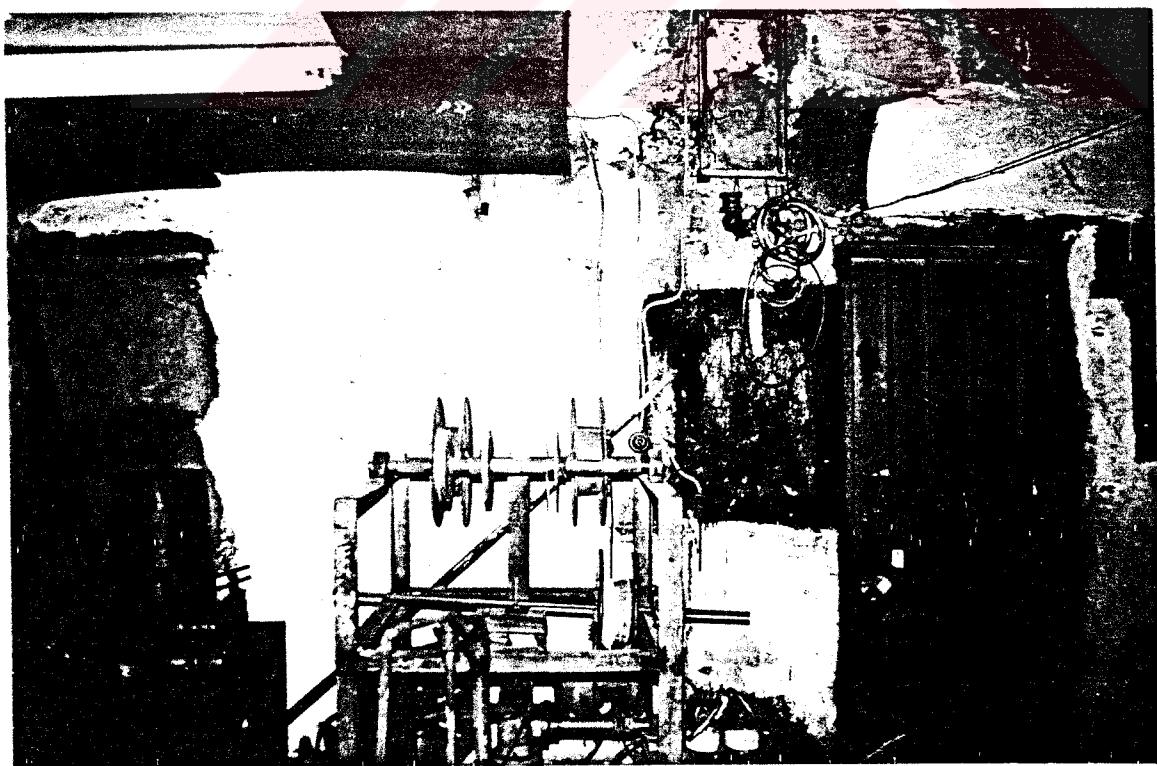
III27	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
	GİRİLEMEDİ	

III28	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Ahşap (?)	Ayıklamaya bağlı olarak karar verilecektir
Kuzey Duvarı	Sıvalı (fotoğraf 5.81)	
Doğu Duvarı	Sıvalı	
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler (fotoğraf 5.82)	
Batı Duvarı	Sıvalı, ahşap pencereler (fotoğraf 5.83)	
Tavan	Sıvalı, volta	

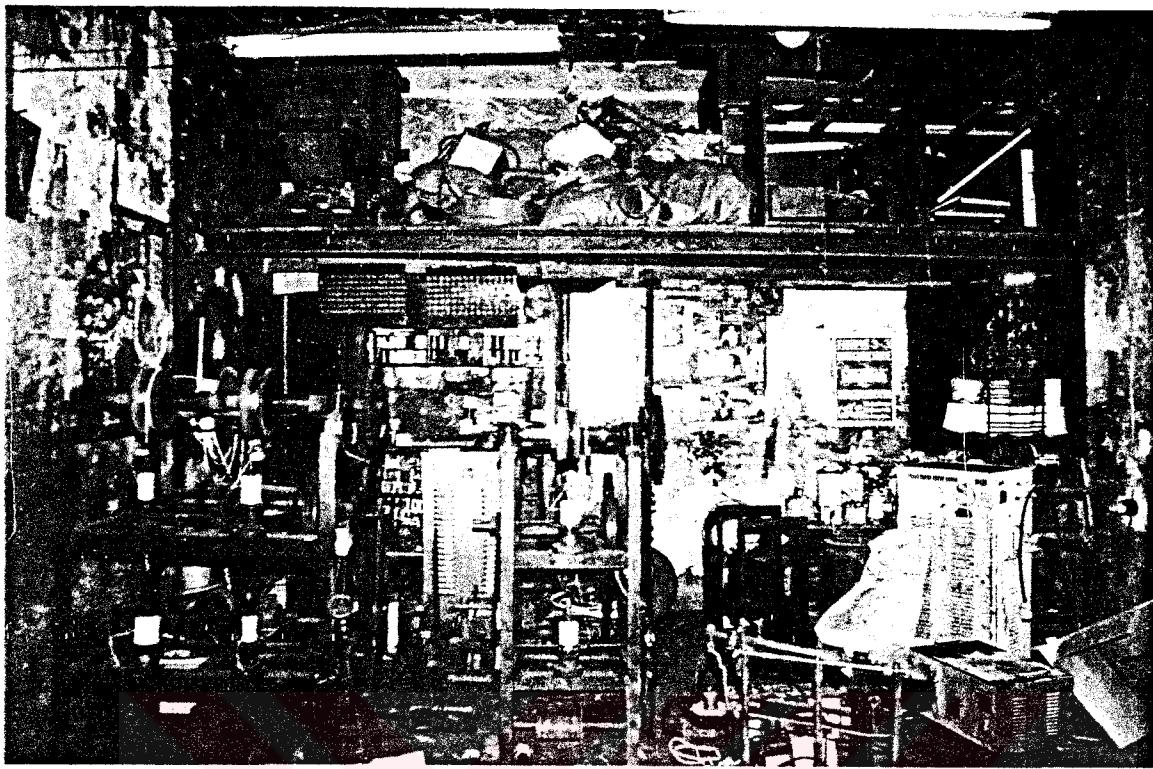
III29	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döşeme	Şap	
Kuzey Duvarı	Sıvalı, kapı boşluğu, kapı kanadı yok	Kapı yapılacak
Doğu Duvarı	Sıvalı, tuğla ekler, Apartman No:48'e geçiş öرülü, sökülebilir ekler	Ekler ayıklanacak
Güney Duvarı	Sıvalı, ahşap kapı, kepenkle örtülü, muhdes demir kapı, sökülebilir ekler	Ekler ayıklanacak
Batı Duvarı		
Tavan	Sıvalı volta, sıvalar dökülmüş	

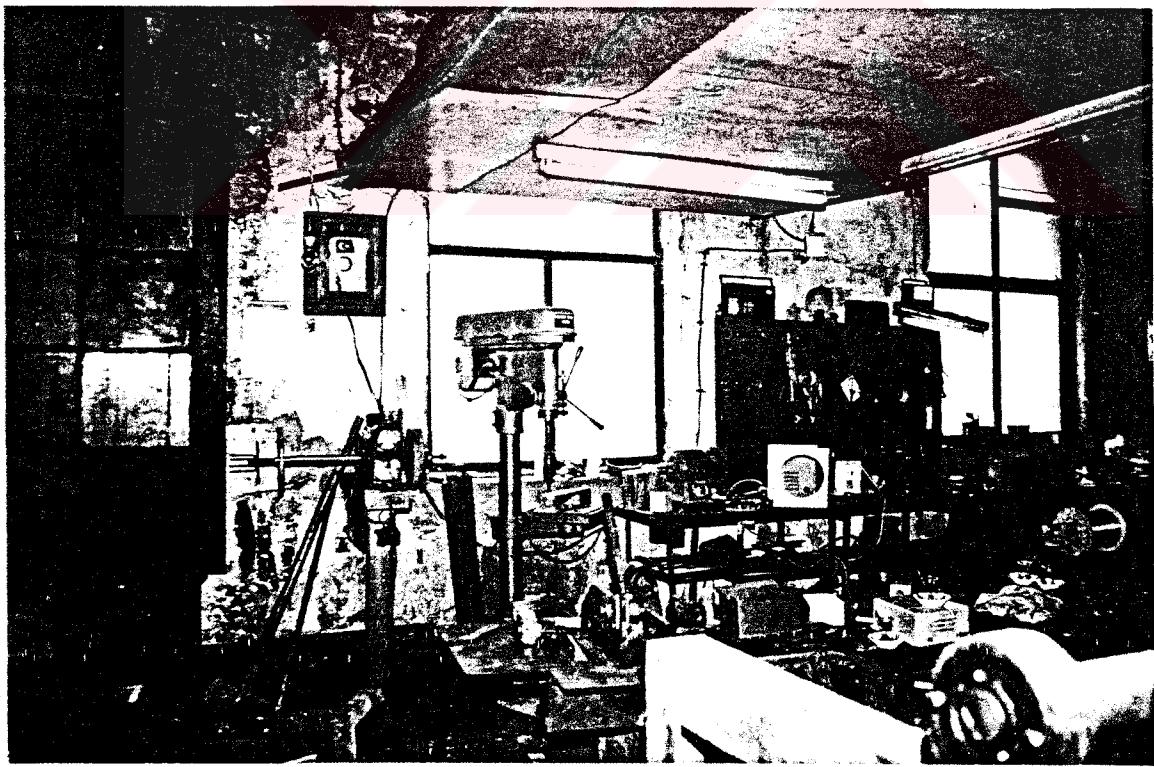
5.77. III25 No.lu Mekan

5.78. III25 No.lu Mekan

5.79. III25 Kuzey Duvarı

5.80. III25 Batı Duvarı

5.81. III29 Kuzey Duvarı

5.82. III29 Güney Duvarı

III30	Malzeme, Eleman Durumu	Onarım Türü
Döseme	Şap+yalıtım malzemesi, süpürgeliklerde tuğla karo	Yalıtım malzemesi yenilenecek, seramik kaplanacak
Kuzey Duvarı	Sıvalı, sıvalarda dökülme, Ahşap pencereler, demir kapakları paslı (fotoğraf 5.86)	
Doğu Duvarı	(fotoğraf 5.84)	
Güney Duvarı		
Batı Duvarı	Sıvalı, sıvalarda dökülme, Ahşap pencereler, demir kapakları paslı (fotoğraf 5.85)	
Tavan		

5.83. III29 Batı Duvarı

5.84. III30 Guney Duvari

5.85. III30 Batı Duvari

5.86. III30 Kuzey Duvarı

5.3.2 Cephe Özellikleri

Yapı, beş yapı bloğuna bölünerek anlatılacaktır. Bu bloklar, özgün durumda varolan farklı yapıları temsil eder. Ancak harflendirmedeki sıralama, tarihsel sıralamaya karşılık gelmemektedir.

St.Pierre Han'ın batı cephesi 58 m, güney cephesi 9 m dir. Yapının güney ucundaki yüksekliği 14 m, kuzey ucundaki yükseliği 16.50 m'dir. Eğimli bir araziye oturur. Bu eğim, doğu- batı yönünde olduğu kadar, kuzey-güney yönünde de vardır (fotoğraf 5.87).

Yapıda kitle hareketleri sınırlı boyutlarda olmakla birlikte, mevcuttur. Yapı, A yapısının bitiği noktadan, B yapısının bitiminde 215 cm, C yapısının bitiminde 50 cm olmak üzere doğu yönünde geri çekilmektedir.

Yapı II.kat bitimine kadar taş, III. katta ise tuğla malzemeden yapılmıştır. Yiğma yapım sisteminde inşa edilmiştir (fotoğraf 5.88).

Birimler arasında kullanılan malzemelerde farklılıklar vardır. Bu yapı malzemesinin civardan elde edildiği sanılmaktadır.

Yukarıda bahsedilen birimler, cephede bazı karakteristik özellikler gösterir. Birimlerin cepheleri tekrar eden bazı elemanlara sahiptir. Tekrar eden özellikler, zemin katta genellikle bir kapı ve yüksekçe bir pencereden oluşur.

Yapıda yoğun biçimde bir simetri yaratma arzusu gözlenir. Ancak farklı yapılar olarak tasarlanmış bu sıra evlerin/yapıların, bir bütün olarak simetrik olması söz konusu değildir.

Yapıyı daha kolay anlayabilmek için, farklı yapılardan oluşan bir bütün olarak değerlendirmek daha uygun olacaktır.

A yapısı bağımsız bir yapı olarak tasarılandığı ve Eski Banka Sokağı cephesinde yer almazı için han yapısına simetri kazandırma işlevi yoktur. Ancak kendi içinde bir düzene sahiptir. Zemin katta giriş kapısı ve batısında bir pencere yer alır. Üst katlarda giriş kapısının yerinde bir başka pencere vardır. Böylece her katta iki pencere görülmektedir (çizim E.11; fotoğraf 5. 89).

B yapısının kendi içinde bir simetri özelliği olmakla birlikte, bu yapı aslında, C yapısında eksik kalan simetriyi tamamlamaktadır (fotoğraf 5.90). C yapısındaki giriş mekanı, simetri ekseni kabul edildiğinde, bu eksenin kuzyeyinde, B+C1 birimleri, güneyinde ise, C2a+c2b birimleri yer almaktadır. Bahsedilen bu birimlerin ortak özellikleri, giriş kapıları yanında yüksek kotta yer alan bir penceredir. Bu özellikli diğer birimlerde görmek de mümkündür (fotoğraf 5.87) .

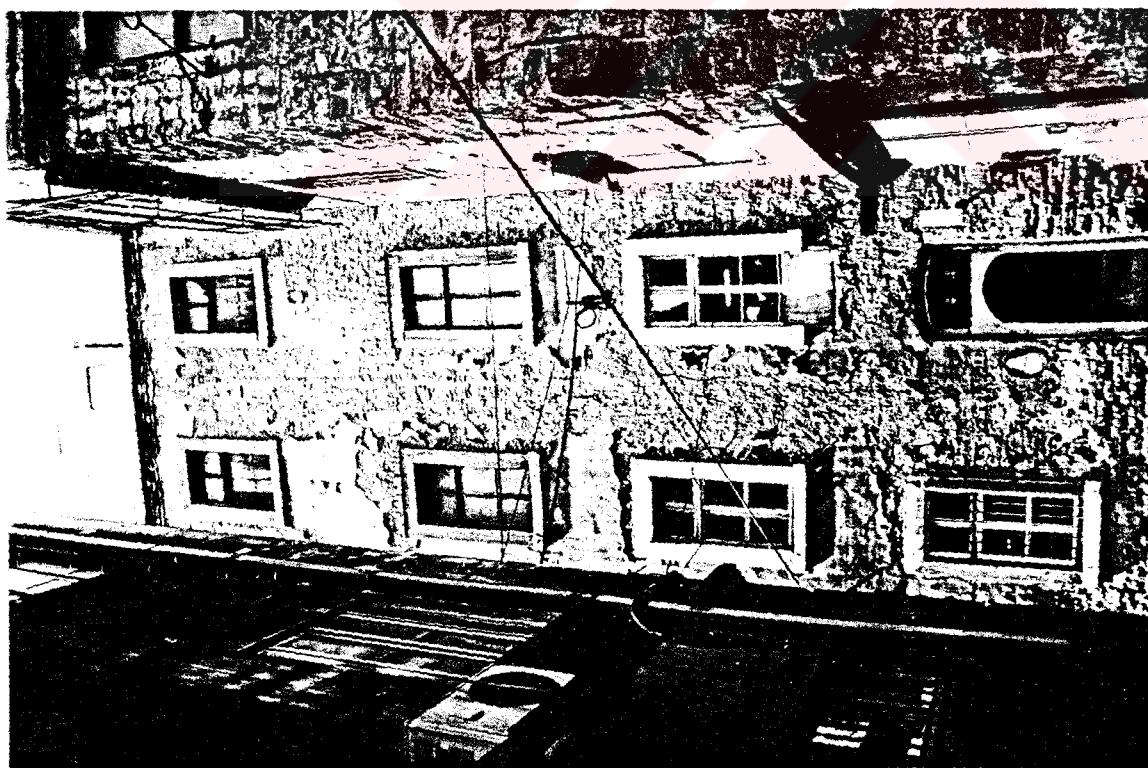
D yapısında yer alan iki birimin her biri kendi içinde simetiktir. D1 biriminin simetri ekseni giriş kapısından geçer. Zemin katta kapının üstünde bir pencere yer alırken, II.ve III.katlarda bu pencerelerin her iki yanında birer pencere görülür. D2 biriminde simetri ekseni, giriş kapısından geçer. Bu eksenin sol yanında iki küçük dikdörtgen pencere ve üst katlarda aynı hızada kare pencereler görülür (fotoğraf 5.87).

E yapısında görülen görülen simetri, tam simetridir. Simetri ekseni giriş kapısından geçer, bu giriş gülbezekli pencere ile vurgulanmıştır (çizim E.12).

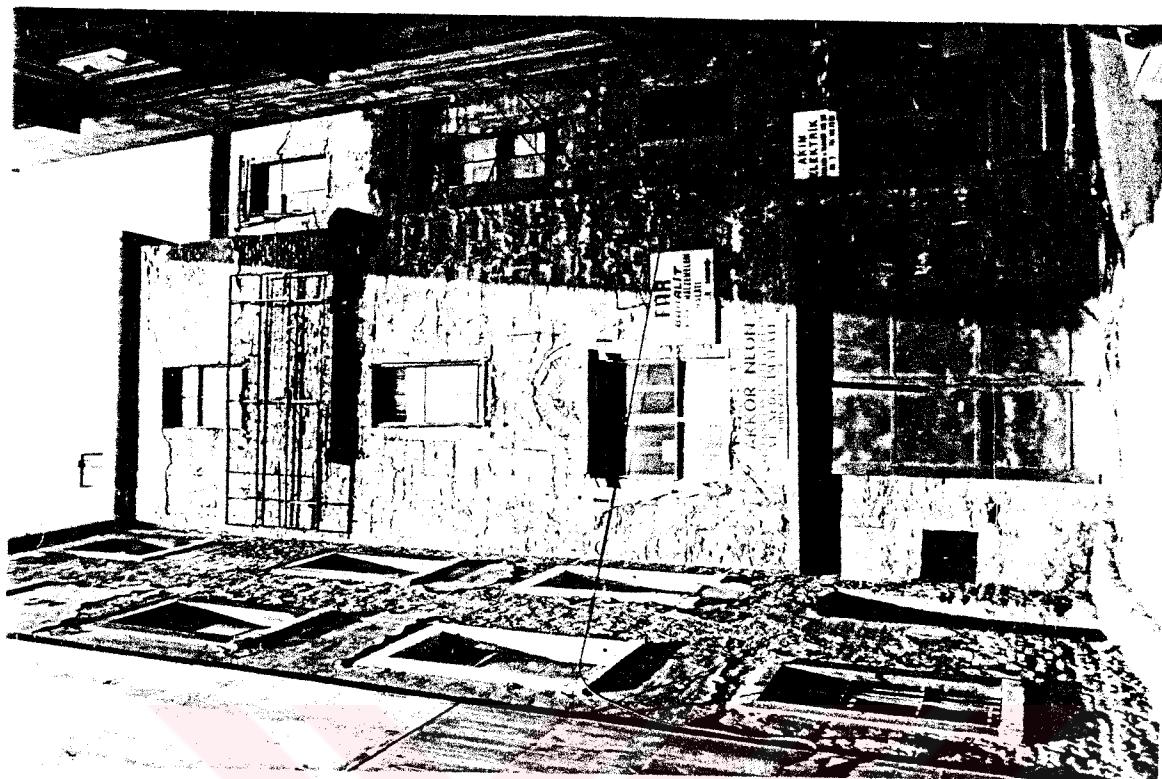
Giriş kapısının iki yanında, dikdörtgen pencereler yer alır. I.kat döşeme kotundan başlayan pencereler, birimlerin cephesini ortalamaktadır. II.kat seviyesinde, I. katta görülen gül bezek pencere ile aynı hızada tek bir pencere yer alırken, II.katta görülen diğer pencereler, her I. kat penceresini ortalayacak şekilde ikişer pencereden oluşmaktadır.

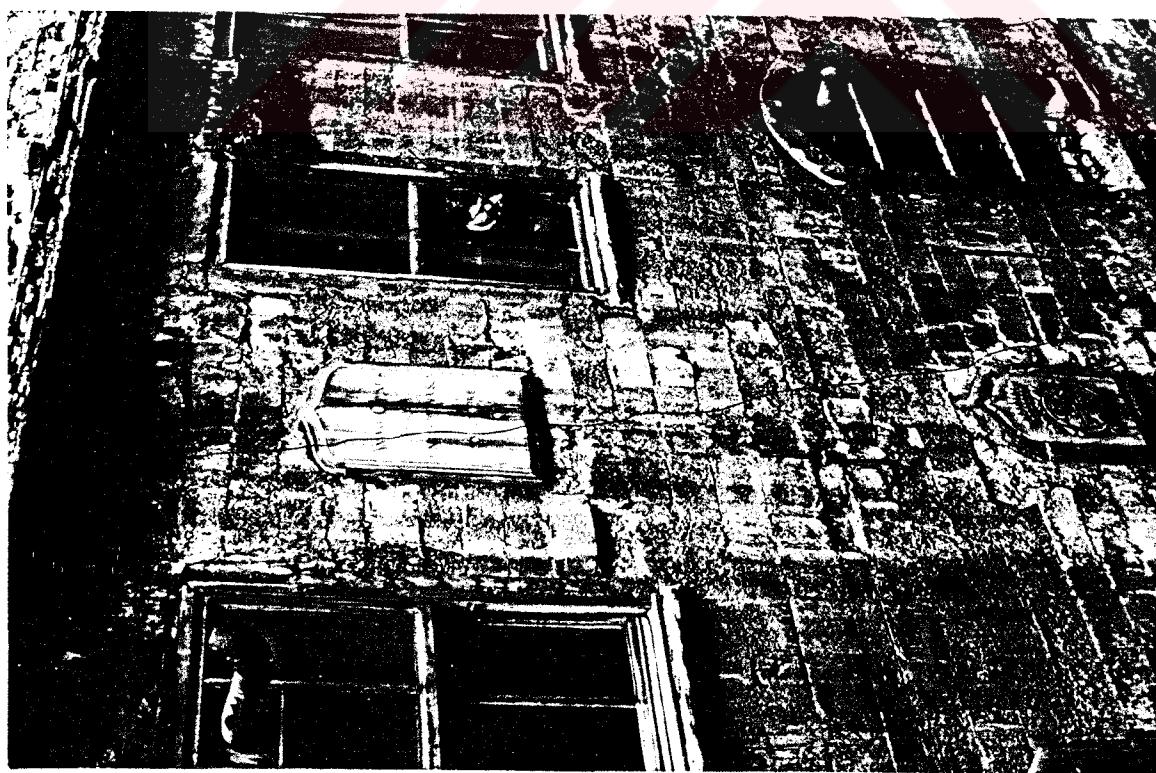
5.88. Taş ikinci kat ile tuğla üçüncü kat birleşimi

5.89. A yapısı

5.90. B yapısı

5.91. C yapısı akça geçmez örgü tekniği

St.Pierre Han cephesinde gözlenen yapı elemanları daha detaylı olarak aşağıda incelenmektedir.

Giriş kapıları

Zemin katta hanın bir çok girişi bulunur. Bu girişlerin çoğu özgün olmakla birlikte, son dönem tahrıbatları ile oluşmuş olanlar da vardır (fotoğraf 5.87).

Giriş kapılarında göze çarpan ortak noktalar bulunur. Benzer özellikler gösteren kapılar C1, C2a, D1, D2 birimlerinin giriş kapılarıdır. Bu kapılar taş söveli, kemerli, demir kanatlı kapılardır. Bu kapılardan, C yapısında görülen kapılar yuvarlak kemerli iken, diğer kapıların kemerî basık kemerdir. C yapısındaki kemer taşları bir beyaz bir renkli taştan oluşur. D yapısındaki kemer taşları ise tek renkilidir. D yapısındaki kemerlerin üstünde, tuğla hafifletme kemerleri vardır. Ancak C yapısı akça geçmez tekniğinde yapılmıştır. Bu yüzden bu kapıların kemerleri üstünde tuğla hafifletme kemerleri kullanılmamıştır (fotoğraf 5.91, şekil 5.6).

C2b biriminde bugün buna benzer bir kapı görülmemekte ise de, mevcut kapının kuzeyinde, taş söve kalıntısı izlenebilmiştir (çizim E.12).

Birbirleriyle benzer özellikler gösteren iki kapı daha vardır. Bu kapılardan biri hanın girişini oluştururken, diğerî, E yapısının girişini oluşturur. Bu kapılar, metaldir. Lentoları düzdür. C yapısında taş söve kullanılmışken, E yapısında siva ile söve taklit edilmiştir. Bu kapıların her ikisininde üstünde gülbezekli pencere yer alır.

B yapısına giriş sağlayan kapının, demir kanatları vardır. Yatay sürgülü olan bu kanatların arkasında kasa ya da kanat izine rastlanmamıştır. Kapının formu, böyle bir kapı yerleştirmeye uygun değildir (fotoğraf 5.90).

Ö: 1/100

GIRIS KAPILARI

TANIMI	A BLOK ZK01	B BLOK ZK03	C BLOK ZK06	E BLOK ZK21	E BLOK ZK15	C BLOK ZP04	C BLOK ZP19

PENCERELER

	TEPE PENCERELERI				NORMAL PENCERELER				
TANIMI	C BLOK IP07	E BLOK IP14	D BLOK IP10,11,12	E BLOK RESTITUSYON	D BLOK RESTITUSYON	E BLOK IP4,5,15,16	E BLOK IP13,15	C BLOK IP08,09	IP3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,18,19 20,21,22 III1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15 16,17,18,19,20,21,22,23

Şekil 5.6 : Giriş Kapıları, Pencereler

E yapısında muhdes iki giriş bulunur. Bunlar, E yapısının zemin katlarına açılır. Duvarın yıkılmasıyla bu kapılar oluşturulmuştur.

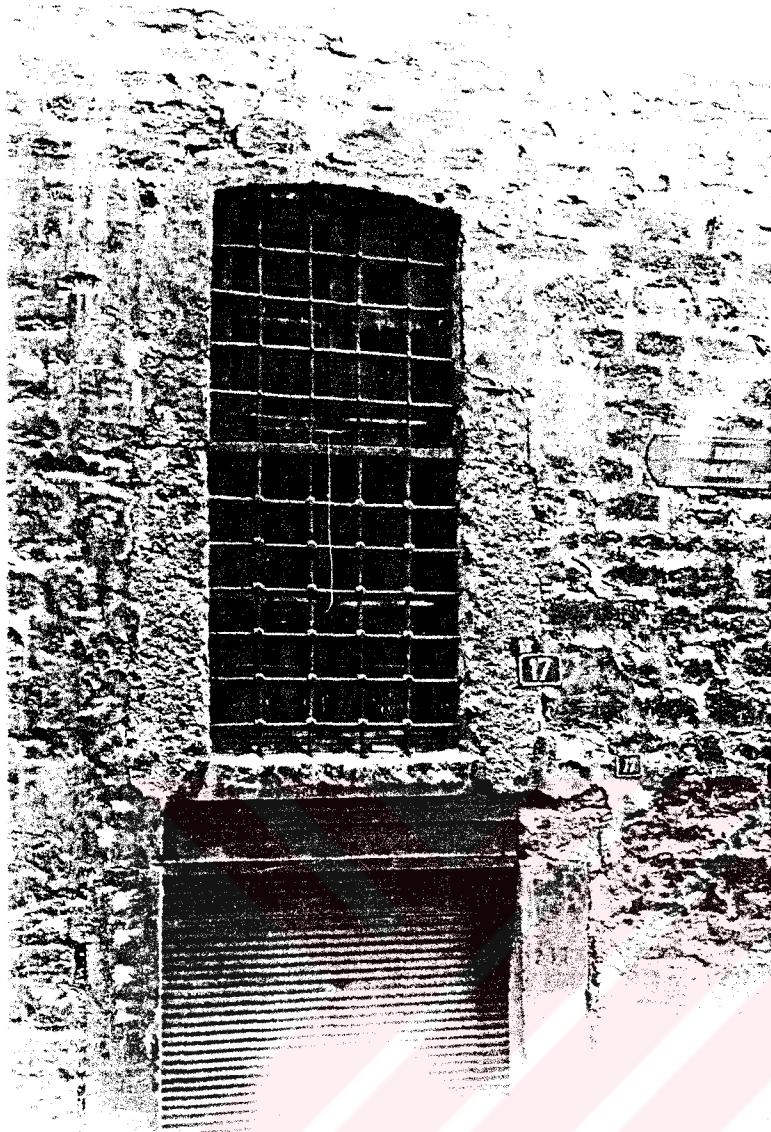
Parapet Kotundan Yukarıda Yer Alan Pencereler

İki tür belirgin pencere vardır. Bunlar, D yapısında tekrar eden pencereler ile, C2 biriminde görülen, renkli kemer taşları olan pencerelerdir. Bu iki pencerenin ve kullanılan malzemenin boyutları, bize iki pencerenin yapım tarihi arasında zaman farkı olduğunu göstermektedir (şekil 5.7).

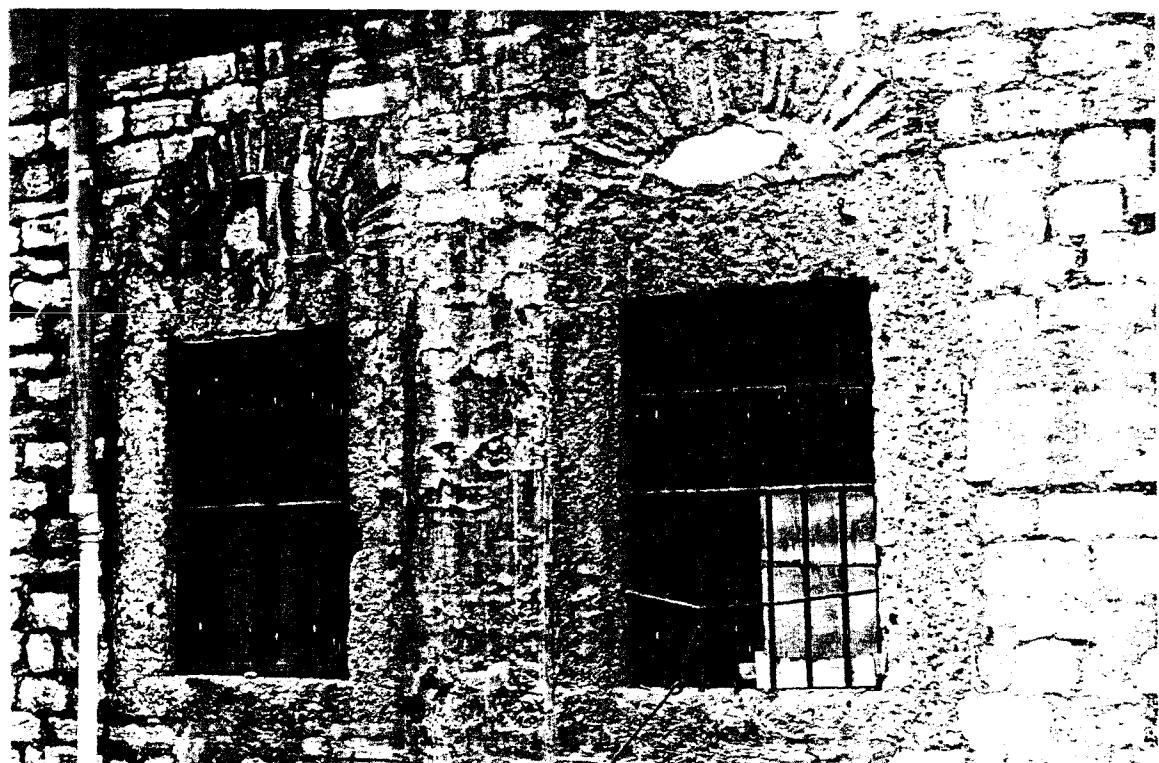
D yapısında kullanılan pencereler kare forma, geniş taş sövelere sahipken, C2 birimindeki pencerelerinin formu, dikdörtgen, söveleri daha ince, lento üzerinde yer alan hafifletme kemeri renkli taşlı, yarım daire kemerdir. D yapısındaki pencerelerin lentoları üzerinde ise, tuğla hafifletme kemeri bulunur (fotoğraf 5.87).

Bir diğer pencere ise, C1 biriminde görülen daha büyük boyutlardaki penceredir. Bu pencerenin muhdes olduğu bilinse de, mevcut durum incelendiğinde ayrı bir pencere tipi olarak karşımıza çıkar. Bunun haricinde, E yapısında bugün I. kata hizmet eden pencerelerin, II. evre restitüsyonda, kare oldukları ileri sürülmüştür (fotoğraf 5.92).

C yapısında ve E yapısında girişleri vurgulayan gülbezekli pencereler boyut olarak eşit. Ancak bezemelerinde tamamen aynı olmadıkları görülür. Taş bir söyle içine, tuğla bir çeper oluşturulduktan sonra, gülbezek yerleştirilmiştir. Köşeler tuğla kırıkları ie doldurulmuştur. Bu pencerelerin taş lentoları üstünde, tuğla hafifletme kemeri yer alır (fotoğraf 5.87).

5.92. E yapısı I.kat penceresi

5.93. E yapısı II.kat pencereleri

Normal Pencereler

Yapıda çok sayıda farklı pencere tipi kullanılmıştır. Bu pencerelerin bir kısmının özgün durmalarında aynı oldukları düşünülmekte, zaman içindeki tahribatlar sırasında bu çeşitliliğe ulaştığı tahmin edilmektedir. Diğer pencereler ise, özgün durumlarında da farklı olarak tasarılanmış pencerelerdir.

Yapı cephesinde özgün olduğu tahmin edilen pencereler, E1 biriminde görülen pencerelerdir (fotoğraf 5.93) . Restitüsyon çizimlerinde IV.evrede, yapıdaki pencerelerin birçoğunun bu pencere tipinden olduğu ileri sürülmüştür (şekil 5.7). Bu pencereler dikdörtgendir ve iki parçadan oluşan taş söveleri vardır. Lentoları taş değil, tuğla basık kemerdir. Lokmalı parmaklıklı, demir kanatlı oldukları görülmektedir.

Bu pencereler, taş söveli, lentoları üzerinde tuğla hafifletme kemeri olan pencerelerdir. Boyutları bugün görülen diğer pencerelerden küçüktür. Bu yüzden, daha büyük açıklıklara sahip olmak için, bu pencereler bugün görülen pencereler ile değiştirilmişlerdir.

C2 biriminde görülen pencereler farklı bir tip olarak karşımıza çıkar. E yapısında görülen özgün pencere tipinde yapılmış olabilirler. Ancak bu pencerelerde yapılan gözlemler, bunu kanıtlayacak hehangi bir işaret göstermemektedir. Bu pencerelerin lentoları siva ile oluşturulmuştur, ancak lentoları, renkli taşlı basık kemerdir.

Bir diğer pencere tipi, yukarıda bahsedilen pencere tiplerinin dışında kalan tiptir (fotoğraf 5.94) . Son dönem özellikleri taşıyan pencerelerin özgün olanları olmakla birlikte, herbiri kendi içinde değişiklikler göstermiştir (fotoğraf 5.94) . Ancak, bunlar bozulma olarak nitelendirilmekte, yeni bir tip olarak ele alınmamaktadır.

Bu pencerelerin bahsedilen özgün şekilleri, ahşap giyotin penceredir. Pencere kanatları, birer kayıtla düşey olarak ikiye bölünmüştür. Söveleri yoktur. Lentoları, tuğla basık

5.94. III.kat penceresi

5.95. III.kat pencerelerinin farklı tipleri

kemerdir. Ancak lentolar sıva altındadır, cepheye yansımaz. Aynı boyutlaraki bu pencereler, bugün bir çok kanat varyasyonuna sahiptir (fotoğraf 5.95).

Bu pencere formlarının dışında, I. katta sıvri kemerli bir gotik pencere daha bulunur (fotoğraf 5.96)

Kat ve Saçak Silmeleri

Yapının batı ve güney cephelerinde birbirinden farklı bir kat, bir de saçak silmesi bulunur. Taş yapının bitip, tuğla mazlemenin kullanılmaya başlandığı, II.kat bitiminde, düz kiremitlerle oluşturulmuş, üzeri sıvanmış bir kat silmesi görülür (fotoğraf 5.97)

Bu kat silmesi, yapıyı çevre çevre dolaşır. Ancak B yapısında bir noktada kesildiği görülür. Burada, VI. restitüsyon evresinde görülen, A yapısının, B yapısının bir kısmı kapatacak şekilde inşa edilmesi sırasında kesildiği anlaşılmaktadır (çizim E.31).

Saçak kotunda görülen silme ise, cepheyi oluşturan tuğlalar ile yapılmış, her sırada bir miktar öne çıkarılmıştır. Bu saçak silmesinin üstü sıvalıdır (fotoğraf 5.98). Bu silme, saçak kotunda her noktada görülür. Terasa bakan cephede, manastır ile han arasında kalan avluya bakan B yapısı ile C1 biriminde olduğu gibi.

Yapıda bir farklı tür silme daha gözlenir. Ancak bu farklı saçak, batı cephesinde değildir. II.katta II09 no.lu makanın doğu cephesinde, II.kat bitiminde kirpi saçak yer alır. Ancak bu tür saçak başka herhangi bir yerde gözlenmemiştir.

Arma ve Plaketler

Hanın Eski Banka Sokağı cephesinde, iki adet arma ile bir adet plaket bulunur. Armalardan biri Comte de Saint-Priest'e , diğerisi Fransa Krallığına aittir. Plaket ise,

5.96. B yapısı I.kat gotik penceresi

5.97. Kat silmesi

Fransız şair, Andre Chenier'in bu evde, 30 Ekim 1762 yılında doğduğunu belirten bir plakettir (fotoğraf 5.99).

Hanın kamuoyunun ilgisini çekmesi, Fransız şairi Andre Chenier'e atfedilen plaketin, hanın cephesine konması ile başladığı düşünülmektedir.

Ailesi 1742'den beri İstanbul'da olan, Andre Chenier, St.Pierre ve Paul Kilisesinde 30 Ekim 1762 yılında vaftiz edildiği kilise kayıtlarında belirtilmiştir. 1765 yılında, Chenier ailesi İstanbul'u terk etmek zorunda kalmış, Andre Chenier, 1794'teki giyotinle ölümüne kadar Fransa'da yaşamıştır.

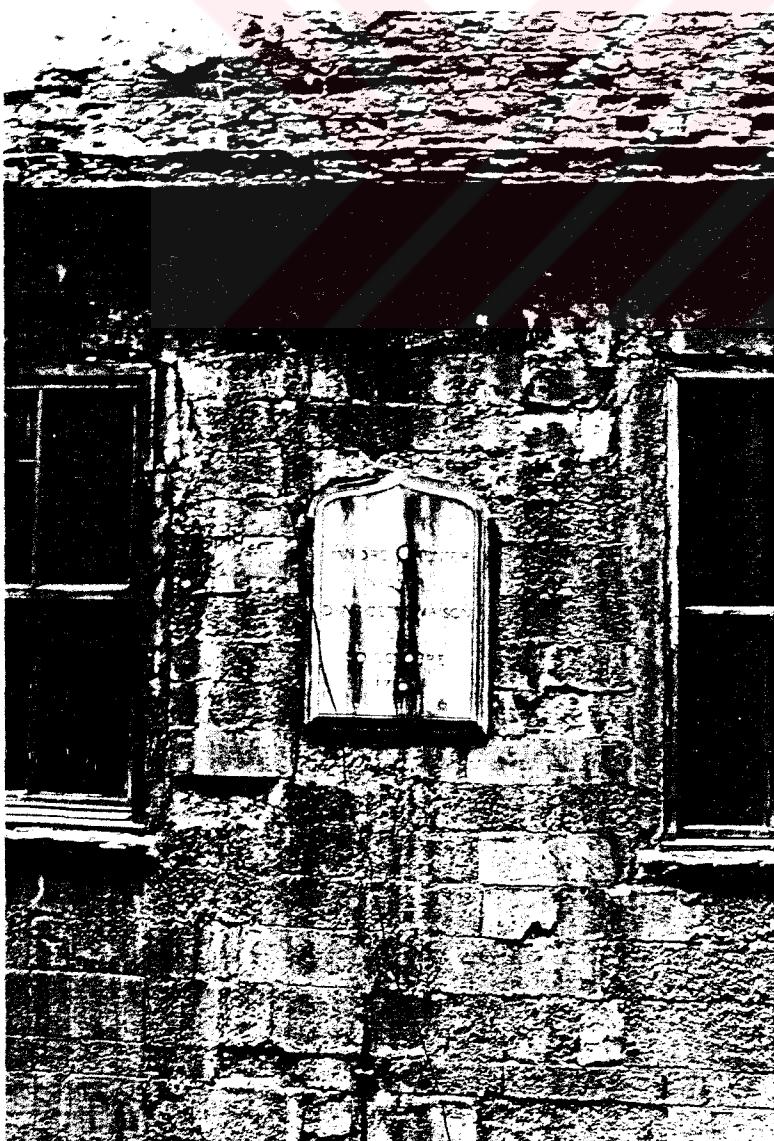
Bu ölümün ardından, Galata'lı olduğu kendisi tarafından da belirtilmiş olan Andre Chenier anısına doğduğu yapı olduğu sanılan St.Pierre Han'ın cephesine bir plaket konulmak istenmiştir. Bu düşüncenin fikir babası, kilisenin başrahibi Marengo ve bu fikri ondan çok benimseyen Fransızca yayınlanan Stamboul adlı gazetenin sahibi Regis Delbeuf'tür (Eyice, 1989, s.55). Bu fikir 1798 yılında, bugün hanın C2 biriminde görülen plaketin, Fransız mimar A. Valaury tarafından tasarlanmış ve yerleştirilmiştir.

Burada, G.Primi, E. Dalleggio d'Alessio ve daha sonra Semavi Eyice tarafından üzerine dikkat çekilmiş olan bir hata mevcuttur. Bu hata plakette yazılı olan bir ifadedir. Plakette "Andre Chenier bu evde 30 Ekim 1762'de doğmuştur" denilmektedir. Halbuki, 1762 yılında, St.Pierre Han'ın yerinde, ahşap lojmanlar olduğu, St.Pirre Han'ı oluşturan taş yapıların 1771 yılından sonra inşa edilmeye başlandığı bilinen bir geçektir. Bahsedilen bu plaket, mermer üzerine işlenmiştir.

Hanın cephesinde görülen armalardan biri, hanın yapılması sırasına, büyük çaba harcamış ve maddi destek sağlamış olan Fransız elçisi François Emmanuel Guignard comte de St.Priest'e ait taşa işlenmiş, asalet armasıdır (fotoğraf 5.100).

5.98. Sacak silmesi

5.99. Andre Chenier anısına konmuş olan plaket

Bu arma yuvarlak olup ortadan bir çizgi ile ikiye bölünmüştür. Ancak armanın üzerindeki motifler, dört bölümlü bir tasarımın ürünüdür. Dalleggio, armayı işleyen ustanın armayı dörde bölecek olan düşey çizгиyi yapmayı unuttuğunu belirtiyor (Dalleggio, 1963 a). Arma üzerinde, sol üst ve sağ alt gözlerde, üç adet karatavuk yer alır. Diğer iki gözde ise, Almazon^{*} şehrinin armaları resmedilmiştir. Bu kısmın üstünde, bir taç bulunur.

Bu armanın bir benzeri Kilise'nin avlusunda yer alır. Bu arma, oval formda ve üstünde comte tacı bulunur. Diğer armada görülen motifler burada da izlenir. Bu armanın altında Saint Preist ailesine ait bir asalet arması olduğunu ve 1772'de yapıldığını belirten bir yazı bulunur (Eyice, 1989, s.54).

Diğer arma ise, B yapısı üzerinde, C yapısından batı yönüne doğru yapmış olduğu çıkıştı üzerinde yer alan Fransa Krallığı armasıdır. Yuvarlak burmalı bir bilezik içine üç zambaklı Krallık arması işlenmiştir. Bu kısmın üstünde krallık tacı yer alır (fotoğraf 5.101).

Bu cephe elemanlarının yanısıra, B yapısının C yapısı ile yaptığı güney köşesinde bir çalköşe yer alır. Taşa işlenmiş olan bu eleman barok özellikler göstermektedir. Daha önceleri bu köşeye monte edilmiş bir fener olduğu bilinmektedir. Hatta bugün bu feneri taşıyan metal konsol hala izlenebilmektedir (fotoğraf 5.102,103).

^{*} Almazon İspanya'dadır.

5.100. St.Priest asalet arması

5.101. Fransa Krallık arması

5.102. Çalköşe

5.103. Metal fener konsolu

5.4 Restitüsyon

Tek bir yapı olarak görülen St.Pierre Han'ın, zemin katta 5 ayrı yapı olarak inşa edildiği saptanmaktadır (Dalleggio, 1963 b, s.11). Bu yapıları algılamak çoğu kez mümkün olmamaktadır. Bugün üst katlardaki mekanların kullanım değişiklikleri ve son dönem tahribatları dolayısıyla, yapının özgün mimari karakterinin bozulduğu görülür. Bu gerçek, restitüsyon evrelerinin belirlenmesinde önemli bir dayanak olan mimari delillerin tanımlanmasını güçlendirmektedir.

Kilise arşivlerinin halka açık olmayı, tarihleme konusunda kesin yargılara varmasına engel olmuştur. Restitüsyon evlerinin belirlenmesi ve tarihsel sıralama, öncelikle mimari delillerin değerlendirilmesi ile oluşturulmuştur. Daha sonra tarihsel belgelerin bu gerçekleri doğruladığı görülmüştür.

İlk evreler için tarihleme yapmak, son evrelere kıyasla daha kolay olmuştur. Bunun nedeni, sonraki evrelerde kullanılan teknoloji ve yapım sistemlerinin giderek birbirine benzemiş ve ayırtedici özelliklerinin azalmış olmasıdır.

St.Pierre Han, altı evrede bugünkü biçimini kazanmıştır. Yapının, Eyice tarafından 1771-1775 tarihleri arasında inşa edildiği belirtilir (Eyice, 1989, s.72). Yapılan gözlemler sonucu, hanın bu altı restitüsyon evresinin tümünü bu tarihler arasında geçirmediği anlaşılmaktadır. Araştırmalar, 1770'li yıllarda inşasına başlanan yapının, bugünkü biçimini 19. yüzyılın sonlarında kazandığını göstermektedir.

Bahsi geçen bu altı evrede St.Pierre Han şu kitle değişimlerini geçirir:

I. Evre:

D yapısı vardır. 1771'de, Fransız Ulusuna lojman ve banka olarak hizmet vermek üzere yapılmıştır (Dalleggio, 1963 b, s.11). Bu yapı Sur duvarının güneyinde tek başına karşımıza çıkar. Girişleri bağımsız olan D1 ve D2 adlı iki birimden oluşur. İki katlıdır.

II. Evre:

D yapısının güneyine, Kuledibi sokağı ile Banka sokağının kesiştiği köşeye, E yapısı inşa edilir. 1772'de bu yapı ticaret amaçlı kullanılmak üzere inşa edilmiştir (Dalleggio, 1963 b, s.11). Bu aşamadaki planı hakkında bir bilgiye sahip olmadığımız yapı henüz tek katlıdır.

III. Evre:

D yapısının kuzeyine C yapısı yapılır. C yapısı 1775'te yapılmıştır. C yapısında kilise ve manastırın iç avlusuna ulaşan doğu-batı yönünde bir geçit bulunur. Bu geçitin kuzeyinde C1, güneyinde C2a ve C2b birimleri yer alır. C1 ve C2a, tüccarların lojmanı, C2b dükkan ya da ambar olarak yapılmıştır. C1 ve C2a iki katlı, C2b, tek katlıdır. Her birimin kendi girişi ve düşey sirkulasyon olanağı vardır.

C yapısı ile sur duvari arasında B yapısı görülür. B yapısı, C yapısı ile aynı tarihte, 1775'te inşa edilmiştir (Dalleggio, 1963 b, s.11). C1 lojmanına hizmet eden dükkan ya da ambar olarak yapılmıştır. Tek katlıdır.

D yapısının güneyinde yer alan E yapısı, 1772 yılında ticari amaçlı dükkan ya da ambar olarak yapılmıştır. E yapısı, orta giriş mekanı etrafında gelişmiş, solda E1 ve sağda E2 birimlerinden oluşur. İki katlıdır. Bu birimlere girişler orta mekandan yapılır.

IV. Evre:

C yapısındaki geçitin ağzı örülürek bu kısım hanın girişi haline getirilir (Dalleggio, 1963 b, s.5). Buraya üst katlara ulaşımı sağlayacak olan ana merdiven inşa edilir. C yapısındaki birimler bu ana girişten ulaşılacak şekilde dönüştürülür. B, C ve E yapılarına bugünkü II.kat inşa edilir.

V. Evre:

B yapısına ve C yapısının bir kısmına bugünkü III. Kat ilave edilir. Bu ilave, yaklaşık 1875'te çekilmiş bir fotoğrafta yer almazken (fotoğraf 5.4), daha sonra çekilmiş olan bir başka fotoğrafta bu ilave görülür (fotoğraf 5.6).

VI. Evre:

A yapısı inşa edilir. D yapısının orijinal I.katı iptal edilerek yeni bir döşeme ile C yapısının II.kat döşemesini tutacak şekilde yeni bir kat inşa edilir. Böylelikle, Hanın bugünkü III. katını oluşturan ve tüm yapıları kaplayacak olan kat ilave edilmiş olur.

Tüm evreler birbirlerinden yukarıda bahsedilen kitle özellikleri yansır plan ve cephe özellikleri olarak da bir çok farklılık içerir (çizim E.14-31).

5.4.1 I.Evre Restitüsyon

I.Evre'yi incelemeden önce bu evre öncesine ait olduğu sanılan bazı bulgulardan söz etmek gereklidir. Mimari ayırtılarının yetersiz olması, tarihi bir belge tarafından desteklenemeyen bu bulguların erken bir evre olarak değerlendirilmesini engellemiştir. Ancak daha sonraki çalışmalara kaynak oluşturması açısından söz edilmesinde faydalı görülmüştür. Bu bulgular şunlardır;

C yapısının subasmanında, D yapısında da izlenen, ancak C yapısının üst kotlarında görülmeyen farklı bir taş dokusu gözlenir. Bu, C yapısının bodrum katını da kapsayan I. Evre öncesine tarihlendirilecek bir yapının varlığına işaret edebilir. Yapının bodrum katında yapılacak bir araştırma bu konuda önemli ipuçlarının ortaya çıkmasını

sağlayabilir. Ancak bugün, yapı bodrumunun atık su dolu olması ayrıntılı bir incelemeye engel olmuştur.

C2a yapısında Z10 no.lu mekandaki ZP03 no.lu pencerenin altındaki pencere bugün örülerek körleştirmiştir. Bu noktadan alınan kesitte, kat döşemesinin pencere boşluğununa rastladığı görülmektedir. Aynı zamanda, bu pencerenin cephe düzenine uymadığı da tesbit edilir .

D yapısı ile E yapısı arasındaki duvarın bir kısmı D yapısındaki diğer duvarlarla aynı paralelde değildir. Bu duvar D yapısına bir kemerle bağlıdır. Bununla birlikte I16 no.lu mekana IK22 no.lu kapı ve IP25 no.lu pencere açılır. Bu mekana ulaşan bir de merdiven bulunur. Bunlar, yapının arkasında bazı mekanlar olduğu fikrini uyandırmaktadır. Ayrıca bugünkü I16 no.lu mekanda yer alan taş ayaklar ve aynı mekanda zeminde yer alan başlangıç kısmı taş olan kuyu, burada daha erken tarihli yapıların olduğu konusunda şüpheler oluşturmaktadır.

Yapıya ilişkin belgelerin çoğu kez yetersiz kalması ve manastır bütününde yapılan fiziksel gözlemlerin manastır idaresi tarafından kısıtlanması ve kötü kullanımından ötürü sınırlı yapılabilmesi, I. Evre öncesi durumun tespit ve tarihlendirilmesine engel olmuştur.

D Yapısının İlk Evre Olduğunu Gösteren Mimari Bulgular

D yapısı birbirinden bağımsız girişleri olan D1 ve D2 adlı iki birimden oluşur. Bu birimlerden D2 iki katlıdır. D yapısının ilk evre olduğunu düşündüren bir çok neden vardır.

Bunlar şunlardır:

A.Plan Özellikleri:

D yapısının kuzey ve güney duvarlarının bu yapıya ait olduğu, C ve E yapılarının bu yapının duvarlarına bitirilerek inşa edildiği görülür. Cephede görülen, D ile E yapıları arasındaki bitişme izinin, planda D yapısının E yapısı ile çakışan duvarının dış kısmına denk geldiği görülmüştür. Aynı şekilde C ile D yapıları arasında sonradan açılmış olan geçitte yapılan araştırmada, duvarın 65 cmlik kısmının D yapısına ait olduğu ve bu duvarın C yapısına 15 cmlik bir ek duvar örümek suretiyle bitirildiği anlaşılmıştır.

B.Cephe Özellikleri

Pencereler: Zemin kata İKP10, IP11, IP12 no.lu pencerelerin boyut olarak diğer yapılarda olduğundan daha küçük olması diğer yapılara kıyasla bu yapının daha erken bir dönemde yapıldığı izlenimini uyandırmaktadır. Zira erken dönemlerde pencerelerin savunma ve diğer amaçlarla giriş kotundan yüksek ve küçük yapıldığı bilinen bir gerçektir. Bugün yapının ikinci katında İP11, P12, P13, P14 no.lu pencerelerin altında görülen taş söveli kare pencereler de diğer yapılarda rastlanılan pencere boyutlarından oldukça küçüktür.

Duvar Dokusu: Duvar örusü, kaba yonu kesme taştır. İki yanında yer alan yapılardan farklı bir teknikte yapılmıştır. Duvar bünyesinde tuğlalara da rastlanmıştır. Bu tuğla dolgular yer yer hatıl özelliği kazanmaktadır.

5.4.1.1 Plan Restitüsüyonu

Zemin Kat

D1 birimine zemin kotundan yaklaşık 1m yüksekte olan ZK15 no.lu kapı ile giriş sağlanır. Bu kapıya taş bir merdivenle ulaşılmış olduğu, diğer birimin girişinde bugün görülen taş merdivene dayanarak varsayılabılır. D1 birimi tek mekandan oluşmaktadır. Tavanı beşik tonoz olan bu mekanın giriş kapısı üzerinde dikdörtgen bir pencere vardır.

Bu birimin işlevi tam anlaşılamamıştır. Ancak Dalleggio, Nation Française'in D yapısını Fransız Ulusu Bankası ve ikametgah olarak kullandığını belirtmiştir (Dalleggio, 1963 b, s.11). D1 yapısının banka olarak kullanıldığı, D2 yapısının konut olmaya daha uygun mekansal biçimlenmesi olmasına dayanılarak varsayılabılır.

D2 birimi doğu yönünde gelişen arda arda iki birimden oluşur. Giriş mekanı olan Z15 no.lu ilk mekanın tavanı kuzey-güney yönünde beşik tonozdur. Bu mekana ZK19 no.lu bir giriş kapısı ve IP12 no.lu pencere açılır. Pencererin üstünde tonoz aylaması bulunur. Burada I. kata çıkıştı sağlayan bugün mevcut olmayan sahanlıklı bir merdiven olduğu tahmin edilmektedir. Sahanlığın tavanının Z16 no.lu mekanın beşik tonozundan 105 cm yukarıda olması, (çizim E.8) duvarda görülen basamak izleri, merdivenin yeri konusunda bilgi vermektedir. Bu sahanlığın altında tuvalet yer alır. Bu mekanın tavanı doğu-batı yönünde beşik tonozdur. Bu mekana IP09 no.lu pencere açılır. Bu pencere duvara tonoz aylaması ile oluşturulmuş boşlukta yer alır.

Z16 no.lu mekandan iki kapı boşluğu ile bugünkü Z14 no.lu mekana geçilir. Z14 no.lu mekanın tavanı kuzey-güney yönünde beşik tonozdur. Bu mekan tonoz takviye kemerî ile iki kisma bölünmüştür. Kuzey yönündeki bölümde, IK22 no.lu, merdivenle ulaşılan bir kapı ve IP25 no.lu bir pencere vardır. Bu kapı ve pencerelerin üstlerinde, Z16 no.lu mekandan Z14 no.lu mekana geçişti sağlayan kapı boşluklarının üstünde benzerleri görülen tonoz aylamaları bulunur (fotoğraf 5.24). Güneydeki bölümde, güney duvarında duvar içine dik açılarla oturmayan duvar boyunca uzanan bir niş vardır (fotoğraf 5.25). Bu niş aynı formunu üst katlarda da koruduğu ve bugünkü II.katta aynı yerde bir baca olduğu için, bu nişin bir ocak olduğu ileri sürülebilir (çizim E.14).

Güneydeki bölümde, doğu duvarında Z14 no.lu mekandan I16 no.lu mekana geçişti sağlayan bugün görülen taş merdivenin üstünde Z14 ve I16 no.lu her iki mekanda doğu batı yönünde birer tonoz aylaması bulunur. I16 (fotoğraf 5.29) tarafında bu mekan, I16 ile I18 no.lu mekanı birleştiren bir geçiş nitliğindedir. Bu geçiş kısmında iki tonoz aylaması görülür. Doğu-batı yönünde yer alan bu tonozların batıda olanı, Z14 no.lu

mekandan gelen merdivenin üstünde yer alır. Doğu yönündeki ise, bu geçiş kısmından I17 no.lu mekanı ayıran duvara saplanır. I17 no.lu mekanda doğu ve güney duvarında bugün kapatılmış olan kapı boşlukları ve geçitler bulunur. Bu kapı boşluklarının güneyinde bugünkü 48 no.lu apartman yer alır. I17 no.lu mekanının, Z14 no.lu mekanın güney tarafında kalan bölümü ile eş zamanlı daha erken bir dönemin kalıntısı olduğu düşünülmektedir (çizim E.16).

I.Kat

D bloğunun I.katı bugünkü II.kat döşemesi altında kaldığından plan özellikleri hakkında bir yorum yapılamamaktadır. Ancak bu katın varlığı, II15 no.lu mekandaki delikten II.kat döşeme kotu ile özgün I.kat tavası arasında kalan mesafenin (130cm) tespit edilebilmesinin yanısıra, cephede bugünkü II P11, P12, P13, P14 no.lu pencerelerinin altında görülen taş söveli pencerelerin, özgün I.kat kesitinde 70 cm parapet yapma imkanı sağlayamamasından anlaşılmıştır (çizim E.15).

Bu katın iptal edilme nedeni sonraki evrelerde C ve E yapılarının I. katları oluşturulduğunda, D yapısının I. katı ile aynı kotta olmamasıdır.

5.4.1.2 Cephe Restitüsüyonu

Bu ilk evrede D yapısı iki katlıdır. Bağımsız girişleri olan D1 ve D2 adlı iki birimden oluşur. Zemin katta tek mekandan oluşan D1'in bugünkü Z13 no.lu mekanının cephesinde, simetri ekseni cepheyi ortalayan ZK15 no.lu giriş kapısından geçer. Bu kapının söveleri taş, formu basık kemerli ve kanatları demirdir. Bu kapı üzerinde taş söveli kare bir pencere (IIKP8) bulunur. Bu pencerenin lokmalı parmaklığı ve içerdən kullanılan demir kapakları bulunur. B pencerenin lentoşu üzerinde basık kemerli tuğla hafifletme kemeri vardır (çizim E.17).

D2 birimi Z14, ve Z16 no.lu mekanlardan oluşur. ikinci birimin zemin kat cephesinde D1'de görülen ZK15 no.lu kapıya benzer nitelikte taş söveli, basık kemerli, bir demir kapı yer almaktadır. Kapının sol yanında D1 birimde görülen pencere ile aynı yükseklikte ve özelliklerde 60/60 cm boyutlarında iki pencere bulunmaktadır (IP11, IP12). Bu pencere lentolarının üstünde de tuğla hafifletme kemerleri vardır.

I.katta D1 biriminde, IP10 no.lu pencerenin ortasından geçen eksene göre iki yanında simetrik, 80/80 cm boyutlarında, taş söveli kare iki pencere yer alır. D2 birimdeki pencereler bu pencereler ile benzer özelliklerde ve alttaki pencereler ile aynı hızadadır (çizim E.17).

D yapısının bu ilk evredeki çatısı beşik çatı olmalıdır. Bu döneme ait gravürlerde bu bölgede çatıların beşik ya da kırma çatı olduğunu görüyoruz (gravür 1.6)

5.4.2 II.Evre Restitüsyon

E yapısının II. Evre Olduğunu Gösteren Mimari Bulgular

A. Plan Özellikleri

D yapısının yanında yer alan E yapısının bu evredeki plan özellikleri hakkında herhangi bir bilgiye sahip değiliz. Ancak bugünkü plandan farklı olduğunu ileri sürmek mümkündür. Cephede kapının iki yanında yer alan biri siva altında kalmış olan iki pencereye planda bugün duvarlar isabet etmektedir. Bu, E yapısının planının bugün olduğundan farklı olduğunu bir göstergesidir.

B. Cephe Özellikleri

Duvar örgüsü ve kullanılan taşın cinsi D yapısında olduğundan farklıdır. Bugün E yapısının cephesinde, giriş kapısının iki yanında, biri siva altında kalmış, diğeri kapatılmış olan pencereler D yapısında görülen IP10, P11, P12 no.lu pencerelerin aynısıdır. D yapısında görülen IIP11, P12, P13, P14 no.lu pencerelerin altında görülen kare pencereler, bu evredeki pencere boyut ve biçimlerini yansıtmaktadır. E yapısındaki IP13, P15 no.lu pencerelerin sövelerinin iki parçadan oluşması, bu pencerelerin özgün boyut ve biçimlerinin bozulduğunu göstermektedir.

5.4.2.1 Plan Restitüsüyonu

Bu evrede E yapısına ait plan restitüsyonu yapılamamaktadır. Ancak yapının tek katlı olduğu tahmin edilmektedir. E yapısının bugünkü plana sahip olması, bugün kapının iki yanındaki pencerelerin iç duvarlara rastlıyor olmasından dolayı olanaksızdır. Bu yapıya kat ilave edilmek istediği sırada plan şemasının değiştirilerek bugünkü durumunu aldığı sanılmaktadır. M5 no.lu mevcut taş merdiven özgün ve yeni plan şemasına göre tasarlanmış bir merdiven olmalıdır (çizim E.18-19).

5.4.2.2 Cephe Restitüsyonu

Cephe giriş kapısına göre simetrik bir şekilde şekillenmiştir. Giriş kapısı, izlenebildiği kadariyla, kemerli bir kapıdır. Hanın bütününde gözlenen diğer tüm giriş kapılarının da bu biçimde olması, bu kapının da kemerli ve taş söveli, demir kanatları olan bir kapı olduğunu düşünülmesine neden olmuştur. Giriş kapısının iki yanında birer küçük pencere yer alır. Bu pencerelerin yerden yüksekliği yaklaşık olarak 120 cm'dir. Bu pencerelerin taş söveleri bulunur. D yapısında görülen IP10, P11, P12 no.lu pencereler ile boyut, malzeme açısından çok büyük benzerlikler görülür. Buradan haretketle, pencerelerin lokmalı parmaklığı ve içерden kullanılan demir kapakları olduğu varsayılabılır (çizim E.20).

Bugünkü I19 ve I22 no.lu mekanları aydınlatan IP13, P15 pencerelerin bugün olduğunun yarısı kadar olduğu düşünülmektedir. Zira, E yapısından önce mevcudiyeti görülen, D yapısında kullanılmış olan pencereler karedir. Bu pencereler rahat bir kullanım sağlayacak boyutta ve yerde değildirler. A-A kesitinde görüldüğü gibi, (çizim E.8) pencerelerin parapet yüksekliği 270 cm'dir. Pencerenin kendi yüksekliği ise, 208 cm'dir. Kolunu havaya kaldırılmış bir insanın uzanabileceği yükseklik yaklaşık olarak 220 cm olduğundan, bu büyülüklükte bir pecereyi bu kottan kullanılamayacağı düşünülmektedir. Bu pencerelerin sövelerinin iki parçadan oluşması ve buna benzer bir kullanımın herhangi başka bir yerde görülmemesi, bu pencerelerin orijinalde kare olduğunun ileri sürülmüşine neden olmuştur (çizim E.20).

Örtü sistemi hakkında bir bulgunun olmaması, D yapısında da kullanıldığı varsayıldığından, beşik çatının kullanılmış olabileceği düşünülmüştür.

5.4.3 III. Evre Restitüsyon

B ve C Yapılarının III. Evrede İlave Edildiğini Gösteren Mimari Bulgular

A. Plan Özellikleri:

C yapısı bir geçit etrafına kurgulanmış, kuzeyde C1, güneyde C2a ve C2b birimlerinden oluşur. Bu birimlerin arasındaki geçit üstündeki çapraz tonoz kiliseye uzanan yolu işaret eder. Bu geçit yarı açık bir mekan olup, bu tonozun doğu ve batı cephelerine duvar örülmemiştir.

C1 birimi ile C2a birimi geçite göre simetrik plan şemalarına sahiptirler. Ancak bu birimlerin girişleri Eski Banka Sokağı cephesindendir. Merkezi bir dağılım henüz uygulanmamıştır. Bu yapılar lojman olarak kullanılırken, C2b ile B yapısı C1a ve C1 lojmanlarının ticari amaçla kullandıkları dükkan ya da ambarları durumundadır.

B. Cephe Özellikleri:

Duvar örgüsü akçageçmez teknlığında yapılmıştır. Duvar örgüsünde tuğla kullanılmamıştır. C yapısında her birimin zemin katta birer giriş kapısı ve birer penceresi bulunur. Burada görülen pencerelerin boyutları, D yapısında görülen pencerelerden büyüktür. D yapısında kare olan pencere şekilleri burada dikdörtgen olmuştur. Söveleri daha incedir.

Pencere ve kapıların üstündeki kemerler diğer yapılarda görülmediği şekilde, renkli taştan yapılmıştır. Bu bulgular C yapısının D yapısından daha geç bir döneme ait olduğunu düşündürmektedir.

5.4.3.1 Plan Restitüsüyonu

C Yapısı

Yapı, zemin katta, geçitin kuzey tarafında C1, güney tarafında C2a ve C2b birimlerinden oluşur. Bu birimlerin girişleri bağımsız ve Eski Banka Sokağı cephesindendir.

Geçit kiliseye ve manastırın iç avlusuna kadar uzanan bir yol niteliğindedir. Geçitin kuzeyinde ve güneyinde yer alan birimlerle buradan bağlantısı henüz kurulmamıştır. Bu evrede girişin üstünde çapraz tonoz vardır (Dalleggio, 1963 b, sayı 381). Ancak bu tonozun doğu ve batı cepheleri duvarla örülü değildir. Bugünkü ZK06 no.lu giriş kapısının üstüne gelen kısmında tonozun köşelerinin yapının köşelerine oturmaması, bu savı desteklemektedir (çizim E.21).

C1 birimi iki katlıdır. Zemin katta Z04, Z05, Z06, no.lu mekanlardan oluşur. Eski Banka Sokağından ulaşılan ilk mekan Z06 no.lu mekandır. Diğer iki mekan bu mekanın doğusunda ard arda yer alır. Z06 no.lu mekanın bugün volta olan tavanının ahşap

kirişlerdenoluştugu sanılmaktadir. Bu mekana sokak cephesinden ZK04 no.lu kapı ve ZP02 no.lu pencere açılır.

Z05 no.lu mekanın tavanı beşik tonozdur. C1 biriminde I01 no.lu mekanda batı duvarında bir niş ve üstünde tonoz aylaması görülür. Bu nişin ve tonoz aylamasının bir benzeri C2a birimde simetrik olarak gözlenmekte ve merdivenin üstüne rastlamaktadır. Bu, C1 biriminde, Z05 no.lu mekanda C2a birimde görülen merdivenin bir benzeri olduğu varsayımlına neden olmaktadır (çizim E.21).

Rölövede Z04 olarak gösterilmiş olan mekan, son dönemde oluşturulmuş bir mekandır. Ancak, planda aynı yere gelen, girişi geçitten olan bir mekan vardır. Bu mekanın rölövesi yapılmadığından, yalnızca, boyut olarak rölövede gösterilen Z04 no.lu mekana bezediği söylenebilir.

C1 biriminin I.katı, I01, I02 ve I08 no.lu mekanlarından oluşur. I01 no.lu mekana Z05 no.lu mekandaki merdivenle ulaşılır. I01 no.lu mekanın tavanı kuzey-güney doğrultusunda beşik tonozdur. Merdivenin bu kata ulaştığı noktada tavana tonoz aylaması görülür. Bu mekanda görülen diğer tonoz aylamaları, I08 no.lu mekan ile, I02 no.lu mekanın girişleri üstündedir. Bu girişlerin I08 ve I02 no.lu mekanlar tarafında da benzer tonoz aylamaları bulunur. I01 no.lu mekanın batısında, Eski Banka Sokağa bakan, I08 no.lu mekan yer alır. Bu mekanın tavanı kuzey-güney doğrultusunda beşik tonozdur. I08 no.lu mekana Eski Banka Sokağı cephesinden açılmış olan IKP4 ve P5 no.lu pencerelerin üstünde tonoz aylamaları yer alır. I01 no.lu mekanın doğusunda I02 no.lu mekan yer alır. Bu mekanın tavanı kuzey-güney doğrultusunda beşik tonozdur. Doğu cephesinde bir, güney cephesinde iki, batı cephesinde bir adet pencere bu mekana açılır. Bu pencerelerden doğu ve batı yönünde yer alanların üstlerinde tonoz aylamaları yer alır.

C2a birimi iki katlıdır. Zemin katta Z08, Z09, Z10 no.lu mekanlarından oluşur. Eski Banka Sokağından ulaşılan ilk mekan Z10 no.lu mekandır. Diğer iki mekan bu mekanın

doğusunda ard arda yer alır. Z10 no.lu mekanın tavanı ahşap kirişlerdenoluştugu düşünülmektedir. Bu mekana sokak cephesinden ZP03 no.lu pencere ve ZP04* no.lu kapı açılır (çizim E.22).

Z09 no.lu mekanın tavanı doğu-batı yönünde beşik tonozdur. Bu mekanın kuzeyinde I10 no.lu mekana ulaşan taş merdiven yer alır. Bu merdivenin tavanı beşik tonozdur. Z09 no.lu mekandan Z08 no.lu mekana bir kapı ile geçilir. Bu mekanın tavanı kuzey-güney yönünde beşik tonozdur. Bu mekana kuzey duvarından üç pencere açılır. Bu pencereler, kiliseye uzanan geçite bakar.

Z08 no.lu mekandan, merdivenle I10 no.lu mekana ulaşmak mümkündür. Bu merdiven bir kemere taştılan, iki sahanlıklı bir merdivendir. Tavanda her iki sahanlığa bakan tonoz aylamaları vardır. Ayrıca, Z08 no.lu mekandan bodrum kata inen, M4 no.lu üstü tonozlu bir başka merdiven daha bulunur. Bu eğik tonoza saplanmış tonoz aylamaları görülür (fotoğraf 5.22).

C2a birimi I. katta I10, I11, I12, I13 no.lu mekanlardan oluşur. I11 no.lu ve Z15 no.lu mekandaki merdivenlerle I10 no.lu mekana ulaşılır. I10 no.lu mekanın C2a tarafında kalan kısmı üç çapraz tonozdan oluşur. I12 no.lu mekanın tavanı beşik tonozdur. Bu mekanın batısında, I13 no.lu mekan yer alır. Bu mekanın tavanı çapraz tonozdur. Çapraz tonozalar Eski Banka Sokağı cephesinde çıkıştı yapmış olan plastrlara oturur. Bu cepheden I13 no.lu mekana bir pencere açılır (çizim E.22).

C2b birimi tek katlıdır. Z11 ve Z12 no.lu mekanlarının oluşturduğu tek bir mekandır. Bu mekanın tavanı doğu-batı yönünde beşik tonozdur. Bu tonoz iki takviye kemerile desteklenmiştir. Bu kemerler zemine plastr olarak ulaşmaktadır.

Eski banka sokağı Cephesinden bu mekana, ZK13 no.lu kapı ile ulaşılır. Aynı cephe üzerindeki ZP05 no.lu pencere de bu mekana açılmaktadır.

* Bu kapı bugün pencereye dönüştürüldüğü için 'P' olarak tanımlanmıştır.

I. katta görülen IP09 no.lu pencere bugün olduğundan daha küçük boyutlu olmalıdır. Bu evrede farklı bir biçimde olduğu düşünülebilir. Ancak bunu gösteren herhangi bir işaret yoktur.

B Yapısı

C yapısının sur duvarı ile arasında kalan kısmına ön cepheyi teşkil edecek bir duvar örtülü, böylece B yapısı oluşturulmuştur. Ancak C yapısı ile D yapısı arasında olduğu gibi bir miktar öne çıkarılmıştır (çizim E.21).

B yapısı tek katlı büyük bir mekandan oluşur. Tavanı beşik tonozdur, üç takviye kemeri ile desteklenmiştir. Bu tonozda sur duvarı ve C yapısı yönünden gelen tonozlar aylamaları saplanır. Bu mekana açılan sokak cephesinde ve arka cephede olmak üzere iki pencere bulunur.

C1 ve C2 a birimleri lojman olarak kullanılırken, B yapısı ve C2b birimleri bu birimlere hizmet eden dükkanlar durumundadır. Böylece B yapısı C yapısındaki aksayan simetriyi tamamlamış olur.

E Yapısı

Bu evrede E yapısı bugün görülen plan şemasına kavuşmuştur. Giriş holünden kullanılan E1 ve E2 adlı iki birim bulunur. Bu birimler beşik tonoz ile örtülüdür. Her ikisinde de bu tonoz birer takviye kemeri ile desteklenmiştir. Ancak kemerlerin yerleri iki mekanda aynı noktada değildir (çizim E.21, 22).

Her birim giriş mekanındaki merdivenle ulaşılan ara katlara sahiptir. E1 birimi bir pencere ile aydınlatılırken, E2 birimi köşede olması dolayısıyla, Kuledibi Sokak cephesinden de ayrıca iki küçük pencere ile aydınlatılmıştır. Giriş holünün üst örtüsü hakkında yeterli bir bilgi yoktur. Burada E1 ve E2 birimlerinin tonozu taşıyacak olan

beden duvarları inşa edilmiş olduğuna göre, girişin üstündeki beşik tonozun da aynı zamanda inşa edildiği düşünülebilir.

Çatısı hakkında da yeterli bulguya sahip olunmadığından beşik çatının kullanılmış olduğu düşünülmüştür.

5.4.3.2 Cephe Restitüsyonu

C1 Birimi

C1 biriminin zemin kat cephesi ZK04 no.lu kapı ve ZP02 no.lu pencereden oluşur. Kapı taş söveli ve renkli 7 kemer taşıdan olmuş basık kemerlidir. Hanın diğer giriş kapılarında görüldüğü gibi zeminden yaklaşık 1m yüksekte ve demir kanatlara sahip olmalıdır. Girişin bugün de zeminden yüksek olması bu savımızı doğrulamaktadır (çizim E.23).

ZP02 no.lu pencere, diğer cephelerle bir paralellik kurulursa, taş söveli daha küçük boyutlu ve parapet kotundan yüksekte olmalıdır. Bugün görülen söveler çok ince olup, söveli pencere niteliğini fazlaca yansıtmadır (çizim E.23).

C1 biriminin I.katına geldiğimizde taş söveleri ve lentoları üzerinde hafifletme kemeri olan IP05 ile IP06 no.lu pencereler görülür. C2 birimindeki IP08, IP09 no.lu pencereler de bu pencerelere benziyor olmalıdır. C2b birimindeki sövelerdeki dökülen kısımlardan bu sövelerin altındaki taş söveleri andıran izler gözükmemektedir. Ancak daha kesin yargıya varabilmek için, sıva raspası yapılması gereklidir.

C2 Birimi

C2 birimine gelindiğinde bu cephenin tekrar eden özellikleri olduğu görülür. Bir giriş kapısı yanında parapet kotundan yüksekte yer alan küçük bir pencere ana karakteri oluşturur. Bu pencerelerinin taş söveleri ve üzerlerinde renkli üç adet kemer taşıdan

oluşan birer haffiletme kemerleri vardır. C2b birimde görülen haffiletme kemerinin orada C2a'dakine benzer bir pencere olduğuna işaret eder, bu da C2a ve C2b birimlerinin benzer cepheleri olduğu savını güçlendirir (çizim E.23).

C2a birimde bu cephe karakteri dışında I. Evre öncesinde bahsedilen bir pencere daha bulunmaktadır. Bugün kesitte dösemeye rastlayan bu pencerenin özgün döseme kotunun bugün olduğundan daha alçak olduğu varsayılsa bile ancak yatarak kullanılması gerekeceğinden, bu pencerenin bu yapının altında görülen dokuya ait bir pencere olması ihtimali söz konusudur.

Bugün C2a biriminde içi tuğla dolgu ile kapatılarak pencereye çevrilmiş olan ZP04 no.lu boşluk, bu evrede girişlerin ön cepheden yapılması dolayısı ile kapı olarak kullanılmaktadır. Açıklık yüksekliği kapı olmaya uygundur, zira hanın diğer birimlerinde görülen kapılara yükseklik, biçim ve yapım tekniği bakımından benzemektedir.

C2b biriminde cephede bugün mevcut olan ZK13 nolu kapının sol tarafında taş söyle kalıntıları görülmektedir. Lento kısım gözlenmemiştir, ancak bu kapının da diğer kapılara benzer bir şekilde üstü kemerli olması mümkündür.

C yapısının çatı örtüsü net olarak çözülememiştir. Ancak tahmin edilen, Eski Banka Sokağı cephesindeki saçak ucunun düz bir hattı takip ediyor olduğunu. Zira cephede taş sıraları bu kota kadar homojen gözükmektedir. Bu durumda bu koşulu yerine getirecek iki olasılık vardır. Bunlardan biri kırma çatıdır. Bu çözümdeki sorun çatıda birimler arasında olacak olan yatay derelerdir. Her ne kadar elimizde çatının beşik ya da kırma çatı olduğunu kanıtlayacak bulgular yoksa da, çatının beşik çatı olduğu tahmin edilmektedir (çizim E.23).

B Yapısı

ZK03 no.lu giriş özgündür. Giriş diğer girişlerde olduğu gibi zeminden yükseltilmemiştir. Burada zemin kotunun sokak eğimiyle olan ilişkisi sonucu, giriş sokak kotundan yapılmıştır. Giriş kapısının boyut ve yapım tekniği de diğer giriş kapılarına benzememektedir. Bunun nedeni bu mekanın ambar olarak kullanılmış olmasından ileri gelir. Demir sürgülü bir kapısı vardır. Kapının üstünde yer alan kare söveli IP03 no.lu pencerinin lentosunun üstünde tuğla hafifletme kemeri bulunur. Bu pencere D yapısının I.kat pencereleri ile aynı sistemde inşa edilmiştir (çizim E.23).

A yapısının arkasında kalan kısımda bir pencere olup olmadığı kesin değildir. Bugünkü III. katta V. evrede, düşeyde buraya rastgelen kısımda bir pencere olduğu görülür. Ancak zemin katta olması durumunda daha küçük boyutta ve parapet kotundan yüksekte olması gerekişi düşünülmektedir.

E Yapısı

Giriş kapısının yanındaki pencereler planın değişmesiyle birlikte kapatılmıştır. Bu evrede ara kat ilave edildiğinden, kare olan pencerelerin, daha rahat bir kullanım sağlamak için iki kat yükseltildiği, dikdörtgen büyük bir pencere şeklini aldığı görülür. Giriş kapısının üstündeki IIP12 no.lu gülbezekli pencere bu evrede henüz görülmemektedir. Bunun C yapısındaki geçitin örülerek han girişini haline dönüştürülmesiyle eş zamanlı olduğu düşünülmektedir (çizim E.23).

5.4.4 IV.Evre Restitüsyon

5.4.4.1 Plan Restitüsyonu

Bu evrede St.Pierre Kilisesi'ne ait bu beş yapı, kullanım açısından bir değişime uğramıştır. C yapısını oluşturan üç birim ve B yapısı han şekline dönüşmüştür. C yapısındaki geçitin ağzı duvarla örülerek, hanın girişini oluşturulmuştur. Giriş holü

şekline dönüsen bu bölüme mermer bir merdiven inşa edilerek üst katlara ulaşma imkanı sağlanmıştır. Bugünkü II.katın da bu evrede, merdivenin inşası ile aynı tarihte, yapıldığı bilinir (Dalleggio, 1963 b, s.11)

Merdivenin oluşturduğu ortak mekandan dağılım esasına dayanarak, birimler arasındaki ilişkiyi sağlamak amacıyla bazı duvarlarda kapılar açılmıştır (çizim E.24)

A Yapısı

Rölövesi yapılamadığından bir tahmin yapılamamıştır.

B Yapısı

Rölövesi yapılamadığından bir tahmin yapılamamıştır.

C Yapısı

Bu evrede mekanlara girişler, hanın ana girişinden yapılmaya başlanır. Bu amaçla Z06, Z10 ve Z05 no.lu mekanlara giriş holünden birer kapı açılır. Benzer bir şekilde, I.kat merdiven sahanlığından I01 ve I10 mekanlarına ulaşmak için bu mekanların merdiven sahanlığına gelen kısımlarına birer kapı açılmıştır. Böylelikle önceden iç merdivenle ulaşılarak kullanılan I01 ve I10 mekanlarına artık ana girişteki merdivenle de ulaşılabilmektedir.

Zemin kattaki mekanlara girişin hanın içinden yapılmaya başlanmasıyla, Z10 mekanının sokak cephesindeki girişi iptal edilerek pencereye dönüştürülmüştür(ZP04) (çizim E.25).

I. katın iç düzenlemesinde de değişiklikler yapılmıştır. B yapısı ile C1birimi ve C2a ile C2b birimleri arasında geçiş olanağı yaratılmıştır. Böylece Hanın I.katındaki tüm birimlerine ana merdivenle ulaşmak mümkün olmuştur.

Ayrıca merdivenin yapılmasıyla birlikte hana yeni bir katın ilave edildiğini görülür. Bu kat, merdivenin solunda II01, II40, II39 no.lu, sağında ise II03-II20, II26-II38 no.lu mekanlardan oluşur. Rölövesi yapılmış olan mekanlardan II03-II20, II26-II38 no.lu olanların tavanı ayna tonozdur (çizim E.26).

Bu evrede C yapısındaki II10, II1, II12, II13, II31 no.lu mekanların inşa edilmiş olup olmadığı, D yapısında görülen taş ayakların fonksiyonu ve tarihlendirmesine bağlı olarak ortaya çıkacaktır. D yapısının arkasında kalan ve bugün C yapısının bir kısmı oluşturan bu mekanları içeren kısmın bir avlu-bahçe olma olasılığı da vardır. D yapısına ait II14, II15, II16 no.lu mekanların buraya açılan pencereleri yanısıra II14, II15, II16 no.lu mekanlar ile C yapısı kitle olarak bu kısmı çevreler (çizim E.26).

Ancak tahmin edilen D yapısının II. Kat seviyesinde bir kullanım alanının henüz olmadığıdır. Bunu düşünmemize neden olan II14 mekanına, II15 ve II16 no.lu mekanlardan pencere açılmış olmasıdır. Bunun yanısıra kesit A-A'da görülen II13 mekanı bugünkü çatı kotuna ulaşmadan duvarda bir miktar batıya çekilme yapmaktadır. Bu nokta, cephe restitüsyonunda belirtilmiş olan çatı kotunu tutmaktadır. Demek oluyor ki, D yapısındaki II13 no.lu mekanın IV.Evredeki durumu, çatı cephe restitüsyonunda belirtilen noktada son bulur, ve II13no.lu mekanın üzeri açıktır.

Varlığı hakkında kesin biryargıya varılamayan bir diğer mekan da II31 no.lu mekandır. Bu duvar II10 ve II31 arasındaki duvar bölme duvari niteliğinde olmayıp taşıyıcı özelliği olan daha kalın bir duvardır. Ancak bu aşamada sorulması gereken soru, terası oluşturan II10 ve II31 mekanlarının ikisinin de birlikte bu evrede yer alıp almadığıdır. Bu mekanların tavanı volta döşemedir. Bu döşeme içine fenerler açılmıştır. Volta kullanımı bu evrede karşımıza çıkan bir yapım tekniği olmasına rağmen, bu kattaki diğer mekanlarda ayna tonoz kullanılmıştır. Bu mekanların bu evredeki fonksiyonları da net olarak bilinmediğinden, fenerli çatının bu mekanların fonksiyonun getirdiği bir biçim olup olmadığı cevaplanamamaktadır.

Benzer bir şekilde, merdivenin sol tarafında rölövesi yapılabilmiş olan II40 ve II39 no.lu mekanların da bugün tavanı voltadır. Muhdes olan bu örtülerin bu evrede görülen diğer örtüler gibi ayna tonoz olduğu tahmin edilmektedir. B yapısının bu kattaki diğer mekanlarının rölövesinin yapılamamış olması, plan restitüsyonunun netleşmemesine sebep olmuştur.

Bu evrede henüz III. katı görmediğimiz için doğal olarak III.kata çıkan merdiven de henüz inşa edilmemiş durumdadır. Bu gün merdivenin olduğu II17 no.lu mekan, etrafında yer alan (II08, II20, v.b.) diğer mekanlar gibi, tavanı ayna tonozlu olmalıdır.

Bugün II09 mekan, döşemeden tavana kadar bölümme duvarları ile bölünmüş ve ayna tonozlar kesilmiş durumdadır. Bu katın orijinal kullanımının olduğu bu evrede bu mekanın henüz bölümme duvarlar ile bölünmemiş ve tavanlarının da tüm mekanı örtecek şekilde ayna tonoz olduğu düşünülmektedir.

D Yapısı

Bu evrede D yapısı bir değişiklik göstermez.

E Yapısı

Bu evrede C yapısı ile birlikte E yapısına da bir kat ilave edilmiştir. C yapısında görülen mekan kurgusu burada benzer bir şekilde karşımıza çıkar. Bir alt katta girişin solunda E1 ve sağında E2 olmak üzere birer birim olarak gelişen plan şeması, bu evrede bu mekanların yanısıra girişin üstünü de olmak üzere, II34, II35, II36, II37 no.lu mekanları kullanır. I.kata bir merdiven ilave edilerek bu yeni kata ulaşılmıştır. Ancak bu merdivenin, bugün görülen merdiven olmadığı düşünülmektedir. Eldeki bulgular bu merdivenin yeri ve şekli hakkında bir ipucu vermemektedir (çizim E.24,25,26).

Mekan girişlerinin büyük bir olasılıkla bugün oldukları yerlerden farklı yerlerde oldukları sanılmaktadır. Bunun düşünülmesinin nedeni olan, girişlerdeki kot farkları ve

kapıların gelişî güzel olmasıdır. Merdivenin yerinin sağlıklı olarak belirlenebilmesine bağlı olarak bu konuda daha doğru bir tahmin yapılabilir.

5.4.4.2 Cephe Restitüsyonu

B Yapısı

Bu evrede II.kat inşa edilmiştir. Pencereler I.katta görülen pencerelere benzemekle birlikte bunların hafifletme kemerleri daha basık olarak yapılmışlardır. Bu pencereler C yapısında görülen pencerelerin eşidir (çizim E.27).

Kapının üstünde yer alan pencereler bugün olduğu şekildedir. Ancak, kapının solunda kalan pencereler, bugün A yapısının arkasında kaldığından varlıklarını sorgulamak gereklidir. Ancak V.evreye karşılık gelen bir fotoğrafta, III.katta bu pencerelerin hizasında bir pencere yer aldığı görülür. Bu pencerelerin her üç katta da olduğunu varsayırsak, A yapısının yapılmasıyla bu pencerelerin kapıya dönüştürüldüğü düşünülebilir. Pencereler giyotin pecere tipinde yapılmıştır.

Bugün bir kısmı kesilmiş olan kat silmesi B yapısından C yapısının sonuna kadar devam ediyor olmalıdır. Çatı B ve C yapılarını içine alacak şekilde kırma çatı olmaya uygundur.

C yapısı

C yapısında bu evrede görülen en büyük değişiklik, ayrı ayrı evler halindeki birimlerin han yapısına dönüştürülmüş olmasıdır. Bunu gerçekleştirmek için, C yapısındaki manastırın iç avlusuna ulaşan geçitin ağızı duvarla örülülmüş ve hanın girişi haline getirilmiştir. Bu amaçla ZK06 no.lu bir kapı ve üzerine gül bezekli bir pencere yapılmıştır. Aynı zamanda bu giriş holüne bir merdiven inşa edilmiş, böylelikle üst katlara ulaşım imkanı doğmuştur. Buna bağlı olarak yeni iibr kat ilave edilmiştir (çizim

E.27). C1 ve C2a birimlerine bu giriş holünden ulaşma imkanı sağlanmış, bu çerçevede, C2a biriminin cephedeki girişi iptal edilerek pencereye dönüştürülmüştür (ZP04) (çizim E.27).

II. katta girişin üstüne denk gelen II05 no.lu mekan haric her odanın iki penceresi vardır. Bu pencereler taş söveleri olan giyotin pencerelerdir. Lento üstlerinde tuğla hafifletme kemeri bulunur. Girişin üstündeki odada ise giriş aksına denk gelen yerde tek bir pencere yer alır.

D Yapısı

Bu evrede bir değişiklik göstermez.

E Yapısı

Bu evrede, E yapısı C yapısı ile paralel değişiklikler gösterir. Ancak E yapısının III.evredeki plan şeması bilinmediğinden planlamaya ilişkin paralleliliklerden şüphe ile bahsetmek gereklidir. III.evrede C yapısında olduğu gibi E yapısındaki giriş kısmının da yarı açık bir mekan olduğu düşünülmektedir. Bu evrede ise plan özelliklerinde anlatıldığı gibi, her iki yapıda bu mekanlar kapalı mekanlara dönüştürülmüş ve giriş kısımları gülbezekli bir pencere ile vurgulanmıştır. Bu giriş hollerine birer merdiven yapılmış ve buradan ara kat olan I.kata ulaşılmış ve hatta bir kat daha ilave edilmiştir. Her iki yapı için de bu kat artık tüm yapıya yayılan bir kat olmuştur.

Bu evrede E yapısının planı bugünkü şeklini aldığından, girişin yanındaki gözetleme pencerelerinin içi doldurulmuştur. Ara katın inşası sonucu, E yapısındaki kare olan I119, I22 no.lu mekanlardaki IP11, IP13 no.lu pencereler yeterli görülmeyip, taş sövelerin üstüne aynı boyutta birer parçanın ilave edilmesiyle, $\frac{1}{2}$ oranında dikdörtgen bir pencereye dönüştürülmüştür.

II. katta ise B ve C yapılarının II. katlarında görülen pencrelerin benzerleri görülür (IP15, IP16, IP17). C yapısındaki bir benzer bir şekilde, giriş holünün üstündeki oda hariç, her odanın iki penceresi vardır. Girişin üstünde ise, simetri ekseni üzerinde tek bir pencere görülür.

Bu yapının çatısı, yan kenarlarda ayna tonzoların eğiminden yararlanması dolayısıyla, kırma çatı olmalıdır (çizim E.27).

5.4.5 V.Evre Restitüsyon

Bu evrenin varlığını destekleyen en önemli bulgu Berggren tarafından 1875'ten sonra çekilmiş olan bir fotoğrafır (fotoğraf 5.4). Burada görülen, Hanın sol tarafındaki bir parçanın III.kat yüksekliğine ulaşmış olduğudur. Bu kısımda Eski Banka Sokağı cephesinde 4, buna dik olan Kuledibi Sokak'a paralel olan güney cephede 5 pencere görülür. Yapılan araştırmalar, bu fotoğrafta görülen çok sayıdaki detayın teşhis edilmesini sağlamıştır. Bunlardan bir kaçını söyle sıralanabilir.

Bugün yapının bu kısmına ilk bakıldığından bu fotoğrafa benzemediği hatta fotoğrafta görülen yapının, bu yapı olmadığı düşünülebilir. Çünkü fotoğrafın çekildiği tarihte henüz A yapısı bugünkü şeklini almamış, yani B yapısının Eski Banka Sokağı cephesindeki pencerelerinden birini henüz örtmemiştir. Ancak bu gün fotoğrafta en solda görülen pencere A yapısına geçişini sağlayan kapıyı oluşturmaktadır.

III.kat cephesinde sıvaların dökülmüş olduğu kısımlarda yapılan inceleme sırasında fotoğrafta görülen yapının sınırı bulunabilmiştir. Buradaki tuğlalar sırt sırt gelerek bir derz oluşturmuşlardır (fotoğraf 5.104).

Bir diğer bulgu da, III.katta III04 no.lu mekanın tavanının cam bir fener olmasıdır. Bu mekani uzun senelerden beri kullanan atölye sahibinin gözlemlerine göre, bu mekanın döşemesi bir yıl öncesine kadar 50/50 cm cam tuğlalardan oluşmaktadır. Planlama ve

boyut açısından merdiven olmaya çok uygun olan bu yer, III. kata ulaşılma problemini de çözmüş oluyordu. Çünkü bugün III.kata çıkan merdiven VI. evrede yapılmıştır.

5.4.5.1 Plan Restitüsüyonu

Bu evre, B ve C yapısında III02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 14, 15 no.lu mekanlardan oluşur. Bu mekanların tavanı voltadır (çizim E.28).

Bu mekanlara III05 no.lu merdiven holünden dağılınır. Merdiven çizimE.28'de X ile işaretlenmiştir. Bu mekanın altında II. katta, rölöve yapılamadığından, merdivenin biçimini hakkında bir tahmin yapılamamaktadır. Bu merdiven holünden IIIK01 no.lu kapıdan III03, III02, III07 no.lu mekanlara, IIIK10 no.lu kapıdan III11, III10, III08 no.lu mekanlara ulaşılır.

III02, 03, 07, 15 no.lu mekanlarının döşemesinin altında yaklaşık 120 cmlik bir boşluk tespit edilmiştir. Bu boşluk cephede görülen 10/20 cmlik havalandırma delikleri ile havlanır. Buraya III02'deki bir delikten ulaşılır. Amacı tam olarak tespit edilememiştir. Bu mekanların döşemesinin ayaklara oturan bir çapraz tonozlu sistem üzerine oluşturulduğu, atölye sahibinin bir gözlemidir. Ancak bugün harab halde olan bu mekana girilememiştir.

Sokağa Cephesi olan her oda yüzeyinde ikişer pencere bulunur. Bu pencereler benzer özellikler gösterirler. Bu mekanlardaki dış duvar kalınlıkları 54 cm iken, III.kattaki diğer mekanların dış duvar kalınlıkları 39 cm'dir.

Ayrıca III02 no.lu mekanın Eski Banka Sokağı cephesinde bugün A yapısına geçiş sağlayan kapı boşluğunun yanında duvara gömülü bir kasa vardır. Buna benzer bir kasa VI.evrede A yapısında da karşımıza çıkar. Ancak bahsedilen kasanın bu evrede mi yoksa diğer kasa ile birlikte VI. evrede mi yapıldığı tam olarak tespit edilememiştir.

III04 no.lu mekanda merdivenin doğusunda yer alan koridor niteliğindeki III06 no.lu mekanın bu evredeki varlığı hakkında da bir yorum yapılamamaktadır. III011 no.lu mekanın kuzey duvarının bir dış duvar olduğunu belirtecek herhangi bir ipucu- pencere boşluğu ya da niş- yoktur. Bu sebepten ötürü aksi ispatlanamadığı için, bu kısım mevcut olarak gösterilmiştir.

Bu evrede diğer yapılarda bir değişiklik yoktur.

5.4.5.2 Cephe Restitüsüyonu

IV. Evreden farklı olarak bu evrede görülen, kısmi III.kattır. Tuğla olarak inşa edilmiş bu kat ile II.kat arasında yaklaşık 120cm bir boşluk vardır. Bunun nedeni II.katta yer alan mekanların örtülerinin özgün durumda tonoz olması ve daha sonra volta döşmeye dönüştürülmesidir (çizim E.29).

Cephede B yapısında III02 no.lu mekanda ve C yapısında III07+III06 no.lu mekanlarda ikişer pencere bulunur. Bu pencereler giyotin penceredir. B yapısında iki pencerenin ortasına denk gelen yerde bir baca bulunur. Bu III02 no.lu mekandaki ocağın bacasıdır.

B, C yapısındaki tüm II.kat pencereleri ile E yapısında II.kattaki IIP18, IIP19 no.lu iki pencere değiştirilerek daha büyük boyutlu olan, III.kat pencerelerine benzetilmiştir.

Sağ silmesi B ve C yapısı boyunca devam eder. Çatı kırma çatıdır.

5.4.6 VI.Evre Restitüsyon

5.4.6.1 Plan Restitüsyonu

Bu evrede D yapısının I.katı iptal edilerek çatı kotunun C yapısı ile aynı kotu tutması istenilen bugün görülen II.kat inşa edilmiştir. Yeni döşeme eski döşemeden 130cm

yükseltilerek elde edildiği anlaşılmıştır. D yapısına ait II15 ve II16 no.lu mekanların tavanı voltadır (çizim E 30).

IIIP11, IIIP12, IIIP13, IIIP14 no.lu pencereler orijinal pencere ile aynı hizada ve C yapısında III. Katta görülen diğer pencerelerin benzeri olarak yapılmıştır.

Bu evrede hana III. kat ilave edilir. Bu kat, hanın tamamını kaplayan bir kat olup buraya ulaşımı sağlamak üzere II17 no.lu mekana bir ahşap merdiven yapılmıştır. III.katın V.evrede ilk inşa edilen bölümü biraz değiştirilerek bu yeni merdivenden ulaşılacak şeke dönüştürülmüş ve III.kata ulaşımı sağlayan V.evre merdiven iptal edilmiştir. Böylelikle hanın en üst katı tek bir merdivenle ulaşılan bir hale gelmiştir.

II17 no.lu mekana yapılan bu merdivenin bitişinde kalan Hanın ana merdiven kovasının üstü, her iki merdiven boşluğunu aydınlatmak üzere cam bir fenerle kapatılmıştır.

Bu aydınlığın doğusunda alan III10 no.lu mekandan kullanılan III13 no.lu mekan haline getirilmiştir. Bu kattaki Eski Banka Sokağı cephesindeki hemen hemen tüm odaların birbirine geçiş vardır. D yapısının doğusundaki II10, II12, II31 no.lu mekanların üstü bu kattan teras olarak kullanılmaktadır.

Bu değişiklerle birlikte, B yapısının bir kısmını örtecek şekilde A yapısının inşa edildiği görülür. A yapısının kendi içinde düşey sirkülasyon olanağı yoktur. Bu yapı tuğla yığma, döşemesi voltadır. Her katta bu tek odalık mekanlara açılan iki pencere bulunur. Bu pencerelerin demir kanatları vardır. III.katta A yapısında bir de gömme kasa bulunur.

5.4.6.2 Cephe Restitüsüyonu

Bu evrede tüm yapıyı örtecek olan III. kat inşa edilir. Cephesi tuğla üzeri sıvalıdır. Bu kattaki mekanlara II.kat pencereleri ile aynı hizaya denk gelen yerlere, pencereler açılmıştır. Bu pencereler III.katin ilk inşa edilen kısmında görülen pencerelerin benzerleri olan giyotin pencereler gibidir (III P03, III P05, III P06, v.b.).

II.kat silmesi tüm yapı boyunca devam ettirilmiştir. Böylece II.kat bitimine kadar taş olan yapı ile tuğla olan II.katin birleşme noktası kapatılmıştır. III.kat sonunda da tüm yapı boyunca görülen bir sacak silmesi yer alır. Çatı kırma çatıdır (çizim E.31).

5.5 Yapıdaki Bozulmalar ve Nedenleri

Restorasyon işlemini bir tıp bilimdalı olan geriatri bilimi ile özdeşleştirebiliriz. Bu bilim dalı yaşlılıkte organizmada oluşan çeşitli bozukluklarla mücadele ederek yaşıının bu dönemi olabildiğince sağlıklı geçirmesini hedefler. Burada yapılan işlem, diğer tüm tıp bilim dallarında olduğu gibi yaşıının sorunlarını tespit etmek ve buna uygun bir tedavi geliştirmektir.

Aynı şekilde tarihi bir yapının da yaşlılıktan, ya da buna eklenen diğer sebeplerden dolayı sorunları olabilir. Restorasyonun amacı aynı geriatri biliminde olduğu gibi, yapıyı en sağlıklı şekilde en uzun süre yaşatmaktadır.

İzlenmesi gereken yöntem, bozulmaların ve nedenlerinin en doğru şekilde teşhis edilmesi ve buna uygun restorasyon ve yenileme önlemlerinin alınmasıdır.

Yapılar genellikle şu sebeplerden ötürü bozulurlar.

1. Bünyesel Nedenler

- a. Yapının konumu
- b. Zemin özellikleri
- c. Strüktür tasarıımı
- d. Hatalı malzeme kullanımı
- e. Kötü işçilik ve detay

2. Çevresel Nedenler

- a. Doğal etkenler
- b. Doğal afetler

3. İnsanların Tahribatı

- a. Terk
- b. Kötü kullanım ve onarım
- c. Yangın
- d. Savaş

- e. Vandalizm
 - f. Bayındırılık hareketleri
 - g. Hava kirliliği
 - h. Trafik
- (Ahunbay, 1996, s.38-45)

Bu sebeplerin St.Pierre Hanı nasıl tahrip ettiklerini sırasıyla inceleyelim.

5.5.1 Bünyesel Etkiler

5.5.1.1 Yapının Konumu:

Yapı yaklaşık olarak 15° lik bir eğime oturur. Burada arazi eğimden yararlanmak ve onunla uyum içinde bir mimari geliştirebilmek için, teraslamalar yapılmıştır. Dominikenlerin burada yapı yapmaya başladıkları 15. yüzyıldan itibaren geliştirilmiştir.

Dezavantajlı olan bu arazi, doğru planlama ile bu olumsuz özelliğini en az düzeyde etkili kılmıştır.

5.5.1.2 Zemin Özellikleri:

St.Pierre Hanın inşa edildiği bölgenin zeminin çok kuvvetli şistli bir yapıya sahip olduğu bilinmektedir (Sauvaget, 1934, 224). Zemin suyunun binayı tahrip edecek kadar etkili olmadığı sanılmaktadır. Zira Cenevizliler Galata'ya yerleşiklerinde bu bölgenin tek sorunun suyunun olmaması olarak ifade etmişlerdir (Sauvaget, 1934, 224).

Ancak bugün C yapısının bodrum katı aşırı bakımsızlıktan dolayı su almış ve zemininin çamur kapladığı tespit edilmiştir. Bu mekanda yapılacak bir araştırma, gerçek anlamda zemin suyundan kaynaklanan bir sorunun olup olmadığını ortaya çıkaracaktır.

5.5.1.3 Strüktür Tasarımı:

St.Pierre Han zemin, I.kat ve II.katlarda taş yığma, III.katta ise tuğla yığma yapım tekniğinde inşa edilmiştir. Yapıldığı 18.yüzyıldan bu yana bir çok doğa etkisine maruz kalmıştır. Ancak bu tahribatlar, bugün için strüktürel bir tehlike yaratacak boyuta ulaşmamıştır. Mekanlar, beşik ve çapraz tonozlarla örtülmüştür. Bu tonozların çekme ve basınç gerilmelerinin kesiştiği ve tonozun en zayıf yeri olan bu noktadan demir kılıçlamalar ile duvarlara bağlanmıştır. Böylelikle yapı 7 şiddetinden büyük en az beş depremi atlatarak bugüne kadar gelebilmiştir.

5.5.1.4 Hatalı Malzeme Kullanımı:

Yapıda kullanılan taş malzemenin, civardan elde edilen bir malzeme olduğu düşünülmektedir. Bu yüzden bölgesel doğa koşulları ile uyum içindedir. Yapıda hatalı malzeme kullanımına dayalı herhangi bir bozulmaya rastlanmamıştır.

5.5.1.5 Kötü İşçilik ve Detay :

Yapıda kötü işçilikten dolayı bozulmuş bazı elemanlar bulunur. Özellikle Eski Banka Sokağı cephesindeki orijinal olmayan pencereler, değiştirilmeleri sırasında bu tür bir bozulmaya maruz kalmışlardır. Büyütülen pencerelerin kasa duvar ilişkilerindeki detaylar oldukça sağıksızdır.

5.5.2 Çevresel Etkenler

5.5.2.1 Doğal Etkenler:

Yağmur, rüzgar, güneş ve don gibi doğal etkenlerin yapıyı tahrip etmesi oldukça sık görülen bir bozulma nedenidir. Ancak St.Pierre Han'ın ana cephesini verdiği Eski Banka Sokağı dar bir sokak olup, eni yaklaşık 5 m'dir (fotoğraf 5.105). Sokağın diğer yanındakiının yükseliği, yaklaşık olarak 20 m ve hanın yüksekliğinden yaklaşık 3m fazladır. Böylelikle kesitlerde de görüleceği gibi bu yapı, St.Pierre Han'ı doğal etkilere karşı yeteri derecede korumaktadır. Benzer bir şekilde hanın kuzeyinde yer alan Eski

Manastır binası da hanın kuzey cephesini korurken, hanın batı cephesi sur duvarından oluşmaktadır. Doğu cephesi ise diğer cephelere kıyasla daha korunmasız olmakla birlikte (fotoğraf.106) yine de Kuledibi Sokağıının fazla geniş olmaması ve çevresinin binalarla çevrili olmasından ötürü doğal etkilere karşı korunmuş durumdadır (fotoğraf 5.7-13).

Kat ve saçak silmeleri hava koşullarından en çok etkilenen yapı elemanları olmuştur.

5.5.2.2 Doğal Afetler:

Bu bölgenin yanım ve depremden bir çok kere zarar gördüğü bilinmektedir, ancak yapı üzerinde belirgin olarak bu sebepten kaynaklanan bir bozulma tespit edilmemiştir.

5.5.3 İnsanların Tahribatları

5.5.3.1 Terk

Kiliseye gelir getirmesi amacıyla inşa edilen bu yapı gerek konut, gerek ticari amaçlı bir çok fonksiyonu bünyesinde barındırmıştır. Bilindiği kadarıyla her dönemde kullanıcısı olmuştur. Bu nedenle terk, yapıda bozulmaya neden olmamıştır.

5.5.3.2 Kötü Kullanım ve Onarım :

Bu tür bozulma, yapıyı en fazla tahrip eden nedenlerin başında gelir. Mekanların bugünkü işlevleri, gerek insan, gerekse yapı sağlığına uygun değildir. Mekanların seçilmiş olan işlevle elverişli olmayı, bu mekanların gerektiği gibi kullanılmamasına sebep olmaktadır. Bu uygun olmayan iş gruplarında çalışan kişilerin bilinç düzeyi de bir tarihi eserde yaşamaya uygun değildir.

Kötü kullanıma en fazla maruz kalan yapı elemanları, şunlardır.

5.104. V. Evre Restitüsyon, bina bitişme çizgisi

Döşemeler:

Genellikle atölye olarak kullanılan bu mekanlarda oldukça ağır iş makinaları bulunmakta, döşemeler fazla yüke maruz kalmaktadır. Döşeme kaplamaları hemen hemen tüm mekanlarda yok olmuş, yerine şap bir döşeme oluşturulmuştur. Islak hacim olarak tasarılmamış bazı mekanalar (II10,Z08) (fotoğraf 5.21, 5.36, 37, 38, 39, 40, 41) fazla miktarda suya maruz kalmaktadır. Yürümeyi güçlendiren döşemedeki suya karşı önlem olarak yerden yükseltilmiş ahşap izgaralar üzerinde yürünmektedir. Ayrıca bazı mekanlarda bu sıvı asit de olabilmektedir.

Duvarlar:

- **Genişletme Amaçlı Tahribat :**

Yukarıda bahsedilen iş makinaları bazı mekanlara sığmadığından, kapılar yıkılarak genişletilmiştir. Bazı mekanlara yeni giriş kapıları açılmış (ZK7, 8, 10) bazlarında ise bu geçişler örülerek iptal edilmiştir(Z10 no.lu mekanda).

- **Darbe Sonucu Oluşmuş Tahribat :**

Hana mal getirilmesi sırasında özellikle I.kat merdiven kovasını oluşturan duvarlarda darbeler sonucu sıvaların döküldüğü tesbit edilmiştir.

- **Bakımsızlık ve Kirlenme :**

Bu tür bozulma yapının geneline hakim ve oldukça etkendir.

- **Atık Gazlar :**

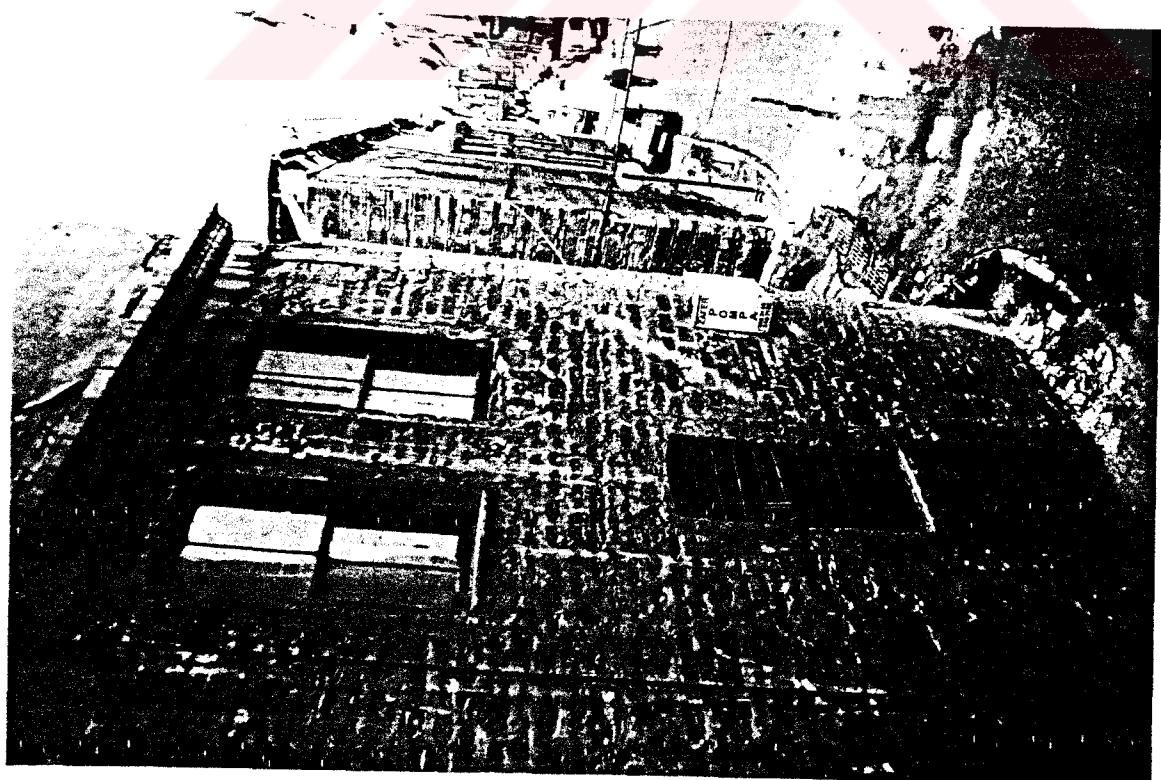
Hanın atölye olarak kullanılan mekanlarında üretim cinsine göre farklılaşan atık gazlar ortaya çıkmaktadır. Bu gazlar, yapının soluk alan yüzeylerini sağlık koşullarından uzaklaştırmaktadır. Dış cephede taş olan yüzeyler, boyalı atölyesinden dış cepheye gelmiş olan boyalar ile tahrip olmuştur.

- **Nem :**

Nemden kaynaklanan sıva bozulmaları yapıyı yoğun olarak tehdit etmez. Bu tür bozulma genellikle III.katta görülmekte, yağmur oluklarının işlevini yerine getirmemesinden kaynaklanmaktadır. Bir diğer nedense yine III.katta dış sıvaların yer

5.105. Eski Banka Sokağı

5.106. Kuledibi-Karçınar Sokaklarının kesişmesi

yer dökülmüş olması yapı cephesinin hava koşullarına karşı korunmasız kalmış olmalıdır. Ayrıca cephelerde açılmış soba delikleri nemlenmenin bir diğer nedenidir. Bir diğer neden de, değiştirilen pencerelerin kasa-duvar ilişkisinin doğru detaylarla kurulamamasıdır.

- **Duvar Yazıları:**

E yapısında giriş katında görülür.

- **Görsel Kırılık :**

Elektrik kabloları, sigorta kutuları, tabelalar hem iç hem de dış cephede duvar yüzeylerini bünyesel ve görsel olarak tahrif etmektedir.

Tavanlar :

Tavanlardaki bozulma iki türlüdür. Bunlar tavanın-üst örtünün değiştirilmesiyle oluşmuş bozulmalar (Z05, Z11) ve nem, buharlaşma v.b. gibi nedenlerden oluşmuş bozulmalardır (II10 no.lu mekan). Bunların sebepleri şöyle sıralanabilir. III.katta çatıdan gelen suya direkt olarak maruz kalmanın yanı sıra mekandaki buharlaşmanın tavanlarda yoğunlaşıyla oluşmuş bozulmalardır.

Pencereler:

Eski Banka Sokağı cephesinde görülen pencerelerin bir kısmı orijinal biçimlerini yitirmiştir. Taş söveli olan bu pencereler, sövelerin sökülmesiyle elde edilen daha büyük boşluklara takılan pencereler ile değiştirilmiştir. Pencerelerin tespit edilmesi sırasında kasaların duvarla ilişkisi tam olarak kuralamamış, aradaki boş kalan kısımlar harçla doldurulmuştur. Bu pencerelerin özellikle denizlikleri büyük oranda zarar görmüştür. Bu cephedeki tüm pencerelerin camları büyük oranda mevcuttur. Doğramalar bakım gerektirmekle birlikte, bir çoğu kullanılabilir durumdadır.

III.katta terasa bakan pencerelerin kanatları sökülmüş ve camları kırılmıştır. Bu pencereleri dışardan koruyan demir kapaklar paslanmıştır.

Kapılar:

Eski Banka Sokağı cephesinde yer alan kapılardan bazıları ZK04'te olduğu gibi biçimsel bozulmaya uğramış, ZP05 iptal edilerek pencereye dönüştürülmüş, ZK13 yıkılarak biraz öteye yeni bir kapı boşluğu açılmış, ZK20, ZK22 duvarlar yıkılarak oluşturulmuşlardır. İç kapılarda da bunlara benzer müdahaleler yapılmıştır.

5.5.3.3 Yangınlar:

Bu bölge bir çok yangın geçirmiştir olmasına rağmen, yapı üzerinde bu sebepten kaynaklanan bir bozulma izlenmemiştir.

5.5.3.4 Savaşlar:

Bu yapının yapıldığı 1770-1775 tarihinden bugüne İstanbul, dolayısıyla Galata savaş yaşamamıştır.

5.5.3.5 Vandalizm:

Bu tür bozulma, yapılan tahribatın kasıtlı olarak yapıldığı durumdur. St.Pierre Han kullanıcılarının özellikle yapıyı tahrip etmek üzere bir tutum içinde oldukları gözelememişse de biliçsizliğin getirdiği tahrip çok büyük ölçüdedir. Buna çok basit bir örnek vermek gerekirse, III.kat çıkan ahşap merdiveni genellikle koşarak çıkan han sakinleri bu davranışlarının yapı ve merdiven üzerindeki tahribatını değerlendirememektedirler. Her gün yüzlerce kere inip çıkan bu merdivenin bir gün içinde yaşadığı tahribat bile önemsenecuk ölçüdedir.

5.5.3.6 Bayındırılık Hareketleri:

Bayındırılık hareketlerinin neden olduğu bozulma E yapısında II.katta İIP18,19 no.lu pencerelerin altındaki çatlakta görülür. Bunun nedeni, Kuledibi Sokağı üzerindeki eski Rosario Apartmanının yıkılarak yerine bugün görülen betonarme binanın yapılması sırasında köşedeki E yapısının yeterince desteklenmemesi sonucu burkulma etkisine

maruz kalmış olması olabilir. Bugün için bir tehlike arzetmeyen bu sorunun giderilmesi için nedenini araştırmaya yönelik daha ayrıntılı bir çalışma yapılması ve bu kapsamda statik uzmanlara danışılması gerekmektedir.

Bunun dışında basamaklardan oluşan Kuledibi Sokak ile parke taşı olan Eski Banka Sokağı asfaltlanmıştır. Sokak dokusu özgün karakterini yitirmiştir.

5.5.3.7 Turizm:

Turizm bazı tarihi yapılar için ziyaretçi sayısının fazlalığı ve yarattığı kirlilik dolayısıyla tehlike olarak görülürken, bu yapının belki de hayatını kurtaracak bir etken olarak karşımıza çıkar. Zira mevcut işlevi yapıyı günden güne tahrip etmektedir. Oysa Galata bölgesi oldukça yoğun bir turist ilgisi ile karşı karşıyadır. Yapı bölgedeki tarihi, mimari ve mekansal açılarından önemli bir potansiyale sahiptir. Ancak bugün yapının mevcut işlevi bu özelliklerini yeterince ortaya çıkaramamaktadır. Buna rağmen her yıl dünyanın dört bir yanından bu yapıyı ziyaret eden bir çok turist ve bilim adamı vardır.

5.5.3.8 Hava Kirliliği:

Yapı bir ana cadde üzerinde, ya da buna benzer bir etkiye doğrudan maruz kalmasa da İstanbul'da olması dolayısıyla diğer tüm yapılar kadar hava kirliliğinden etkilenmektedir. Ancak Karaköy bölgesinde yer alan limanın ve Haliç'te yer alan küçük sanayinin kirliliği büyük oranda artmaktadır.

5.5.3.9 Trafik:

Kuledibi Sokak ile Eski Banka Sokağı trafik yükü olmayan sokaklardır. Ancak Eski Banka Sokağına paralel olan Bankalar Caddesi ve Karaköy Meydanı yoğun bir trafiğe sahiptir.

5.6 Restorasyon

Bir yapının restorasyonu teknik açıdan bir çok alt başlığı içerir. Her yapı, bozulma durumuna göre bu tekniklerin bir ya da bir kaçının kullanımını gerektirebilir. St.Pierre Han ele alındığında aşağıda açıklanacak olan tekniklerin kullanılması uygun görülmüştür.

Yapıdaki bozulmaların ana başlıkları şöyledir;

1. Ayıklama
2. Bütünleme
3. Temizleme
4. Sağlamlaştırma
5. Yeni işlev verilmesi

Bu teknikler uygulanırken, gözönünde tutulan amaç, yapıyı olduğu gibi korumaktır. Yapıya en az müdahale ile özgün fiziksel durumu ve işlevi göz önüne alınarak, yeniden değerlendirilmesi uygun bulunmuştur.

5.6.1 Ayıklama

Yapı yapıldığı 18. yüzyıldan bugüne kadar bir çok değişiklik geçirmiştir. Ayıklama yapılacak kısımlar, çoğu yerde bu süreci yansitan elemanları kapsamamış, yalnızca günümüzün belli bir karakteri olmayan, yapıyı işlevsel, estetik, ya da strüktürel olarak zedeleyen ekleri hedeflemiştir. Bu ayıklamalardan bir kaçının nitelik olarak diğerlerinden farklıdır. Burada amaçlanan, özgün plan şema ve yapı strüktürünu ortaya çıkarmak olmuştur.

Venedik Tüzüğünün 11. Maddesine “Anıt maledilmiş farklı dönemlerin geçerli katkıları saygı görmelidir; zira onarımın amacı üslüp birliği değildir. Bir anıt üst üste çeşitli dönemin izlerini taşıyorsa ve en alttaki durumu açığa çıkarmak ancak bazı özel durumlarda -yok edilen malzemenin önemi azsa, açığa çıkarılan malzeme büyük

tarihi, arkeolojik ya da estetik değer taşıyorsa ve korunma durumu böyle bir davranışın gerekli gösterecek kadar iyi ise- haklı çıkarılabilir. İlgili unsurların öneminin değerlendirilmesi ile ilgili yargı neyin yok edileceği üzerinde karar vermek sadece bu işi üzerine almış kimseye bırakılamaz” denilmektedir (Ahunbay, 1996, s.101). Yukarıda bahsedilen ilkeler bu madde ışığında oluşturulmuşlardır.

5.6.1.1 Planda Yapılan Ayıklamalar

Duvarlar

Han, kuzeyinde yer alan sur duvarına II.kat bitimine kadar bitişik durumdadır. III.katta yapı, bu duvarın üstüne oturmaktadır. Zemin katta Sur duvarının algılanması için, B yapısının I.kat döşemesi kaldırılarak, hem özgün durumuna getirilmiş, hem de sur duvarının rahatça algılanması istenmiştir.

C yapısının ZK04, ZP04, ZK13 no.lu giriş kapıları, özgün duruma getrilmiştir. Z06 no.lu mekan ile Z05 no.lu mekan arasında yer alan bölme duvarı kaldırılmıştır.

Geçit kısmında merdiven sahanlığını taşıyan yarımdaire tuğla duvar, I24, I25, I26, I27 no.lu mekanlara daha rahat ulaşım sağlamak üzere soldaki parçası temizlenerek, kullanılabilir bir geçite dönüştürülmüştür.

D2 biriminde örülülmüş olan geçitler, ayıklanarak özgün haline dönüştürülmüştür. Bu geçitlerin yanında bu gün görülen kapı iptal edilerek geçisin bu iki geçitten yapılması sağlanmıştır. Z14 no.lu mekanda yer alan merdiven ayıklanmış, özgün durumdaki yerine tekrar yapılmıştır.

I.katta, B yapısının döşemesi, bu döşeme üzerinde yer alan bölme duvalar, depo ve wc'ler ile birlikte kaldırılmıştır.

Merdiven sahanlığında çAĞ ocağını oluşturan bölme duvarı kaldırılmıştır. C yapısında görülen bölme duvarlar ayıklanarak, I14, I10, I15 no.lu mekanların özgün durumunda olduğu gibi, tek bir mekan haline dönüştürülmesi düşünülmüştür. D yapısındaki I16 ile I17 no.lu mekanlar arasındaki bölme duvar kaldırılmıştır. E yapısındaki girişin üst kısmındaki orijinal olmayan döşeme ve I21 no.lu mekan ayıklanarak edilerek, girişin üstü açılmıştır.

II. katta merdiven sahanlığında yer alan ofis, bölme duvarı ayıklanmıştır. II09 no.lu mekandaki bölme duvar kaldırılmış, kareye yakın olan özgün biçimine dönüştürülmüştür. II08 ve II10 no.lu mekanlardaki ahşap panolarla oluşturulmuş olan bölmeler ayıklanmış, II12 no.lu mekanı oluşturan bölme duvarlar ve II11 no.lu mekanın giriş duvarı kaldırılmıştır. II10 no.lu mekanda yer alan ahşap pano ayıklanmıştır. II13 no.lu mekanın üst örtüsü, ondülindir. Özgün durumunda, üst örtüsü havaya açık olan bu kısım tekrar özgün haline dönüştürülmüştür. II15 ile II16 no.lu mekanlar arasındaki metal bölme kaldırılmış, bu mekan tek bir mekana dönüştürülmüştür. II19 no.lu mekandaki bölme duvarları kaldırılmıştır. Manastır ile han arasına yapılmış olan wc'ler ve diğer bölme duvarları iptal edilmiştir.

III.katta, sur duvarı üzerinde devam eden, III04 no.lu mekandan kiliseye kadar uzanan dış duvarın, sur duvarı üzerinde yer alması, mimari ve tarihsel bir değere sahip olmamasından dolayı kaldırılmıştır. III05 no.lu mekandaki ahşap panolar, sökülmüştür. III07 ile III15 no.lu mekanlar arasındaki duvar kaldırılarak bu mekana özgün boyutları kazandırılmıştır. III14 no.lu koridor mekanın doğu duvarı ile III09 no.lu mekanın batı duvarını teşkil eden bağıdaki duvar ile III09 no.lu mekan ile III12 no.lu mekan arasındaki bölme duvarları kaldırılmıştır. III24 no.lu mekan ile III25 nolu mekan arasında yer alan sabit dolap ayıklanmıştır. III27 no.lu mekan ile III28 no.lu mekanları biribirinden ayıran bölme duvalar kaldırılmıştır. III30 no.lu terasta yer alan, II.katta bahsedilen ondulin çatı kaplaması kaldırılarak bu mekanın üstünün havaya açılması sağlanmıştır.

Döşeme Kaplamaları

Hanın genelinde kullanılmış olan döşeme kaplaması şaptır. Yeni işlev bu tür bir döşeme kaplaması uygun görülmemiştir. Restorasyon sürecinde bu döşemeler kaldırılacak yapılacak müdahaleye, kaldırıldırmaya işlemi sonunda karşılaşılacak olan döşeme kaplamasına göre karar verilecektir.

Sıvalar

Bazı mekanlarda içerdikleri işlevler sonucunda gaz atıkları oluşmuştur. Yapılan analizler sonucunda gerekli görülen mekanlardaki sıvalar, sökülerek yeniden yapılacaktır. Darbe etkisiyle ya da nemden dolayı dökülen ya da duvar yüzeyinden ayrılan sıvalar, nem sorunu ortadan kaldırıldıktan sonra sağlam bölgeye kadar temizlenecek ve yerine yeniden sıva yapılacaktır.

Kapı ve Pencereler

Muhdes kapı ve pencerelerin birçoğu planlama sürecini yansittıkları için korunmuşlardır. Korunmamış olan pencere ve kapıların, ya yeni işlev bir katkıları yoktur ya da planlama sürecinin en son evresini yansitan son dönem ekleridir.

Zemin Kat

C1 birimideki, ZK04 no.lu muhdes kapı, özgün haline dönüştürülmüştür. Demir kanatlar yerine cam kanatlar takılmıştır. C2a biriminde ZP4 no.lu bugün pencere olan kapı, özgün haline dönüştürülmüştür. Ancak, yer aldığı evredeki kapı görünümünde değil, cam olarak yapılmıştır. Böylece hem içeri ışık almak mümkün olmuş hem de kapı olarak kullanılmasa bile özgün biçimini korunmuştur.

C2b biriminde yer alan ZK13 no.lu muhdes kapı özgün durumundaki taş söveli şekline çevrilmiş, ancak demir kanatlar yerine cam kanatlar takılmıştır.

E yapısında zemin katta görülen pancurlu girişler iptal edilmiş, yerlerine taş dolgu yapılmıştır. Bu mekanlara girişler özgün kullanımında olduğu gibi giriş holünden yapılmaktadır.

I.Kat:

B yapısının I. katı iptal edildiğinden, buraya açılan kapıya gerek yoktur. Bu yüzden bu kapı iptal edilerek yerine duvar örülülmüştür.

Duvar Yüzeyindeki Sökülebilir Ekler (Elektirk kablosu, tabela, sigorta kutusu, v.b.)

Duvar yüzlerinde görülen tüm elektrik kabloları süpürgelik kotunda bir kutu içine alınmıştır. Sigorta kutuları, mümkünse görünmeyen yerlere taşınmış, mümkün olmayanlar, estetik olarak duvar görünümelerini bozmayan kutular içine alınmıştır. Tabelalara yeni kullanımda gerek görülmediği için sökülmüşlerdir.

5.6.1.2 Cephedeki Ayıklamalar

Hanın girişinde sol tarafta yer alan hanın cephesine yaslanan büfe kaldırılmıştır.

Pencereler ve Kapılar

ZK03 no.lu demir sürgülü kapı kaldırılmış, yerine cam kanatlar yapılmıştır. ZK04 no.lu sac kapı, özgün haline dönüştürülmüştür. ZP03 no.lu pencerenin altında görülen tuğla dolgu ile kapatılmış olan pencerenin dolgu kısmı sıvanmıştır. Muhdes olan ZP05 kaldırılmış, ZK13 özgün haline dönüştürülmüştür. ZK20, ZK25 no.lu kepenkli duvar boşlukları duvar örülerek özgün haline dönüştürülmüştür.

Sıvalar

Zemin katta E yapısında cephe üzerine yapılmış taş görünümlü siva kaldırılmıştır. D ve E yapılarında gerekli yerlerde taş derzleri raspalanarak düzeltilecektir. III. katın sıvası kaldırılmış, gerekli müdahalelerden sonra tekrar yapılmıştır.

Duvar Yüzeyindeki Sökülebilir Ekler (Elektirk kablosu, tabela, sigorta kutusu,v.b.)
Cephede görülen elektrik kabloları, tabelalar, yağmur iniş boruları, tekrar eden bina numaraları kaldırılmıştır.

Yük taşımak üzere yapılmış olan B yapısında zemin kattaki, D yapısında III.kattaki, E yapısında I. ve III.kattaki vinçler sökülmüştür. B yapısında I. katta görülen muhdes pencere kaldırılmış, özgün haline dönüştürülmüştür. B yapısında görülen, II.ve III kat pencerelerinin doğramaları ayıklanıktan sonra, giyotin pencere ile yenilenmiştir.C2 biriminin I. kat pencerelerindeki demir parmaklıklar ayıklanmıştır. C1 biriminde yer alan P06 no.lu pencere ile C2b biriminde görülen, IIOP9, IIP10 no.lu pencerelerin doğramaları yenilenmiştir.

III.katta görülen IIIP03, IIIP05, IIIP06, IIIP10, IIIP11, IIIP13, IIIP14, IIIP15, IIIP19, IIIP20, III21, IIIP22, IIIP23 no.lu pencerelerin doğramaları yenilenmiştir.

5.6.2 Bütünleme

5.6.2.1 Planda Yapılan Bütünleme

Zemin Kat:

C1 birimindeki Z05, Z06 no.lu mekanlar arasında açılmış olan geçit örülerek tamamlanmıştır. Benzer bir şekilde C2b birimi ile D1 birimi arasındaki geçit de kapatılarak yapıların özgün haldeki durumları yansıtılmaya çalışılmıştır.

D2 biriminde, Z16 no.lu mekandan I16 no.lu mekana geçişini sağlayan bugün merdivenin olduğu geçit örülerek pencereye dönüştürülmüş, merdiven özgün yerine tekrar inşa edilmiştir.

E yapısında girişin solundaki kapatılmış olan kapı, tekrar kullanıma açılmıştır. II. katta II15 no.lu mekan ile II16 no.lu özgün kullanımlarında tek bir mekandır. Ancak bugün demir bir bölme ile ikiye bölünmüş durumdadır. Özgün durumda bu mekanlara açılan iki kapıdan biri penceredir. Tekrar pencereye dönüştürülmüştür.

III. katta, III02 ile III03 no.lu mekanlar arasındaki yıkılmış olan duvar tamamlanmıştır. Bu mekanlara III07 no.lu mekandan ayrı ayrı ulaşılabilmektedir. III03 ile III04 no.lu mekanlar arasında açılmış olan geçit kapatılarak, hemen yanında yer alan kapı kullanıma açılmıştır.

III04 no.lu mekanda özgün kullanımda merdiven olmasına rağmen, bu kata ulaşan ana merdivenin yeterli derecede işlevini yerine getirebilmesinden dolayı böyle bir tamamlamaya gidilmemiştir.

III24 ile III25 no.lu mekanlar arasında bugün bir kiriş olarak karşımıza çıkan duvar, tamamlanarak, bu iki mekanı birbirinden ayırmıştır.

5.6.2.2 Cephede Yapılan Bütünleme

B yapısı I.kat penceresinin kaldırılmasından sonra boşalan yer, eski taş dokusu ile uyumlu bir örgü ile tamamlanmıştır.

C yapısında zemin kattaki ZK13 no.lu kapının iptal edilmesiyle boşalan yer, bu yapıda izlenen taş dokusu ile uyumlu yeni örgü ile tamamlanmış, özgün kapının taş söveleri

tekrar inşa edilmiştir. Ancak kanatlar demirden yapılmamış, şeffaflık ve gün ışığı sağlama nedeniyle cam yapılmıştır.

E yapısında zemin kattaki pancurlu dükkan girişlerinin kaldırılmasıyla oluşan boşluklar, taş örgüyle tamamlanmıştır. Bu sırada pencere sövelerinin alt başlıklar yeniden yapılmıştır. III. katta vinç kullanımı dolayısıyla çıkarılmış olan özgün pencereler, tekrar yapılmıştır.

5.6.3 Sağlamaştırmaya

5.6.3.1 Malzeme Sağlamaştırması

Yapıda kullanılan tüm malzemeler ayrı ayrı incelenmelidir. Aşağıda St.Pieere Han'da kullanılan malzemelere uygulanması gereken sağlamlaştırma yöntemleri belirtilmiştir.

Taş Malzeme

Yapının cephesi farklı tekniklerde örülülmüş taş duvardan oluşur. Bu farklı tekniklerde izlenen bozulma boyutları birbirinden oldukça farklıdır. Bu nedenle bu bölgelere uygulanacak sağlamlaştırma teknikleri de farklıdır. Malzeme üzerinde yapılacak kimyasal ve fiziksel deneyler sonucunda sağlamlaştırmada kullanılacak malzemelerin seçimi yapılabilir. Dikkat edilmesi gereken bu malzemelerin daha önce denenmiş olması, duvar yüzünden gerekiği zaman geri alınabilmesidir.

Tuğla Malzeme

Tuğla malzeme duvarda bazen kısmi bir dolgu olarak, bazen ise hatıl sırası gibi döşenmiştir. Daha çok pencere ve kapı lentolarında hafifletme kemeri şeklinde karşımıza çıkar. Sıvaların dökülmüş olmasından dolayı hava etkilerine açık kalmış olan bu elemanların sağlamlaştırıcı sürüldükten sonra diğer işlemlere geçilmesi uygun olur.

II. ve III. kat bitiminde görülen tuğla üzeri sıva olan kat silmelerinin dökülmüş olan kısımları tamamlanmıştır. Kuledibi Sokağı cephesinde alt kotta görülen pencerelerin tahrip olan tuğla kemer taşları yenileri ile değiştirilmiştir.

Ahşap Malzeme

Ahşap malzeme çoğunlukla pencere ve kapı doğramalarında karşımıza çıkar.

Bakımsızlıktan ötürü direnç kaybına uğramış olan bu elemanların boyaları alındıktan sonra verniklenmeleri gerekmektedir.

Bazı pencerelerin kanatları mevcut değildir. Bu kanatların benzer detaylar ile yeniden yapılması gereklidir. Burada kullanılacak ahşap malzeme penceredeki diğer elemanlar ile aynı cins kuru ahşap olmalıdır.

5.6.3.2 Strüktürel Sağlamalaştırma

Yapıda strüktürel bozulma yapıyı tehdit edecek boyutta değildir. Bu tür bir sağlamlaştmaya gerek görülmemiştir.

5.6.4 Temizleme

Taş temizliği

Taş temizliğinde kullanılan bir kaç teknik vardır. Yapı üzerinde yapılacak kimyasal ve fiziksel deneyler bunlardan hangilerinin kullanılması gerektiğini tespit eder. Ancak tüm tekniklerde dikkat edilmesi gereken ortak unsurlar vardır. Bunlar; yapılacak her tür müdahalede yalnızca kir tabakası temizlenmesi, yapının patinasına zarar verilmemesi v.b. Uygulanan tekniğin faydasından çok zararı olduğu durumlardan kaçınılmalıdır. Örneğin, su ile yıkama yönteminde fazla miktarda su, hem cephede hem de zeminde tahribatlar yapabilir. Kimyasal temizlik yöntemlerinde mutlaka daha önce denemmiş olma koşulu aranmalıdır. Aynı zamanda bu malzemenin geri alınabilir bir malzeme olması gerekmektedir.

Metal Temizliği

Demir malzeme giriş kapıları, pencere parmaklıkları, lokmalar ve pencere kapakları çatı fenerleri ve kılıçlamalarda kullanılmıştır. Yapılması gereken işlem hava ile temas sonucu oluşmuş olan pasın, patina dokusuna zarar vermeden giderilmesi ve daha sonra bir koruyucu malzeme ile takviye edilmesidir.

5.7 Yeniden İşlevlendirme

St. Pierre Hanı restorasyonu çerçevesinde yapı mevcut işlevinin değiştirilmesi uygun görülmektedir. Handa bir çok farklı işlev yer almaktadır. Bu işlevlerin büyük bir kısmını elektrik malzemeleri yapan atölyeler oluşturmaktadır. Bakır tel ve armatür nikelajı görülen diğer bir işlevdir. Bu atölyelerdeki asit kullanımı, gerek mekan kullanıcılarına gerekse yapıya büyük oranda zarar vermektedir.

Boya atölyeleri bir diğer grubu oluşturmaktadır. Bu işlev de nikelaj işlemi kadar zarar vericidir.

Rölövesi yapılmayan mekanlar depo olarak kullanılmakta, bu mekanlar ve içindeki malzemeler terk edilmiş durumdadır. Rölövesi yapılmış olan mekanlardan bir çoğu da depo olarak kullanılmaktadır.

Yukarıda belirtilen birden fazla sayıda görülen bu işlevler dışında handa tornacı, plastik elektrik malzemeleri döküm atölyesi, metal mobilya atölyesi, hardal atölyesi, heykel atölyesi, avukat bürosu, matbaa gibi türlü işlevleri olan mekanlar da yer almaktadır.

1995 Nazım Planına göre turizm alanı olarak belirlenmiş olan Galata bölgesi içinde St.Pierre Hanı bir çok açıdan önemli bir yer teşkil eder. Yeniden işlendirmede hedef bu değerli yapıyı toplum yaştısına kazandırmak ve yararlı kılmaktır. Venedik Tüzüğünün 5.maddesinde "Anıtların korunması her zaman onları herhangi bir toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir" denilmiştir.

Yapı mekan boyutu ve kullanımı açısından çok çeşitlilik gösterir. Bunun sonucu yapıya tek bir işlev vermek uygun görülmemiş, bir çok fonksiyonu içeren çok amaçlı bir kullanım tercih edilmiştir.

Bu doğrultuda, kültür ağırlıklı bir sosyal kent merkezi olarak tasarlanmıştır. Yapıda bulunan işlevler şunlardır:

Danışma, idari bölüm, sergi salonları, müze, kütüphane, halk eğitim merkezi, el sanatları üretim merkezi, kitabevi, kırtasiye, videotek, hediyelik eşya satışı, restaurant, café ve hizmet mekanlarıdır.

Katlar kullanım özelliklerine göre farklılaşmıştır. Çok farklı kullanıcı kitlelerinin seçilmiş olması yapıyı her saat canlı tutmaktadır. Belli saatlerde kullanılan yapılar diğer saatler içinde terk edilmiş olmakta, böylece yapıdan tam randıman alınamamaktadır.

Bu mekanların katlarındaki kullanım alanları aşağıda gösterilmiştir.

Zemin Kat

Sergi

Sergi Salonlar	130.00 m ²
Sergi Ofisi	16.84 m ²
Sergi Depo Alanı	25.86 m ²

Kırtasiye

Satış alanı	76.2 m ²
Salon	29.00 m ²

Kültür Merkezi Danışma

Hediyelik Eşya	45.53 m ²
Café	32.66 m ²
Mutfak	18.08 m ²
Depo	30.00 m ²

El Sanatları Üretim Merkezi

Giriş Holü- Tuvalet	14.00 m ²
Satış	20.72 m ²
Kitabevi	

Giriş Holü-Tuvalet	23.00 m ²
Kitap satış	65.00 m ²

I.Kat**Kültür Merkezi İdari Bölüm**

Danışma	17.42	m2
İdare	23.00	m2
Arşiv	17.00	m2
Kitabevi		
Kitap Satış	34.00	m2

El Sanatları Üretim Merkezi

Atölye	66.00	m2
Sanatçı Ofisi	39.00	m2

Restaurant

Giriş	10.00	m2
Bar	21.00	m2
Yemek Salonu	72.00	m2
Sergi		
Sergi Salonları	120.00	m2

II.Kat**Müze**

A.Chenier Anı Müz.	60.00	m2
Bankacılık Müzesi	313.00	m2

Kütüphane

Danışma	24.00	m2
Okuma Salonu	70.00	m2
Açıkta Okuma	30.00	m2
Açık Kitaplık	35.95	m2
Depo	18.48	m2
WC	20.00	m2

WC

Bayan Wc	17.65	m2
Bay Wc	17.65	m2
Kitapevi		
Kitap Satış	65.00	m2
Café	17.00	m2
Café hazırlık	11.00	m2
Depo		m2

III.Kat**Kültür Mekezi İdaresi**

Sekreter	28.00	m2
Müdür	22.16	m2
İdari Büro	28.63	m2
Arşiv	18.47	m2

Bilgisayar Öğretim Merkezi

Giriş	11.00	m2
Derslik	65.00	m2
Laboratuar	28.00	m2
Depo	11.21	m2

H.E.M İdari Bölüm

Kayıt	25.87	m2
Eğitmen Odası	29.14	m2

Atölyeler (6)

Atölyeler	220.00	m2
-----------	--------	----

Wc

Wc	10.00	m2
----	-------	----

Teras

Teras	106.00	m2
-------	--------	----

Zemin kataki fonksiyonlar, daha çok sokaktan geçen halka ya da kısa süreli kullanımlara (sergi, videotek) yönelik tasarlanmışlardır. Cividaki öğrencilerin talepleri gözönüne alınarak kitabı, kirtasiye videotek, cafe bu katta yerleştirilmişdir. Sergi Salonlarının bu katta olması kullanımı kolaylaştırmış, ve zemin katı sokakla bütünleştirmiştir.

B yapısının I.kat döşemesinin kaldırılmasıyla, sur duvarının algılanması kolaylaşmış, böylece panolardaki eserlerin yanısıra sur duvarı da sergilenmiş olmaktadır.

I.kat, zemin kata girişleri olan mekanların özelleşmiş işlevlerinin yer aldığı bir kattır. zemin kata, kültür merkezi halkla ilişkiler bölümünde han ile ilgili hediyelik eşyalar satılırken I. katta idare ve arşiv bölümleri yer alır. Zemin kata cefe olan bölüm, bu katta bar ve restauranta dönüşür. E yapısı zeminden III.kata kadar kitabı özeliğini taşır.

II. kat, boyutları açısından en elverişli mekanlara sahip olan kattır. Bu handa yaşamış olan Fransız Şair Andre Chenier'in anısına, içinde yaşadığı varsayılan mekanlar bir anı müzesine dönüştürülmüştür. Bu katta yer alan diğer bir müze de Bankacılık Müzesidir. Bu yapı, tarihi süreç içinde bir çok bankaya ev sahipliği yapmış olmasının yanısıra, Osmanlı Bankasının ilk kurulduğu yapı olarak da tarihi bir değeri vardır. Birçok sergi mekanına sahip olan bu müze ile Andre Chenier anı müzesi bütünlük içindedir.

II. Katta yer alan bir diğer fonksiyon ise, araştırma kütüphanesidir. Giriş kısmında danışma, fotokopi gibi servislerin verildiği bir bölümden geniş bir okuma salonuna girilir. Okuma salonu gereği zaman seminer odasına dönüştürülebilir. Okuyuculara hizmet vermek üzere, açık raf sistemi bir kitaplık tasarlanmıştır. Ayrıca açık havada okunmak isteyen araştırmacılar için eski manastır binası ile han arasında kalan teras ayrılmıştır. Ayrıca değerli kitapların saklandığı bir depo kısmı bulunur. Kütüphaneye hizmet eden wc'lerin yanısıra, müzeye hizmet eden wc'ler de bulunur.

E yapısı III.katta da kitabevi özelliğini korumuştur. Ancak buna ek olarak okuma ve dinlenme amaçlı küçük bir cafe tasarlanmıştır.

III.kat eğitim amaçlı düzenlenmiştir. Halk eğitim merkezi olarak da ele alınabilecek bu düzen içinde, kayıt bürosu, eğitmen odası, atölyeler ve özel eğitim yapılabilecek bir bölüm yer alır. Eski manastıra bakan teras, katılımcılar için yaz aylarında kullanılmak üzere düzenlenmiştir.

Tüm kültür merkezinin idaresi bu katta yer alır. Sekreter, müdür, teknik büro ve arşiv birimlerinden oluşur.

III. kat sur üzerine inşa edilmiştir. Özel eğitim yapılan kısmı, manasıtara bağlayan kısım terasa dönüştürülmüş, böylece kullanıcıların sur ile olan ilişkisi kuvvetlendirilmiştir.

Tüm bu fonksiyonlar yapıya adapte edilirken, planda ya da cephede tahrip edici hiçbir değişikliğe gidilmemiştir. Zemin katta sur duvarını içeren algılatmak üzere I.kat döşemesi özgün haline dönüştürülmüş ve III.katta sur duvarı üzerine inşa edilmiş olan kısım terasa çevrilerek iki yerde ayıklama yapılmıştır.

Son dönemde yapılmış olan bölme duvarlar temizlenerek yapının daha kolay kavranması istenmiştir. Benzer bir şekilde mekanların anlamını bozan, sonradan açılmış geçitler örülerek mekanların tanımlanmasına özen gösterilmiştir.

Yeniden işlevlendirme süreci içinde, hiç bir sabit ısıtma sistemine sahip olmayan yapının merkezi doğal gaz ısıtma sistemi kurulması uygun görülmüştür. Bu doğrultuda, mevcut bacalar ayıklanmıştır.

Aydınlatma her mekanın gereği olan şekilde yeniden ele alınacak, elektrik kabloları süpürgelik kotunda, yapıyı zedelemeyen estetik kutular içine alınacaktır.

6. SONUÇ

Galata'da ilk önceleri 12 ha'lık bir alanı kaplayan yerleşmenin, daha sonra etrafı surla çevrili 57 ha'lık bir alan yayıldığı görülür. Bu gelişme 19.yüzyılda Beyoğlu'na doğru devam etmiş, konut alanları yerini ticaret alanlarına bırakmıştır.

Bu gelişme içinde özellikle 16.yüzyılda önemli bir dini merkez olan St.Pierre Kilise ve Manastırı, bölgede yer alan diğer dini merkezler gibi bugün önemini yitirmiş durumdadır.

Dominiken Tarikatı'na bağlı olan St.Pierre Kilisesi bugün sahip olduğu mülklerden birçoğunu yitirmiş olmasına rağmen, kilise etrafında yer alan St.Pierre Apartmanı, Apartman No.48 ve St.Pierre Kilisesi'nin mülkiyeti hala Dominiken Rahipler Cemiyetine aittir. Bu yapılardan çalışma konusu olan St.Pierre Han yaklaşık 2500 m² kullanım alanına sahip kargir bir yapıdır.

Çalışma konusu olan St.Pierre Han'ın korunmasını gerektiren bir çok neden vardır. Bunlardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

- Yapı, artık kullanılmayan bir yapım teknolojisi ile inşa edilmiştir.
- Fransız şair Andre Chenier'e ev sahipliği yapmıştır.
- Osmanlı Bankası bir süre bu yapıda varlık göstermiştir. Tarihsel belge olma niteliğine sahiptir.
- St.Pierre Han farklı tarihlerde yapılmış olan beş ayrı yapıdan oluşmaktadır. Bu alanda 18.yüzyılda başlayan inşa hareketleri 19.yüzyıl sonuna kadar devam etmiştir. Mimari özellikleri belirli bir süreci yansımaktadır.

Galata'nın bütününde gerçekleşen fonksiyon değişimi sonucunda bugün bu bölgede en sık görülen işlev küçük imalathanelerdir. St.Pierre Han'ın bugünkü işlevi de budur. Ancak bu tür bir işlev yapıyı oldukça tahrip etmektedir.

1995 Nazım İmar Planı'na göre Galata turzim bölgesi ilan edilmiştir. Mevcut imalathanelerin bölgeden uzaklaştırılması esası, bu planda yer alan bir diğer karardır. Bu gelişme ışığında yapının kazanacağı yeni işlev oldukça önemlidir.

Bu işlevin belirlenmesinde, yapının mekansal olarak değerlendirilmesi sonucunda, bu yapının tek bir fonksiyona hizmet edemeyeceği görülmüştür. Yapı genelinde mekan boyutları ve biçimleri bir birlik göstermez. Islak hacim olarak kullanılan ya da kullanılabilecek olan mekanlar oldukça azdır.

Yapı konumu dolayısıyla, yoğun bir araç trafiğine cevap verecek ulaşım ve otopark imkanlarından yoksundur.

Belirtilen bu sorunlar nedeniyle, yapıyla mekansal olarak bağdaşabilecek bir çok işlev değerlendirme dışında kalmıştır. Yapının geçmişi, kültürel amaçlı, farklı işlevleri bünyesinde barındıran bir merkezin tasarılanmasına neden olmuştur.

Zemin kat sokakla ilişkili olarak tasarılanırken, üst katlara çıktııkça işlevler özelleşmiştir. Bu işlevler yapıyı her saat canlı tutacak şekilde belirlenmiştir.

Yeniden değerlendirme sürecinde, yapının mevcut durumundan hareketle, tespit edilmiş olan bozulmaların giderilmesinden sonra yapılan restitüsyonlara dayanarak muhdes elemanlar kaldırılacaktır. Strüktürel bir sorunu olmayan yapı, olduğu gibi korunacaktır. Özellikle zemin kat özgün mimari karakterini oldukça yitirmiştir. Yeni işlev doğrultusunda bu mekanlar olabildiğince özgün plan şemalarına dönüştürülecektir. Bu kattan sur duvarının daha iyi algılanabilmesi için bazı ayıklamalar yapılacaktır.

Yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü korunması gereklili olan St.Pierre Han'ın, yeniden değerlendirme sürecinde hem kendi varlığı garanti altına alınmış olacak, hem de bölgede yaratacağı olumlu etki sayesinde, bölgenin de korunmasına yardımcı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Ahunbay, Z. (1996), Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon,
İstanbul, Yem Yayınları.
- Belin, A. (1894), Histoire de la Latinite de Constantinople,
(2.baskı), Paris.
- Benevelo, L (1995), Avrupa Tarihinde Kentler,
İstanbul., Afa Yayıncılık.
- Can, C. (1994), “St.Pierre Kilisesi”,
Dünden Bugüne İstanbul Ansikloedisi, Kültür
Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayıni, c.7,
s.418.
- Çelik,Z. (1996), 19. Yüzyılda Osmanlı Başkenti Değişen
İstanbul,
İstanbul, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih
Vakfı Yayınları.
- D'alleggio ,E. (1935, a), “Le Couvent et L'eglise des Saint Pierre et Paul
a Galata “,
Echos d'Orient, s.26.
- D'alleggio, E. (1935, b), “L'establissement Dominicain de Pera”,
Echos d'Orient ,XXXV, 419-420
- D'alleggio, E. (1963, a), La Maison Natale d'Andre Chenier,
Atina.
- D'alleggio,E. (1963, b), “A propos de Deux Armoiries du Quartier de
Saint Pierre a Galata,
Stamboul, 29 Ağustos 1963
- Eldem, E. (1992), “Galata'nın Etnik Yapısı”,
İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları, sayı 1, s.58-63.
- Eyice,S. (1969), Galata ve Kulesi,
İstanbul.
- Eyice, S. (1989), "Andre Chenier'in Doğduğu Ev Hakkında",
Tarih ve Toplum, c.12, sayı 72, s.52-56

- Eyice,S. (1993), "Arab Camii ",
DBIA, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak
Yayını , c.1, s.294.
- Eyice, S. (1994), "Galata",
DBIA, İstanbul, Kültür Baakanlığı ve Tarih
Vakfı Ortak Yayıtı, c.3, s.348
- (1996), "Kehanet ve Bilim Arasındaki Depremler",
Fenomen, İstanbul, Milliyet Dergi Grubu
Yayını, sayı 3, s.27-30.
- Johnson, C.R.(ed) (1995), İstanbul 1920,
İstanbul, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Kahraman, S. (1986), "Beyoğlu-Galata, Tarihsel, Mekansal Gelişimi
ve Çağdaş Rehabilitasyonu: Hacı Mimi ve
Müeyyetzade Mahalleleri Araştırması",
İstanbul, Y.Ü. Yüksek Lisans Tezi.
- Kayra, C. (1990), Eski İstanbul'un Eski Haritaları,
İstanbul, İ.B.Ş.B. Kültür İşleri Daire Başkanlığı
Yayınları, no.1.
- Kuyumcu, Y. (1993) "İnceleme", Galata Bülteni,
TMMOB, sayı 1, s.33-40
- Mamboury, E. (1953), The Touristic İstanbul,
İstanbul, Çev:M.Burr.
- Mantran, R. (1990, a), 17.Yüzyılın İkinci Yarısında İstanbul,
Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, I.cilt,
- Mantran, R. (1990, b), 17.Yüzyılın İkinci Yarısında İstanbul,
Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, II.cilt
- Mantran, R., (1991), 16. Ve 17. Yüzyıllarad İstanbul'da Gündelik
Hayat,
İstanbul, Eren Yayıncılık.
- Müller -Wiener. (1977), Bildlexikon zur Topographie İstanbul,
Tübingen, Verlag Ernst Wasmuth Türbingen

- Özer, B. et al (1989), Quaderni di Istanbul 2.
Istituto Italiano di Cultura di İstanbul,
Roma.
- Palazzo, P.B. (1946), L'Arap Djami ou Eglise Saint Paul a Galata,
İstanbul, Hachette.
- Palazzo, P.B.,
- Raineri, P.A. (1943), La Chiesa di S. Pietro in Galata ...,
İstanbul.
- Sauvaget J. (1934), " Notes sur la colonie genoise de Pera ",
Revue Syria, Paris, no:XV, s. 252-275.
- Schneider-
- M. Nomidis, (1944), Galata Topographish Archaolgischer Plan mit
Erlautern dem text,
İstanbul.
- Tanpınar, A.H. (1992), Beş Şehir,
İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları Bilim
ve Kültür Eserleri Dizisi:32, Türk Klasikleri:1
- Toprak, Z. (1994, a), "Osmanlı Bankası",
DBIA, İstanbul, Kültür Baakanlığı ve Tarih
Vakfı Ortak Yayıını, c.6, s.166.
- Toprak, Z. (1994, b), "Ticaret Odaları",
DBIA, İstanbul, Kültür Baakanlığı ve Tarih
Vakfı Ortak Yayıını, cilt:7, s.270.
- Turan, Ş. (1990), Türkiye- İtalya İlişkileri I,
İstanbul, Metis Yayınları.

EKLER

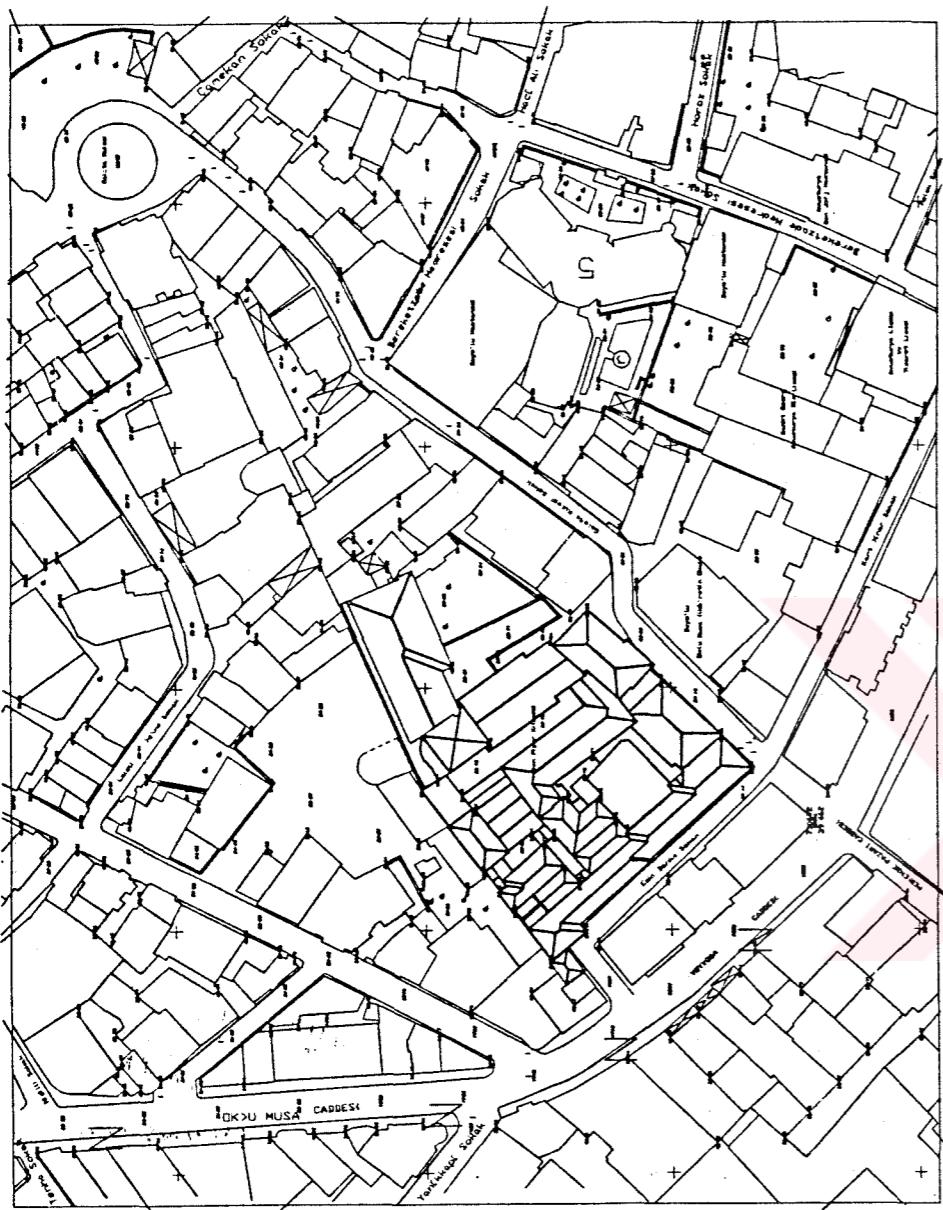
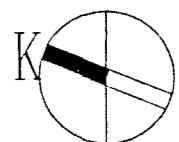
ÖZGEÇMİŞ

Adı, Soyadı	: Yonca KÖSEBAY
Doğum Yeri, Yılı	: İstanbul, 1972
Orta Öğrenim	: Semih Shakir Lisesi, 1989
Yüksek Öğrenim	: YTÜ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, 1993
Yabancı Dil	: İngilizce

GALATA ST.PIERRE HANI

1996

PAFTA:01

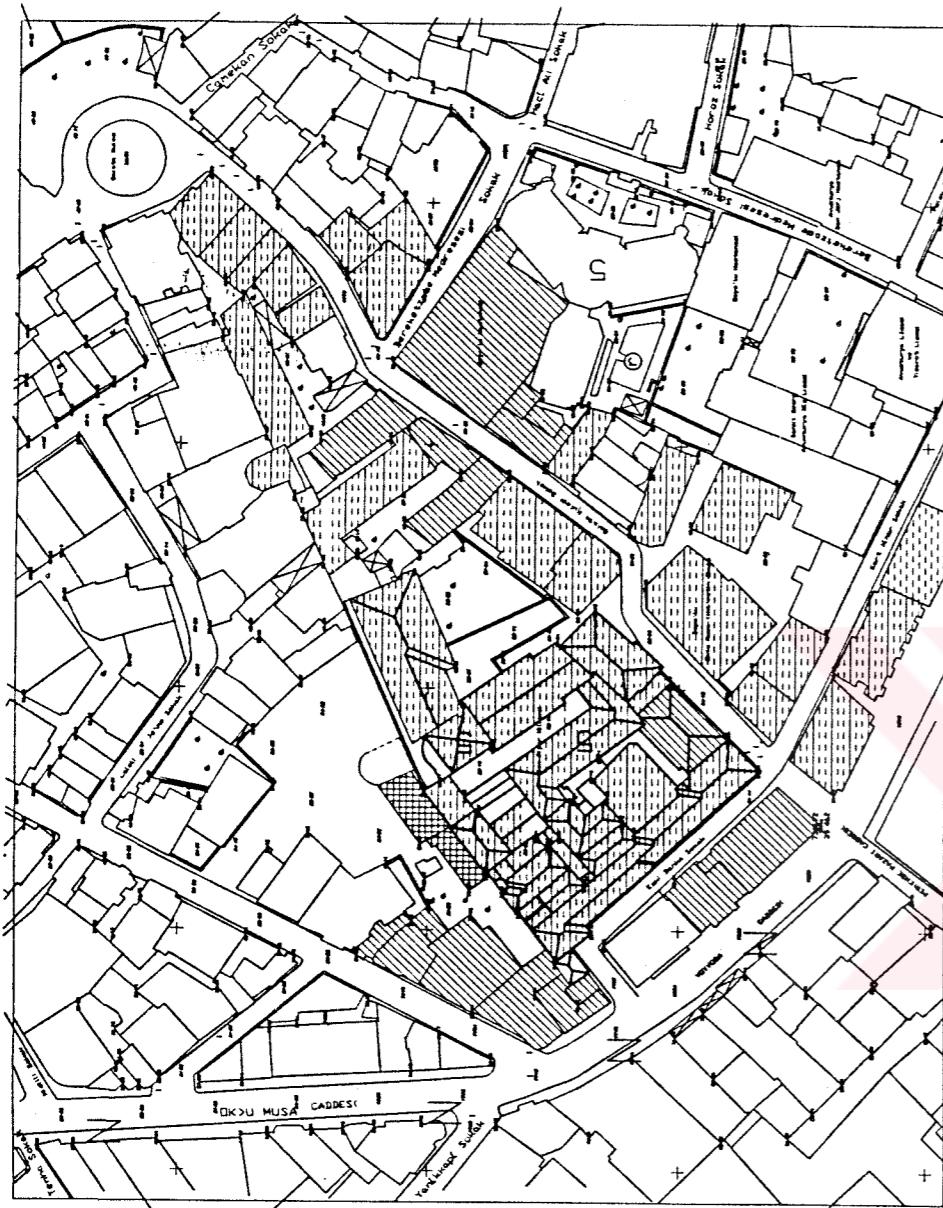
VAZİYET PLANI

0 5 10 50M

BITIRME PROJESİ

TEZ DANISMANI: DOÇ.DR.FUSUN ALIOĞLU

9375005 YONCA KOSEBAY

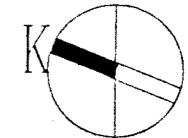
YAPIM SİSTEMLERİ ANALİZİ

- [Diagonal lines] KARGIR YAPILAR
- [Cross-hatch] BETONARME YAPILAR
- [Vertical lines] AHŞAP YAPILAR

FONKSIYON ANALİZİ

[Diagonal lines]	TICARET	[Cross-hatch]	KONUT
[Cross-hatch]	OKUL	[Vertical lines]	HASTANELER
[Vertical lines]	DINI YAPILAR		

0 5 10
50M

ESKI ESERLER

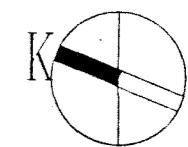
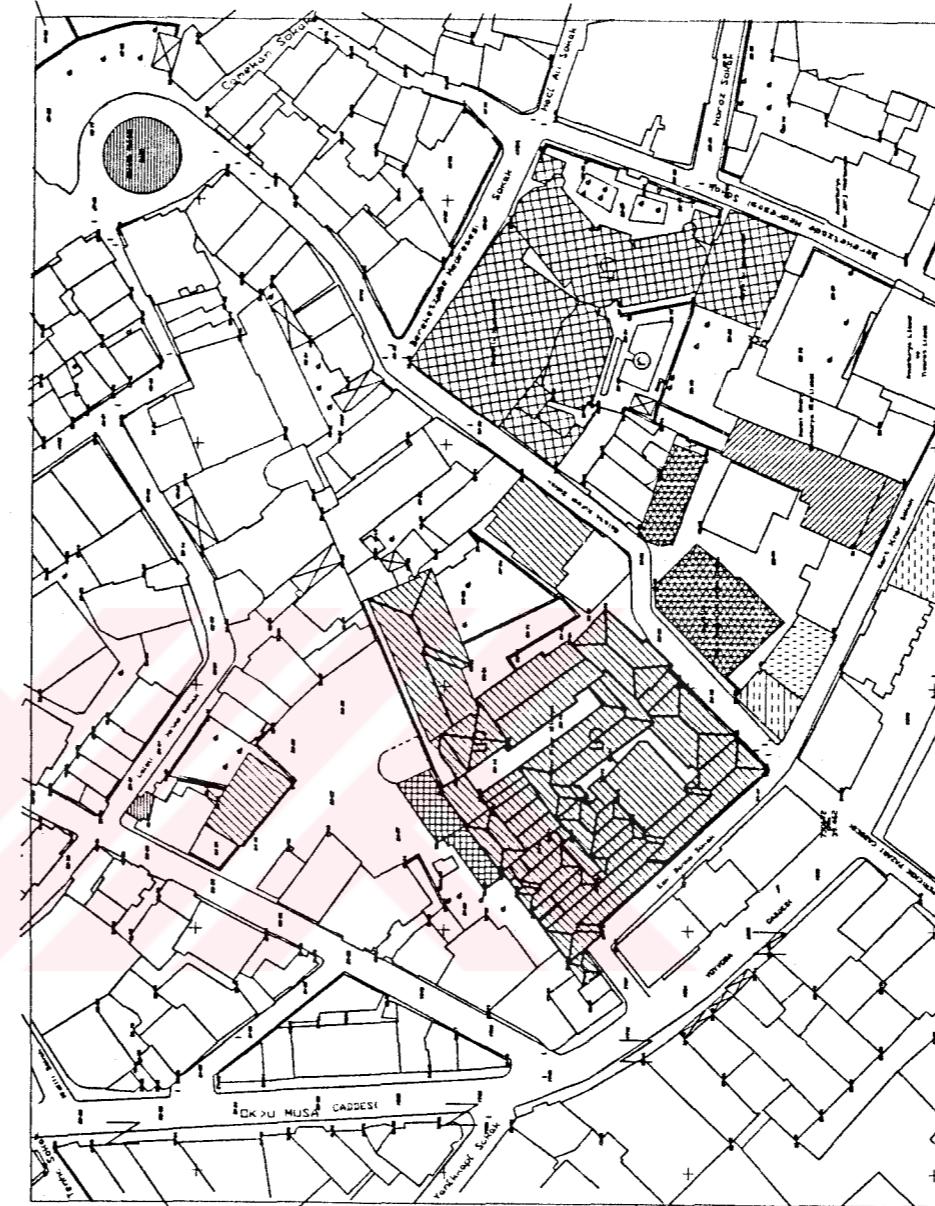
- TESCILLI YAPILAR
- TESCILLI OLMASI ONERILEN YAPILAR
- DINI YAPILAR, TAS HANLAR, HAMAMLAR VE CESMELER

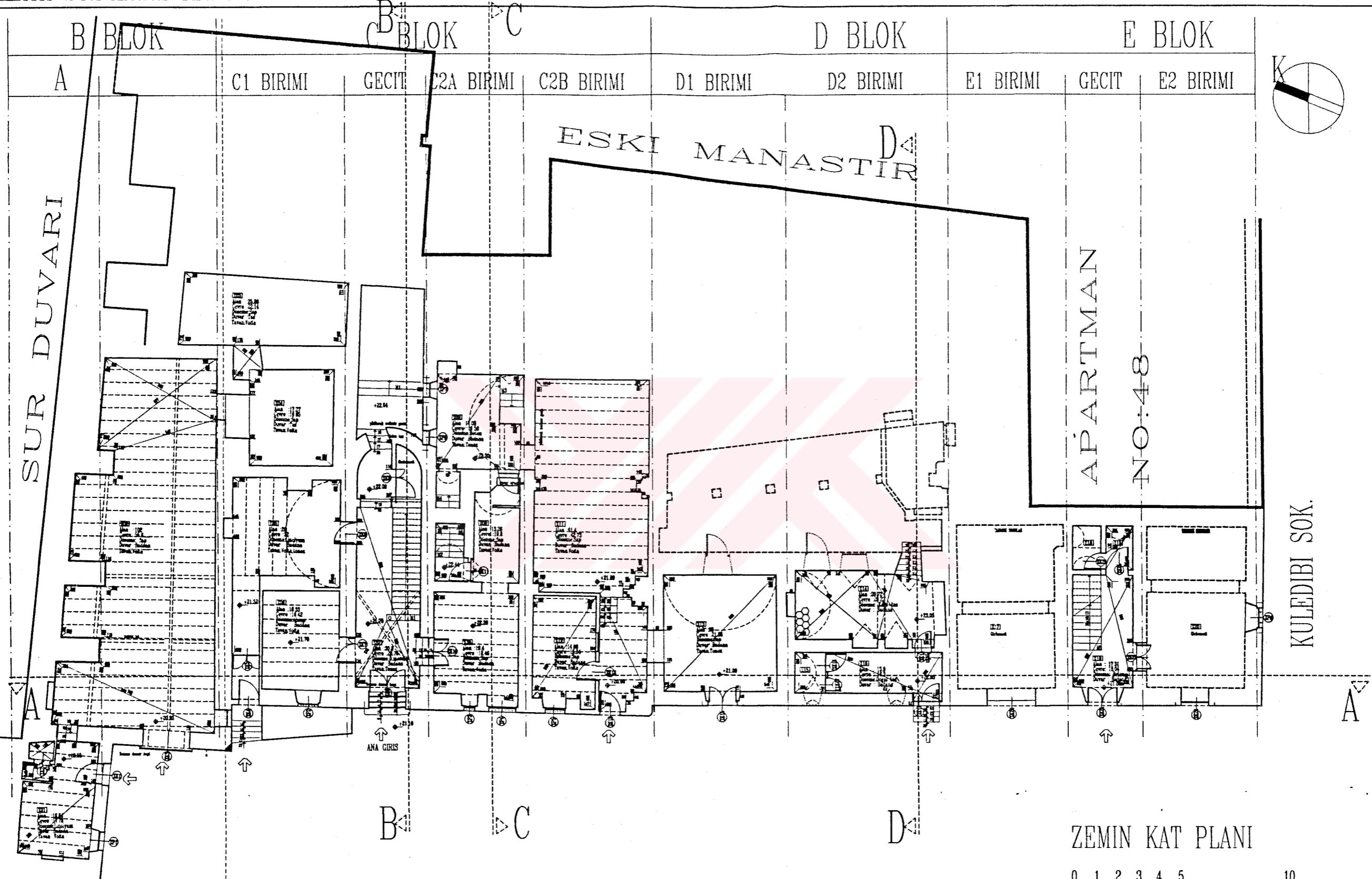
MULKIYET ANALIZI

	BEYOGLU BELEDIYESI		MALIKI ACIK
	ISTANBUL VILAYETI		MALIYE HAZINESI
	YABANCI VAKIF		SAHIS

0 5 10

50M

B BLOK

C BLOK

D BLOK

E BLOK

A

C1 BIRİMİ

GECIT

C2A BIRİMİ

C2B BIRİMİ

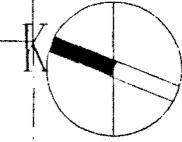
D1 BIRİMİ

D2 BIRİMİ

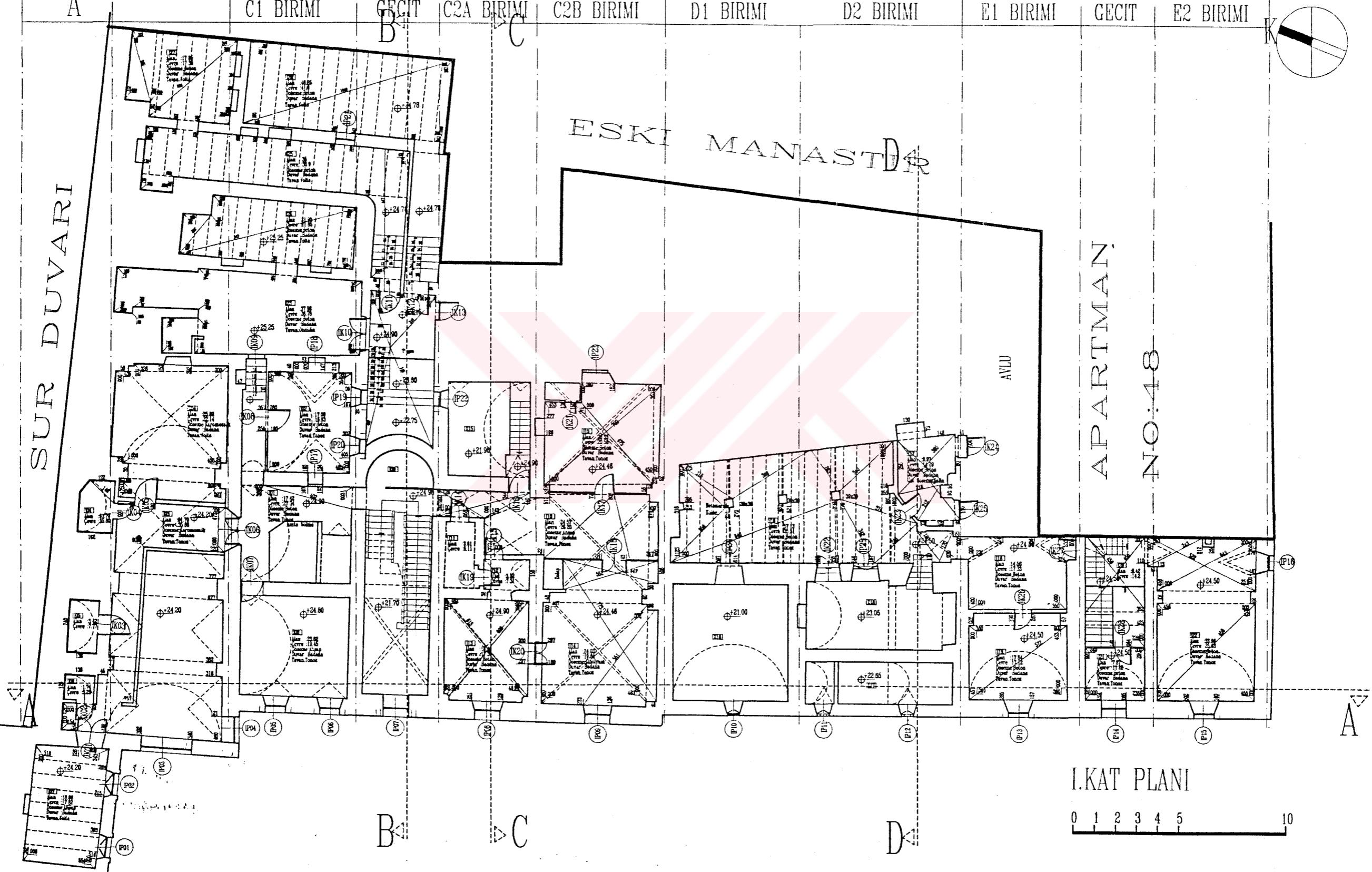
E1 BIRİMİ

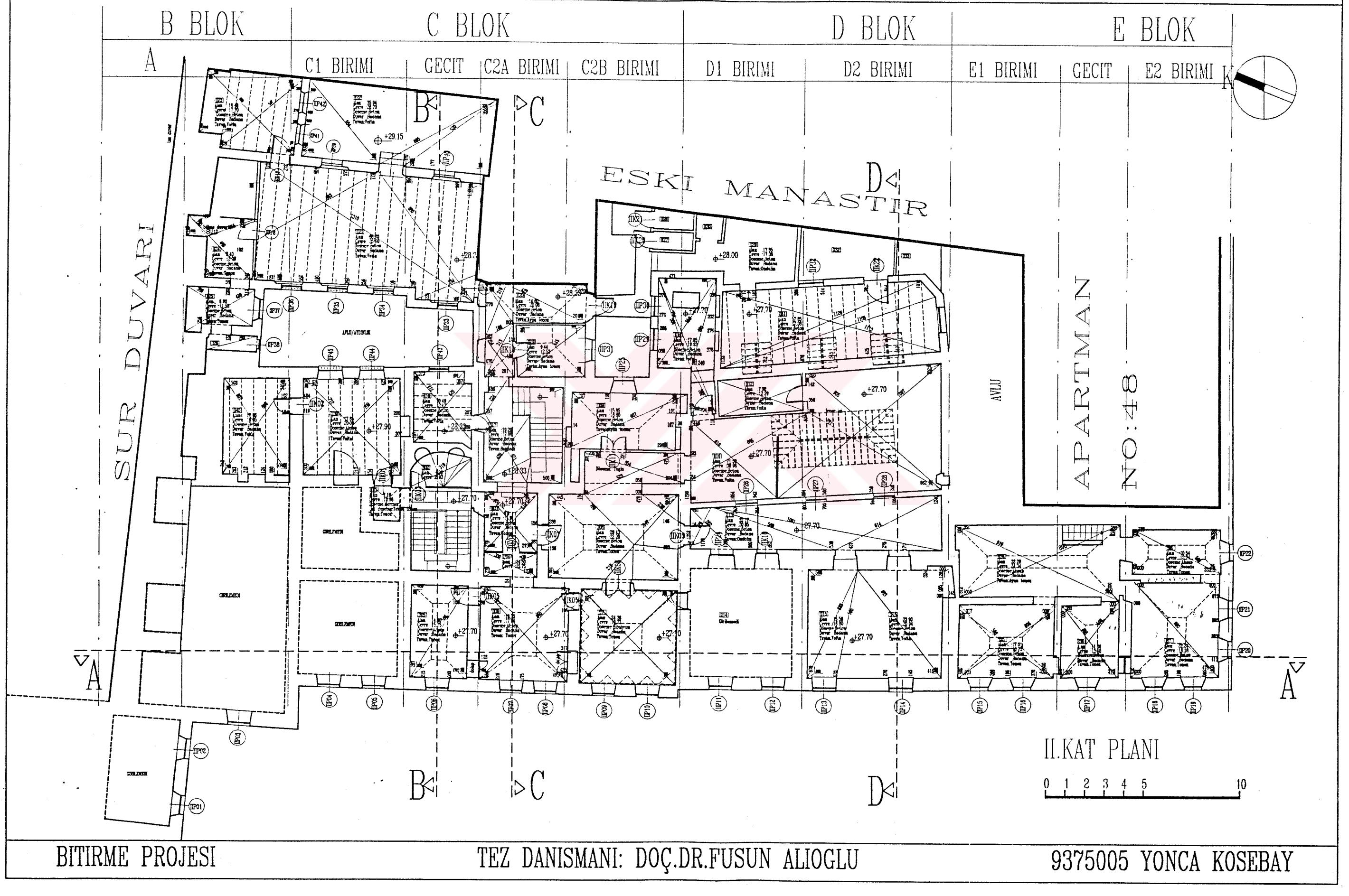
GECIT

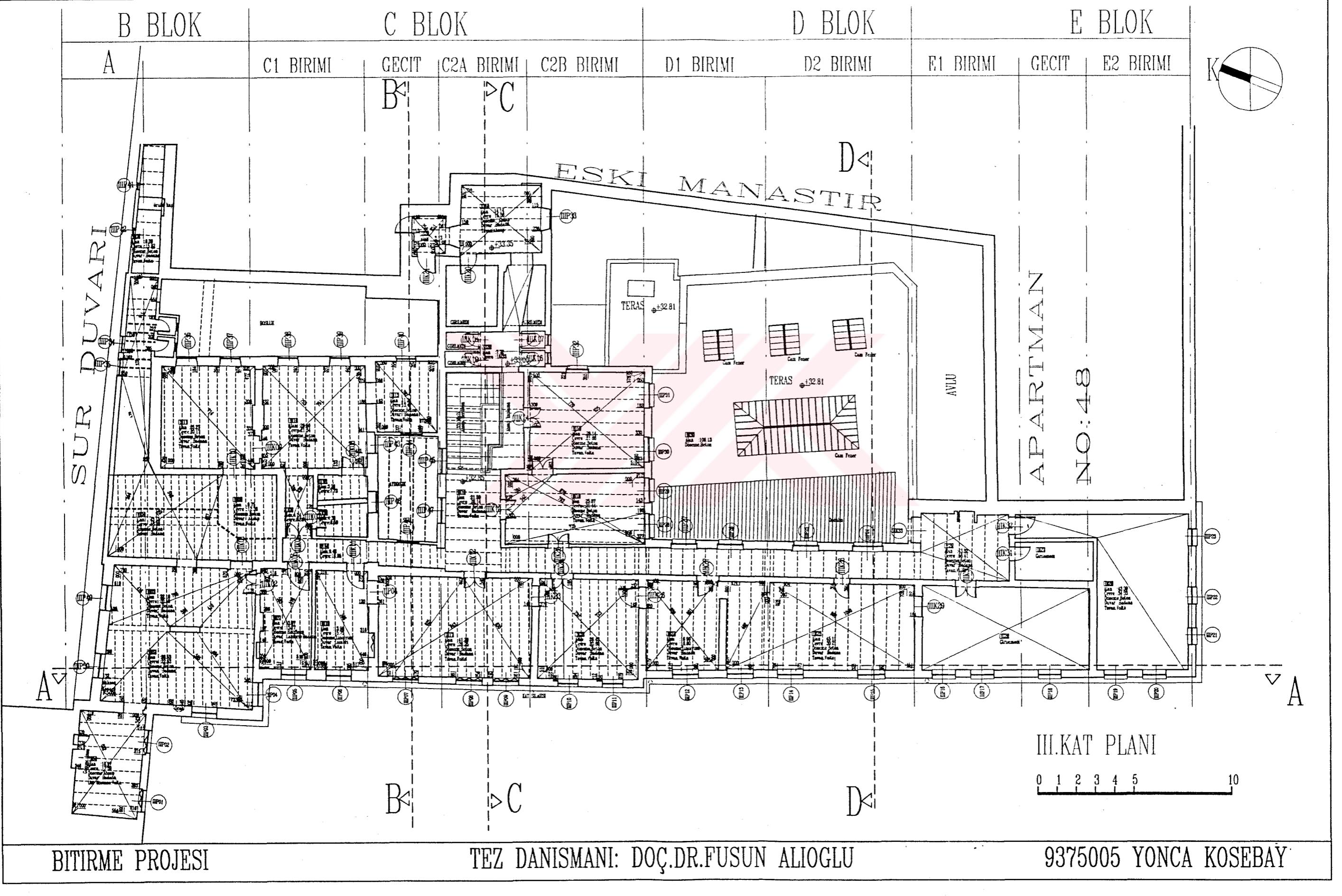
E2 BIRİMİ

SUR DUVARı

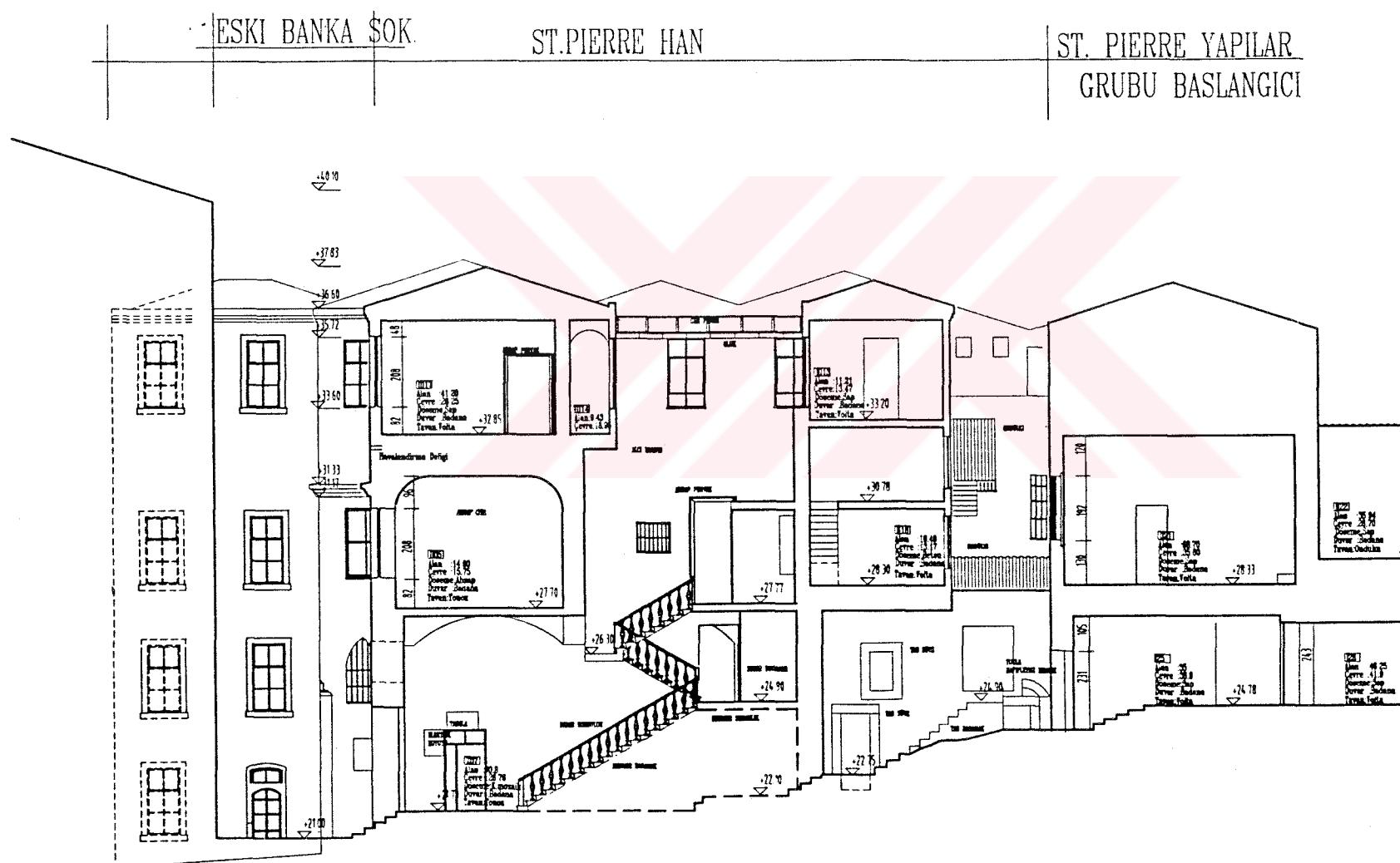

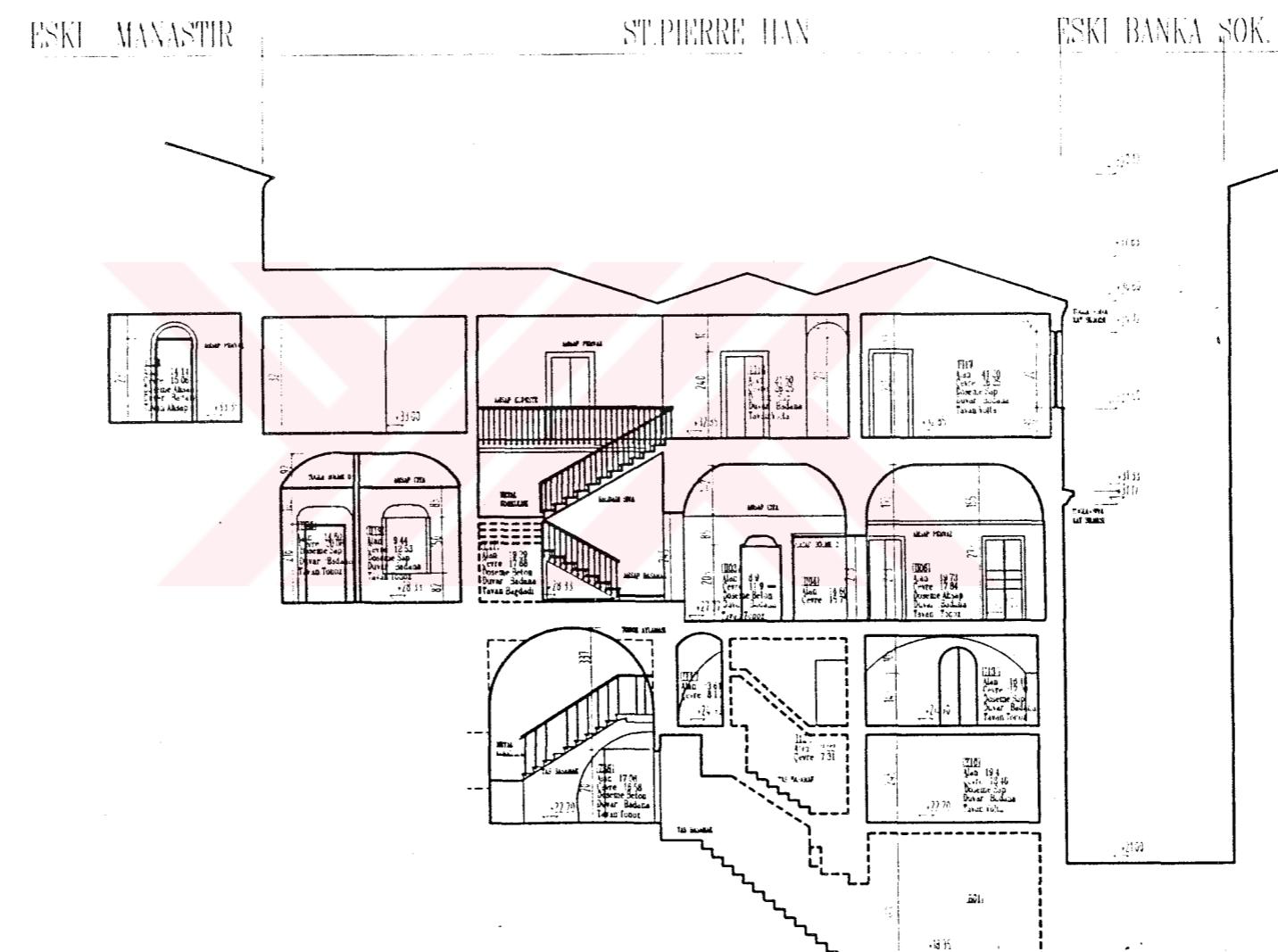

A - A KESİTİ

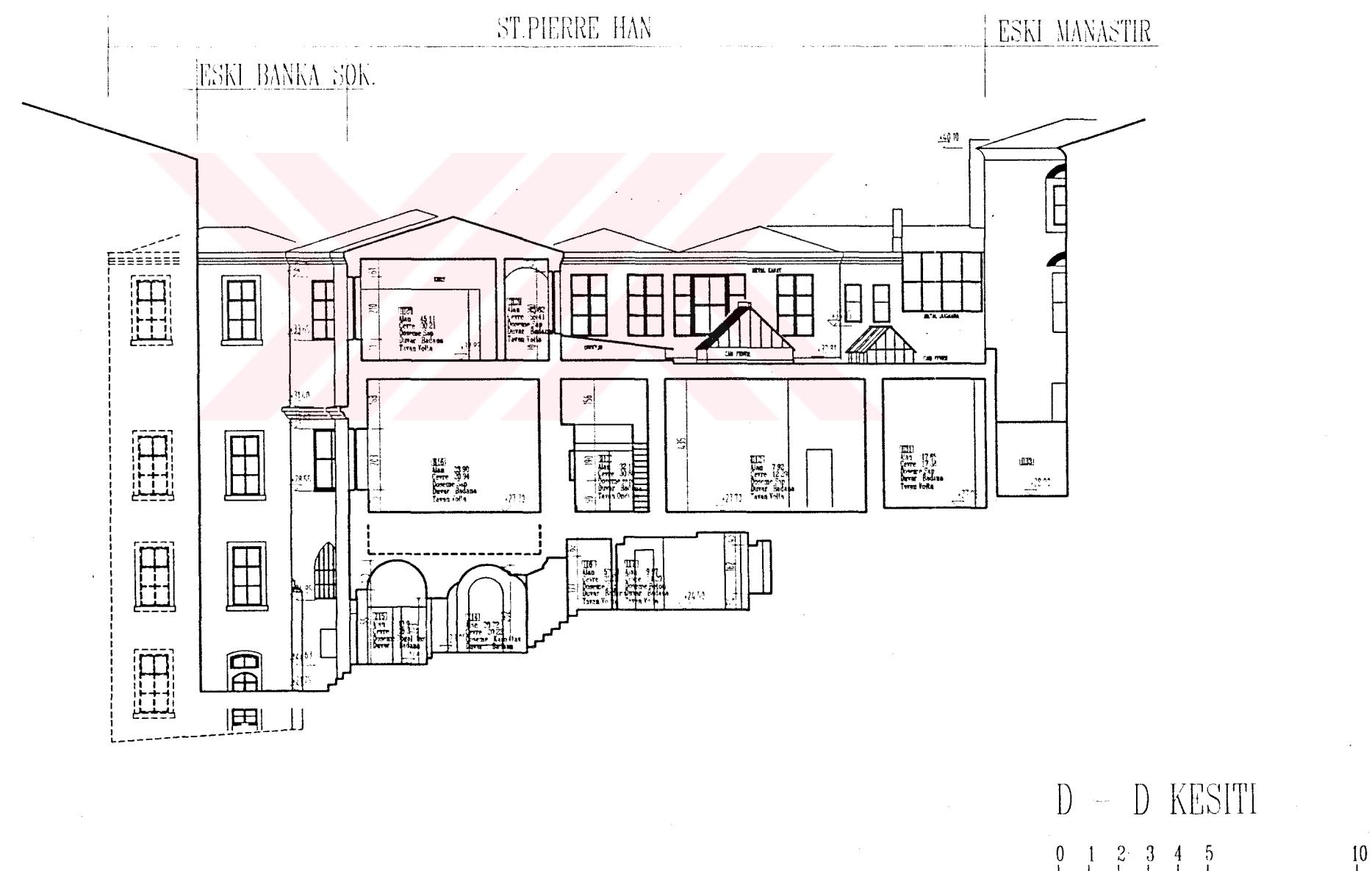
B-B KESITİ

0 1 2 3 4 5 10

C - C KESİTİ

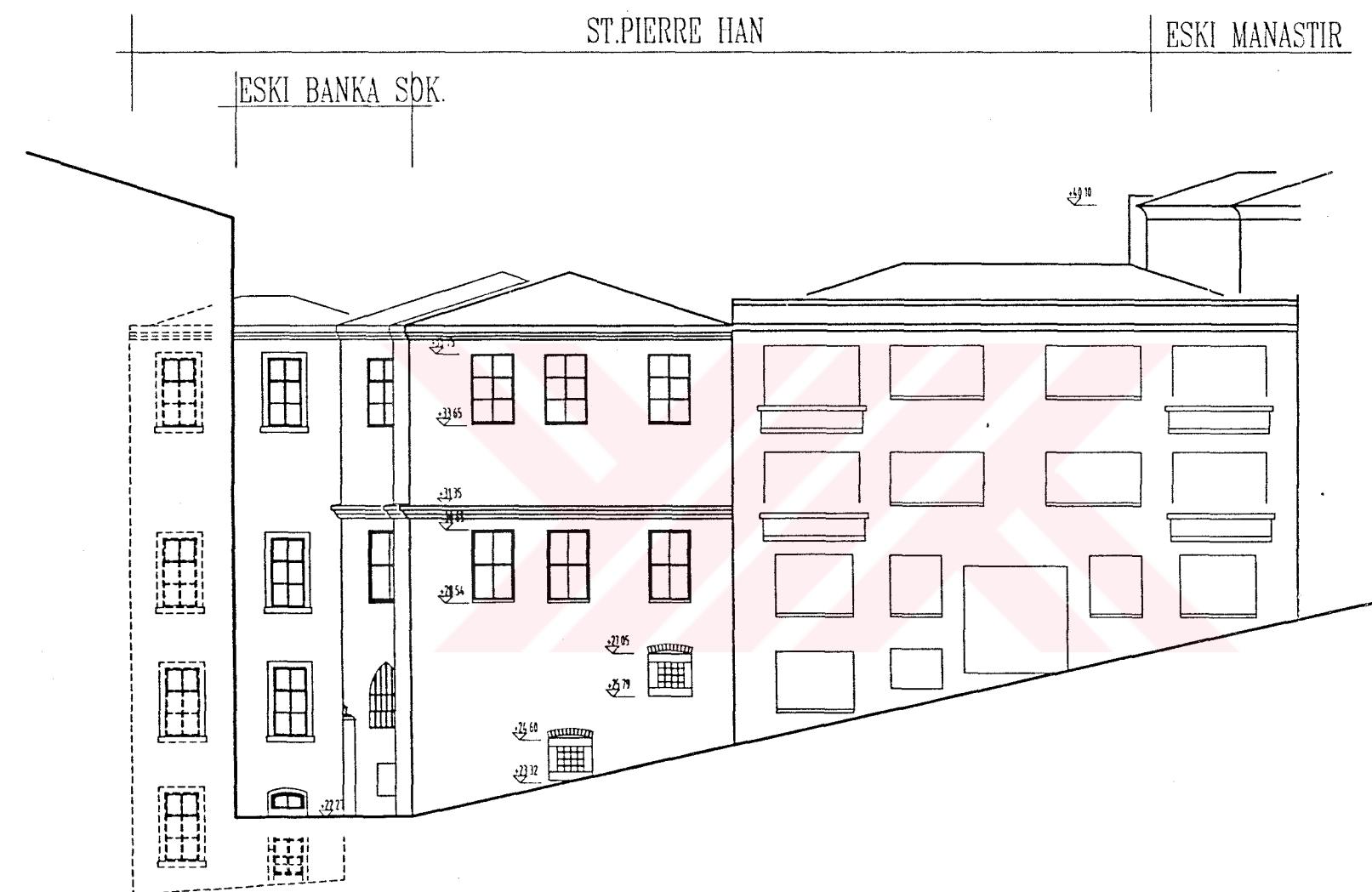
0 1 2 3 4 5 10

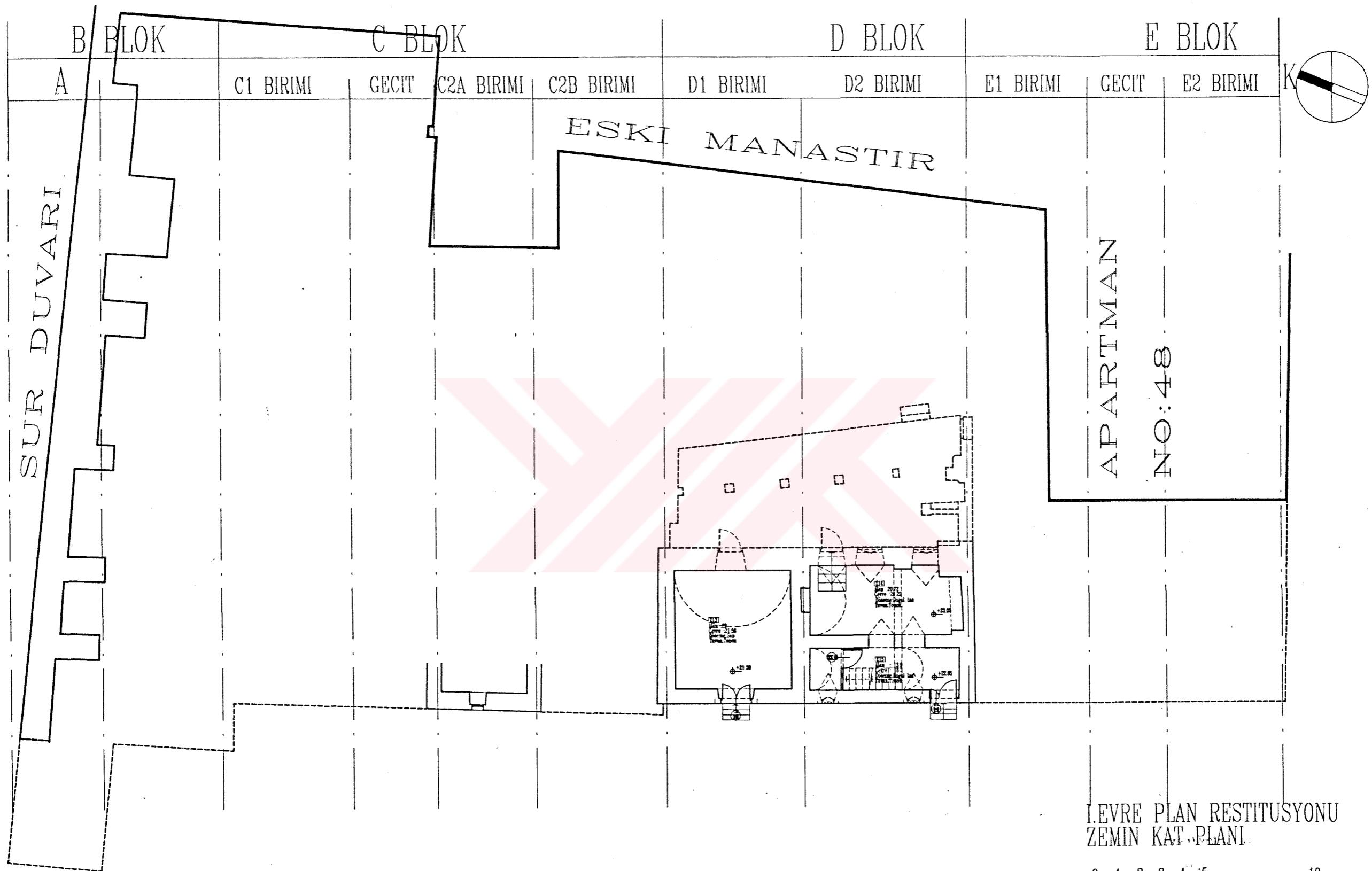
BATI GORUNUSU

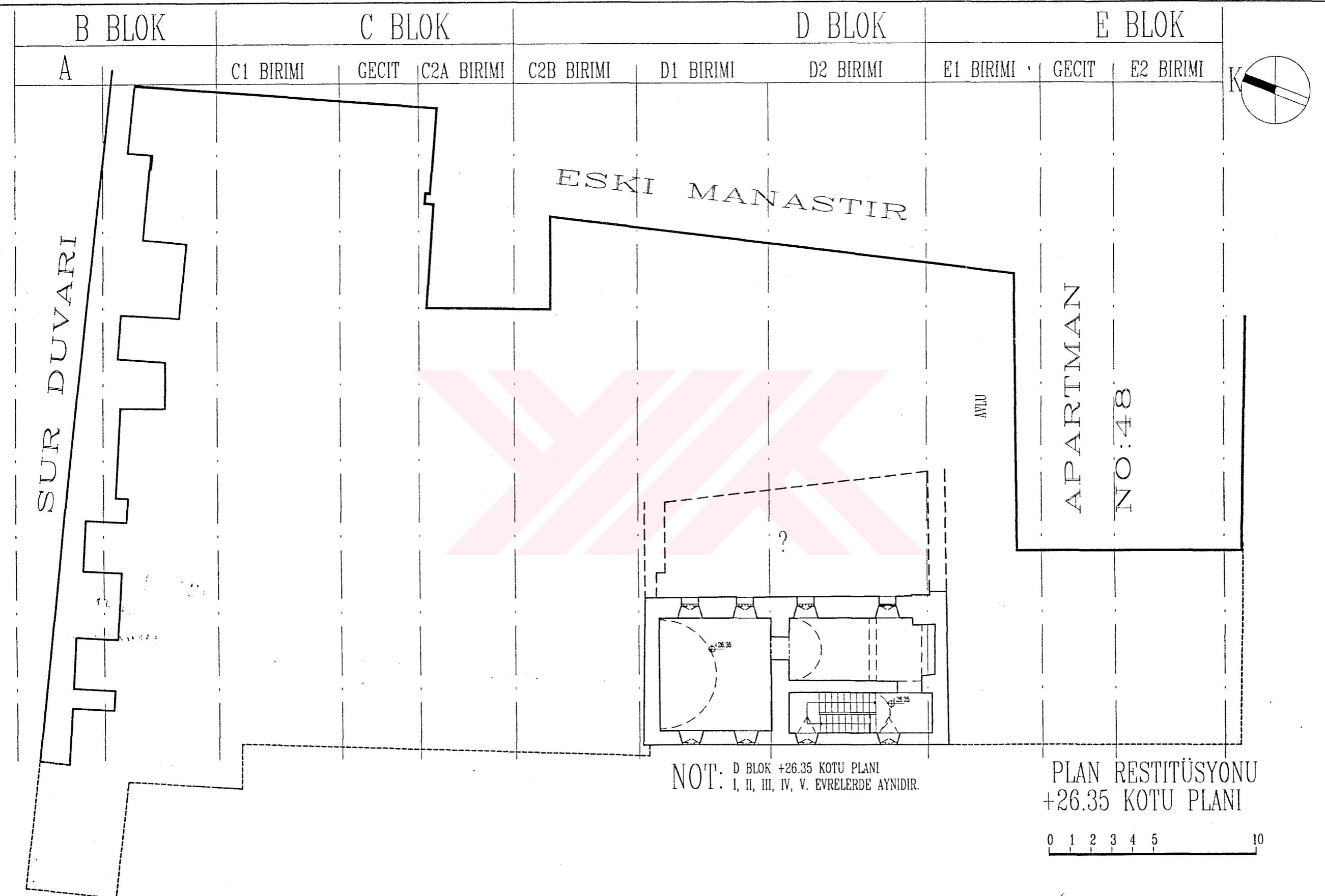
0 1 2 3 4 5 10

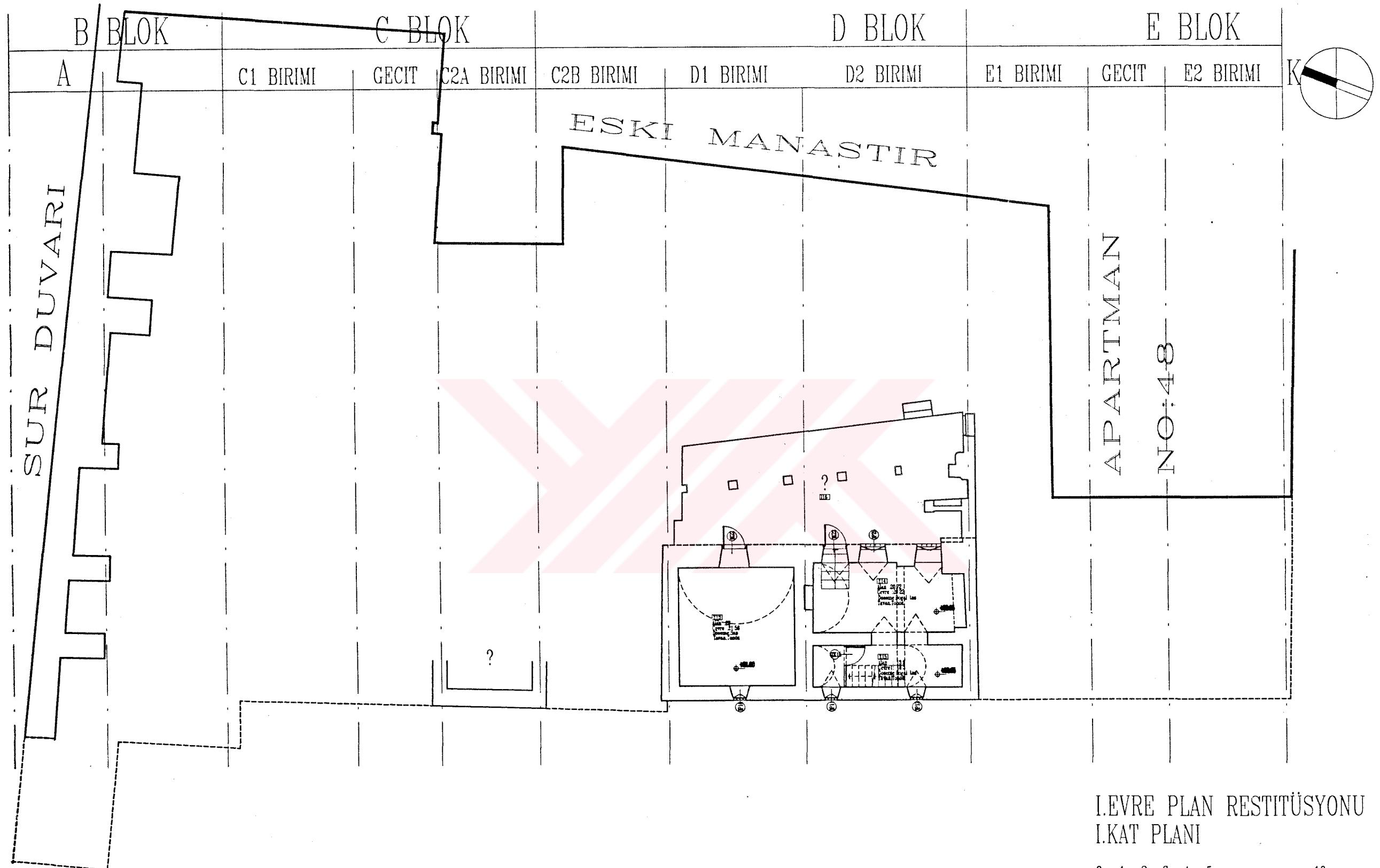

GUNEY GORUNUSU

0 1 2 3 4 5 10

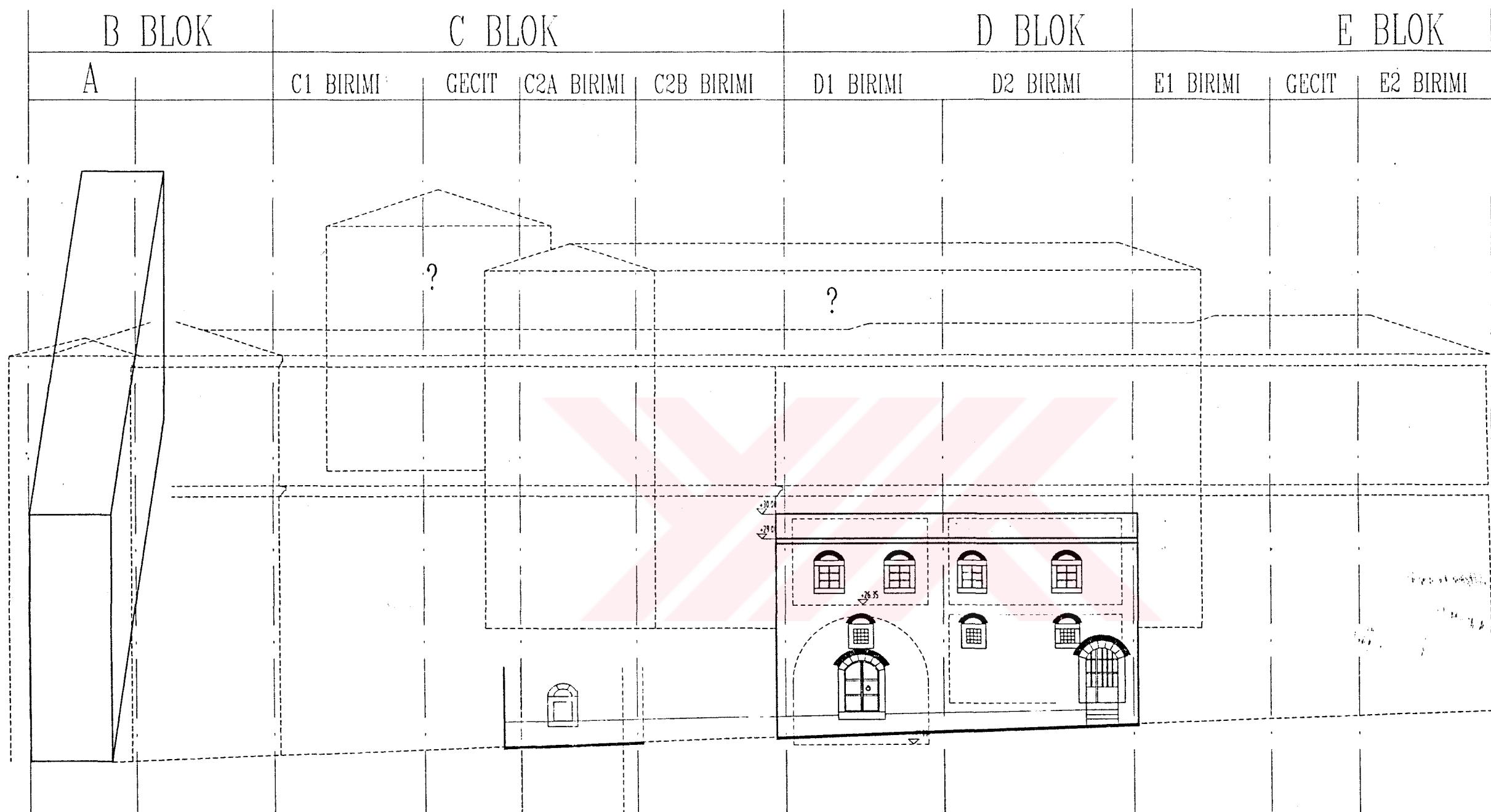

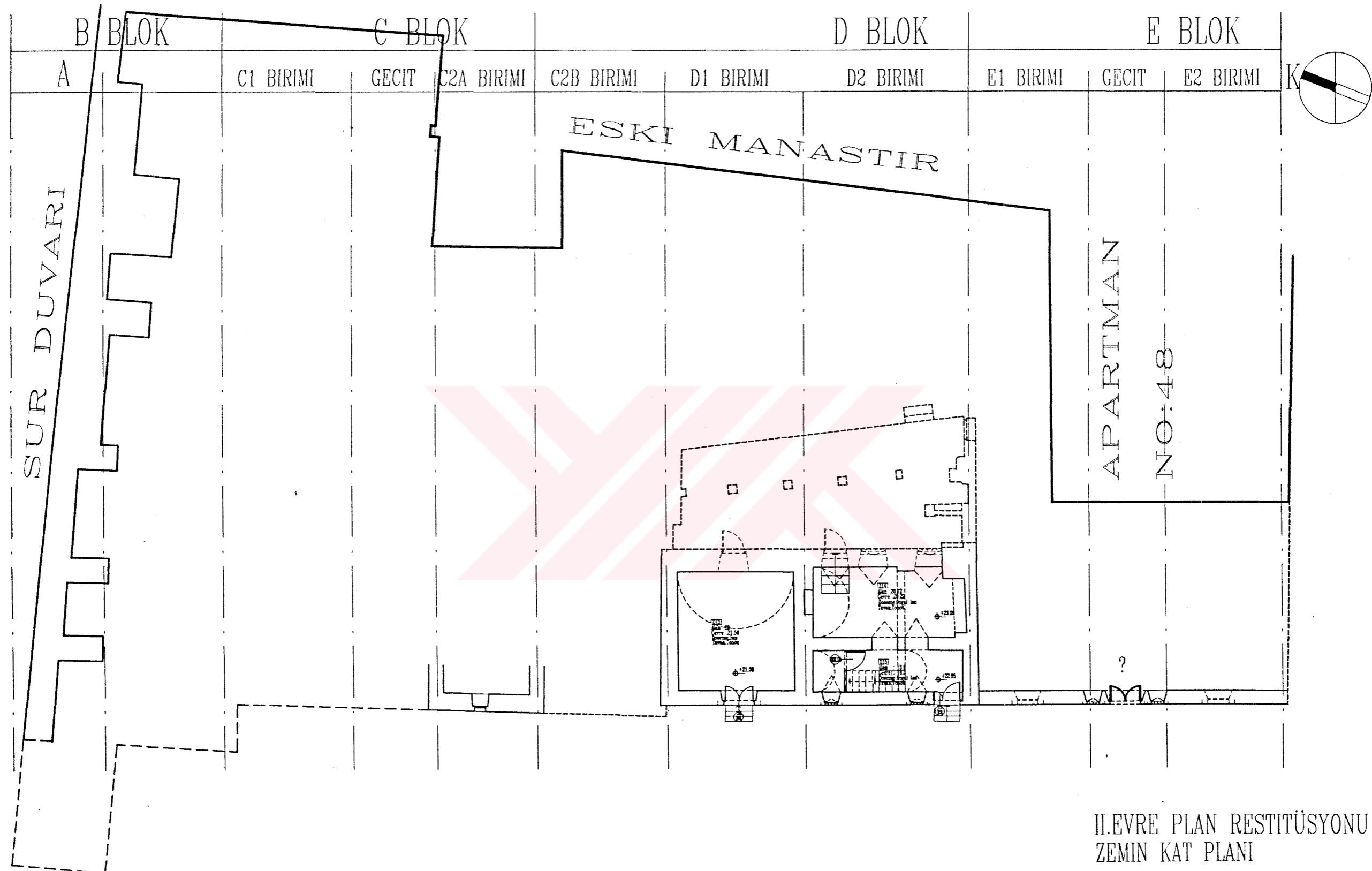
LEVRE PLAN RESTITÜSYONU
LKAT PLANI

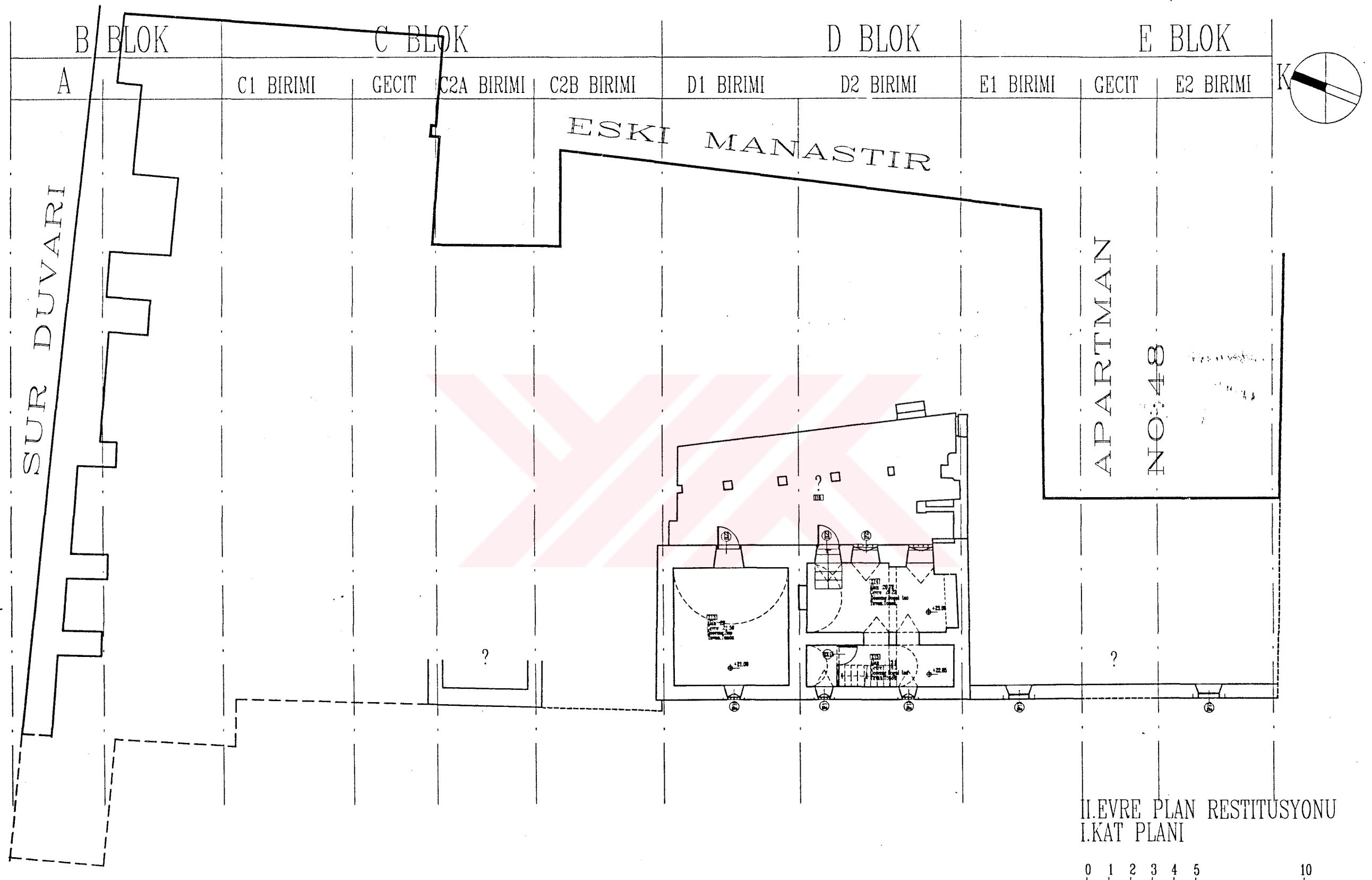
0 1 2 3 4 5 10

I. EVRE CEPHE RESTITUSYONU

A horizontal number line starting at 0 and ending at 10. There are tick marks at every integer from 0 to 10. The numbers are labeled above the line: 0, 1, 2, 3, 4, 5, ..., 10.

The diagram illustrates an architectural site plan across five blocks (A-E) and three levels (Ground, First, Second). The plan includes the following key features:

- B BLOK:** Contains a tall, thin rectangular footprint.
- C BLOK:** Contains a footprint with a dashed outline and a question mark, representing a proposed or conditional structure. A red shaded area covers the ground floor of this footprint.
- D BLOK:** Contains a footprint with a dashed outline and a question mark, representing a proposed or conditional structure. A red shaded area covers the ground floor of this footprint.
- E BLOK:** Contains a footprint with a dashed outline and a question mark, representing a proposed or conditional structure.

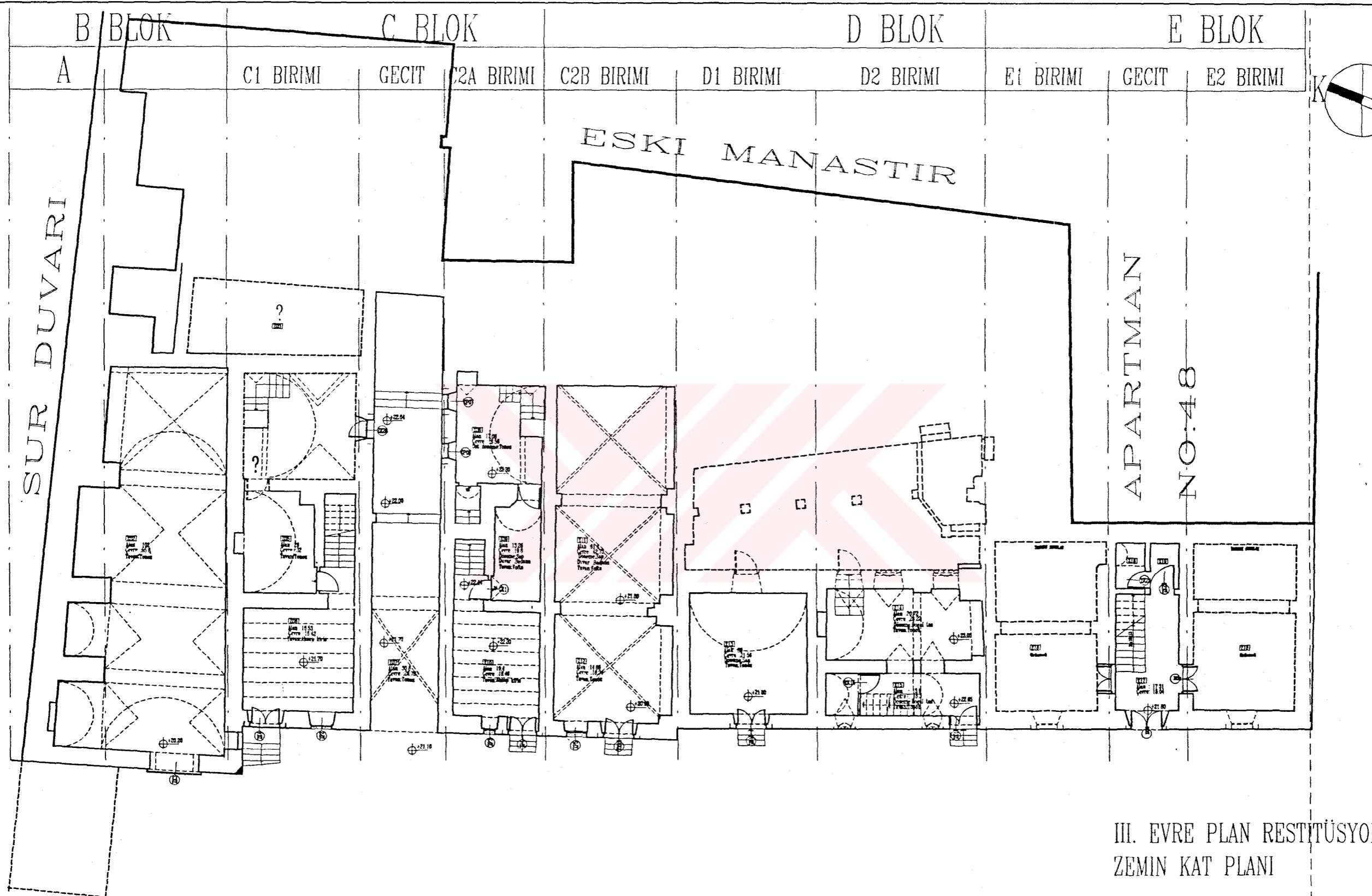
Key dimensions shown in the plan include:

- Vertical dimensions: 10.00, 9.00, 8.00, 7.00, 6.00, 5.00, 4.00, 3.00, 2.00, 1.00.
- Horizontal dimensions: 10.00, 9.00, 8.00, 7.00, 6.00, 5.00, 4.00, 3.00, 2.00, 1.00.

Other details include a small arched opening on the ground floor of the D BLOK footprint and a small arched opening on the ground floor of the E BLOK footprint.

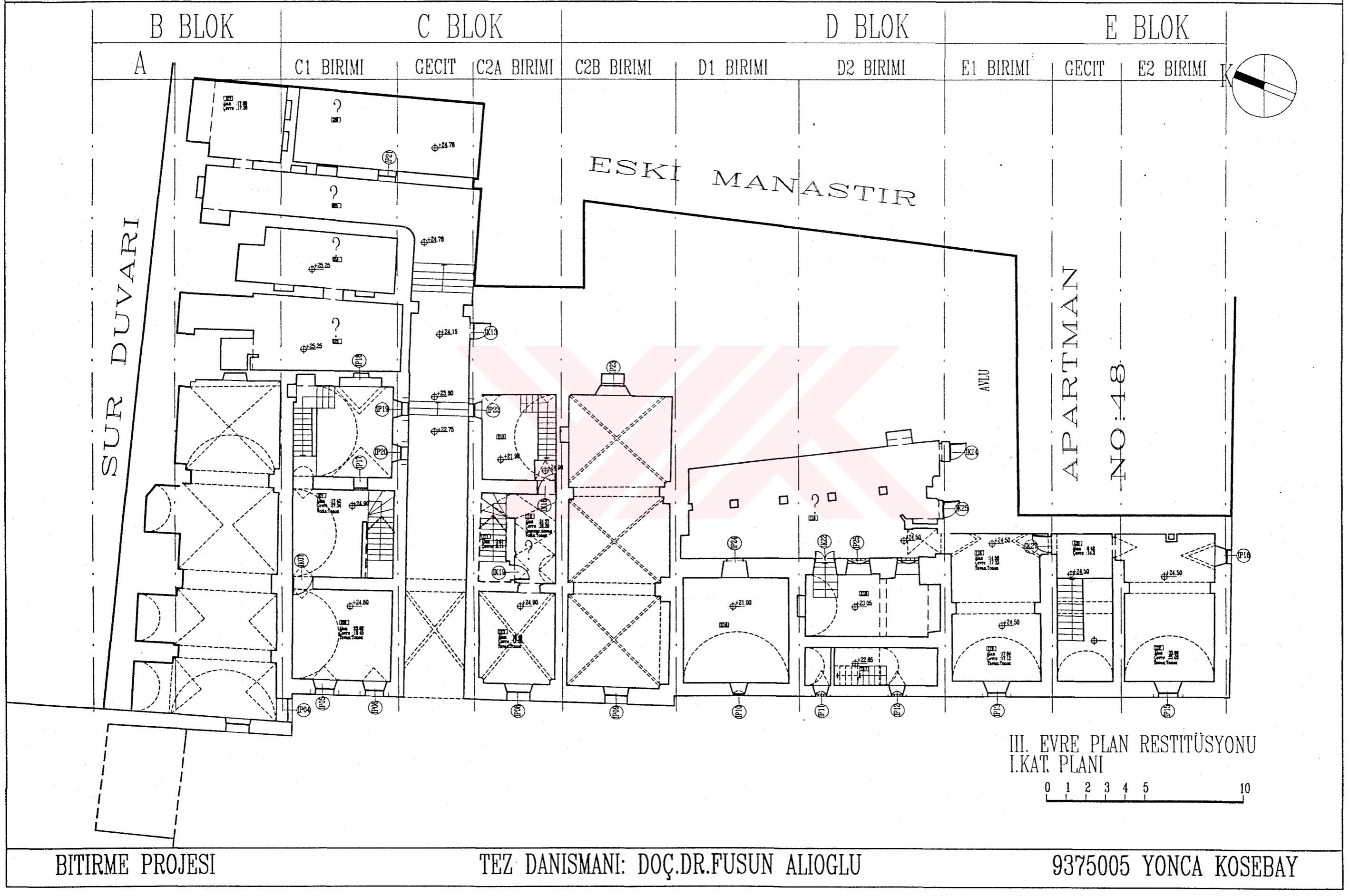
II. EVRE CEPHE RESTITUSYONU

0 1 2 3 4 5 10

III. EVRE PLAN RESTİTÜSYONU
ZEMİN KAT PLANI

0 1 2 3 4 5 10

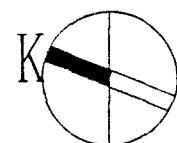

This architectural drawing illustrates a building complex divided into several sections, each labeled with a block identifier and a sub-label.

The sections are:

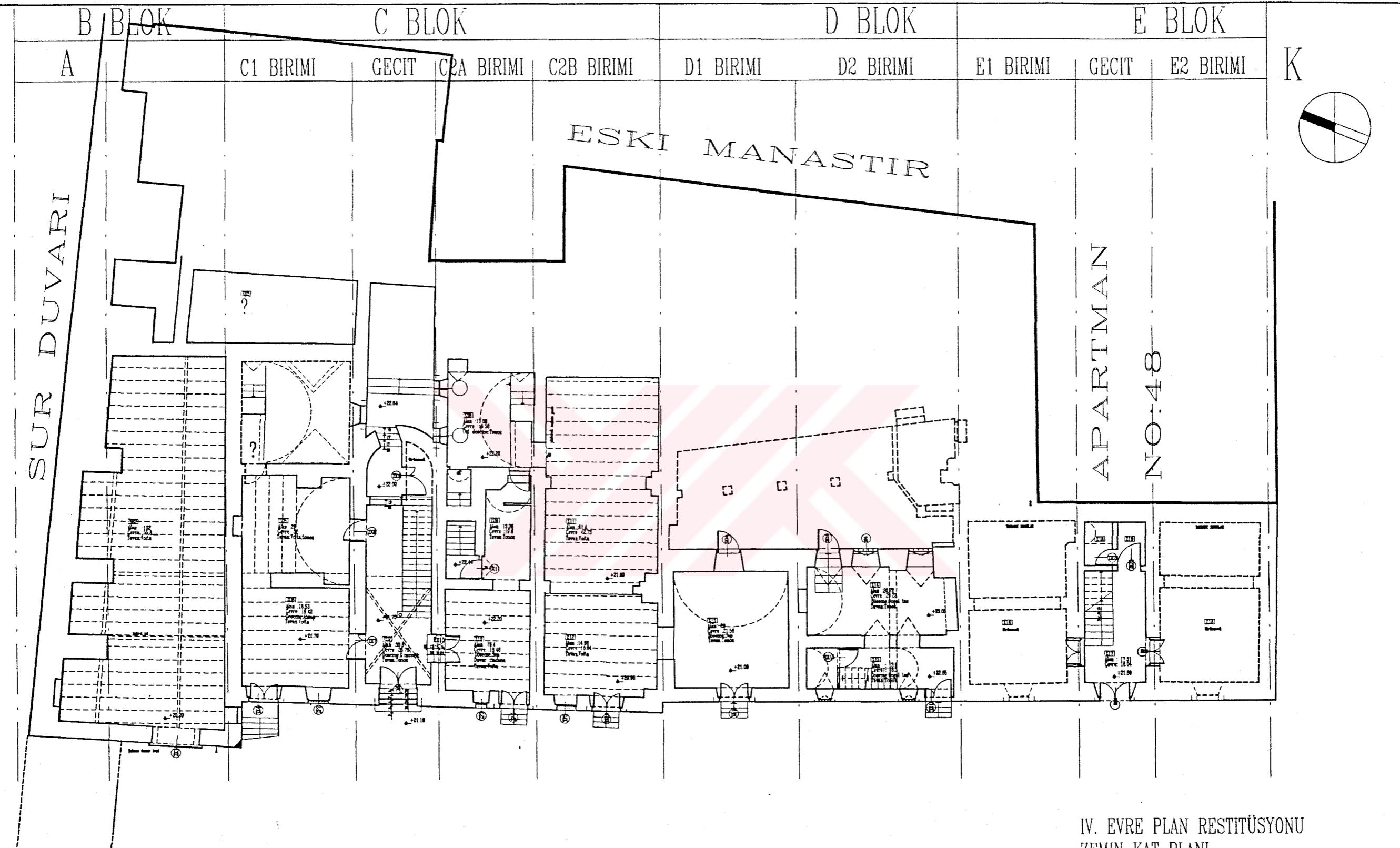
- B BLOK**: Contains a vertical column labeled **A**.
- C BLOK**: Contains vertical columns labeled **C1 BIRIMI**, **GECIT**, **C2A BIRIMI**, and **C2B BIRIMI**. The **C2A BIRIMI** section features a question mark above it.
- D BLOK**: Contains vertical columns labeled **D1 BIRIMI** and **D2 BIRIMI**. The **D2 BIRIMI** section features a question mark above it.
- E BLOK**: Contains vertical columns labeled **E1 BIRIMI**, **GECIT**, and **E2 BIRIMI**.

The building itself consists of multiple levels. The ground floor features arched doorways and windows. Above the ground floor, there are several levels with rectangular windows. A prominent feature is a tall, thin vertical column on the far left. The drawing uses dashed lines to indicate hidden structures and question marks to denote areas requiring further attention or planning.

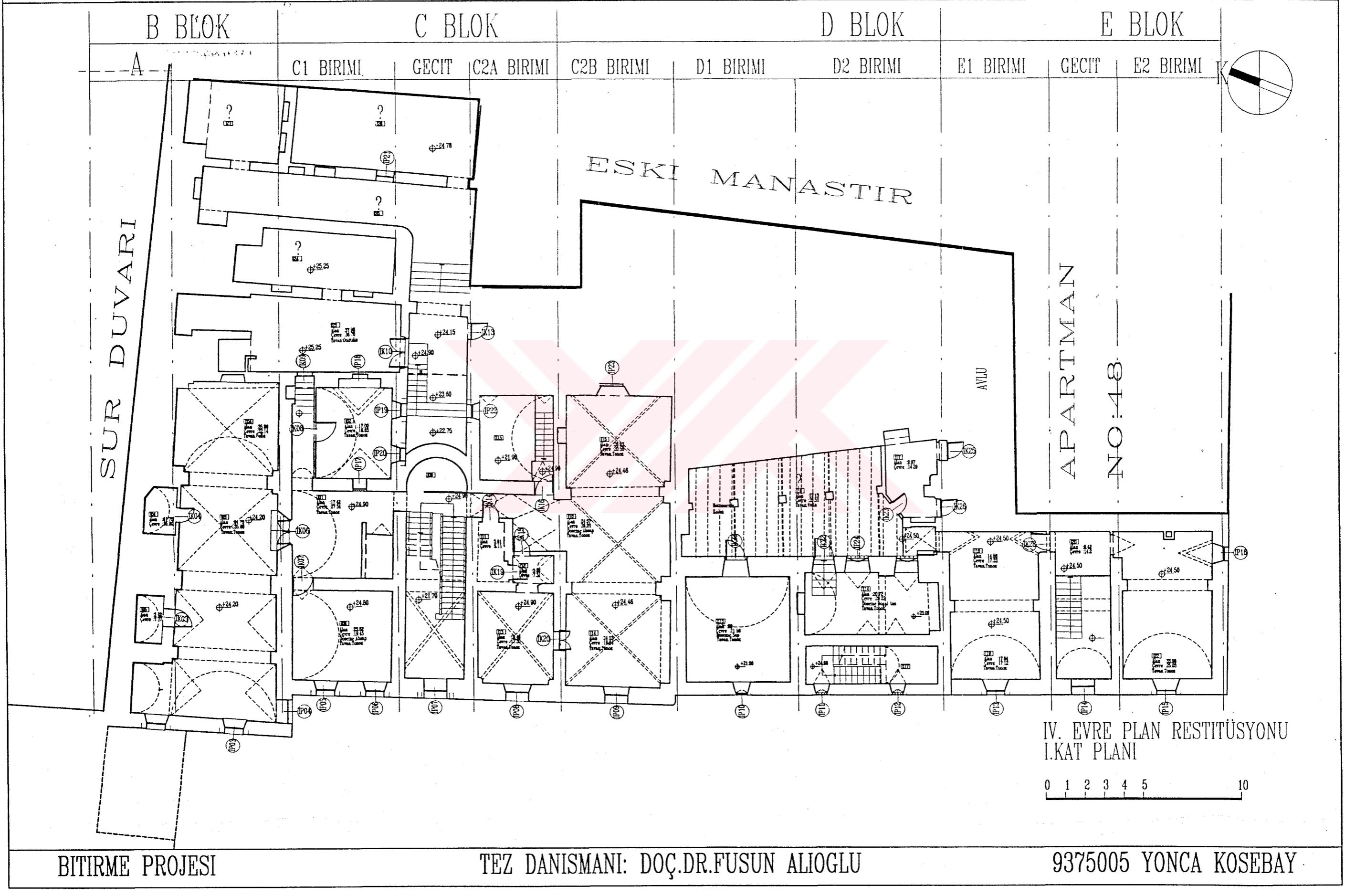

III.EVRE CEPHE RESTITUSYONU

0 1 2 3 4 5 _____ 10

0 1 2 3 4 5 10

B BLOK

C BLOK

D BLOK

E BLOK

A

C1 BIRIMI

GECIT

C2A BIRIMI

C2B BIRIMI

D1 BIRIMI

D2 BIRIMI

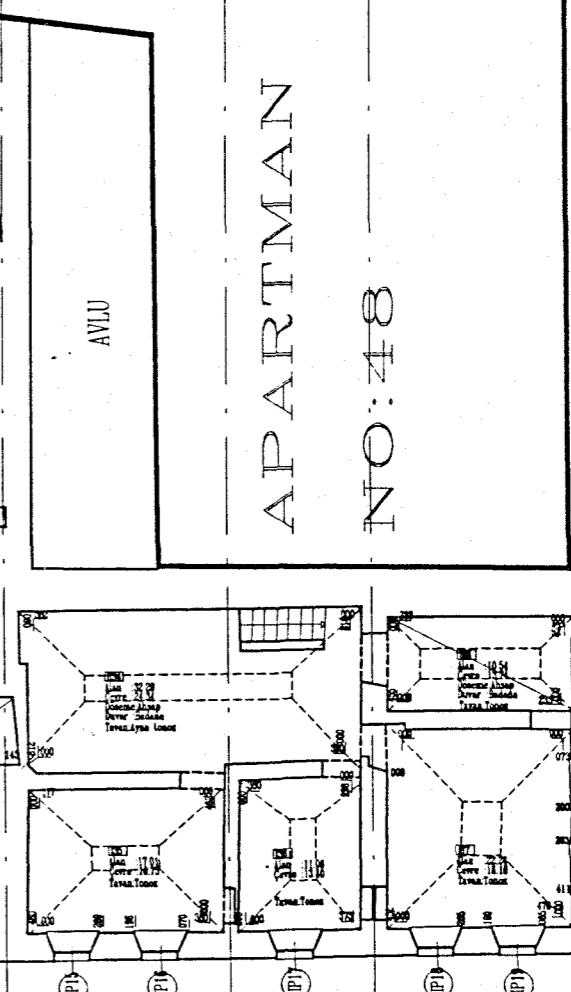
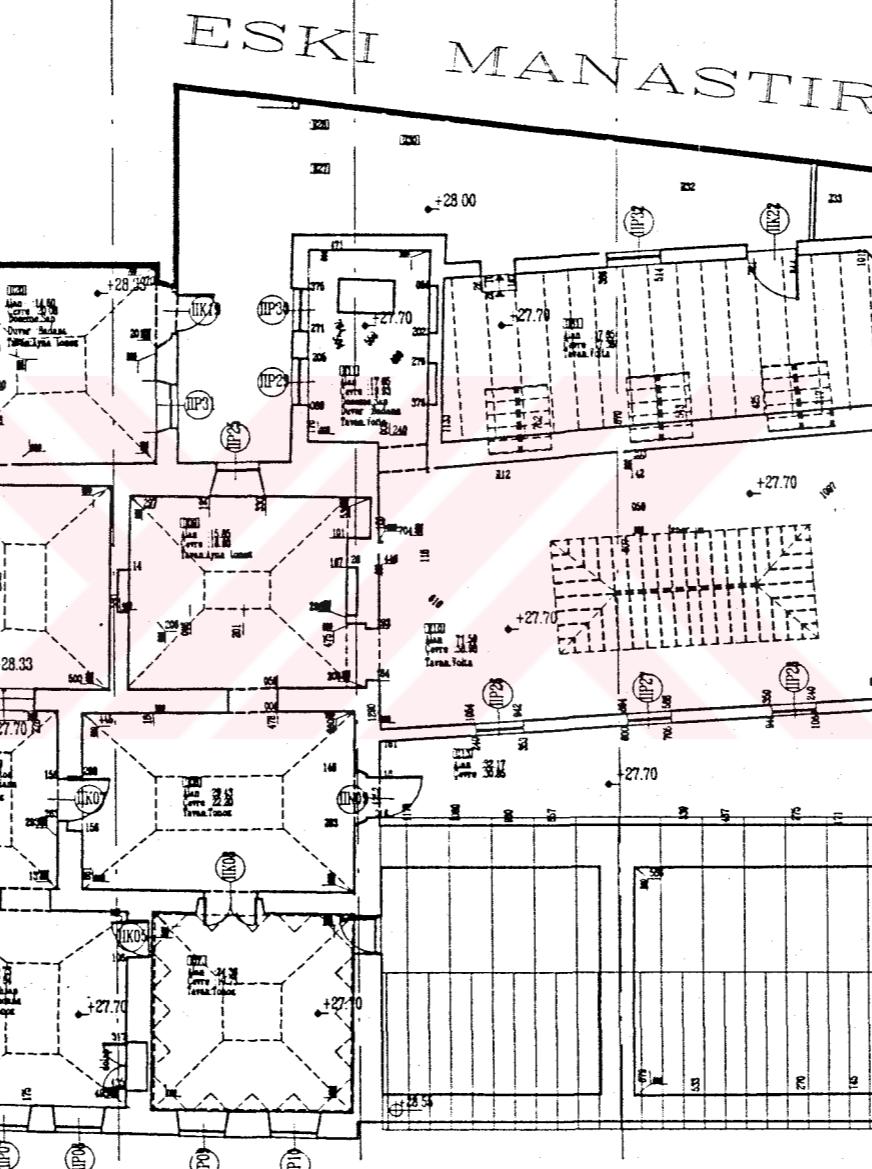
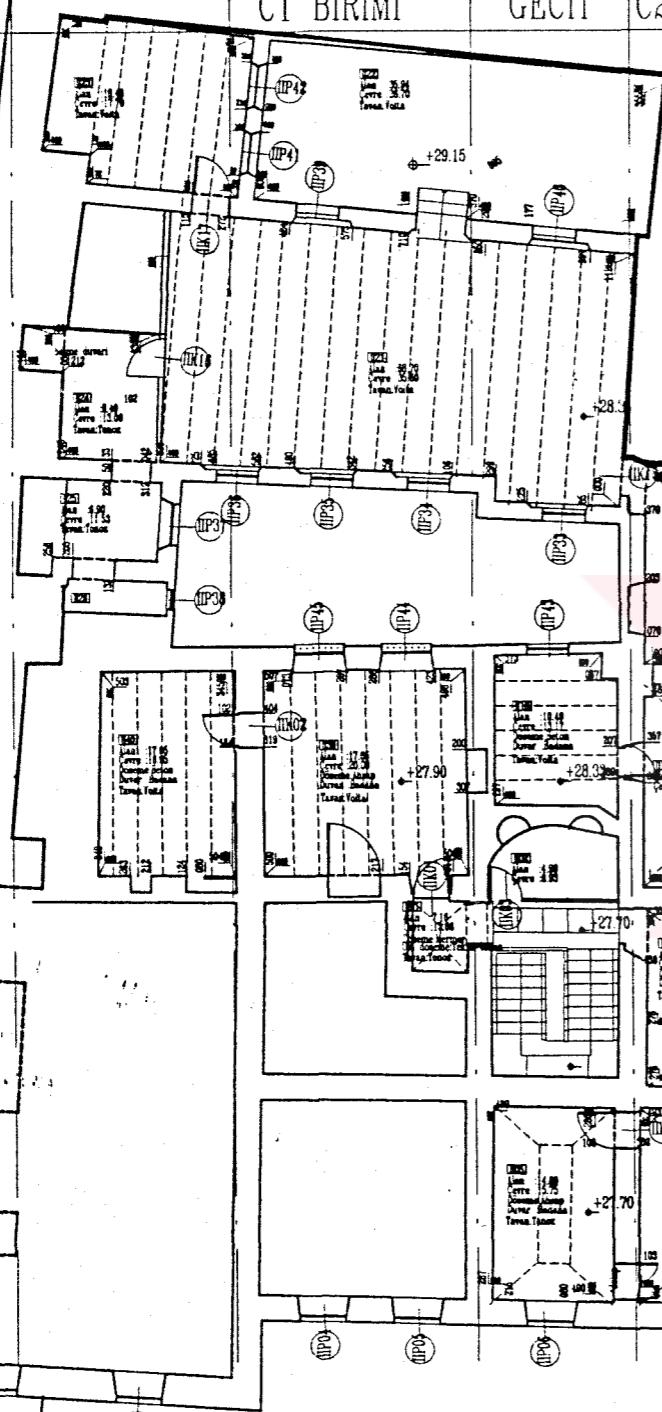
E1 BIRIMI

GECIT

E2 BIRIMI

K

SUR DUVARI

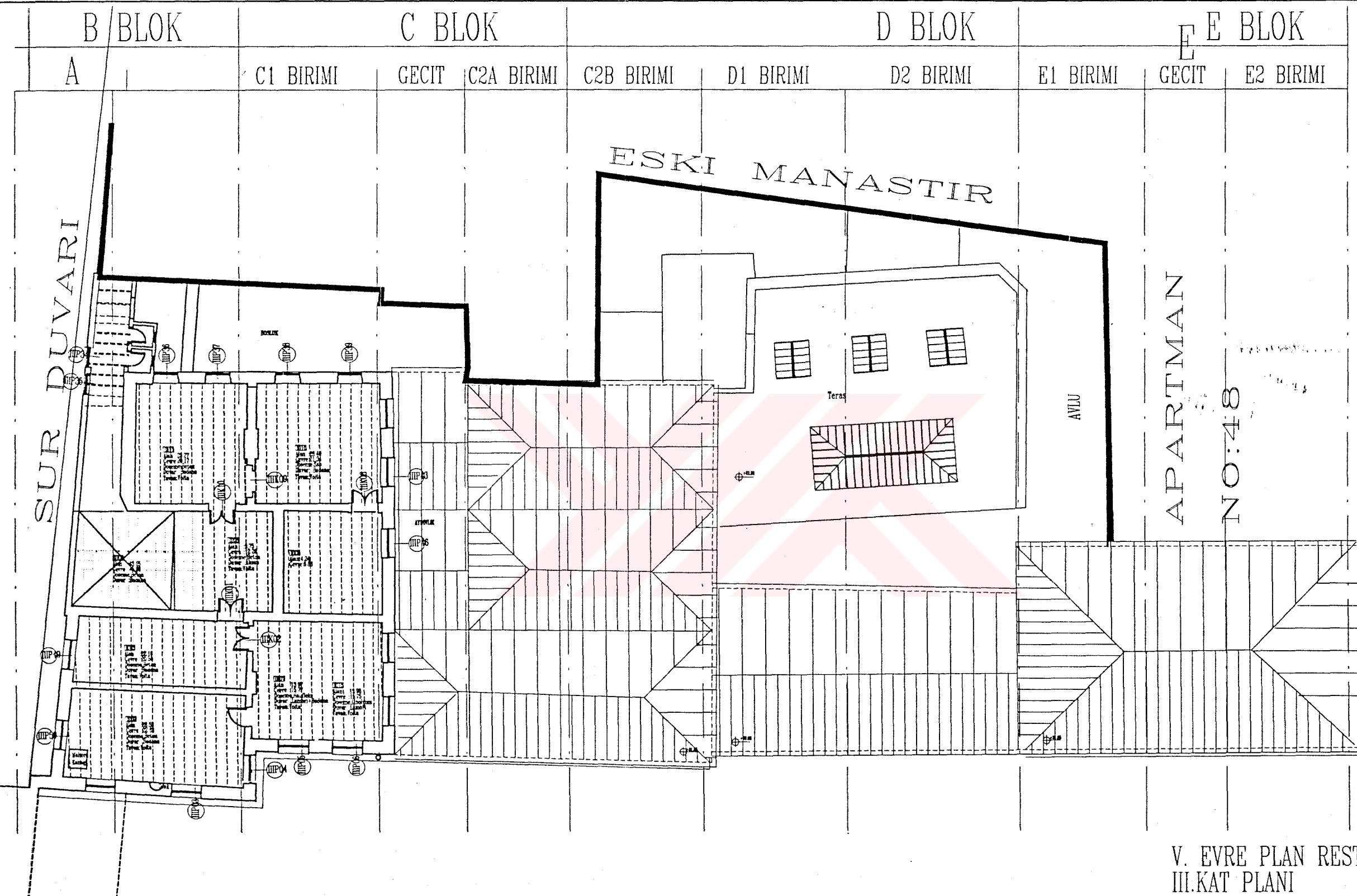

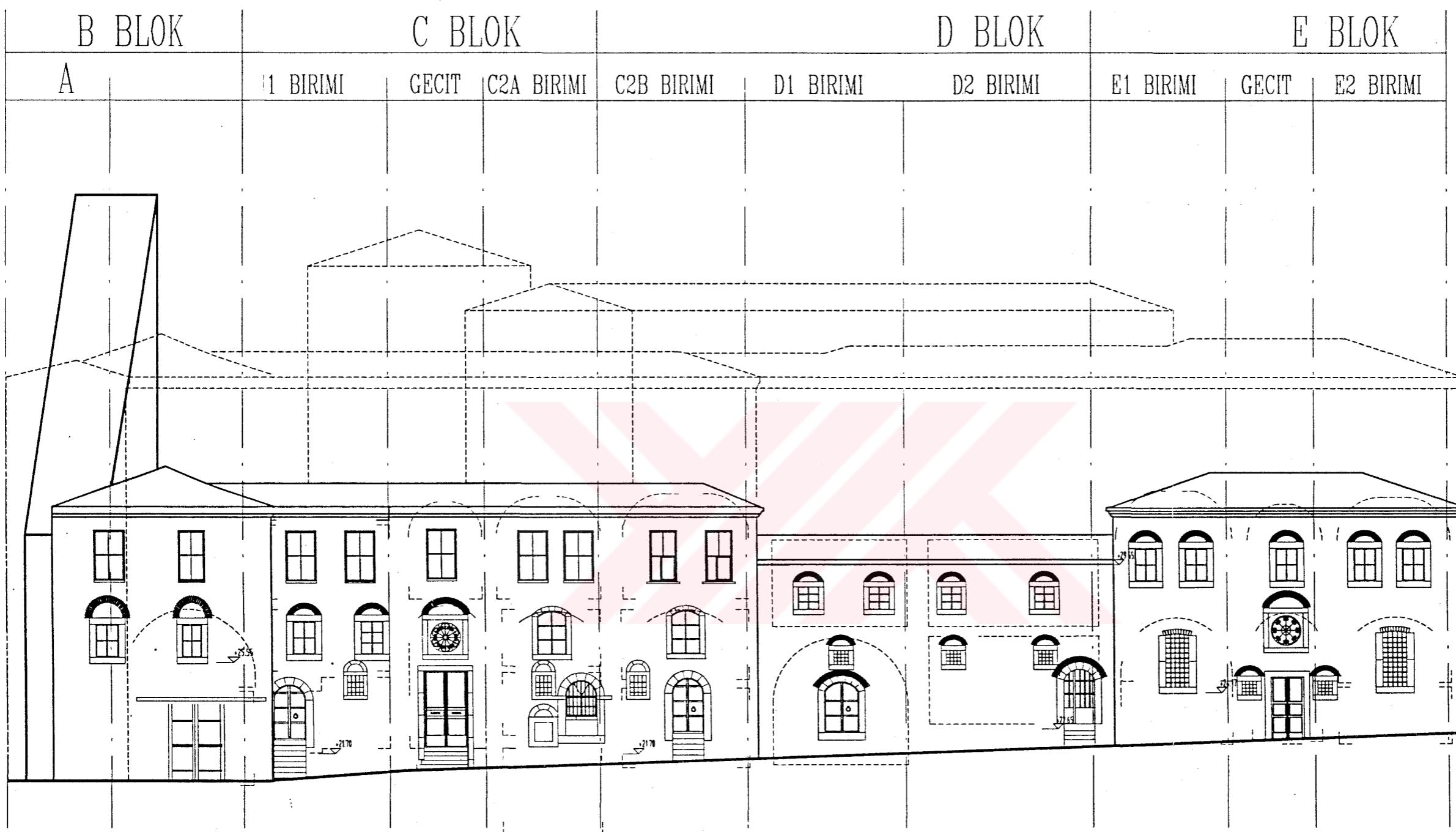
IV. EVRE PLAN RESTITÜSYONU
II. KAT PLANI

0 1 2 3 4 5 10

IV. EVRE CEPHE RESTITUSYONU

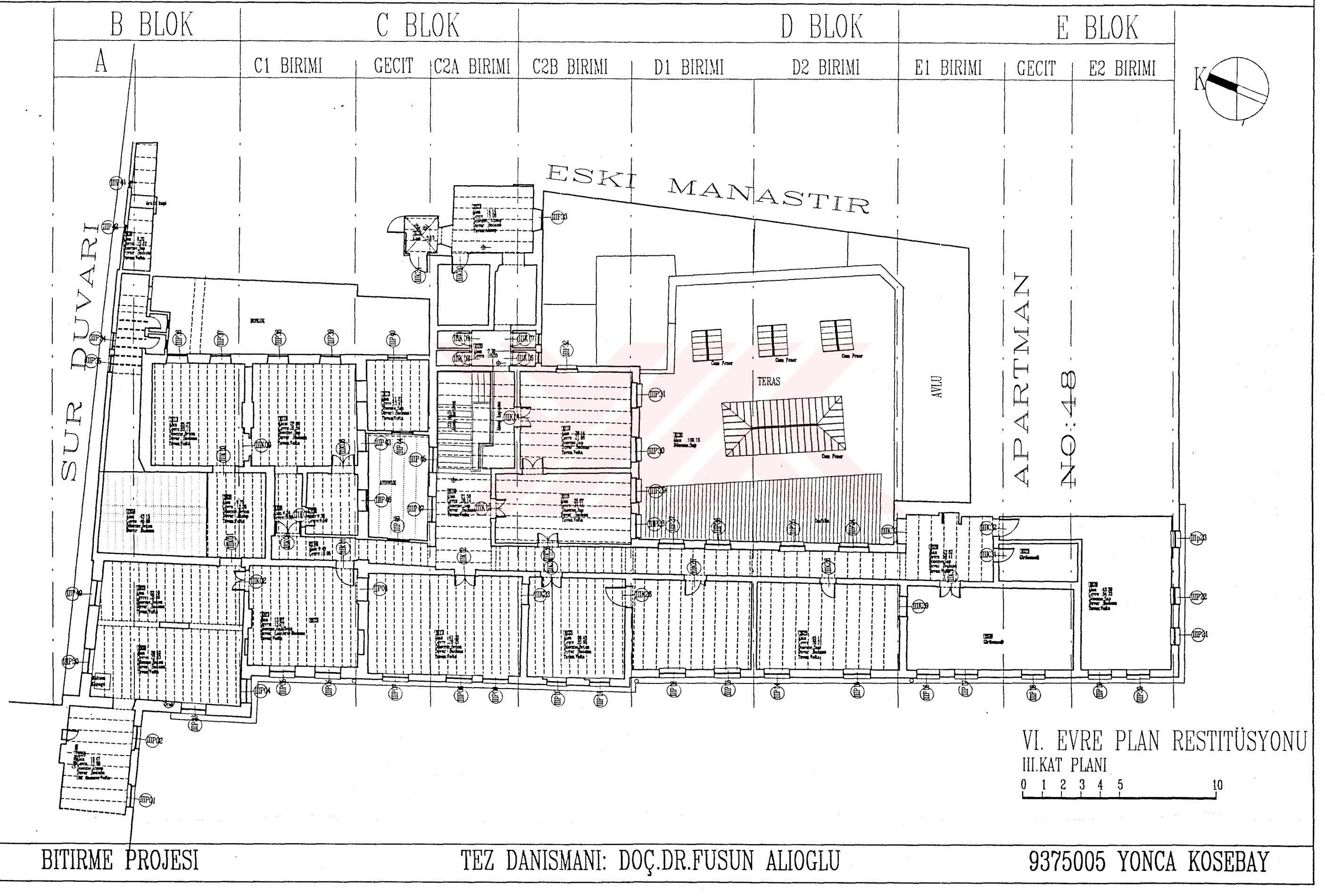
0 1 2 3 4 5 10

V. EVRE CEPHE RESTITUSYONU

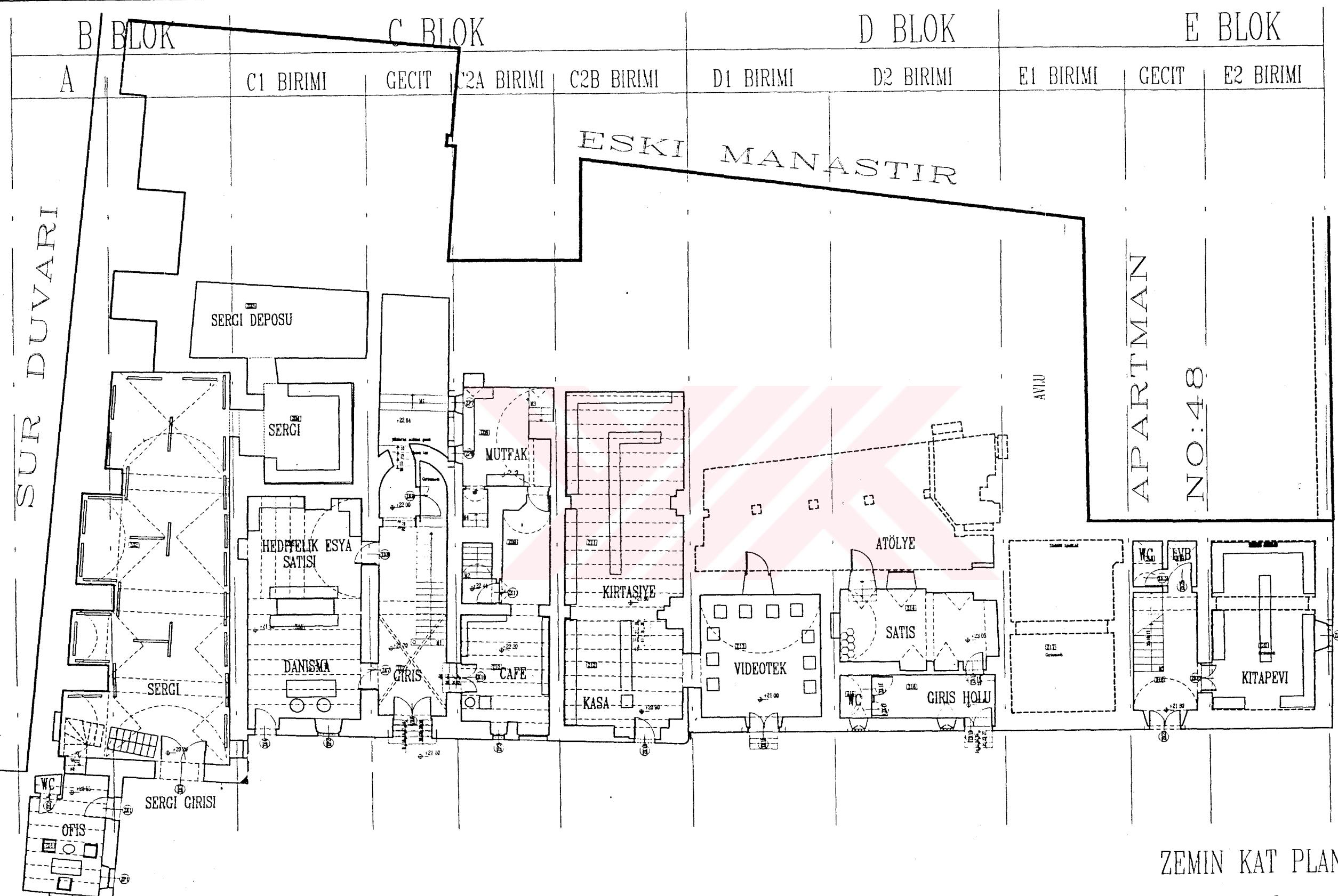
0 1 2 3 4 5 10

VI.EVRE CEPHE RESTITÜSYONU

0 1 2 3 4 5 10

ZEMIN KAT PLANI

0 1 2 3 4 5 10

B BLOK

C BLOK

D BLOK

EE BLOK

A

C1 BIRIMI

GECIT

C2A BIRIMI

C2B BIRIMI

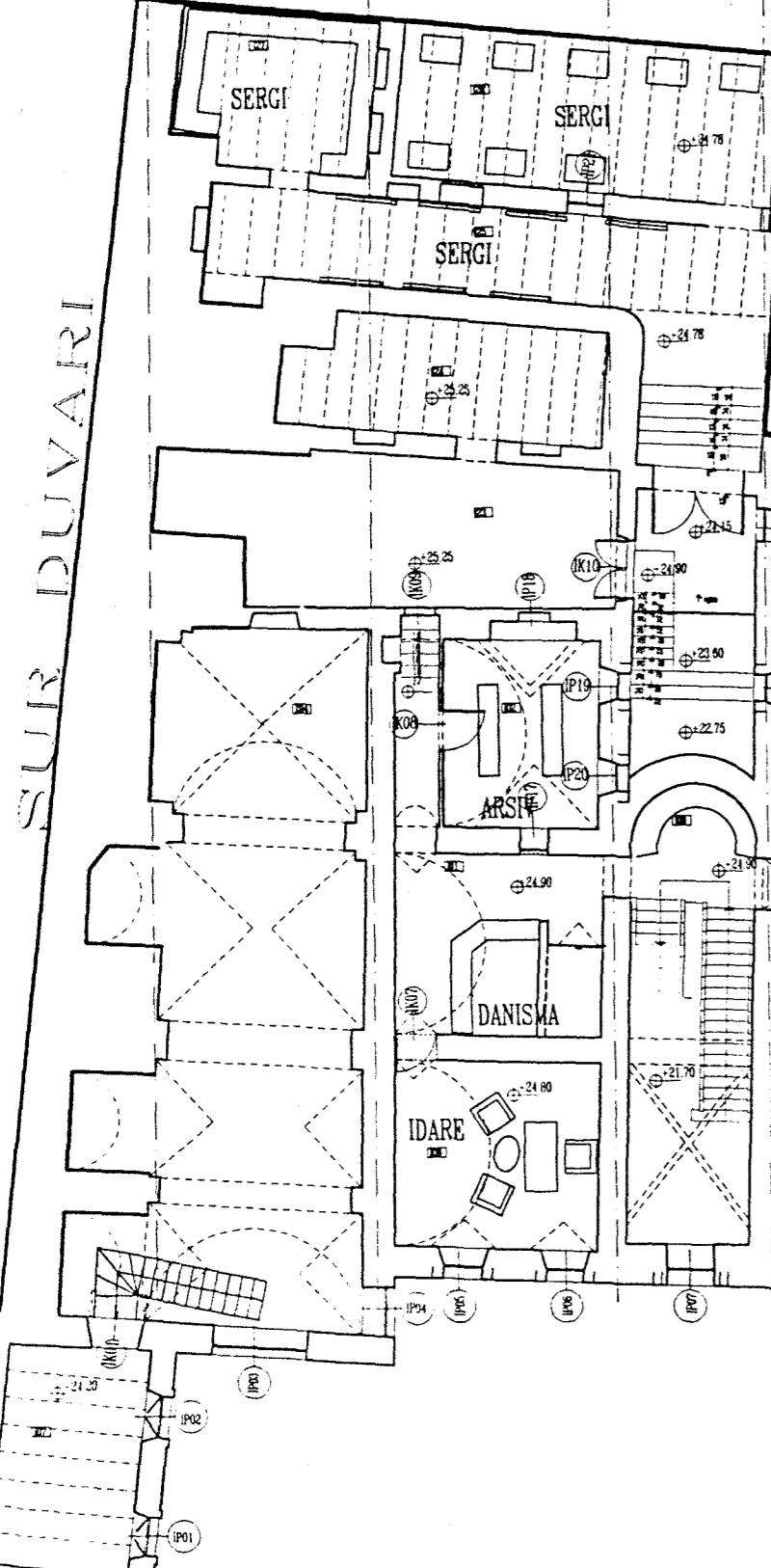
D1 BIRIMI

D2 BIRIMI

E1 BIRIMI

GECIT

E2 BIRIMI

ESKI MANASTIR

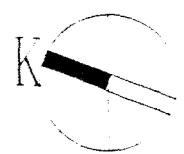
RESTAURANT

BAR

Atolye

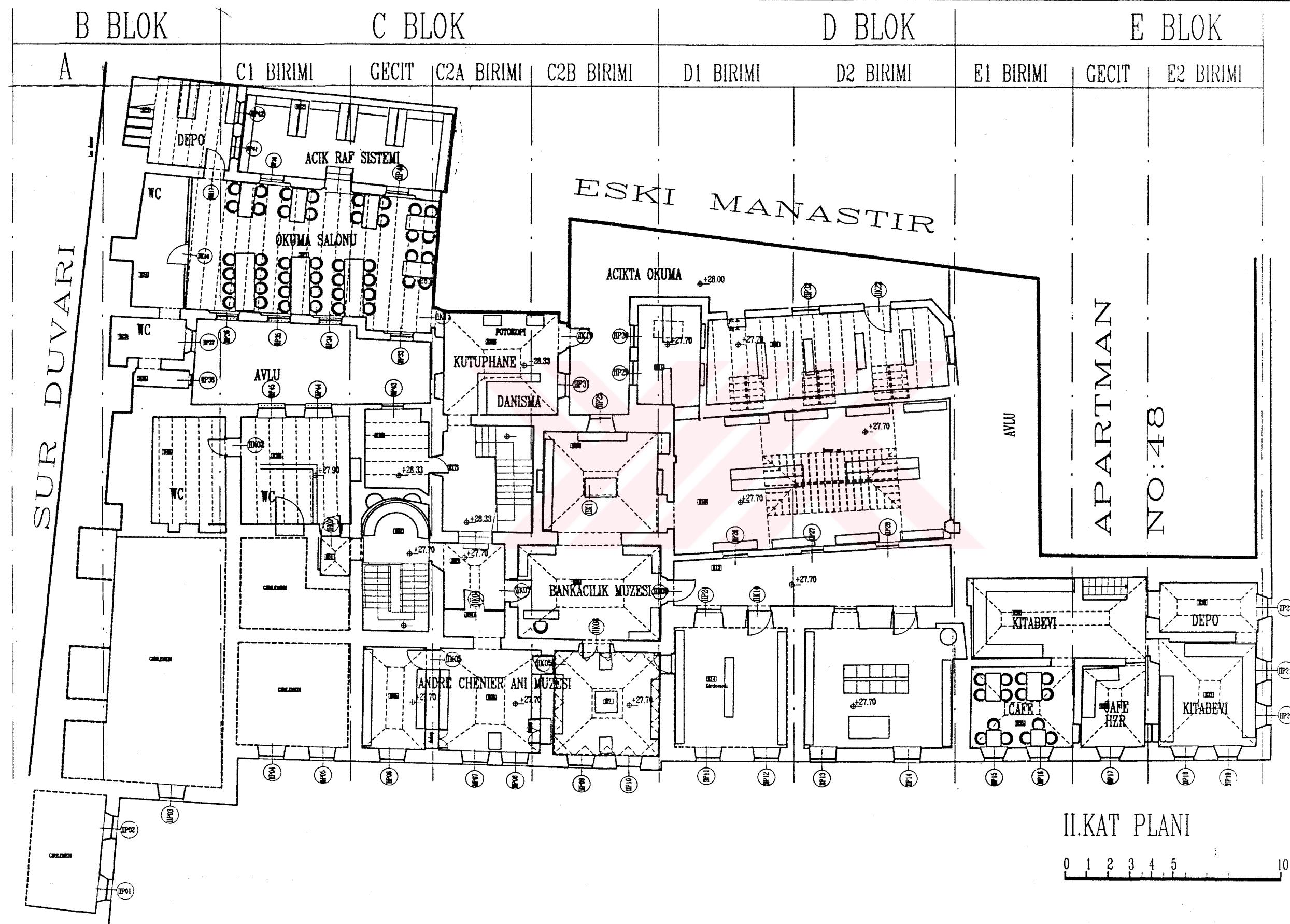
APARTMAN

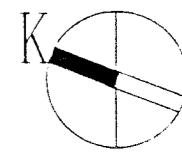
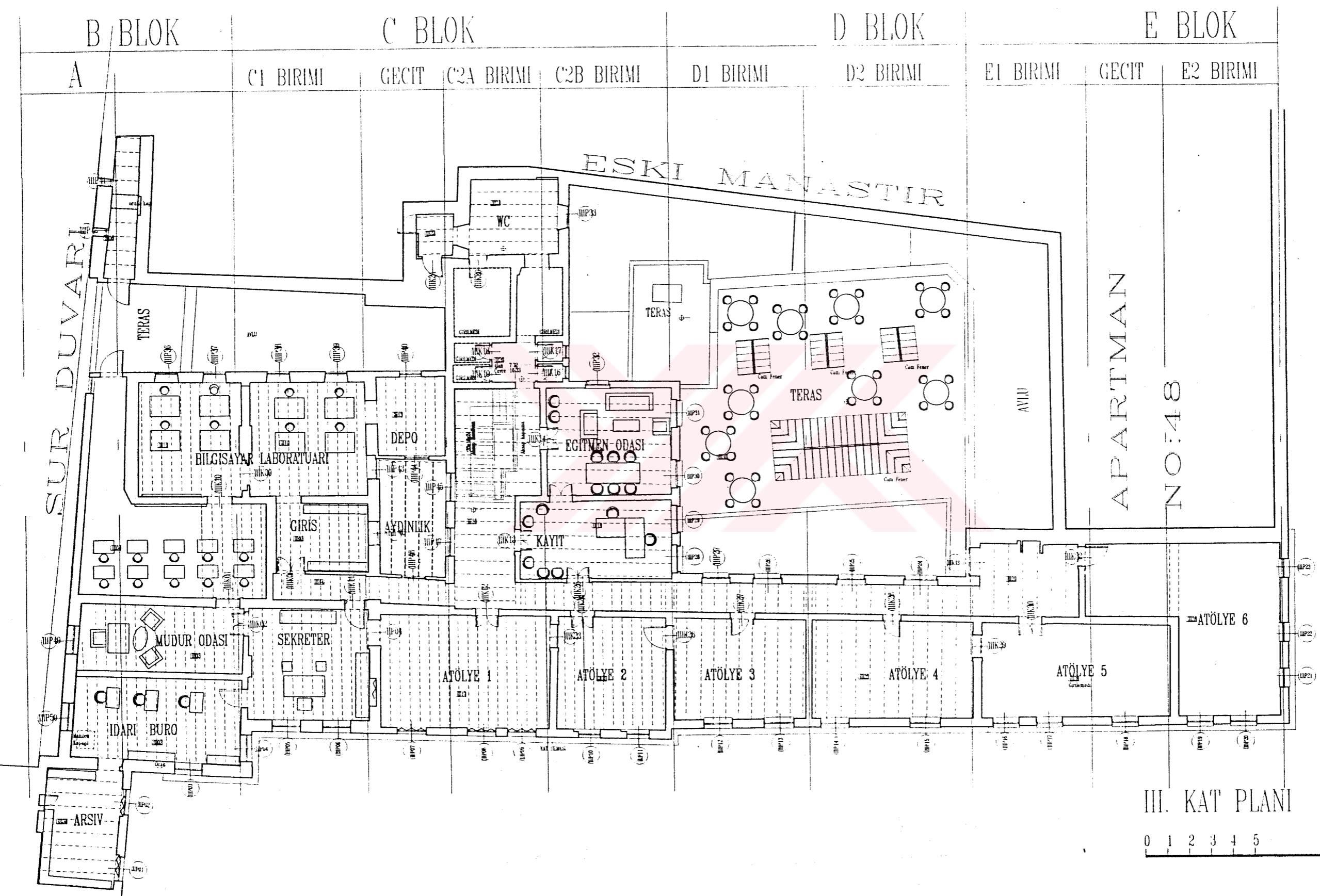
NO:48

IKAT PLANI

0 1 2 3 4 5 10

B BLOK

C BLOK

D BLOK

E BLOK

A

C1 BIRIMI

GECIT

C2A BIRIMI

C2B BIRIMI

D1 BIRIMI

D2 BIRIMI

E1 BIRIMI

GECIT

E2 BIRIMI

K

BATI CEPHESİ

0 1 2 3 4 5 10